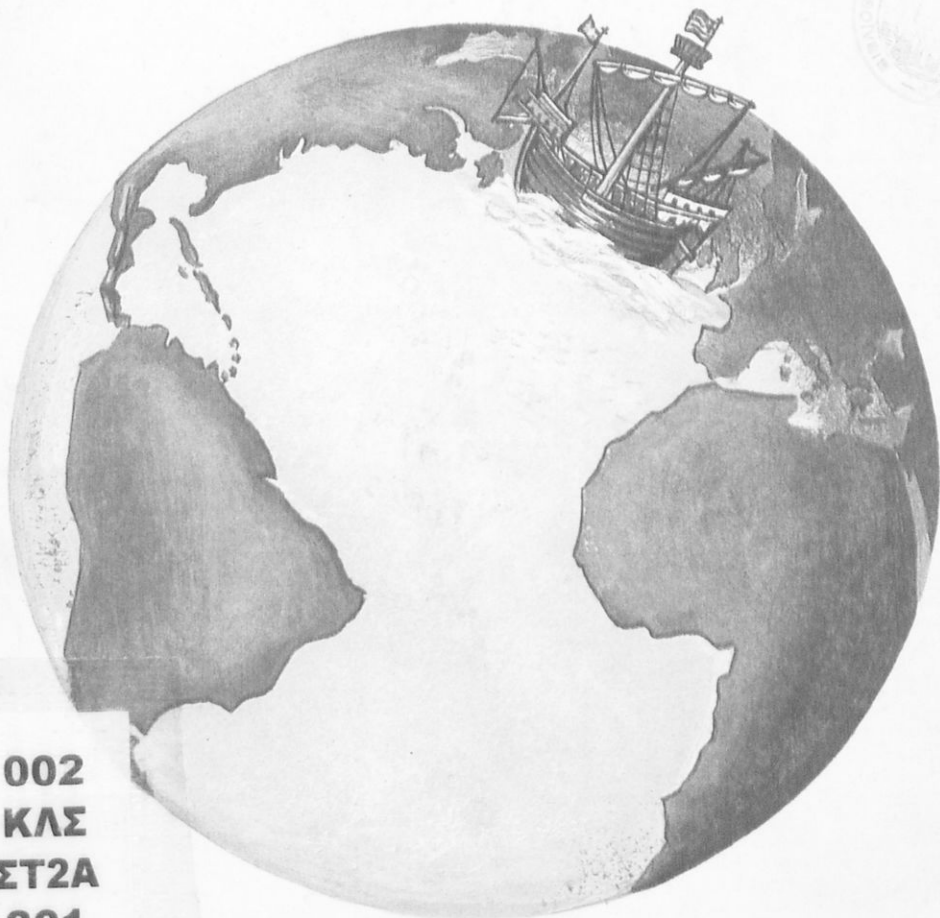

ΙΟΥΡΑ. ΓΕΡΙΜΟΓΛΟΥ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ Ε/Δ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
301

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙ 1972

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΣΤ'

89

ΣΧΒ

Γερίμορζου, Γερμανία.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΔΩΡΕΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΣΤ'

89

ΣΧ Β

Γερίμογλου, Γορδάνης.

ΙΟΡΔΑΝΟΥ ΓΕΡΙΜΟΓΛΟΥ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε' ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

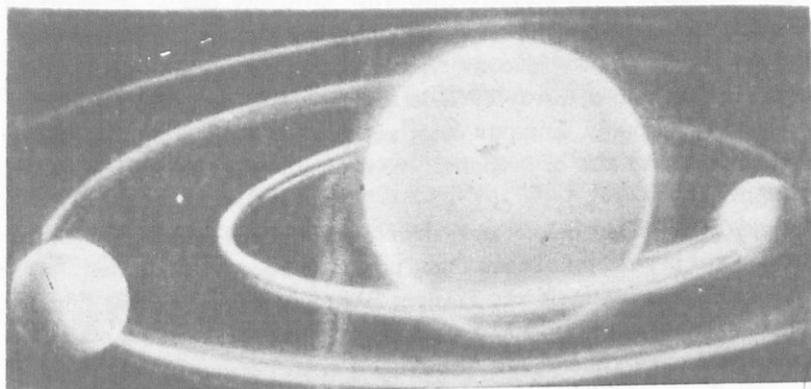
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1972

002
ΚΗΣ
ΣΤΘΙΑ
301

ΤΕΡΤΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ
ΕΔΩΡΗΣΕΑΤΟ
Ο. Ε. Δ. Β.
αξι. αριθ. εισαγ. 2117

ΜΕΡΟΣ Α'

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

1. ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

1. ΣΦΑΙΡΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΓΗΣ. Οί αρχαίοι έφαντάζοντο, ότι ή Γή αποτελεί τό δάπεδον του Σύμπαντος, του όποιου όροφή ήτο ό ούράνιος θόλος. Έπάνω εις τόν θόλον αυτόν, ό ήλιος, ή σελήνη και οι άστέρες έκαμνον τόν γύρον των. Κατόπιν επέστρεφον εις τήν θέσιν των από κάποιον μυστηριώδη δρόμον.

Άλλά και ήμεις, όταν παρατηρούμεν γύρω μας, νομίζομεν ότι ή Γή είναι επίπεδος. Όλοι όμως γνωρίζομεν πλέον, ότι ή Γή είναι έν ούράνιον σώμα, όπως είναι ό 'Ηλιός, ή Σελήνη και όλα τά άστρα, τά όποια λάμπουν εις τόν ούρανόν.

Γνωρίζομεν άκόμη, ότι ή Γή όμοιάζει με μίαν τεραστίαν σφαιραν. Άλλά πώς τό γνωρίζομεν αυτό; Τό γνωρίζομεν με άπλās παρατηρήσεις, αλλά και με έπιστημονικάς άποδείξεις.

α) Άπό τά πλοία, τά όποια έρχονται, βλέπομεν πρώτον τόν καπνόν ή τούς ίστους και έπειτα τό ύπόλοιπον σκάφος. Άν ή θάλασσα ήτο επίπεδος, θά έβλέπομεν διá μιās όλόκληρον τό πλοϊον. Η Γή όμως είναι σφαιρική και μεταξύ τών όφθαλμών μας και του πλοϊου παρεμβάλλεται ό στρογγυλός ύδάτινος όγκος τής θαλάσσης.

β) Πρò 500 περίπου έτών τρία μικρά πλοία (τής άποστολής

του Κολόμβου) απέπλευσαν από την 'Ισπανίαν διὰ ν' ἀποδείξουν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ἡ Γῆ εἶναι σφαιρική. Θὰ ἔκαμνον οὕτω τὸν περίπλου αὐτῆς καὶ θὰ ἔφθανον εἰς τὰς 'Ινδίας πλέοντα διαρκῶς πρὸς δυσμάς. Τὰ πλοῖα αὐτὰ δὲν ἔφθασαν εἰς τὰς 'Ινδίας, ἀλλ' ἀνεκάλυψαν τὴν Ἀμερικήν. Σήμερον ὁμως κάμνουν τὸ ἴδιον ἀμέτρητα πλοῖα καὶ ἀεροπλάνα καὶ οἱ ἄνθρωποι περιζώνουν τὴν Γῆν μὲ καλώδια ἢ τὴν μετροῦν.

γ) Ὁ ὀρίζων γύρω μας εἶναι κυκλικὸς καὶ ὅσον ἀνερχόμεθα τόσον καὶ μεγαλώνει. Τοῦτο ὁμως μόνον εἰς σφαῖραν συμβαίνει.

δ) Εἰς τὰς ἐκλείψεις τῆς Σελήνης βλέπομεν τὴν σκιὰν τῆς Γῆς, νὰ εἶναι κυκλικὴ περίπτου. Ἀλλὰ κυκλικὴν περίπτου σκιὰν μόνον τὰ σφαιρικά σώματα σχηματίζουν. Ἄρα ἡ Γῆ εἶναι σφαιρική.

ε) Φωτογραφίαι, αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν ἀπὸ δορυφόρους καὶ πυραύλους, διαπιστώνουν τὴν ἀλήθειαν αὐτήν. Ἐπὶ πλέον σήμερον τόσοι ἀστροναῦται ἔκαμαν τὸν γῦρον τῆς καὶ τὴν ἐθαύμασαν ἀπὸ τὰ διαστημόπλοιά των καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν σελήνην.

2. ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ. Ἡ Γῆ, ὡς οὐράνιον σῶμα, εἶναι εἰς πλαυήτη, ὅπως εἶναι ἡ Ἀφροδίτη, ὁ Ἄρης κ.ἄ.

Ἡ Γῆ εἶναι ἄρκετὰ μεγάλον οὐράνιον σῶμα. Τὸ μῆκος περιφερείας τοῦ μεγίστου κύκλου τῆς εἶναι 40 ἑκατομμύρια μέτρα, τῆς διαμέτρου 12.740.000 μέτρα καὶ τῆς ἐπιφανείας ἢ ἔκτασις 510 ἑκατ. τετρ. χιλίότρα. Καὶ ὁμως τὸ μέγαλον αὐτὸ οὐράνιον σῶμα δὲν στηρίζεται πουθενά. Κινεῖται εἰς τὸ ἀπειρον μὲ μεγάλην ταχύτητα.

3. ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΗΣ. Ἡ Γῆ κινεῖται περὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς ἐκ Δ. πρὸς Α. μὲ ταχύτητα 1670 χλμ. περίπτου τὴν ὥραν, εἰς τὸν Ἰσημερινὸν καὶ 0 εἰς τοὺς πόλους.

Οὕτω οἱ τόποι τῆς στρέφονται μὲ τὴν σειρὰν πρὸς τὸν Ἥλιον καὶ σχηματίζονται ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ. Ἡ κίνησις αὐτὴ λέγεται περιστροφική. Μία πλήρης περιστροφικὴ κίνησις διαρκεῖ 24 ὥρας.

Ταυτόχρονως ἡ Γῆ μετατοπίζεται εἰς τὸ διάστημα καὶ κινεῖται περὶ τὸν Ἥλιον. Ἡ κίνησις αὐτὴ λέγεται περιφορά τῆς Γῆς περὶ τὸν Ἥλιον. Μία πλήρης περιφορά τῆς Γῆς περὶ τὸν Ἥλιον διαρκεῖ ἓν ἔτος (365 ἡμέρας καὶ 6 περίπτου ὥρας).

4. ΑΖΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΟΙ ΤΗΣ ΓΗΣ. Ἡ περιστροφικὴ κίνησις τῆς Γῆς περὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς ὁμοιάζει μὲ τὴν παρομοίαν κίνησιν μιᾶς παιδικῆς σβούρας. Κινεῖται δηλ. καὶ αὐτὴ γύρω ἀπὸ ἓνα φανταστικὸν

ἄξονα, ὁ ὁποῖος διέρχεται ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς. Ὁ νοητὸς αὐτὸς ἄξων λέγεται ἄξων τῆς Γῆς. Τὰ σημεῖα δέ, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ ἄξων τέμνει τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς, λέγονται πόλοι τῆς Γῆς. Τὸ πρὸς Β. ἄκρον τοῦ ἄξονος τῆς Γῆς λέγεται Βόρειος Πόλος καὶ τὸ πρὸς Ν. λέγεται Νότιος Πόλος.

Εἰς τὰ σημεῖα τῶν Πόλων, ὅπως ἔχουν ἐξακριβώσει οἱ ἐπιστήμονες, ἡ Γῆ εἶναι ὀλίγον πεπλατυσμένη. Ἄρα τὸ σχῆμα τῆς γηίνης σφαίρας δὲν μᾶς δίδει τὴν τελείαν σφαῖραν καὶ δι' αὐτὸ λέγομεν ὅτι εἶναι ἔλλειψοειδές.

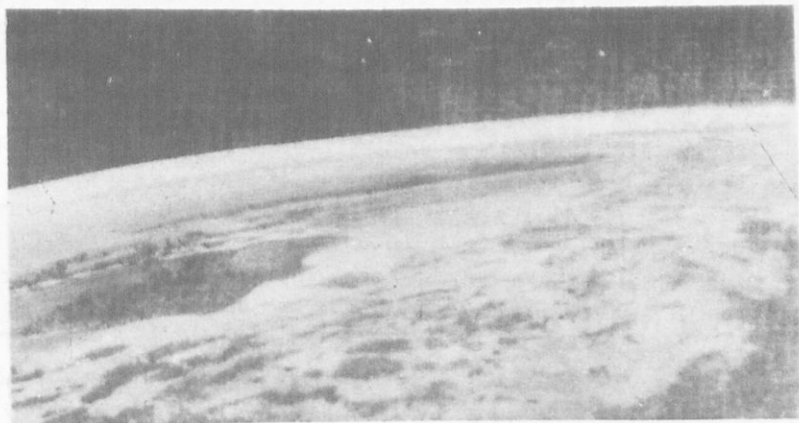
2. Η ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

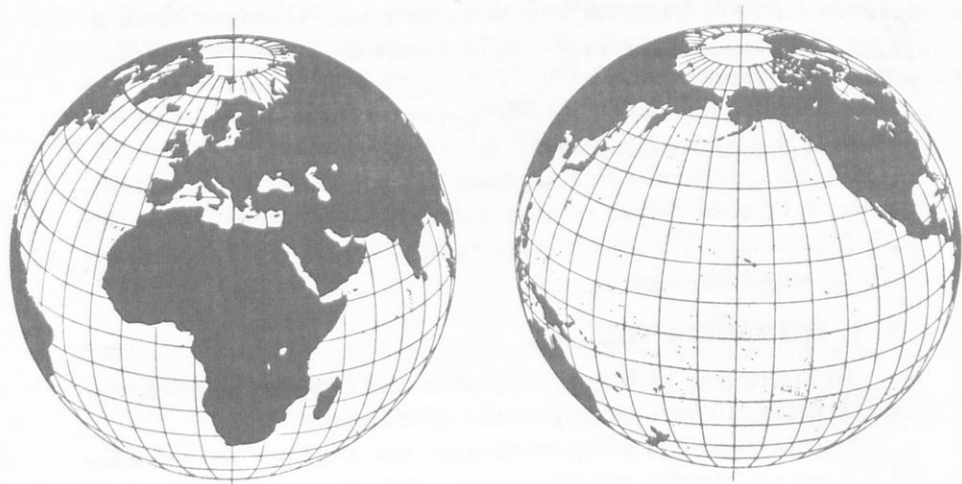
Τὸ ἐξωτερικὸν μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς ὑπολογίζεται, ὅτι ἔχει ἔκτασιν 510 ἑκατ. τετραγωνικῶν χιλιομέτρων.

Εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτὴν διακρίνομεν τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θαλάσσιαν. Ἄνωθεν τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς ἐπιφανείας ὑπάρχει ἓν στρῶμα ἀέρος, τὸ ὁποῖον περιβάλλει ὀλόκληρον τὴν Γῆν. Εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα.

Ξηρά εἶναι τὸ στερεὸν μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, τὸ ὁποῖον δὲν καλύπτεται ἀπὸ ὕδωρ. Ἡ ξηρά, μὲ τὰ ἐσωτερικὰ ὕδατα (ποταμούς, λίμνας) καταλαμβάνει τὰ 29% τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ἤτοι 149 ἑκατ. τετρ. χιλμ. Ἐπ' αὐτῆς ζῆ ὁ ἄνθρωπος, ὅπως καὶ ὅλα τὰ χερσαῖα ὄντα.

Φωτογραφία τῆς Γῆς ὑπὸ δορυφόρου ἀπὸ ὕψους 230 χιλμ.

Ἡμισφαίρια

Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἡ ξηρὰ καὶ αἱ προεξοχαί τῆς (λόφοι, ὄρη) εἰσέρχονται εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν, λέγεται κἀθετος διαμελισμός.

Ἡ ξηρὰ δὲν εἶναι πάντοτε ὁμοιόμορφος. Ἄλλοῦ εἶναι λοφώδης καὶ ὄρεινῆ, ἄλλοῦ πεδινῆ. Ἡ ἐξέτασις τῆς μορφῆς τοῦ ἐδάφους, ἐὰν δηλ. τοῦτο εἶναι πεδινὸν ἢ ὄρεινόν, λέγεται μορφολογία τοῦ ἐδάφους.

Θάλασσα λέγεται τὸ ὑγρὸν μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζοῦν τὰ διάφορα θαλάσσια ὄντα. Ἡ ἔκτασις τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης εἶναι 71% ἢ 361 ἑκατ. τετρ. χλμ.

Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἡ θάλασσα εἰσχωρεῖ εἰς τὴν ξηρὰν καὶ σχηματίζει κόλπους, ἀκρωτήρια, χερσονήσους κλπ. ὀνομάζεται ὀριζόντιος διαμελισμός ἢ θαλάσσιος διαμελισμός.

3. ΗΠΕΙΡΟΙ ΚΑΙ ΩΚΕΑΝΟΙ

Ἡ ξηρὰ δὲν εἶναι συνεχῆς ἔκτασις ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς. Ἀποτελεῖται ἀπὸ διάφορα τμήματα, τὰ ὁποῖα χωρίζονται μεταξὺ τῶν μὲ φυσικὰ ὄρια. Αὐτὰ ὀνομάζονται ἡπείροι καὶ εἶναι πέντε: Εὐρώπη, Ἀσία, Ἀφρική, Ἀμερική καὶ Ὠκεανία. Αἱ τρεῖς πρῶται

ήσαν γνωστοί από την αρχαιότητα και αποτελούν τον «Παλαιόν Κόσμον». Αί δύο ἄλλαι ἀνεκαλύφθησαν ἀργότερον (ἡ Ἀμερικὴ τὸ 1492 ὑπὸ τοῦ Κολόμβου, ἡ Αὐστραλία (Ἵκεανία) τὸ 1606 - 1642 ἀπὸ τοὺς θαλασσοπόρους Τορρές, Τάσμαν, Κούκ κλπ.). Αὐται ἀποτελοῦν τὸν «Νέον Κόσμον». Ὑπάρχει καὶ μία ἕκτη ἡπειρος, ἡ ὁποία ἐξερευνητᾶται ἀκόμη καὶ εἶναι ἀκατοίκητος. Εἶναι ἡ Ἀνταρκτική. Πρῶτος ἀντίκρυσε τὰς ἀκτᾶς τῆς ὁ Ἄγγλος ἐξερευνητὴς Μπίσκοε (1832). Πρῶτοι κατακτηταὶ τῆς ἦσαν ὁ Ἀμερικανὸς Πῆρσκει (1809), ὁ Νορβηγὸς Ἀμοῦνδσεν (1911) καὶ ὁ Ἄγγλος Σκόττ (1912).

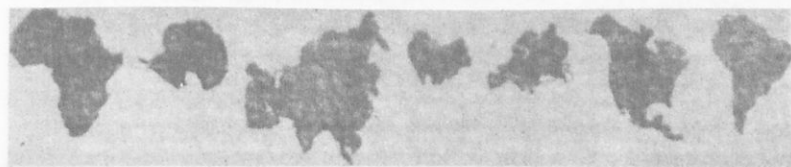
Κατὰ σειρὰν μεγέθους αἱ ἡπειροὶ ἔχουν ὡς ἑξῆς

1) Ἀσία	ἑκτασις εἰς τετρ. χλμ.	43,9 ἑκατ.
2) Ἀμερικὴ	» » » »	42,0 »
3) Ἀφρικὴ	» » » »	30,1 »
4) Ἀνταρκτική	» » » »	14,0 »
5) Εὐρώπη	» » » »	10,0 »
6) Ἵκεανία	» » » »	9,0 »

Σύνολον 149,0

Ἡ θάλασσα εἶναι συνεχὴς ἑκτασις εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς. Κατανέμεται ὁμως καὶ αὕτη εἰς μεγάλα φυσικὰ τμήματα, τὰ ὁποῖα λέγονται ὠκεανοί. Οὗτοι εἶναι οἱ ἑξῆς :

1. Ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανός. Ἐκτείνεται μεταξύ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς καὶ ἀπὸ τοῦ Βορείου πολικοῦ κύκλου μέχρι τῆς Ἀνταρκτίδος. Εἶναι ὁ γνωστότερος τῶν ὠκεανῶν. Εἰς αὐτὸν ἐπιστεῦετο, ὅτι ὑπῆρχεν ἡ ἡπειρος Ἀτλαντὶς, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔλαβε τὸ ὄνομά του. Πρῶτος τὸν διέπλευσεν ὁ Κολόμβος.

1. Ἀφρικὴ, 2. Ἀνταρκτική, 3. Ἀσία, 4. Αὐστραλία, 5. Εὐρώπη, 6. Β. Ἀμερικὴ, 7. Ν. Ἀμερικὴ

2. **Ἡ Ἰνδικὸς ὠκεανός.** Ἐκτείνεται μεταξύ Ἀφρικῆς, Ἀσίας καὶ Αὐστραλίας. Ἦτο γνωστός εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας γεωγράφους. Πρῶτος τὸν διέπλευσεν ὁ Βάσκο ντὲ Γάμα (1483).

3. **Ἡ Εἰρηνικὸς ὠκεανός.** Ἐκτείνεται μεταξύ Ἀσίας, Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας. Ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Πορτογάλου θαλασσοπόρου Μαγγελάνου (1520).

4. **Ἡ Βόρειος Παγωμένος ὠκεανός.** Εἶναι ἡ περὶ τὸν Βόρειον Πόλον θαλασσία περιοχή, ἡ ὁποία περικλείεται ὑπὸ τοῦ Βορείου Πολικοῦ κύκλου.

5. **Ἡ Νότιος Παγωμένος ὠκεανός.** Οὗτος εὐρίσκετο εἰς τὴν περιοχήν, ὅπου ἀνεκαλύφθη ἡ Ἀνταρκτική. Συνεπῶς τὰ ἐκτὸς αὐτῆς ὕδατά του κατενεμήθησαν μεταξύ τῶν τριῶν πρώτων ὠκεανῶν.

Κατὰ σειρὰν μεγέθους οἱ ὠκεανοὶ ἔχουν ὡς ἑξῆς :

1. Εἰρηνικὸς ὠκεανός	179,6	ἐκ.	τετρ.	χλμ.
2. Ἀτλαντικὸς	»	94,5	»	»
3. Ἰνδικὸς	»	74,9	»	»
4. Β.Παγωμένος	»	12,0	»	»
5. Ν.Παγωμένος	»	—	»	»

Σύνολον 361,0 » » »

Τὸ μεγαλύτερον θαλάσσιον βάθος εὐρέθη ἀνατολικῶς τῆς νήσου Μιντανάο τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ εἶναι 10.838 μ.*

Ἡ θάλασσα ἔχει μεγίστην σημασίαν διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ρυθμίζει τὸ κλίμα μιᾶς περιοχῆς, ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν αὐτῆς. Ἀποτελεῖ ἀσφαλὲς καὶ οἰκονομικὸν μέσον συγκοινωνίας, ἀνταλλαγῶν καὶ δημιουργίας σχέσεων μεταξύ τῶν λαῶν. Εἶναι μία τεραστία φυσικὴ ἀποθήκη ἄλατος, ἀλλὰ καὶ ἀνεξάντλητος πηγὴ φυτικῶν καὶ ζωικῶν προϊόντων (θαλάσσια φύκη διὰ βιομηχανικὴν παραγωγὴν λιπασμάτων, ἰωδίου κλπ., ἰχθύες, σπόγγοι, κοράλλια, μαργαριτάρια κ.ἄ.).

4. Αἱ Κινησεῖς τοῦ Θαλάσσιου Ὑδάτος

Ἡ θάλασσα ἔχει ἐπιφάνειαν καὶ πυθμένα.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης ταράσσεται συνήθως ἀπὸ τοὺς

* ΣΗΜ. Ὑψηλότερον σημεῖον τῆς ξηρᾶς εἶναι ἡ κορυφὴ τῶν Ἰμαλαίων ὄρεων τῆς Ἀσίας, τὸ Ἐβερεστ, 8.882. μ. ὕψος.

άνεμους ή άλλας αίτίας. "Άλλαι αίτίας είναι οί ύποθαλάσσιοι σεισμοί και αί έκρήξεις ήφαιστείων, ή έλξις τής Σελήνης και του 'Ηλίου κλπ. Πάσα άνύψωσις ή πτώσις τής έπιφανείας τής θαλάσσης, ή όποια γίνεται κατά περιόδους και μέ ώρισμένην ταχύτητα, λέγεται κ υ μ α.

Τά χαρακτηριστικά ένός κύματος είναι πολλά. Κυριώτερα είναι τό ύψος και τό μήκος αύτου. Το ύψος έξαρτάται άπό τήν ένταση του άνέμου. Το μέγιστον ύψος εις τήν άνοικτήν θάλασσαν φθάνει τά 20 μ. Το μήκος του κύματος έξαρτάται άπό τήν ταχύτητα του άνέμου. Τοϋτο είναι 25 - 30 φορές μεγαλύτερον άπό τό ύψος. Καταστρεπτικά είναι τά κύματα τών ύποθαλασσίων σεισμών, τά όποία πολλάκις έξηφάνισαν πόλεις όλοκλήρους.

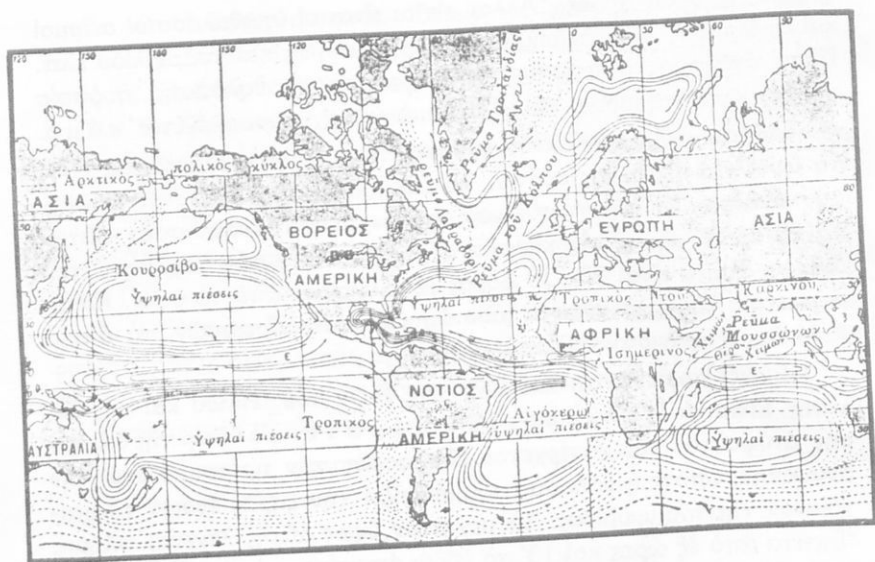
Κύματα παράγονται και άπό τήν έλξιν του 'Ηλίου και τής Σελήνης. Είναι τά π α λ ι ρ ρ ο ι α κ ά κ ύ μ α τ α. Το ύδωρ τής θαλάσσης άνυψούται και κατέρχεται δύο φορές τήν ήμέραν. Κατά τήν άνύψωσιν, όπότε ή θάλασσα πλημμυρίζει τήν ξηράν έχομεν τό φαινόμενον τής πλημμυρίδος. Το μέγιστον ύψος αύτής λέγεται πλήμη. "Επειτα άπό έξ ώρας και 13' τό ύδωρ άποσύρεται και τό φαινόμενον αύτό λέγεται άμπωτις. Το έλάχιστον ύψος αύτής λέγεται ρηχία. Το φαινόμενον τής παλιρροίας είναι καταφανές εις όλας τās παραλίας, ιδιαιτέρως δέ εις τόν πορθμόν του Εύρίπου τής Χαλκίδος.

Εις άλλα μέρη, θαλάσσια μάζαι τής έπιφανείας ή και βαθύτερον αύτής, μετακινούνται προς ώρισμένην κατεύθυνσιν, όπότε δημιουργούνται θ α λ ά σ σ ι α ρ ε ύ μ α τ α.

Τά θαλάσσια ρεύματα ρέουν έντός τής θαλάσσης, όπως οί ποταμοί εις τήν ξηράν. "Εχουν ώς κοίτην αύτό τοϋτο τό ύδωρ τής θαλάσσης. Το βάθος, τό πλάτος και ή ταχύτης αύτών ποικίλλει.

Αίτια, αί όποια προκαλοϋν τήν δημιουργίαν τών θαλασσίων ρευμάτων είναι πολλά. Μεταξύ αύτών είναι : α) 'Η έπενέργεια τών άνέμων επί τής έπιφανείας τών ώκεανών. β) 'Η άνοδος τής στάθμης τής θαλάσσης άπό τά ύδατα τών ποταμών, όπότε ή θάλασσα κινείται και σχηματίζει συνεχές θαλάσσιον ρεύμα (όπως εις τόν Εϋξεινον, Βόσπορον, Μεσόγειον). γ) 'Η διαφορά τής πυκνότητος εις άλας ή ή διαφορά τής θερμοκρασίας κλπ.

Τά θαλάσσια ρεύματα, άναλόγως τής θερμοκρασίας των, διακρίνονται εις θ ε ρ μ ά κ α ι ψ υ χ ρ ά. Τά θερμά έχουν τήν άφετηρίαν

Θαλάσσια ρεύματα

των εις τὸν Ἰσημερινὸν καὶ τὰ ψυχρὰ εις τοὺς Πόλους τῆς Γῆς. Σπουδαιότερα ἐξ αὐτῶν εἶναι τὰ ἑξῆς :

Τὸ ρεῦμα τοῦ Κόλπου τοῦ Μεξικοῦ (Γκόλφ Στρήμ). Τοῦτο ἀπὸ τὸν Κόλπον τοῦ Μεξικοῦ ὀρμᾷ πρὸς τὸν βόρειον Ἀτλαντικόν. Σχηματίζει τεράστιον ποταμὸν μήκους 1000 καὶ πλέον χιλιομέτρων, πλάτους 100 χλμ. περίπου καὶ βάθους 150 - 320 μ. Ἡ ταχύτης του εἶναι περὶ τὰ 100 χλμ. τὴν ὥραν καὶ ἡ θερμοκρασία του ἀρχίζει ἀπὸ τοὺς 40° Κ. καὶ κατέρχεται εἰς τὸ τέλος (Νορβηγίαν) εἰς τοὺς 5 - 10°.

Τὸ ρεῦμα τοῦ Κόλπου φέρει θερμὸν ὕδωρ καὶ καθιστᾷ ἥπιον τὸ κλίμα τῆς Εὐρώπης, τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ σπουδαιότερος ρυθμιστής.

Τὸ ρεῦμα «Κουρο - Σίβο» Τοῦτο ἐκκινᾷ ἀπὸ τὰς Μαριάννας νῆσους τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, προχωρεῖ πρὸς τὴν Φορμόζαν καὶ Ἰαπωνίαν καὶ φθάνει εἰς τὸν Βερίγγειον πορθμὸν, διὰ τοῦ ὁποίου εἰσέρχεται εἰς τὸν Βόρειον Παγωμένον ὠκεανόν. Ἡ θερμοκρασία τῶν ὑδάτων του διαφέρει κατὰ 5 - 10° Κ. ἀπὸ τὴν τοιαύτην τῶν ἄλλων ὑδάτων, τὰ ὁποῖα τὸ περιβάλλουν.

5. Ο ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ

1. Ο ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ. Ἐάν κόψωμεν ἐν πορτοκάλιον ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον καὶ ὀριζοντίως, θὰ ἔχωμεν δύο τμήματα. Ταῦτα χωρίζονται ἀπὸ τομῆν, ἡ ὁποία εἶναι κύκλος, ὁ μεγαλύτερος κύκλος ἐξ ὧσων ἡμποροῦν νὰ σχηματισθοῦν μὲ ἄλλας παραλλήλους τομάς.

Μία τοιαύτη φανταστικὴ τομὴ ἐπὶ τῆς γηίνης σφαίρας μᾶς δίδει τὸν μέσον μέγαν κύκλον, τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ σημεῖα ἀπέχουν ἐξ ἴσου ἀπὸ τοὺς Πόλους. Ὁ κύκλος αὐτὸς λέγεται Ἴσημερινός, διότι ὅλοι οἱ τόποι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους διέρχεται, ἔχουν πάντοτε ἴσην ἡμέραν καὶ ἴσην νύκτα.

Ἡ Γῆ ἔχει ἓνα μόνον Ἴσημερινὸν καὶ αὐτὸς διαιρεῖται εἰς 360 ἴσα μέρη, τὰς μοίρας. Ὅπως εἰς ὅλους τοὺς κύκλους, ἐκάστη μοῖρα διαιρεῖται εἰς 60 πρῶτα λεπτὰ (60') καὶ ἕκαστον πρῶτον λεπτὸν εἰς 60 δεύτερα λεπτὰ (60''). Αἱ μοῖραι καὶ τὰ λεπτὰ εἰς τὴν Γεωγραφίαν φανερώνουν ἀποστάσεις (μῆκος τόξου) καὶ ὄχι χρόνον.

Ἄφωδ' ὁ Ἴσημερινὸς ἔχει μῆκος 40 ἑκατομ. μέτρων καὶ διαιρεῖται εἰς 360 μοίρας, εἰς ἐκάστην μοῖραν ἀντιστοιχοῦν 111 περίπου χιλιόμετρα ἢ 111.111 μέτρα Π.χ. ὁ Ἴσημερινὸς διέρχεται διὰ τῆς Ν. Ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ κράτους τοῦ Ἴσημερινοῦ μέχρι τῆς Βραζιλίας, εἰς μίαν ἀπόστασιν 30 μοιρῶν. Ἡ ἀπόστασις αὕτη εἰς χιλιόμετρα θὰ εἶναι $30 \times 111.111 \mu. = 3.333.330 \mu.$

Ὁ Ἴσημερινὸς χωρίζει τὴν Γῆν εἰς δύο ἡμισφαίρια, τὰ ὁποῖα λαμβάνουν τὸ ὄνομα τοῦ Πόλου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουν, ἡτοι λέγονται Βόρειον καὶ Νότιον ἡμισφαίριον. Ἡ Ἑλλάς εὐρίσκεται εἰς τὸ Βόρειον ἡμισφαίριον.

2. Οἱ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ ΚΥΚΛΟΙ. Παράλληλοι φανταστικαὶ τομαὶ πρὸς τὸν Ἴσημερινὸν μᾶς δίδουν ἄλλους κύκλους, τοὺς παραλλήλους κύκλους τῆς Γῆς. Οἱ παράλληλοι, ὅσον προχωροῦν πρὸς τοὺς Πόλους, μικραίνουν (ὡς κύκλοι), διότι ἀντιστοιχοῦν εἰς μικρότερα τμήματα σφαίρας. Εἰς τὸ τέλος καταντοῦν εἰς ἀπλᾶ σημεῖα, τοὺς Πόλους.

Οἱ ἐπιστήμονες ὠρισαν ὅτι ἀπὸ τὸν Ἴσημερινὸν ἕως ἕκαστον τῶν Πόλων, Βόρειον καὶ Νότιον εἶναι 90° ἡ ἀπόστασις. Ἐκ τῶν παραλλήλων σημασίαν ἔχουν οἱ ἐξῆς :

α) Ὁ Βόρειος Τροπικὸς κύκλος ἢ Τροπικὸς τοῦ Καρκίνου. ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται εἰς τὰς $23^{\circ} 27'$ πρὸς Β. τοῦ Ἴσημερινοῦ.

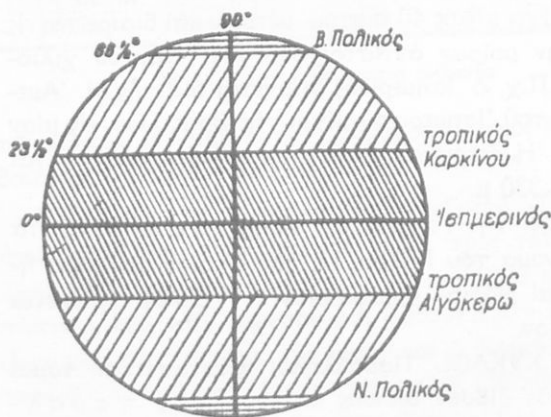
β) 'Ο Νότιος Τροπικός κύκλος ἢ Τροπικός τοῦ Αἰγόκερω, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται $23^{\circ} 27'$ πρὸς Ν. τοῦ 'Ισημερινοῦ. *

γ) 'Ο Βόρειος Πολικός κύκλος, εἰς ἀπόστασιν $66^{\circ} 33'$ πρὸς Β. τοῦ 'Ισημερινοῦ, καὶ

δ) 'Ο Νότιος Πολικός κύκλος, εἰς ἀπόστασιν $66^{\circ} 33'$ πρὸς Ν. τοῦ 'Ισημερινοῦ.

3. ΤΟ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΝ ΠΛΑΤΟΣ. Ἡ ἀπόστασις ἐκάστου τόπου ἀπὸ τὸν 'Ισημερινὸν μετρεῖται εἰς μοίρας καὶ ὀνομάζεται γεωγραφικὸν πλάτος. Ἐκαστος τόπος ἔχει τὸ ἰδικόν του γεωγραφικὸν πλάτος καὶ εἶναι τοῦτο βόρειον (διὰ τοὺς τόπους, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται εἰς τὸ Βόρειον ἡμισφαίριον) ἢ νότιον (διὰ τοὺς τόπους τοῦ Νοτίου ἡμισφαιρίου).**

4. Αἱ ΖΩΝΑΙ ΤΗΣ ΓΗΣ. Τὸ φῶς καὶ ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου δὲν μοιράζονται ἕξ ἴσου εἰς ὅλους τοὺς τόπους τῆς Γῆς. Ὄρισμένοι ἕξ αὐ-

Οἱ 4 παράλληλοι πρὸς τὸν ἰσημερινὸν κύκλοι χωρίζουσι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς εἰς πέντε ζώνας

Οἱ ἐπιστήμονες ἔχουν διαίρεσει τὴν Γῆν εἰς πέντε ζώνας :

*Σημ... Ὄνομάσθησαν οὕτω, διότι ὑπεράνω τοῦ πρώτου εὐρίσκεται ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Καρκίνου καὶ ὑπεράνω τοῦ δευτέρου ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Αἰγόκερω.

**Σημ... Εἰς τοὺς χάρτας τὸ γεωγραφικὸν πλάτος σημειώνεται ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ μὲ ὀριζοντίους ἢ καμπύλας γραμμάς. Οἱ ἀριθμοὶ δὲ δηλοῦν μοίρας. Σπανίως ὁμως θὰ εὐρεθοῦν μέρη μὲ ὀλοκλήρους μοίρας, ἀλλὰ θὰ ἔχουν καὶ πρώτα καὶ δεύτερα λεπτὰ αὐτῶν. Οὕτως αἱ Ἀθῆναι ἔχουν βόρειον γεωγραφικὸν πλάτος $37^{\circ} 58' 27''$

τῶν δέχονται τὰς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου σχεδὸν καθέτως. Λαμβάνουν λοιπὸν πολὺ φῶς καὶ θερμότητα. Ἄλλοι τόποι δέχονται τὰς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου ὀλίγον ἢ περισσότερον πλαγίως. Οἱ τόποι αὐτοὶ οὔτε τὸ ἴδιον φῶς δέχονται πάντοτε, οὔτε τὴν αὐτὴν θερμότητα.

α) **Ἡ Τροπικὴ ἢ Διακεκαυμένη ζώνη.** Ἀπλώνεται περὶ τὸν Ἴσημερινὸν μέχρι τῶν Τροπικῶν κύκλων (πρὸς Β. καὶ Ν.). Ὁ Ἥλιος ἐδῶ ρίπτει σχεδὸν καθέτως τὰς ἀκτῖνας του καὶ δις τοῦ ἔτους τελείως καθέτως. Αἱ χῶραι ἔχουν μεγάλην βλάστησιν, διότι δέχονται μεγάλην θερμότητα καὶ πολλὰς βροχάς.

β) Αἱ δύο **Εὐκρατοὶ** ζῶναι. Εἶναι ἡ βόρειος εὐκρατος ζώνη, ἀπὸ τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου μέχρι τοῦ Βορείου Πολικοῦ κύκλου καὶ ἡ νότιος εὐκρατος ζώνη, ἀπὸ τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Αἰγόκερω μέχρι τοῦ Νοτίου Πολικοῦ κύκλου. Εἰς τὰς εὐκράτους ζώνας ἡ θερμοκρασία εἶναι μετρία, τὸ κλίμα ὠραῖον καὶ ὑγιεινόν, αἱ ἐποχαὶ τοῦ ἔτους διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλην.

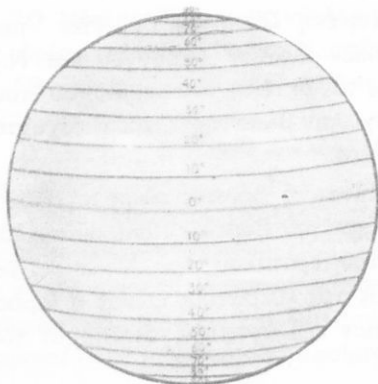
γ) Αἱ δύο **Κατεψυγμένοι** ζῶναι. Εἶναι ἡ Βόρειος Πολικὴ ζώνη (ἀπὸ τοῦ Β. Πολικοῦ κύκλου μέχρι τοῦ Β. Πόλου) καὶ ἡ Νότιος Πολικὴ ζώνη (ἀπὸ τοῦ Ν. Πολικοῦ κύκλου μέχρι τοῦ Ν. Πόλου). Αἱ χῶραι αὗται καλύπτονται ἀπὸ πάγους (ὅσον περισσότερο πλησιάζουν πρὸς τοὺς Πόλους), αἱ ἐποχαὶ σχεδὸν περιορίζονται εἰς δύο (χειμῶνα - θέρος) καὶ τελικῶς (περὶ τοὺς Πόλους) ἔχουν μίαν ἡμέραν καὶ μίαν νύκτα τὸ ἔτος.

6. ΟΙ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΟΙ ΚΥΚΛΟΙ

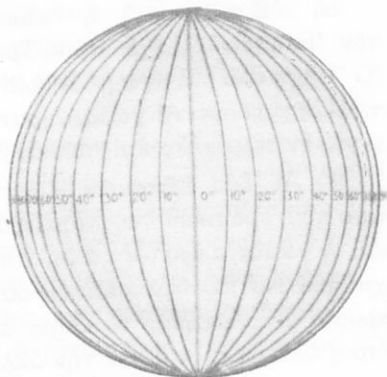
1. ΟΙ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΟΙ. Ἐὰν ἡ τομὴ ἐπὶ τοῦ πορτοκαλίου γίνῃ ἀντιθέτως τῆς προηγουμένης, δηλ. ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, σχηματίζονται ἐπίσης δύο τμήματα. Τὸ ἴδιον γίνεται φανταστικῶς καὶ ἐπὶ τῆς Γῆς. Ὁ κύκλος, ὁ ὁποῖος δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν τομὴν, λέγεται **μεσημβρινός**, διότι ὅλοι οἱ τόποι οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουν τὴν ἴδιαν στιγμὴν μεσημβριαν.

Μεσημβρινούς δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πολλοὺς καὶ ὅλοι νὰ εἶναι ἴσοι, διότι ὅλοι διέρχονται ἀπὸ τοὺς Πόλους καὶ τέμνουν τὸν Ἴσημερινὸν καθέτως.

Οἱ ἐπιστήμονες συνεφώνησαν νὰ ὀρίσουν τοὺς μεσημβρινούς εἰς 360, ὅσαι καὶ αἱ μοῖραι τοῦ κύκλου. Εἰς ἐξ αὐτῶν ὀνομάζεται π ρ ὠ τ ο ς μ ε σ η μ β ρ ι ν ὄ ς. Εἶναι δὲ αὐτός, ὁ ὁποῖος διέρχεται ἐκ τοῦ ἀστεροσκοπείου Γκρήνουϊτς (Λονδίνου). Ὁ πρῶτος μεσημβρινός χωρίζει τὴν Γῆν εἰς δύο ἡμισφαίρια, τὸ Ἀνατολικὸν (πρὸς Α. καὶ ἀπὸ τὰς 0⁰ - 180⁰) καὶ τὸ Δυτικὸν (πρὸς Δ. καὶ ἀπὸ τὰς 0⁰ - 180⁰)

Ίσημερινός - Παράλληλοι

Μεσημβρινοί κύκλοι

Ἀκολουθοῦν οὕτω 180 μεσημβρινοὶ πρὸς τὸ Ἀνατολικὸν ἡμισφαίριον καὶ 180 πρὸς τὸ Δυτικόν.

2. ΤΟ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΝ ΜΗΚΟΣ. Ἡ ἀπόστασις ἐκάστου τόπου ἀπὸ τὸν πρῶτον μεσημβρινὸν ὀνομάζεται γεωγραφικὸν μῆκος αὐτοῦ. Ἐκαστος τόπος ἔχει τὸ ἰδικόν του γεωγραφικὸν μῆκος. Εἶναι δὲ τοῦτο Ἀνατολικόν, ἐὰν ὁ τόπος εὑρίσκεται εἰς τὸ Ἀνατολικὸν ἡμισφαίριον καὶ Δυτικόν, ἐὰν εὑρίσκεται εἰς τὸ Δυτικὸν ἡμισφαίριον. Αἱ Ἀθῆναι ἔχουν γεωγρ. μῆκος $23^{\circ} 43' 07''$ Ἀνατολικόν.*

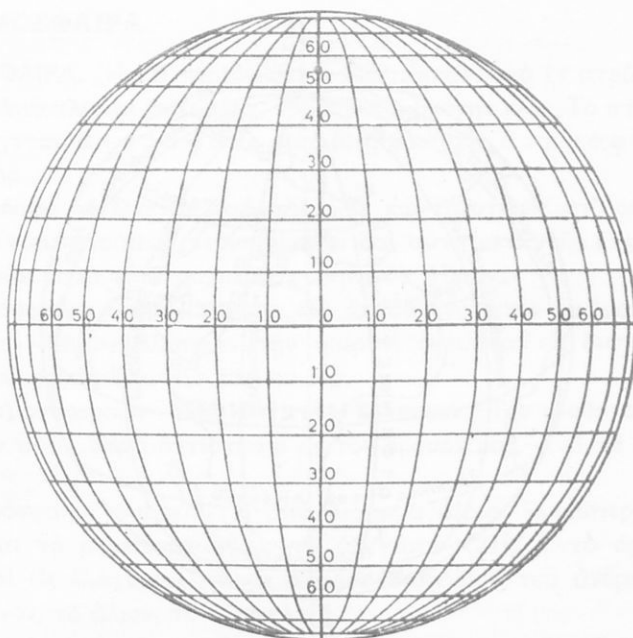
Τὸ γεωγραφικὸν πλάτος μετρεῖται ἐπὶ τοῦ πρώτου μεσημβρινοῦ καὶ τὸ γεωγραφικὸν μῆκος ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ.

3. Αἱ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΑΙ. Διὰ νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἀκριβῆ θέσιν ἑνὸς τόπου ἐπὶ τῆς ὑδρογείου σφαίρας, πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τὸ γεωγραφικὸν πλάτος καὶ τὸ γεωγραφικὸν μῆκος αὐτοῦ. Οἱ δύο ἀριθμοί, οἱ ὁποῖοι μᾶς δηλώνουν τὰ δύο αὐτὰ στοιχεῖα τοῦ τόπου, λέγονται γεωγραφικαὶ συντεταγμέναι ἢ στίγματα τοῦ τόπου.

Τὸ στίγμα ἔχει μεγάλην σημασίαν προκειμένου περὶ θαλάσσης

*Σημ. Εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτας τὸ γεωγραφικὸν μῆκος σημειώνεται πρὸς Β. (ἄνω) καὶ πρὸς Ν. (κάτω), ἐκεῖ ὅπου καταλήγουν αἱ κάθετοι καμπύλαι ἢ αἱ εὐθείαι γραμμαὶ τῶν μεσημβρινῶν.

Σπανίως βεβαίως θὰ εὑρεθοῦν τόποι, οἱ ὁποῖοι νὰ ἔχουν γεωγραφικὸν μῆκος εἰς ὀλοκλήρους μοίρας. Συνήθως ἔχουν τοιοῦτον καὶ μὲ πρώτα ἢ καὶ μὲ δεύτερα λεπτά (ὅπως αἱ Ἀθῆναι κ.λπ.).

Ἡ ὀριζοντία γραμμὴ μὲ τοὺς ἀριθμοὺς παριστᾶ τὸν ἰσημερινόν. Ἡ κάθετος γραμμὴ μὲ τοὺς ἀριθμοὺς παριστᾶ τὸν πρῶτον μεσημβρινόν.

καὶ πλοίων. Οἱ ναυτικοὶ διαθέτουν κατάλληλα ὄργανα (ἀστρολάβρον, ἐξάντα κλπ.) καὶ τὸ εὐρίσκουν. Εἰς περίπτωσιν δὲ κινδύνου, τὸ μεταδίδουν διὰ τοῦ ἀσυρμάτου των πρὸς τὰ ἄλλα πλοῖα ἢ καὶ λιμένας. Ἐκεῖνα πλέον γνωρίζουν πρὸς ποῖον σημεῖον πρέπει νὰ ἀναζητήσουν τὸ κινδυνεῦον πλοῖον.

Τὸ ἴδιον πράττουν καὶ οἱ πιλότοι τῶν ἀεροπλάνων, οἱ ἐξερευνηταὶ καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Περίληψις. Ἡ Γῆ εἶναι οὐράνιον σῶμα. Ἐχει σχῆμα σφαιρικόν καὶ περιστρέφεται περὶ τὸν ἀξονά της. Ἡ ἐπιφάνειά της δὲν ἀλλοιώνεται ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν ὀρέων της διότι τοῦτο εἶναι ἀσήμαντον ἐν σχέσει μὲ τὸ μέγεθός της. Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς διακρίνονται αἱ 6 ἡπείροι καὶ οἱ 5 ὠκεανοί.

Τὸ θαλάσσιον ὕδωρ κινεῖται καὶ σχηματίζει κύματα. Ἡ ἔλξις τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης προκαλοῦν παλιρροίας. Ἡ διαφορὰ τῆς θερμότητος καὶ πυκνότητος τοῦ θαλασσίου ὕδατος δημιουργοῦν τὰ θαλάσσια ρεύματα.

Ο Ίσημερινός χωρίζει την Γήν εις δύο ήμισφαίρια. Ἀπό κάθε τόπου διέρχεται εἰς μεσημβρινός. Μὲ βάσιν τὰς συντεταγμένας ἐκάστου τόπου γνωρίζομεν εἰς ποῖον ἀκριβῶς σημεῖον τῆς Γῆς εὐρίσκεται. Οἱ 4 παράλληλοι χωρίζουν τὴν Γῆν εἰς 5 ζώνας

Ἐρωτήσεις.

Ἐάν ἐν ἀεροπλάνου ταξιδεὺση συνεχῶς πρὸς ἀνατολάς, ἀπὸ ποῖου σημεῖου θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ ἀεροδρόμιόν του; Διατί θὰ συμβῇ τοῦτο; Πῶς ἀποδεικνύεται ἡ σφαιρικότης τῆς Γῆς; Ποῖος εἶναι ὁ μεγαλύτερος εἰς ἔκτασιν ὠκεανὸς καὶ ποῖα ἡ μικροτέρα ἠπειρος;

Διατί ἡ Ἑλλάς ἔχει Βόρειον γεωγραφικὸν πλάτος καὶ Ἀνατολικὸν μῆκος; Εἰς ποῖαν ζώνην ἀνήκει; Τί γεωγραφικὸν πλάτος ἔχουν οἱ τόποι τοῦ Ἰσημερινοῦ; Τί οἱ Πόλοι;

Ἔργασια :

Κατασκευάσατε μὲ γύψου ἢ ἄλλου ὑλικὸν μίαν ὑδρόγειον σφαῖραν καὶ σημειώσατε ἐπ' αὐτῆς τοὺς Πόλους, τὸν Ἰσημερινόν, τοὺς 4 βασικοὺς παραλλήλους καὶ τὸν πρῶτον μεσημβρινόν.

Μελετήσατε ἀπὸ τὸν χάρτην τὴν πορείαν τοῦ ρεύματος τοῦ Κόλπου. Νὰ εὐρητε εἰς τὸν χάρτην τὰς γεωγρ. συντεταγμένας τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ τῆς Κερκύρας.

Ἐν πλοῖον ἐξέπεμψε σῆμα κινδύνου (Σ.Ο.Σ.) γεωγρ. πλάτος 50° Βορ., γεωγρ. μῆκος 20° Δυτικόν. Ἦμπορεῖτε νὰ καθορίσητε εἰς τὸν χάρτην εἰς ποῖον σημεῖον εὐρίσκεται;

7. Η ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ

1. ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ. Ἡ Γῆ περιβάλλεται ἐξωτερικῶς ἀπὸ ἓν στρώμα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀέρα, ὕδρατμούς, σκόνην κλπ. Τὸ στρώμα αὐτὸ λέγεται ἀτμόσφαιρα, ὃ δὲ ἀήρ αὐτῆς ἀτμοσφαιρικός ἀήρ.

Ἡ ἀτμόσφαιρα ἔλκεται ἀπὸ τὴν Γῆν καὶ ἀποτελεῖ μετ' αὐτῆς ἓν σῶμα. Τοιοῦτοτρόπως περιστρέφεται καὶ αὐτὴ μετὰ τῆς Γῆς καὶ τὴν συνοδεύει κατὰ τὴν τροχίαν της περὶ τὸν Ἥλιον.

Ἡ ἀτμόσφαιρα δὲν ἔχει χρῶμα. Τὸ ὠραῖον γαλανὸν χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ, τὸ ὁποῖον βλέπομεν τὴν ἡμέραν, ὀφείλεται εἰς διάχυσιν τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς διὰ τῶν μορίων της.

Τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα δὲν τὸν βλέπομεν. Τὸν αἰσθανόμεθα ὄμως, ὅταν πνέη. Φέρει ἀντίστασιν εἰς τὸν δρόμον μας, κινεῖ τὰ φύλλα κλπ.

Ἡ ἀτμόσφαιρα ἀποτελεῖται ἀπὸ διάφορα ἀέρια. Κυριώτερα ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ ἄζωτον (78⁰/), τὸ ὀξυγόνον (21⁰/), τὸ ἀργὸν (0,9⁰/) καὶ εἰς ἐλαχίστας ποσότητας τὸ διοξειδίον τοῦ ἀνθρακος, τὸ ὕδρογόνον, τὸ ἥλιον, τὸ ὄζον κλπ.

Τὰ ἀέρια, τὰ ὁποῖα συνθέτουν τὴν ἀτμόσφαιραν, δὲν εἶναι τὰ αὐτὰ εἰς ὅλα τὰ ὕψη της. Ὅσον ὑψηλότερον ἀνερχόμεθα, τόσοον περισσότερο μειοῦται τὸ ὀξυγόνον.

Τὸ πάχος τῆς ἀτμοσφαίρας ἢ τὸ ὕψος αὐτῆς ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ὑπολογίζεται εἰς 1000 χλμ. καὶ κατανέμεται εἰς ζῶνας. Αὐταὶ εἶναι αἱ ἑξῆς :

— Τροπόσφαιρα	μέχρι ὕψους	12-15 χλμ.
— Στρατόσφαιρα	» »	100 »
— Ἰονόσφαιρα	» »	500 »
— Ἐξώσφαιρα	» » ἄνω τῶν	500 »

Τὰ ὀνόματά τῶν ζωνῶν καὶ τὸ πάχος ἐκάστης δὲν ἔχουν καθορισθῆ ἀπολύτως καὶ κατὰ τρόπον παραδεδεγμένον ἀπὸ ὅλους.

Τροπόσφαιρα εἶναι ὁ κυανοῦς οὐρανός, τὸν ὁποῖον βλέπομεν. Ἀποτελεῖ τὸ πυκνότερον στρώμα τῆς ἀτμοσφαίρας, Ἐντὸς αὐτῆς συμβαίνουν ὅλαι αἱ διαταραχαὶ (ἄνεμοι, σύννεφα, βροχαί, καταιγίδες). Ἡ θερμοκρασία ἐλαττοῦται, ὅσον ἀνερχόμεθα. Εἰς τὰ 10 χλμ. ὕψους φθάνει τοὺς -50⁰.

Εἰς τὴν στρατόσφαιραν ὁ ἀήρ εἶναι πολὺ ἀραιός, ἢ πί-
εις μικρὰ καὶ τὸ ψῦχος μέγα (-80^0). Ἡ ἰονόσφαιρα εἶναι
μία μαύρη καὶ σκοτεινὴ περιοχὴ. Εἰς τὴν ἐξώσφαιραν τέλος,
ὁ ἀήρ εἶναι τόσον ἀραιός, ὥστε τὰ μόριά του νὰ κυκλοφοροῦν ἀπο-
μονωμένα τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Πέραν αὐτῆς ἀπλώνεται τὸ κενὸν ἢ
διαπλανητικὴ ὕλη.

2. Οἱ ANEMOI. Ἡ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἑνὸς τόπου ἀπὸ
τὸν ἄλλον προκαλεῖ κινήσιν ἀέρος, ὁ ὁποῖος τότε λέγεται ἄνεμος.

Οἱ ἄνεμοι εἰς τὰ κυριώτερα στρώματα τῆς ἀτμοσφαιρας πνέουν
σχεδὸν παραλλήλως πρὸς τὸ ἔδαφος καὶ ἔχουν τὴν μεγαλυτέραν
ταχύτητα. Ὑψηλότερον παρατηροῦνται καὶ ἀνοδικαὶ (πρὸς τὰ
ἄνω) καὶ καθοδικαὶ (πρὸς τὰ κάτω) κινήσεις τοῦ ἀέρος καὶ συν-
τείνουν εἰς τὸν σχηματισμὸν νεφῶν, βροχῶν, καταγίδων κλπ.

Αἰτία τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἀνέμων εἶναι ἡ διαφορὰ θερμοκρα-
σίας μεταξὺ τῶν διαφόρων τόπων, ἡ ὁποία δημιουργεῖ διαφορὰν
ἀτμοσφαιρικῶν πιέσεων.

Εἰς τὸν Ἰσημερινὸν π.χ. ὁ ἀήρ θερμαίνεται διαρκῶς, ἀραιώνει
καὶ ἀνέρχεται. Ψυχραὶ μᾶζαι τότε ἀέρος ἀπὸ τοὺς Πόλους σπεύ-
δουν νὰ καταλάβουν τὸ κενόν. Οἱ ἄνεμοι αὐτοὶ (ὡς πρὸς τὸν Ἰση-
μερινὸν) εἶναι βόρειοι ἢ νότιοι.

Εἰς τὸν ἄνεμον διακρίνομεν διεύθυνσιν καὶ ἔντασιν.
Ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀνέμου καθορίζεται ἀπὸ τὸ σημεῖον, ἀπὸ τὸ ὁ-
ποῖον προέρχεται. Ἐὰν π.χ. προέρχεται ἐκ τοῦ Βορρᾶ, λέγομεν ὅτι
ὁ ἄνεμος εἶναι βόρειος. Τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου δεικνύει ὁ ἀνε-
μοδείκτης ἢ καλύτερον τὸ ἀνεμολόγιον.

Ἡ ἔντασις τοῦ ἀνέμου, δηλ. ἡ δύναμις καὶ ἡ σφοδρότης αὐτοῦ,
μετρεῖται μὲ τὸ ἀνεμόμετρον. Σήμερον ὁμως χρησιμοποιεῖται
γενικῶς ἡ κλίμαξ Μπωφόρ, τὴν ὁποίαν συνέταξεν ὁ Ἄγγλος
αὐτὸς ναύαρχος.

Τὸ ἀνεμολόγιον εἶναι ἀπλοῦν ὄργανον εἰς σχῆμα κύκλου. Ἐπὶ
τῆς πλακὸς του σημειώνονται 16 ἐν ὄλῳ διευθύνσεις ἀνέμων.

Τὸ ἀνεμολόγιον, ὡς κύκλος, κατανέμεται εἰς 360 μοίρας. Εἰς κάθε
22,5 μοίρας ἀντιστοιχεῖ καὶ ἓν ἐκ τῶν 16 σημείων τοῦ ὀρίζοντος.
Τὰ κυριώτερα ὁμως ἐξ αὐτῶν εἶναι :

Εἰς τὰς 0^0 = ὁ Βορρᾶς (ἢ Τραμουντάνα) = Β.

Εἰς τὰς 45^0 = ὁ Βορειοανατολικὸς (Γραῖγος) = ΒΑ.

- Εἰς τὰς 90° = ὁ Ἄνατολικὸς (Λεβάντες) = Α.
 Εἰς τὰς 135° = ὁ Νοτιοανατολικὸς (Σορόκος) = ΝΑ.
 Εἰς τὰς 180° = ὁ Νότος (Ἵωστρία) = Ν.
 Εἰς τὰς 225° = ὁ Νοτιοδυτικὸς (Γαρμπῆς, λίβας) = ΝΔ.
 Εἰς τὰς 270° = ὁ Ζέφυρος, Δυτικὸς (ἢ Πουνέντες) = Δ.
 Εἰς τὰς 315° = ὁ Βορειοδυτικὸς (Μαίστρος) = ΒΔ.
 Εἰς τὰς 360° = ὁ Βορρᾶς κ.λπ. (ἐξ ἀρχῆς).

ΑΝΕΜΟΜΕΤΡΙΚΗ ΚΛΙΜΑΞ ΜΠΩΦΟΡ

Βαθμίς	Ἵνομασία	Ταχύτης μ. κατὰ δευτ.	Ἄποτελέσματα
0.	Νηνεμία	0 - 0,2	Ἄπνοια. Ὁ καπνὸς ὑψώνεται κατακορύφως.
1.	Ἵποπνέων	0,3- 1,5	Ὁ καπνὸς δεικνύει τὴν διεύθυνσιν.
2.	Ἄσθενῆς	1,6- 3,3	Μόλις κινεῖ τὸν ἀνεμοδείκτην.
3.	Λεπτὸς	3,4- 5,4	Ἐλαφρὰ κινήσεις φύλλων, κλώνων.
4.	Μέτριος	5,5- 7,9	Ἐγείρει κονιορτὸν καὶ φύλλα.
5.	Λαμπρὸς	8 -11	Λυγίζουσι τὰ μικρὰ δέντρα.
6.	Ἵσχυρὸς	11 -14	Συρίζουσι τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα.
7.	Σφοδρὸς	14 -17	Κινοῦνται ὀλόκληρα τὰ δέντρα.
8.	Θυελλώδης	17 -21	Θραύει κλώνους δένδρων.
9.	Θύελλα	21 -24	Ἄναρπάζονται πῆλινοι καπνοδόχοι.
10.	Ἵσχ. θύελ.	24 -28	Ἐκρίζωνει δένδρα.
11.	Σφοδρὰ θύελ.	28 -33	Τεράστιαι ζημίαι.
12.	Τυφῶν	33 -37	Μεγάλαι καταστροφαί.

Εἶδη ἀνέμων. Οἱ ἄνεμοι, οἱ ὅποιοι πνέουσι περιοδικῶς εἰς ἓνα τόπον, λέγονται περιοδικοὶ ἄνεμοι καὶ ὀφείλουσι εἰς μεγάλην διαφορὰν θερμοκρασίας μεταξύ γειτονικῶν τόπων. Οἱ ἄνεμοι τῆς πατρίδος μας εἶναι περιοδικοὶ καὶ ὀνομάζονται μελτέμια. Τὰ μελτέμια πνέουσι δύο φορές τὸ ἔτος. Κατὰ τὸν Μάρτιον ἐκ νοτίων διευθύνσεων καὶ κατὰ τὸν Αὔγουστον ἐκ βορείων. Περιοδικοὶ ἄνεμοι πνέουσι εἰς Ἀραβίαν, Ἰνδίαν, Κίνα, οἱ «μουσῶνες». Οὗτοι κατὰ τὸ θέρος πνέουσι ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ πρὸς τὴν ξηρὰν καὶ φέρουσι πολὺ βροχὰς (διότι μεταφέρουσι ὑδρατμούς). Κατὰ τὸν χειμῶνα πνέουσι ἐκ τῆς ξηρᾶς πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ εἶναι ξηροί.

Ἄλλη κατηγορία ἀνέμων εἶναι οἱ περιοδικοὶ ἡμερήσιοι ἄνεμοι. Οὗτοι δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῆς θερμοκρασίας μεταξὺ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἡ ξηρὰ θερμαίνεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐνωρίτερον τῆς θαλάσσης καὶ ὁ ἀήρ τῆς ἀραιώνει. Τότε, ὁ σχετικῶς ψυχρότερος ἀήρ τῆς θαλάσσης, σπεύδει πρὸς τὴν ξηρὰν καὶ δημιουργεῖται ἡ θαλασσία αὐρα. Κατὰ τὴν νύκτα πάλιν ἡ ξηρὰ ψύχεται ἐνωρίτερον καὶ ὁ σχετικῶς ψυχρότερος ἀήρ τῆς σπεύδει πρὸς τὴν θάλασσαν (μὲ τὸν σχετικῶς θερμότερον ἀέρα), ὁπότε δημιουργεῖται ἡ ἀπόγειος αὐρα.

Τοπικοὶ ἄνεμοι δημιουργοῦνται μεταξὺ δύο τόπων λόγῳ ἐπίσης διαφορᾶς ὡς πρὸς τὴν θερμοκρασίαν αὐτῶν. Τοιοῦτοι τοπικοὶ ἄνεμοι εἶναι ὁ Βαρδάρης Θεσσαλονίκης, ὁ Μιστράλ Γαλλίας, ὁ Σιμούν τῆς Σαχάρας κ.ἄ.

Τέλος ἔχομεν τοὺς συνεχεῖς ἀνέμους, οἱ ὅποιοι δὲν λήγουν ποτὲ καὶ δι' αὐτὸ λέγονται ἀληγεῖς. Ἀληγεῖς εἶναι οἱ θερμοὶ ἄνεμοι, οἱ ὅποιοι πνέουν ἐκ τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς τοὺς Πόλους. Ἐπίσης οἱ ἀντίθετοι αὐτῶν, οἱ ἀνταληγεῖς, εἶναι οἱ ψυχροὶ ἄνεμοι οἱ ὅποιοι πνέουν ἐκ τῶν Πόλων πρὸς τὸν Ἰσημερινόν.

3. Η ΥΓΡΑΣΙΑ. Μὲ τὴν ἡλιακὴν θερμότητα ἐξατμίζονται διαρκῶς τὰ ὕδατα τῶν θαλασσῶν, τῶν λιμνῶν καὶ τῶν ποταμῶν. Οἱ ὕδρατμοὶ τῶν οὗτοι ἀνέρχονται πρὸς τὴν ἀτμόσφαιραν. Ἡ περιεκτικότης δὲ τῆς ἀτμοσφαιρας εἰς ὕδρατμους λέγεται ὑγρασία. Ἡ ὑγρασία μετρεῖται μὲ τὸ ὑγρόμετρον, τὸ ὅποῖον φέρει ὑγρομετρικὴν κλίμακα ἀπὸ τὸ 1 - 100.

Μετεωρολογικὸς Σταθμὸς

Ὅταν ἡ ἀτμόσφαιρα περιέχει πολλοὺς ὕδρατμους, λέγομεν ὅτι εἶναι «κεκορεσμένη». Τότε ἡ ἀναπνοὴ δυσχεραίνεται καὶ ἐμποδίζεται ἡ ἀποβολὴ ὕδατος διὰ τῆς ἀναπνοῆς καὶ τοῦ δέρματος. Ἐὰν μάλιστα συνδυασθῇ καὶ μὲ ὑπερβολικὴν θερμοκρασίαν, τότε ἡ ἀτμόσφαιρα γίνεται ἀποπνικτικὴ μὲ κινδύνους θερμοπληξίας διὰ τὰ ἄτομα.

Όταν πάλιν ἔχωμεν ὀλίγους ὑδατμούς, λέγομεν ὅτι ἔχομεν ξη-
ρ α σ ί α ν. Μὲ αὐτὴν εὐνοεῖται ἡ ἀναπνοὴ καὶ ἀποβάλλεται ὕδωρ. Μὲ
τὰς ἐφιδρώσεις ὁμως προκαλεῖται συνεχῆς καὶ ἀνυπόφορος δίψα.

Ἡ πλέον εὐχάριστος διὰ τὸν ὄργανισμὸν ὑγρομετρικὴ κατάστασις
τοῦ ἀέρος εἶναι ἡ μετρία. Μὲ αὐτὴν δὲν παρενοχλοῦνται ὁ σφυγμὸς, ὁ
ὑπνος καὶ ἡ ἀναπνοή.

Οἱ ἄνεμοι, οἱ ὅποιοι πνέουν ἀπὸ τὴν θάλασσαν πρὸς τὴν ξηρὰν,
εἶναι ὑγροὶ καὶ προκαλοῦν βροχὰς καὶ ὑγρασίαν. Οἱ ἄνεμοι, οἱ ὅποιοι
πνέουν ἀπὸ τὴν ξηρὰν πρὸς τὴν θάλασσαν, εἶναι ξηροὶ. Οἱ τόποι,
ὅπου ἐπικρατοῦν τοιοῦτοι ἄνεμοι, δὲν ἔχουν πολλὰς βροχὰς.

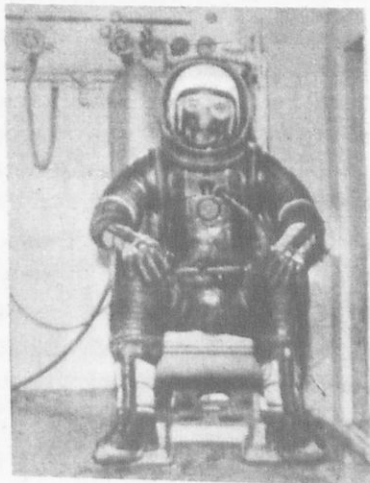
4. ΤΟ ΚΛΙΜΑ. Ἡ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαιρας ἐνὸς τόπου δὲν
παραμένει σταθερά. Ἄλλοτε παρατηρεῖται νέφωσις, ἄλλοτε ἠλιοφά-
νεια. Ἄλλοτε βρέχει καὶ ἄλλοτε φυσᾷ ἄνεμος. Ὅλοι αὐταὶ αἱ μεταβο-
λαὶ ἀποτελοῦν τὸν καιρὸν. Ἄρα κ α ι ρ ὸ ς εἶναι ἡ φυσικὴ κατάστα-
σις τῆς ἀτμοσφαιρας ἐνὸς τόπου κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς χρονικῆς
περιόδου.

Ἐὰν καταγράψωμεν τὰς μεταβολὰς αὐτάς, κατόπιν συνεχῶν παρα-
τηρήσεων πολλῶν ἐτῶν, καὶ ἐξαγάγωμεν τὸν μέσον ὄρον των, ἔχομεν
τὸ κ λ ῖ μ α τοῦ τόπου ἐκείνου. Ἄρα, κ λ ῖ μ α εἶναι ὁ μέσος ὄρος
τῶν μεταβολῶν τῆς ἀτμοσφαιρας
ἐνὸς τόπου (ἡ μέση καιρικὴ κατά-
στασις), ὅπως ἐξάγεται οὗτος ἀπὸ
μακροχρονίους παρατηρήσεις.

Τὸ κλίμα παίζει σπουδαῖον ρό-
λον εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων
τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων. Πρῶ-
τος δὲ ἐπέσήμανε τὴν σπουδαιότη-
τα τοῦ κλίματος ὁ Ἕλληνας ἰατρὸς
τῆς ἀρχαιότητος Ἱπποκράτης.

Κλιματικοὶ παράγοντες.

Τὸ κλίμα ἐνὸς τόπου δημιουργεῖται
ἐκ τῆς ἐπιδράσεως πολλῶν παραγόν-
των. Οἱ παράγοντες αὐτοὶ ὀνομά-
ζονται κ λ ι μ α τ ι κ ο ἰ π α ρ ᾶ
γ ο ν τ ε ς καὶ εἶναι ἡ θερμοκρασία

Οἱ πῖλότοι εἰς τὰ μεγάλα ὕψη ἐφοδιά-
ζονται μὲ ἐιδικὰς μάσκας ὀξυγόνου

ένος τόπου, ἢ ὑγρασία ἢ ξηρασία αὐτοῦ, οἱ ἄνεμοι, ἢ ἀτμοσφαιρική πίεσις κ.ἄ.

Ἡ **θερμοκρασία** ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ γεωγραφικὸν πλάτος τοῦ τόπου, ἀπὸ τὸ πεδινὸν ἢ ὄρεινὸν τοῦ ἐδάφους του, ἀπὸ τὴν γειννιάσιν του μὲ τὴν θάλασσαν καὶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἔτους.

Ἡ **ὑγρασία** ἐξαρτᾶται ἐπίσης ἀπὸ τὴν θερμοκρασίαν τοῦ τόπου καὶ τὴν γειννιάσιν του μὲ ὕδατα (θαλάσσας, λίμνας) ἢ μὲ δάσος. Ἡ μεγάλη ὑγρασία χαρακτηρίζει τὸ κλίμα ὡς **ὑγρὸν** καὶ ἡ μικρὰ τὸ χαρακτηρίζει ὡς **ξηρόν**.

Οἱ **ἄνεμοι** καὶ ἰδίως ἡ διεύθυνσις, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πνέουν, ἔχουν ἐπίσης μεγάλην σημασίαν διὰ τὸ κλίμα. Οἱ βόρειοι ἄνεμοι π.χ. καθιστοῦν τὸ κλίμα ψυχρότερον καὶ οἱ νότιοι θερμότερον (προκειμένου περὶ τοῦ Βορείου ἡμισφαιρίου).

Ἡ **ἀτμοσφαιρική πίεσις** συντελεῖ ἐπίσης εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ κλίματος, καίτοι οὐδέποτε παραμένει σταθερά.

Εἶδη κλίματος. Τὸ κλίμα ἀλλάσσει ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Γενικῶς ὁμως ἡ Γῆ κατανέμεται εἰς κλιματικὰς ζώνας. Ἀναλόγως δὲ τῆς ζώνης, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται εἰς τόπος, ἡμπορεῖ νὰ ἔχη κλίμα πολικόν, εὐκρατον, τροπικόν κλπ.

α) **Πολικὸν κλίμα.** Ἐπικρατεῖ εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Πόλων τῆς Γῆς καὶ χαρακτηρίζεται ἀπὸ δριμύ ψυχος, τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν διὰ τὰς διακυμάνσεις τοῦ κλίματος. Ἡ ἀτμοσφαιρική πίεσις ἐκεῖ εἶναι μεγάλη καὶ βρέχει σπανίως.

β) **Εὐκρατον κλίμα.** Ἐπικρατεῖ εἰς τὰς δύο εὐκράτους ζώνας καὶ ἔχει μέσην θερμοκρασίαν περὶ τοὺς 20° Κ. Ὑποδιαιρεῖται εἰς τὰ ἑξῆς

Μεσογειακόν. Ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς τόπους, οἱ ὁποῖοι βρέχονται ἢ γειννιάζουν μὲ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ὁ χειμὼν εἰς αὐτοὺς εἶναι γλυκὺς καὶ τὸ θέρος δροσερόν. Μεσογειακὸν κλίμα ἔχει ἡ Ἑλλάς.

Ἡπειρωτικόν. Ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς τόπους τῶν εὐκράτων χωρῶν, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται μακρὰν τῆς θαλάσσης. Χαρακτηριστικὸν τοῦ κλίματος αὐτοῦ εἶναι ὁ δριμὺς χειμὼν καὶ τὸ θερμὸν θέρος.

Ὠκεάνειον. Ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς τόπους, οἱ ὁποῖοι περιβάλλονται ἀπὸ ὠκεανούς. Κύριον χαρακτηριστικὸν του εἶναι ἡ μετρία θερμοκρασία καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Οἱ πολλοὶ ὕδρατμοὶ τῆς ἀτμοσφαίρας μετριά-

ζουν τὸ ψῦχος καὶ ὁ χειμὼν εἶναι ἥπιος, ἀλλὰ μετριάζουν καὶ τὴν θερμότητα καὶ τὸ θέρος εἶναι δροσερόν.

γ) **Τροπικὸν κλίμα.** Ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς τόπους τῆς Τροπικῆς ζώνης. Ὡς χαρακτηριστικὸν ἔχει τὴν ὑψηλὴν θερμοκρασίαν, τὰς πολ-
λὰς βροχὰς καὶ τὴν ὑγρασίαν. Εἰς τὰς ὑποτροπικὰς περιοχὰς, αἱ ὁποῖαι
γειτνιάζουν μὲ τὰς εὐκράτους ζώνας, τὸ κλίμα τοῦτο λαμβάνει ἡπιω-
τέραν μορφήν.

Σχετικὰ μὲ τὸ τροπικὸν κλίμα εἶναι καὶ τὰ εξῆς

Τὸ κλίμα τῶν ἐρήμων, τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ εἰς τὰς ἐρή-
μους καὶ χαρακτηρίζεται ἀπὸ ὑψηλὴν θερμοκρασίαν, τὴν παντελεῖ ἔλ-
λειψιν βροχῆς καὶ ξηρασίαν.

Τὸ κλίμα τῶν μουσῶνων, δηλ. τῶν χωρῶν εἰς τὰς
ὁποίας ἐπικρατοῦν οἱ ἄνεμοι αὐτοί. Τοῦτο χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὰς
πολλὰς βροχὰς καὶ τὴν ὑγρασίαν.

Τὸ κλίμα ἐπιδρᾷ εἰς τὴν βλάστησιν, τὴν παραγωγὴν καὶ καλ-
λιέργειαν γενικῶς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὑγείαν καὶ πολιτιστικὴν πρόοδον
τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς τὰς θερμὰς χώρας π.χ. ἡ βλάστησις εἶναι πλουσία, ἀλλ' ὁ
πληθυσμὸς ἀραιὸς καὶ νωθρός, διότι ἡ θερμοκρασία ἐμποδίζει τὴν ἐρ-
γασίαν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ἀντίθετον συμβαίνει εἰς
τὰς εὐκράτους ζώνας.

Περίληψις. Ἡ ἀτμόσφαιρα περιβάλλει τὴν Γῆν καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰ
ἀέρια. Ἡ κίνησις τοῦ ἀέρος λέγεται ἄνεμος. Ἡ διεύθυνσις του ἀναγνωρίζεται ἀπὸ
τὸ ἀνεμολόγιον καὶ ἡ ἔντασις του μετρεῖται μὲ τὴν κλίμακα Μπωφόρ. Ὁ καιρὸς
ἐκάστου τόπου χαρακτηρίζει τὸ κλίμα του. Ὑπάρχουν πολλὰ κλίματα, ἀνάλογα
μὲ τὰς ζώνας τῆς Γῆς.

Ἐρωτήσεις. Εἰς πόσα στρώματα κατανέμεται ἡ ἀτμόσφαιρα; Πόσον ὑψηλὰ
εὐρίσκονται τὰ σύννεφα; Μέχρι ποίου στρώματος φθάνουν τὰ ἀεροπλάνα; Διατί
οἱ ἀστροναῦται φέρουν ἀπαραιτήτως ὀξυγόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀεροπόροι ἐφο-
διάζονται μὲ προσωπίδας ὀξυγόνου; Πῶς πληροφοροῦμεθα τὴν διεύθυνσιν τοῦ
ἀνέμου; Τί εἶναι ἡ κλίμαξ Μπωφόρ; Τί ἐννοεῖ τὸ Μετεωρολογικὸν Δελτίον, ὅταν
ἀπὸ τὸ ραδιόφωνον εἰδοποιῆ: «... ἄνεμοι σφοδροὶ 7-8 Μπωφόρ πνέουν εἰς
τὰ πελάγη...»; Ποῖοι εἶναι οἱ βασικοὶ κλιματικοὶ παράγοντες;

Ἔργασιαί. Κατασκευάσατε ἓναν ἀνεμοδείκτην.

Περιγράψατε εἰς μίαν ἔκθεσιν τὴν νομίζετε ὅτι αἰσθάνεται εἰς ἀστροναῦτης,
καθὼς ἀνέρχεται εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς Γῆς.

8. ΟΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΧΑΡΤΑΙ

Διά την μελέτην τῶν ἠπειρῶν, τῶν ὠκεανῶν καὶ γενικῶς τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, χρησιμοποιοῦμεν τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτας. Οἱ γεωγραφικοὶ χάρται εἶναι ἀπεικονίσεις τοῦ συνόλου τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς ἢ τμήματος αὐτῆς ἐπάνω εἰς ἐπίπεδον συνήθως ἐπιφάνειαν.

Τὸ τμήμα τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, τὸ ὁποῖον ἀναπαρίσταται ἐπὶ χάρτου, διατηρεῖ τὸ σχῆμα του, ἀλλ' ὄχι καὶ τὸ μέγεθος. Εἶναι μία σμίκρυνσις του, ἡ ὁποία ὁμως γίνεται συμφώνως πρὸς ὠρισμένην ἀναλογίαν. Ἡ ἀναλογία, ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ πραγματικοῦ καὶ τοῦ ἀπεικονιζομένου εἰς τὸν χάρτην, λέγεται κλίμαξ.

Ἡ κλίμαξ παρίσταται μὲ κλάσμα, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἀριθμητῆς δεικνύει τὴν ἀπόστασιν ἐπὶ τοῦ χάρτου, ὁ δὲ παρονομαστής τὴν πραγματικὴν τοιαύτην. Οὕτως, εἰς χάρτης ἔχει κλίμακα 1 : 500.000. Τοῦτο σημαίνει ὅτι 1 μέτρον ἐπὶ τοῦ χάρτου ἰσοδυναμεῖ μὲ 500.000 μέτρα πραγματικοῦ μήκους γῆς. Συνήθως ὑπολογίζομεν τὸ μήκος μὲ τὸ ἑκατοστὸν τοῦ μέτρου, ὁπότε 0,01 χάρτου = 5.000 μ. πραγματικῆς ἀποστάσεως.

Πολλάκις εἰς τοὺς χάρτας σημειοῦται γραφικὴ κλίμαξ, ὡς ἑξῆς :

$$\frac{0-100-200-300}{\text{χιλιόμετρα}}$$

Τοῦτο σημαίνει, ὅτι εἰς τὰ τόσα (100, 200 κ.λπ.) χιλιοστὰ ἀποστάσεως ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἰσοδυναμοῦν τὰ ἀνάλογα χλμ. ἐπὶ τῆς πραγματικῆς ἀποστάσεως.

Ὡστε, διὰ νὰ εὔρωμεν μίαν πραγματικὴν ἀπόστασιν δύο τόπων, μὲ βάσιν τὸν χάρτην, θὰ ἐργασθῶμεν ὡς ἑξῆς :

α) Θὰ διαπιστώσωμεν τὴν κλίμακα τοῦ χάρτου. Ἄν αὕτη σημειοῦται μὲ βάσιν τὸ μέτρον (π.χ. 1 : 1.000.000), θὰ διαιρέσωμεν τὴν κλίμακα δι' 100, διὰ νὰ εὔρωμεν πόση πραγματικὴ ἀπόστασις ἀντιστοιχεῖ εἰς ἕκαστον ἑκατοστὸν τοῦ χάρτου. Κατόπιν μετροῦμεν ἐπὶ τοῦ χάρτου τὴν ἀπόστασιν, τὴν ὁποίαν θέλομεν νὰ εὔρωμεν. Τὰ ἑκατοστὰ τὰ πολλαπλασιάζομεν μὲ τὸν ἀριθμὸν, τὸν ὁποῖον εὔρομεν, ὅτι ἀντιστοιχεῖ εἰς αὐτά.

Π α ρ α δ ε ι γ μ α 1ον. Ἔχομεν ἓνα χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος

Έχει κλίμακα 1 : 800.000 μ. Θέλομεν νὰ μάθωμεν τὴν κατ' εὐθείαν ἀπόστασιν μεταξύ Βόλου - Θεσσαλονίκης. Μετροῦμεν ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ εὐρίσκομεν ὅτι αὕτη εἶναι 17,5 ἐκ. Ἀφοῦ ὁ χάρτης ἔχει κλίμακα 1 : 800.000, τὸ 1 ἐκ. εἶναι $800.000 : 100 = 8.000$ μ. Τότε τὰ 17,5 ἑκατοστά θὰ εἶναι $17,5 \times 8.000 = 140.000$ μ. .

Ἔχομεν χάρτην τῆς Εὐρώπης μὲ κλίμακα 1 : 2.500.000 μ. Θέλομεν νὰ μάθωμεν τὴν ἀπόστασιν Ἀθηνῶν - Ρώμης. Μετροῦμεν ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ εὐρίσκομεν ὅτι αὕτη εἶναι 26 ἐκ. Ἀλλ' ἕκαστον ἐκ. ἰσοδυναμεῖ μὲ $2.500.000 : 100 = 25.000$ μ. Ἄρα ἡ ἀπόστασις Ἀθηνῶν - Ρώμης εἶναι $26 \times 25.000 = 650.000$ μ.

Π α ρ ἄ δ ε ι γ μ α 2ον. Ὁ αὐτὸς ὡς ἄνω χάρτης ἔχει καὶ γραφικὴν κλίμακα. Θέλομεν νὰ μάθωμεν τὴν ἀπόστασιν μεταξύ Ἀθηνῶν - Θεσσαλονίκης. Μετροῦμεν ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ εὐρίσκομεν ὅτι αὕτη εἶναι 12 ἐκ. Μεταφέρομεν τὰ 12 ἐκ. ἐπὶ τῆς γραφικῆς κλίμακος καὶ εὐρίσκομεν ὅτι ταῦτα ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰ 300 χλμ. Ἄρα ἡ κατ' εὐθείαν ἀπόστασις μεταξύ Ἀθηνῶν - Θεσσαλονίκης εἶναι 300 χλμ.*

*ΣΗΜ. Οἱ διάφοροι χάρται ἔχουν ἰδιαιτέρας κλίμακας. Τὸ ἀποτέλεσμα ὁμῶς πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἴδιον. Εὐρίσκομεν δὲ ἀκριβεστέραν τὴν ἀπόστασιν, ὅταν ὑπολογίζωμεν καὶ τὰ χιλιοστά τοῦ μέτρου.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Ι. Η Ε Λ Λ Α Σ

Γενική έπισκόπησης

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. 'Η 'Ελλάς είναι χώρα τῆς Εὐρώπης, ἡ ὁποία καταλαμβάνει τὸ ΝΑ ἄκρον αὐτῆς καὶ τὸ Ν. τμήμα τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου. Εὐρίσκεται εἰς τὸ κέντρον τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, ἥτοι μεταξύ Εὐρώπης, 'Αφρικῆς καὶ 'Ασίας.

'Η 'Ελλάς μόνον πρὸς Βορρᾶν καὶ ἐν μέρει πρὸς 'Ανατολὰς ἔχει ἔδαφικὴν συνέχειαν μὲ ἄλλας χώρας. Οὕτω πρὸς Β. συνορεύει μὲ τὴν 'Αλβανίαν, Γιουγκοσλαβίαν καὶ Βουλγαρίαν, πρὸς Α. δὲ μετὰ τῆς Εὐρωπαικῆς Τουρκίας. Αἱ νότιοι ἄκται τῆς καὶ αἱ νῆσοι βρέχονται ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, αἱ ἀνατολικάι ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ αἱ δυτικάι ὑπὸ τοῦ 'Ιονίου πελάγους.

'Η ἔκτασις τῆς 'Ελλάδος εἶναι 132.000 (131.944) τετρ. χλμ., ἀπὸ τὰ ὁποία τὸ 1/6 ἀποτελεῖ τὸ νησιωτικὸν τμήμα τῆς.

Τὸ ἔδαφος τῆς 'Ελλάδος εἶναι ὄρεινόν. Διακόπτεται ὁμως ἀπὸ μικρὰς πεδιάδας καὶ γραφικὰς κοιλάδας. Κορμον τῆς 'Ελλάδος ἀποτελεῖ ἡ ὄροσειρὰ τῆς Πίνδου. Προεκτάσεις αὐτῆς εἶναι τὰ ὄρη τῆς 'Ηπείρου, τῆς Στερεᾶς 'Ελλάδος, τῆς Θεσσαλίας ('Ὀλυμπος) καὶ τῆς Μακεδονίας. 'Η ἴδια ὄροσειρὰ μὲ διακοπὴν τὴν θάλασσαν, προχωρεῖ πρὸς τὴν Πελοπόννησον (Ταῦγετος κ.λπ.) καὶ τὴν Κρήτην (Λευκὰ ὄρη κ.λπ.).

'Ετερον ὄρεινόν συγκρότημα, συνέχεια τῶν Βουλγαρικῶν ὄρων, σχηματίζει τὰ ὄρη τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Μεταξὺ τῶν ὄρων σχηματίζονται πεδιάδες (Θεσσαλίας, Θεσσα-

Χάρτης τῆς Ἑλλάδος

λονίκης), ὄροπέδια (Ἰωαννίνων, Τριπόλεως) καὶ πλείστα κοιλάδες.

Ἡ μικρὰ ἔκτασις τῆς πατρίδος μας δὲν ἐπιτρέπει τὸν σχηματισμὸν μεγάλων ποταμῶν. Οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ ἔχουν τὰς πηγὰς των εἰς τὴν Βουλγαρίαν (Ἔβρος, Νέστος, Στρυμὼν) ἢ τὴν Γιουγκοσλαβίαν (Ἀξιός). Ἀπὸ τοὺς καθαρῶς ἑλληνικοὺς ποταμοὺς ση-

μαντικώτεροι είναι ο 'Αλιάκμων (Μακεδονίας), ο 'Αχελῷος (Δυτ. Στερεᾶς) και ο Πηνειός (Θεσσαλίας).

Λίμνες υπάρχουν πολλὰ εἰς τὴν 'Ελλάδα. Κυριώτεροι εἶναι ἡ Τριχωνίς, ἡ Βόλβη, ἡ Βεγορίτις κ.ἄ.

Ἡ θάλασσα εἰσχωρεῖ βαθύτατα εἰς τὴν ξηρὰν τῆς 'Ελλάδος και σχηματίζει πλούσιον διαμελισμόν. Σπουδαῖοι κ ὀ λ π ο ι εἶναι ὁ Θερμαϊκός, ὁ Εὐβοϊκός, ὁ Σαρωνικός, ὁ Κορινθιακός. Χερσόνησοι εἶναι ἡ Χαλκιδική, ἡ Λαυρεωτική, ἡ 'Αργολική. Νῆσοι υπάρχουν πολλὰ. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι ἡ μεγαλόνησος Κρήτη, ἡ Εὐβοία, ἡ Λέσβος, ἡ Ρόδος, ἡ Κέρκυρα. Πορθμοὶ σχηματίζονται μεταξὺ Εὐβοίας και Στερεᾶς 'Ελλάδος (ὁ πορθμὸς τοῦ Εὐρίπου), Στερεᾶς και Πελοποννήσου (ὁ πορθμὸς Ρίου - 'Αντιρρίου) κ.ἄ. 'Ακρωτήρια ὀνομαστά εἶναι τὸ Νυμφαῖον ('Αγ. 'Ορους), ὁ Καφηρεὺς, τὸ Σούνιον, ὁ Μαλέας, τὸ Ταίναρον κ.ἄ. Διῶρυξ μοναδικὴ ἡ τῆς Κορίνθου και μεγάλοι λιμένες υπάρχουν εἰς τὸν Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Κέρκυραν, Πάτρας, Βόλον κ.λπ.

Τὸ κλίμα τῆς 'Ελλάδος εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα τοῦ κόσμου. Γενικῶς τοῦτο εἶναι μεσογειακόν. Εἰδικώτερον εἶναι θαλάσσιον εἰς τὰ παράλια και ἡπειρωτικόν εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Περισσότεροι βροχαὶ πίπτουν εἰς τὴν Δυτικὴν 'Ελλάδα κ.λπ.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. 'Η 'Ελλάς ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ γεωργικὴ χώρα με κύρια προϊόντα τὰ σιτηρά, τὸν βάμβακα, τὸν καπνόν, τὴν ὄρυζαν, τὴν σταφίδα, τὸ ἔλαιον, τὰ ἐσπεριδοειδῆ και τὰς ὀπώρας. 'Η κτηνοτροφία τῆς 'Ελλάδος εὐρίσκεται ἐν ἀναπτύξει, ὅπως και ἡ μελισσοκομία και ἡ πτηνοτροφία.

'Η βιομηχανία ἀποτελεῖ τὸν ἕτερον κλάδον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τῆς 'Ελλάδος. 'Ασχολεῖται δὲ αὕτη με τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν γεωργικῶν τῆς προϊόντων, με τὰ εἶδη διατροφῆς, τὴν κατεργασίαν τοῦ ξύλου και χαρτοποιίαν, με τὴν κατεργασίαν τοῦ καπνοῦ, τὴν ὑφαντουργίαν κ.λπ.

Τὸ ἑλληνικόν ὑπέδαφος περιέχει βωξίτην, λευκόλιθον, λιγνίτην, μάρμαρα. Με βάσιν αὐτὰ ἰδρύθησαν μεγάλα βιομηχανία οἰκοδομικὰ (τσιμέντα κ.λπ.), χημικὰ (χημικῶν λιπασμάτων κ.λπ.), ἐργοστάσιον κατασκευῆς ἀλουμίνης και ἀλουμινίου και λειτουργοῦν θερμοηλεκτρικὰ ἐργοστάσια παραγωγῆς ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας ('Αλιβερίου, Πτολεμαίδος).

Ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ συγκοινωνιακῆς πλευρᾶς εἶναι εὐνοϊκὴ. Ἐπικοινωνεῖ αὕτη μὲ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν (διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ Γιβραλτάρ), μὲ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν (διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ) καὶ μὲ τὸν Εὐξεινον Πόντον (διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ Βοσπόρου). Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐμπορικὴ ναυτιλία τῆς εἶναι ἀνεπτυγμένη. Ἡδὴ κατέχει τὴν ἕκτην θέσιν εἰς τὸν κόσμον, χωρὶς νὰ ὑπολογίζωνται τὰ πλοῖα τῆς, τὰ ὁποῖα ταξιδεύουν μὲ ξένας σημαίας καὶ ἤδη ὑψώνουν, τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, τὴν γαλανόλευκον, χάρις εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου ληφθέντα εἰδικὰ μέτρα.

Τὸ σιδηροδρομικὸν τῆς δίκτυον παραμένει τὸ προπολεμικὸν (2.573 χλμ.), ἐνῶ οἱ αὐτοκινητόδρομοὶ τῆς αὐξάνουν καὶ βελτιοῦνται συνεχῶς. Τέλος ἡ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία συνδέει τὰς Ἀθήνας μὲ τὰς κυριωτέρας πόλεις τοῦ ἑσωτερικοῦ καὶ τὴν Ἑλλάδα μὲ τὸν ὑπόλοιπον κόσμον.

Ἡ κατασκευὴ ὑδροηλεκτρικῶν καὶ θερμοηλεκτρικῶν ἐργοστασίων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ ὁ ἐξηλεκτρισμὸς τῆς ὑπαίθρου ἔχουν συντελέσει τὰ μέγιστα εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας τῆς χώρας. Ἡ καταβαλλομένη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως σύντονος προσπάθεια διὰ τὴν ἐκβιομηχάνισιν τῆς χώρας, τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῶν καλλιεργείων καὶ τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλων παραγωγικῶν ἔργων, θὰ ἔχη συντόμως ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὐξησιν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος καὶ τὴν ἐν γένει εὐημερίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἡ Ἑλλάς, διὰ τῶν ἐκτελουμένων ἔργων εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δραστηριότητος, ἔχει μεταβληθῆ εἰς ἀπέραντον ἐργοτάξιον.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1961, ἀνέρχονται εἰς 8.388.000 Σήμερον οὗτοι ὑπερβαίνουν τὰ 8.700.000. Ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ ἀναλογεῖ εἰς 64 κατ. κατὰ τετρ. χλμ.

Πολίτευμα τῆς χώρας εἶναι ἡ Βασιλευμένη Δημοκρατία. Ἐπίσημος θ ρ η σ κ ε ἰ α ἡ Χριστιανικὴ Ὁρθόδοξος μὲ Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν. Ἡ ἐ κ π α ἰ δ ε υ σ ἰ ς εἶναι ἱκανοποιητικὴ. Ἡ Ἑλλάς διαθέτει ἄρκετὰ πανεπιστήμια καὶ ἀνωτάτας σχολάς. Τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ ἀνέρχεται συνεχῶς. Αἱ Καλαὶ Τέχναι καὶ τὰ Γράμματα καλλιεργοῦνται, ὥστε νὰ συνεχίζεται ἡ παράδοσις τῆς τρισηλιετοῦς ἱστορίας τῆς.

Παρθενών

Πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος εἶναι αἱ Ἀθῆναι (630.000 κ. καὶ μετὰ τῶν προαστίων 1.430.000 κ.), ἡ ἐνδοξότερα πόλις τοῦ κόσμου. Μεγάλαι πόλεις εἶναι ἡ Θεσσαλονίκη, ὁ Πειραιεὺς, αἱ Πάτραι, ὁ Βόλος, ἡ Καβάλα, τὸ Ἡράκλειον κ.ἄ.

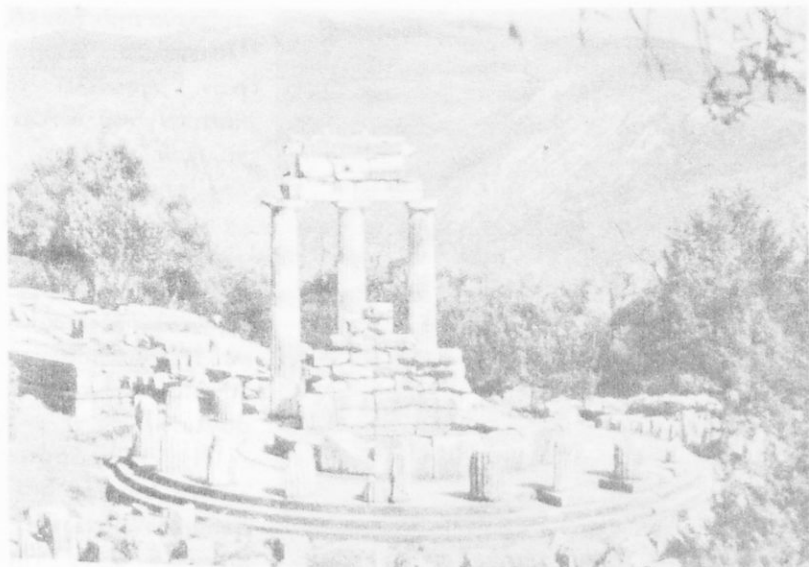
Ἡ Ἑλλὰς κατανέμεται εἰς 9 γεωγραφικὰ διαμερίσματα (Στερεὰ Ἑλλὰς καὶ Εὐβοία, Πελοπόννησος, Ἰόνιοι Νῆσοι, Ἡπειρος, Θεσσαλία, Μακεδονία, Θράκη, Νῆσοι Αἰγαίου Πελάγους καὶ Κρήτη). Ταῦτα δὲ εἰς 52 νομοὺς.

Ὁ **τουρισμὸς** εὐρίσκεται ἐν πλήρει ἀναπτύξει. Τὸ ὑπέροχον κλίμα τῆς Ἑλλάδος, ἡ καθαρὰ ἀτμόσφαιρα, ὁ πλοῦτος εἰς ἀρχαιολογικὰ μνημεῖα καὶ φυσικὰς καλλονάς, αἱ πολλοὶ ἰαματικαὶ πηγαί, ἡ παροιμιώδης φιλοξενία τῶν Ἑλλήνων ἀποτελοῦν μαγνήτας δι' ἀξιόζηλευτον τουριστικὴν κίνησιν.

Σπουδαιότεραι τουριστικαὶ ἀφετηριαὶ εἶναι αἱ ἑξῆς :

— **Ἀθῆναι** : (Ἀκρόπολις, μουσεῖα κ.λπ. τουριστικοὶ θησαυροὶ τῆς πρωτεύουσας, Σούνιον, Νῆσοι Ἀργοσαρωνικοῦ, Δελφοὶ κ.λπ.).

— **Κόρινθος** : (Ἀρχαία Κόρινθος, Λουτράκι κ.λπ.).

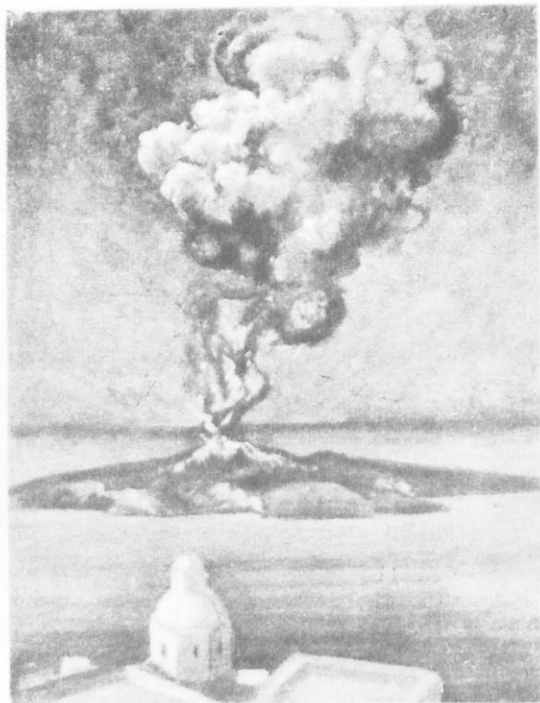

Δελφοί

- Πύργος : (Όλυμπία, ναός Έπικουρείου Απόλλωνος).
- Σπάρτη : (Μυστράς, Μάνη κ.λπ.).
- Ναύπλιον : (Τίρυνς, Μυκῆναι, Επίδαυρος κ.λπ.).
- Κέρκυρα - Ίωάννινα : (Δωδώνη).
- Λάρισα : (Μετέωρα, Τέμπη, Όλυμπος, Πήλιον).
- Θεσσαλονίκη : (βυζαντινά κτίσματα πόλεως, Πέλλα, Καστοριά, Άγ. Όρος, Φίλιπποι κ.ά.).
- Νῆσοι : Τῆνος, Μύκονος, Ρόδος, Κῶς, Δῆλος.
- Κρήτη : Κνωσός, Φαιστός.
- Ίαματικά Πηγαί : Λουτράκι, Αἰδηψός, Καμμένα Βούρλα, Υπάτη κ.λπ.

4. ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΝ ΧΩΡΟΝ.
 Ἡ τοποθέτησις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Μεσογειακὸν χῶρον, ὅπου ἐπὶ χιλιετηρίδας συγκρούονται τὰ συμφέροντα τῶσων λαῶν, καθιστᾷ τὴν θέσιν τῆς προνομιοῦχον, ἀλλὰ καὶ λεπτήν.

Ἡ Ἑλλάς εὐρίσκεται μεταξύ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Ἀνάκαθεν ἀπέτελεσε τὸ προκεχωρημένον φυλάκιον τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ τὸν κυμα-

Ἡφαίστειον Θήρας

τοθραύστην τῶν ἐξ Ἀνατολῶν βαρβάρων. Ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τοῦ «Ἀνατολικοῦ ζητήματος», δηλ. τῆς προσπάθει-
ας τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων νὰ διεισδύ-
σουν εἰς τὴν Ἀνατο-
λὴν καὶ τῆς Ρωσίας
νὰ ἐξέλθῃ πρὸς τὸ
Αἴγαϊον καὶ τὴν Με-
σόγειον.

Ἡ Ἑλλὰς ἀποτε-
λεῖ τὸ σημεῖον δια-
σταυρώσεως τῶν θα-
λασσίων ὁδῶν τῆς
Μεσογείου, ἀλλὰ καὶ
τῶν χερσαίων πρὸς
τὰ Στενὰ καὶ τὴν Μέ-
σην Ἀνατολὴν.

Δι' ὅλα αὐτὰ ἡ
Ἑλλὰς μετέχει τῶν

μεγάλων Διεθνῶν ὀργανισμῶν, ὅπως εἶναι ὁ Ο.Η.Ε., καὶ τὸ Βορειο-
ατλαντικὸν Σύμφωνον (NATO), τὸ ὁποῖον εἶναι ἀμυντικὸς συνασπισμὸς.

Χώρα δὲ καθαρῶς φιλειρηνικὴ διατηρεῖ ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ ὅλας
τὰς ἄλλας χώρας καὶ συμμετέχει εἰς τὴν «Κοινὴν Ἀγορὰν» (Ε.Ο.Κ.).

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι ταγὸς τῆς προασπίσεως τῆς ἐλευ-
θερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ Ἐλευθέρου Κόσμου καὶ οἰκοδόμος τῆς
ἐθνικῆς τῆς προόδου καὶ εὐημερίας.

Περίληψις. Ἡ Ἑλλὰς κατέχει σημαντικὴν καὶ προνομιοῦχοῦ θέσιν εἰς τὴν Μεσό-
γειον, τὴν πλεόν ἱστορικὴν θάλασσαν τῆς ὑδρογείου. Ἡ μορφολογία τοῦ ἐδάφους
τῆς παρέχει πολλὰς συγκοινωνιακὰς δυσκολίας εἰς τὴν ξηρὰν καὶ μεγάλας εὐκολίας
εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ οἰκονομικὴ τῆς ἀνάπτυξις στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν
βιομηχανίαν. Ὁ τουρισμὸς τῆς εἰς τοὺς ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς τῆς καὶ τὰς
φυσικὰς τῆς καλλονὰς. Ἡ ἱστορία τῆς τῆς ἐπιβάλλει νὰ συνεργασθῇ μὲ ὅλα τὰ κράτη

διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὸν πολιτισμὸν εἰς τὸν κόσμον (Ο.Η.Ε.). Τὸ αἰσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως δὲ νὰ μετέχη παντὸς συνασπισμοῦ, δυναμένου νὰ τῆς ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπιβίωσιν καὶ τὴν πρόδον (ΝΑΤΟ).

Ἐρωτήσεις. Ποία εἶναι ἡ ὑψηλότερα κορυφή τῆς Ἑλλάδος; Ποῖος ὁ μεγαλύτερος ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν ποταμῶν τῆς; Διατί ὁ πλούσιος θαλάσσιος διαμελισμὸς ἀποτελεῖ πλεονέκτημα διὰ μίαν χώραν; Ποῖα μεγάλα ἐργοστάσια λειτουργοῦν εἰς Ἀλιβερίου καὶ Πτολεμαΐδα; Τί εἶναι ἡ Δ.Ε.Η.; Διατί ἡ Ἑλλὰς ἔχει τόσον πλούσιον ἀρχαιολογικὸν πλοῦτον; Ποῖον ἀγαλμα, θὰ ἴδητε εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ὀλυμπίας καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ πολυτιμότερον τοῦ κόσμου;

Ἔργασίαι. Ἐπισκεφθῆτε τὰ κυριώτερα τουριστικὰ κέντρα τῆς περιοχῆς σας.

— Γράψατε μίαν ἔκθεσιν μὲ θέμα : Τουριστικὸς περίπατος εἰς τὴν Πελοπόννησον

II. Η ΑΣΙΑ

1. ΘΕΣΙΣ, ΕΚΤΑΣΙΣ, ΟΡΙΑ. Ἡ Ἀσία εὐρίσκεται εἰς τὸ βόρειον τμήμα τοῦ Ἀνατολικοῦ ἡμισφαιρίου τῆς Γῆς καὶ κατὰ τὸ μεγαλύτερον τμήμα αὐτῆς εἰς τὴν εὐκρατον ζώνην. Μικρὰ περιοχὴ τῆς ἀνήκει εἰς τὴν Πολικὴν ζώνην καὶ ἔτι μεγαλύτερα εἰς τὴν Τροπικὴν.

Ἡ ἔκτασις τῆς, μετὰ τῶν νήσων, αἱ ὁποῖαι ὑπάγονται εἰς αὐτήν, ἀνέρχεται εἰς 44 περίπου ἑκατ. τετρ. χλμ.

Ἡ Ἀσία πρὸς Β. βρέχεται ἀπὸ τὸν Βόρειον Παγωμένον ὠκεανόν, πρὸς Α. ἀπὸ τὸν Εἰρηικὸν καὶ πρὸς Ν. ἀπὸ τὸν Ἰνδικόν. Πρὸς Δ. βρέχεται ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν καὶ Μεσόγειον θάλασσαν καὶ συνορεύει μὲ τὴν Εὐρώπην. Ἀπὸ τὴν Εὐρώπην χωρίζεται διὰ νοητῆς γραμμῆς, ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Καύκασον, προχωρεῖ πρὸς τὴν Κασπίαν θάλασσαν, ἀκολουθεῖ τὸν Οὐράλην ποταμὸν καὶ τὰ Οὐράλια ὄρη καὶ καταλήγει εἰς τὸν Βόρειον Παγωμένον ὠκεανόν. Ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν χωρίζεται διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ.

2. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ. Ἡ Ἀσία εἶναι ἡ περισσότερον ὄρεινὴ ἥπειρος. Τὸ μέσον ὕψος αὐτῆς φθάνει τὰ 960 μέτρα (τῆς Γῆς εἶναι 850 μ.). Διαθέτει τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς Γῆς καὶ τὰ μεγαλύτερα βαθύπεδα αὐτῆς.

Εἰς τὸ νότιον τμήμα τῆς Ἀσίας ὑψώνεται ἡ ἀπέραντος ὄροσειρὰ τῶν Ἰμαλαίων ὀρέων, τῶν ὁποίων τὴν ὑψηλότεραν κορυφήν, ὅπως καὶ ὀλοκλήρου τῆς Γῆς, τὸ Ἐβερεστ (8.882 μ.), κατέκτησεν ἤδη ὁ ἄνθρωπος. Παραλλήλως σχεδὸν καὶ πρὸς Β. αὐτῆς ὑψώνονται αἱ ὄροσειραὶ : Καρακοροῦμ (8.620 μ.), Ἰνδοκοῦχον (7.760 μ.) καὶ Κουέν - Λούν (7.860 μ.). Πρὸς τὰ ΒΑ. ὑψώνονται τὰ Ἀλτάια (4.550 μ.). ΝΔ. δὲ ὁ Καύκασος (5.647 μ.) καὶ τὸ Ἀραράτ (5.198 μ.).

Μεγάλα ὄροπέδια εἶναι τὸ Παμίρ (εἰς ὕψος πλεόν τῶν 7.000

Χάρτης Ἀσίας

μ.), ἡ «Στέγη τοῦ Κόσμου», τὸ Κ α σ ι μ ι ρ καὶ τὸ Θ ι β ἔ τ. Ἄλλα ὄροπέδια, λόγῳ τῆς ξηρασίας, ἔχουν μεταβληθῆ εἰς ἐρήμους. Τοιαῦτα εἶναι αἱ ἐρημοὶ τῆς Ἀραβίας (Μεγάλη καὶ Μικρὰ Νεφούνη), τῆς Μ. Ἀσίας (Ἄλμυρὰ ἐρημος), τοῦ Ἰράν (Λούτ), τῆς Μογγολίας (Γκόμπι),

του Δεκάν (Θάρ) κ.ά. Το βόρειον τμήμα τῆς Ἀσίας καταλαμβάνει ἡ μεγάλη στέππα τῆς Σιβηρίας.

Ἡ φαίστεια εὐρίσκονται πολλὰ εἰς τὴν χερσόνησον Καμ-
ταιάτκαν, τὸ Ἰαπωνικὸν σύμπλεγμα (μὲ σπουδαιότερον τὸ Φουτσι -
Γιάμα) καὶ τὴν Ἰνδουησίαν.

Ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς Ἀσίας πηγάζουν ὅλοι σχεδὸν οἱ μεγάλοι
π ο τ α μ ο ἰ αὐτῆς καὶ ἐκβάλλουν ἄκτινοειδῶς εἰς τοὺς διαφόρους ὤ-
κεανούς. Κυριώτεροι εἶναι ὁ Ὅβις (5.150 χμ.), ὁ Ἰενεσέης (4.506 χμ.)
καὶ ὁ Λένας (4.500 χμ.), οἱ ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς τὸν Β. Παγωμένον
ὠκεανόν. Οὗτοι κατὰ τὸν χειμῶνα παγώνουν καὶ ἀποτελοῦν ὁδούς
διὰ τὰ ἔλκηθρα Ὁ Ἄμουρ (4.600 χμ.), ὁ Κίτρινος ἢ Χοάγκ - Χὸ (4.300
χμ.), ὁ Κυανοῦς ἢ Γιάγκ - τσέ - Κίαγκ (5.150 χμ) καὶ ὁ Μεκόγκ (4.023
χμ.), οἱ ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν. Ὁ ἱερὸς Γάγγης
(2.478 χμ.), ὅστις ἐνώνεται μὲ τὸν Βραχμαπούτρα (2.704 χμ), ὁ Ἰν-
δὸς (3.200 χμ.), ὁ Εὐφράτης (2.775 χμ.) καὶ ὁ Τίγρης (2.500 χμ.), οἱ
ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν. Οἱ περισσώτεροι ἐξ αὐτῶν
εἶναι πλωτοί. Κατὰ τὴν περίοδον τῶν θερινῶν Μουσῶνων πλημμυ-
ρίζουν ὑπερμέτρως, προκαλοῦν καταστροφάς, ἀλλὰ καὶ λιπαινούν τὰ
ἐδάφη.

Ἰμαλαία : Ἐβερεστ

Εἰς τὴν Ἀσίαν ὑπάρχουν ἐπίσης αἱ μεγαλύτεραι λίμναι, ὡς ἡ Κασπία (438.000 τ.χ.), ἡ Ἀράλη (57.800 τ.χ.), ἡ Βαϊκάλη 35.000 τ.χ.), ἡ Βάλκας (Μογγολιστὶ = Ἔλος) (18.400 τ.χ.), ἡ Βὰν (6.300 τ.χ.) κ.ἄ.

Ἡ θάλασσα διαμερίζει πλουσίως τὴν Ἀσίαν. Κυριώτεραι θάλασσαί εἶναι ἡ Ἀρκτική (Β. Παγωμένος ὠκεανός), ὁ Εὐξείνιος Πόντος καὶ ἡ Μεσόγειος (Ἀτλαντικός), ἡ Ἐρυθρὰ, ἡ Ἀραβικὴ καὶ τῆς Βεγγάλης (Ἰνδικός), ἡ Σινικὴ, ἡ Κιτρίνη, ἡ Ἰαπωνικὴ καὶ ἡ Βερίγγειος (Εἰρηκός).

Κυριώτεραι χερσόνησοι εἶναι ἡ Καμτσιάτκα, ἡ Κορέα, ἡ Ἰνδοκίνα, ἡ Μαλακίη, αἱ Ἰνδαί, ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Μ. Ἀσία.

Σπουδαιότεροι πορθμοὶ ὁ Βερίγγειος, τῆς Σιγκαπούρης, ὁ Ἐλλήσποντος καὶ ὁ Βόσπορος.

Τέλος αἱ νῆσοι τῆς Ἀσίας εἶναι πολλαί. Σπουδαιότεραι δὲ εἶναι αἱ Ἰαπωνικαὶ νῆσοι, ἡ Φορμόζα, αἱ Φιλιππῖναι, ἡ Κελέβη, ἡ Βόρνεος, ἡ Ἰάβα, ἡ Σουμάτρα, ἡ Κεϋλάνη κ.ἄ.

Τὸ κλίμα τῆς Ἀσίας διαφέρει ἀπὸ τῆς μῆς ἄκρας εἰς τὴν ἄλλην, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Β. Πολικοῦ κύκλου μέχρι τοῦ Ἰσημερινοῦ.

Εἰς τὴν βόρειον περιοχὴν ἡ γῆ εἶναι διαρκῶς σχεδὸν παγωμένη, ὁ χειμὼν εἶναι δριμύς καὶ τὸ θέρος βραχύτατον. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀσίας τὸ κλίμα εἶναι ἠπειρωτικὸν μὲ ὀλίγας βροχάς. Εἰς τὸ νότιον τμῆμα τὸ κλίμα εἶναι τροπικὸν μὲ ἀφθόνους βροχάς.

Αἱ μεγάλαι ὄροσειραὶ καλύπτονται συνεχῶς ὑπὸ χιόνων καὶ πάγων. Οἱ μουσῶνες παρασύρουν τεραστίας ποσότητας ὕδατμῶν ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν καὶ τοὺς μεταβάλλουν εἰς κατακλυσμιαίας βροχάς. Εἰς κανὲν μέρος τοῦ κόσμου δὲν βρέχει τόσο, ὅσον εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον.

Ἀνάλογος μὲ τὸ κλίμα ἐκάστης περιοχῆς εἶναι καὶ ἡ βλάστησις τῆς Ἀσίας. Πρὸς Β. ὑπάρχουν μόνον ἀτελεῖς φυτικοὶ ὀργανισμοί. Νοτιώτερον εἶναι αἱ τοῦνδραι (ἀραιὰ θαμνώδης βλάστησις), τὰς ὁποίας ἀκολουθεῖ ἡ περιοχὴ τῶν μεγάλων δασῶν καὶ ἔπειτα τῶν στεππῶν. Εἰς τὰ νότια μέρη ἡ βλάστησις εἶναι πλουσιωτέρα (τροπικὰ δάση, πολύτιμα φυτά).

Εἰς τὴν ἀχανῆ ἕκτασιν τῆς Ἀσίας ἀπαντῶνται ὅλα τὰ εἶδη τῶν ζώων. Ἀπὸ τοὺς λύκους καὶ ἄρκτους τοῦ Βορρᾶ μέχρι τῶν λεόντων,

τῶν λεοπαρδάλεων καὶ ἐλεφάντων τοῦ Νότου. Ἀπὸ τὴν παντελῆ ἔλ-
λειψιν πτηνῶν τοῦ Βορρᾶ μέχρι τῶν ποικιλοχρῶμων πτηνῶν καὶ τὸ
ἄπειρον πλῆθος τῶν ἐρπετῶν καὶ ἐντόμων τοῦ Νότου.

3. ΚΑΤΟΙΚΟΙ - ΦΥΣΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ. Οἱ κ ἄ τ ο ι κ ο ι τῆς Ἀσίας
ἀνέρχονται εἰς 1.720.000.000 (πυκνότης 38 κατ. κατὰ τ. χλμ.) καὶ εἶ-
ναι Ἀσιᾶται, ἀνήκοντες εἰς τὴν Λευκὴν φυλὴν, τὴν Κιτρίνην καὶ τὴν
Μαύρην. Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Βουδδισταί, Βραχμανισταί, Μωα-
μεθανοὶ κ.λπ. Τὸ πνευματικόν των ἐπίπεδον γενικῶς εἶναι πολὺ χαμη-
λόν.

Ἡ Ἀσία θεωρεῖται ὡς ἡ «κοιτὶς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους». Εἰς αὐ-
τὴν ἔζησαν μεγάλοι προϊστορικοὶ λαοὶ καὶ ἀνέπτυξαν πολιτισμούς
(Σουμέριοι, Φοίνικες, Ἀσσύριοι, Βαβυλώνιοι, Χαλδαῖοι).

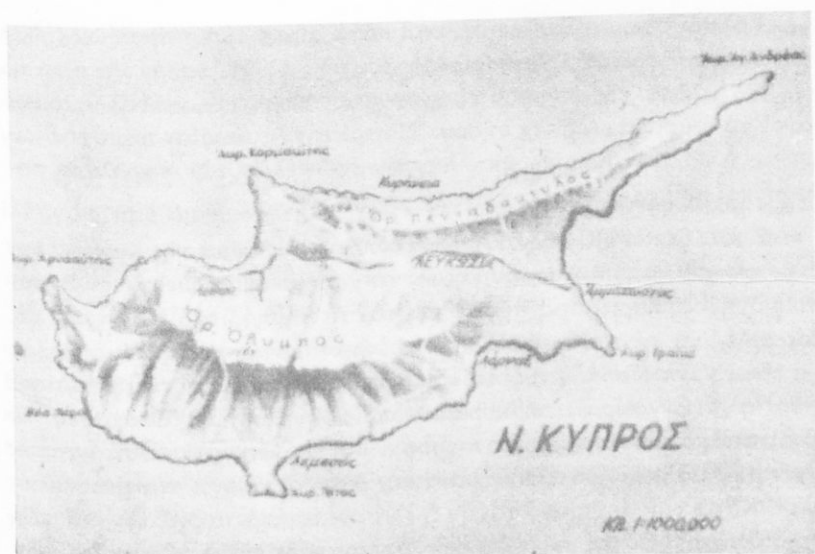
Πρῶτος ἀπετόλμησε νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ ἐσωτερικόν της ὁ Μ.
Ἀλέξανδρος (335 - 325 π.Χ.). Οἱ Εὐρωπαῖοι — καὶ πρῶτοι οἱ Βυζαν-
τινοὶ — ἐπρομηθεύοντο διάφορα προϊόντα τῆς Ἀσίας (μέταξαν, μπα-
χαρικά κ.λπ.), ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζον τίποτε διὰ τοὺς κατοίκους της.
Ὁ Μάρκο Πόλο (1298) ἔγραψε βιβλίον καὶ διετείνεται, ὅτι ἔζησεν ἐπὶ
πολλὰ ἔτη εἰς τὰ βᾶθη τῆς Ἀνατολῆς. Τοῦτο ἐκέντρισε τὸ ἐνδιαφέρον
πολλῶν, ἀλλὰ ἡ πτώσις τοῦ Βυζαντίου, ἀπέκλεισεν ὅλας τὰς ἐμπο-
ρικὰς ὁδοὺς. Οἱ θαλασσοπόροι ἀνεζήτησαν ἄλλας ὁδοὺς καὶ ἤρχισεν
ἡ κατάκτησις πολλῶν ἀσιατικῶν χωρῶν ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους.

Ἡ Ἀσία διαιρεῖται φυσικῶς εἰς Νοτιοδυτικὴν (Μέσην Ἀνατολήν),
Νότιον, Κεντρικὴν, Ἄνω Ἀνατολήν καὶ Βόρειον.

Σήμερον ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἀσίαν περὶ τὰ 30 ἀνεξάρτητα κράτη
καὶ περὶ τὰ 20 ἀνεξάρτητα καὶ μέλη τῆς Βρεταννικῆς Κοινοπολιτείας
ἢ ἡμιανεξάρτητα, κτήσεις κ.λπ.

Ταῦτα ἐξετάζομεν κατωτέρω.

Ἑρωτήσεις-Ἐργασίαι. Πρὸς ποῖον σημεῖον ἀπὸ τὸν τόπον σας εὐρίσκειται
ἡ Ἀσία; Πόσας φοράς χωρεῖ ἡ Ἑλλάς ἐντὸς αὐτῆς; Ποῖον εἶναι τὸ ὑψηλότερον
ὄρος τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Γῆς; Γνωρίζετε ἂν ἐφθασαν ἄνθρωποι εἰς τὴν κορυφὴν
αὐτῆν καὶ ποῖοι; Τί εἶναι οἱ μουσῶνες καὶ εἰς ποῖα σημεῖα τῆς Ἀσίας πνέουν; Τί
ἄνθρωποι ζοῦν εἰς τὴν Ἀσίαν; Μήπως γνωρίζετε λαοὺς, οἱ ὅποιοι ἔζησαν κατὰ
τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν; Ποῖα κράτη τῆς Ἀσίας ἀναγράφονται συνήθως εἰς τὰς ἐφη-
μερίδας, διότι διάφορα γεγονότα συμβαίνουν ἐκεῖ; Ποίας σχέσεις εἶχεν ἡ Ἑλλάς
μὲ τὴν Ἀσίαν ἀνάκαθεν;

Χάρτης Κύπρου

ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΑΣΙΑ - ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

1. Η ΚΥΠΡΟΣ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Κύπρος εὐρίσκεται εἰς τὸ ἀνατολικώτερον ἄκρον τῆς Μεσογείου θαλάσσης, πρὸς Ν. τῆς Μ. Ἀσίας καὶ ἀπέναντι τῆς Συρίας. Ἔχει ἔκτασιν 9.251 τ.χλμ.

Τὸ ἔδαφος τῆς νήσου εἶναι ὄρεινόν. Διασχίζεται ὑπὸ τῆς ὄροσειρᾶς τοῦ Ὀλύμπου με ὑψηλότεραν κορυφὴν τὸν Τροόδον (2.140 μ.), κατάφυτον ἐκ πεύκων). Πρὸς ΒΑ. ἄλλη ὄροσειρά, τὸ Πενταδάκτυλον (1.045 μ.), προχωρεῖ πρὸς τὴν χερσόνησον Καρπασίαν καὶ καταλήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριο Ἅγιος Ἀνδρέας.

Μεταξὺ τῶν δύο ὄρέων ἐκτείνεται ἡ εὐφορωτάτη πεδιάς Μεσαριᾶς, ὁ σιτοβολῶν τῆς Κύπρου. Στεναὶ πεδινὰ λωρίδες, εὐφορώταται καὶ αὐταί, σχηματίζονται κατὰ μῆκος τῆς παραλίας.

Κυριώτερος ποταμὸς εἶναι ὁ Πεδιαῖος, ὅστις διαρρέει τὴν Μεσαριάν. Ἄλλοι δέ, μικρότεροι τούτου, συγκεντρώνουν τὰ ὕδατα ἢ σχηματίζουν λίμνας πλησίον τῆς παραλίας.

Κόλποι σχηματίζονται αρκετοί κατά μήκος τῶν παραλίων (Ἄμμοχώστου, Λάρνακος, Λεμεσοῦ, Μόρφου).

Τὸ κλίμα τῆς Κύπρου εἶναι γενικῶς εὐκρατον, ποικίλλει ὁμως κατά τὰ διάφορα μέρη τῆς νήσου. Ἡ περὶ τὴν Λευκωσίαν περιοχή θεωρεῖται ἡ μᾶλλον ὑγιεινὴ, ἀπηλλαγμένη τῶν ἐλῶν τῶν παραλίων πόλεων καὶ τοῦ ψύχους τῶν ὄρεινῶν μερῶν.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Τὸ εὐκρατον κλίμα τῆς Κύπρου καὶ ἡ διασπορὰ τοῦ πληθυσμοῦ της εἰς τὰ χωρία καθιστοῦν αὐτὴν ἀγροτικὴν νήσον. Κυριώτερα προϊόντα εἶναι τὰ δημητριακὰ, τὰ γεώμηλα, ὁ καπνός, τὰ λαχανικὰ, τὸ ἔλαιον, οἱ ἐκλεκτοὶ οἶνοι της, τὰ ἀμύγδαλα, τὸ λίνον κ.λπ. Γενικῶς εὐδοκιμοῦν φυτὰ ἀντέχοντα εἰς τὴν ξηρασίαν.

Πολλὰ αἰγοπρόβατα ἐκτρέφονται εἰς τὴν Κύπρον. Ὀνομαστοὶ δὲ εἶναι οἱ ὄνοι αὐτῆς. Ἡ πτηνοτροφία καὶ σηροτροφία εἶναι ἀνεπτυγμένα. Ἡ ἀλιεῖα δὲν εἶναι σημαντικὴ, διότι οἱ κόλποι της εἶναι ἀνοικτοί. Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν ἡ Κύπρος ἐφημίζετο διὰ τὸν δασικόν της πλοῦτον. Οὗτος ὁμως ἐμειώθη σημαντικῶς λόγῳ τῶν πολεμικῶν περιπετειῶν τῆς νήσου.

Τὸ ὑπέδαφος τῆς Κύπρου περιέχει μεταλλεύματα σιδήρου, χαλκοῦ καὶ χρωμίου. Περιέχει ἐπίσης γύψον καὶ μαγνήσιον.

Ἡ Κύπρος ἐξάγει μεταλλεύματα, χαροῦπια, ὀπωρικὰ, οἶνους κ.λπ. καὶ εἰσάγει ὑφάσματα, μηχανήματα, φάρμακα, πετρέλαιον κ.λπ.

Ἡ βιομηχανία της περιορίζεται εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων.

Ἡ **συγκοινωνία** εἶναι καλὴ. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 7.000 χλμ., σιδηροδρομικὴν γραμμὴν 100 χλμ. καὶ πυκνὰς ἀτμοπλοϊκὰς καὶ ἀεροπορικὰς γραμμὰς, αἱ ὁποῖαι συνδέουν τὴν Κύπρον μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν ἄλλον κόσμον.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ **κάτοικοι** τῆς Κύπρου ἀνέρχονται εἰς 614.000 (πυκνότης 66,5) καὶ εἶναι Ἕλληνες 80% καὶ Τοῦρκοι κ.λπ. 20%. **Θρησκεία** ἐπικρατεῖ ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ, μὲ Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, καὶ ἡ Μωαμεθανικὴ. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἀνεπτυγμένη καὶ τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τῶν Κυπρίων ἀρκούντως ἱκανοποιητικόν.

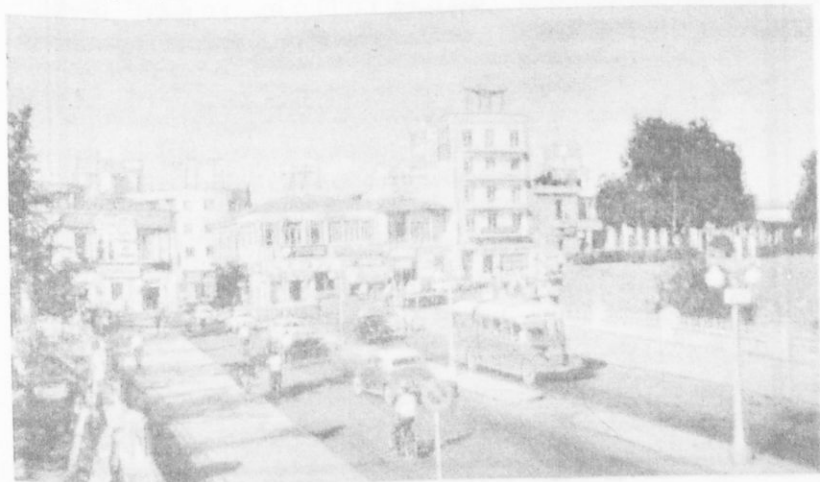
Πολίτευμα τῆς Κύπρου εἶναι ἡ Δημοκρατία.

Πρωτεύουσα τοῦ νέου κράτους εἶναι ἡ **Λευκωσία** (95.000 κ.),

ή όποία άποτελεϊ τό διοικητικό, συγκοινωνιακό και πνευματικό κέντρον τής νήσου. Π ό λ ε ι ς : Άμμόχωστος (38.000 κ.), έπίνειον τής Λευκωσίας, Λεμεσός (46.000 κ.), Λάρναξ (20.000 κ.), Πάφος, Κυρήνεια κ.ά.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ - ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. 'Η Κύπρος ύπήρξεν έλληνική πρό άμνημονεύτων έτών. 'Εκεϊ έγεννήθη ή 'Αφροδίτη, κατά τον θρύλον, και έκήρυξεν ό 'Απόστολος Παύλος. Μετά πολλās περιπέτειας ή Κύπρος κατελήφθη ύπό τών Τούρκων και έπωλήθη εις τούς 'Αγγλους (1878). Τό 1950 ή 'Εθναρχία τής Κύπρου ένήργησε δημοψήφισμα και οί Κύπριοι έψήφισαν τήν ένωσιν με τήν 'Ελλάδα. 'Η Βρετανική στρατιωτική διοίκησης μετέβαλε τήν Κύπρον εις πολεμικό στρατόπεδον. Τό άπελευθερωτικό κίνημα (Ε.Ο.Κ.Α.) ήγωνίσθη διά τήν άπελευθέρωσιν και πολλά ήσαν τά θύματα του άγώνος διά τήν έλευθερίαν. 'Εν τέλει, διά τής συμφωνίας τής Ζυρίχης, (1959), άνεγνωρίσθη ή άνεξαρτησία της.

Οί Κύπριοι, παρά τούς μακρούς άγώνας των, ήδυνήθησαν νά διατηρήσουν τον έλληνισμόν των εις όλας τās έκδηλώσεις των : γλώσσαν, τέχνην, φιλοσοφίαν, θρησκείαν. Τά ήθη των, έλληνικώτατα, διατηροϋνται άλώβητα, ώστε νά δύναται νά διακηρυχθῆ ότι ή Κύπρος δέν είναι έλληνική, άλλ' είναι 'Ελλάς.

Λευκωσία

Αί σχέσεις μεταξύ τῶν δύο χωρῶν εἶναι σχέσεις κόρης πρὸς τὴν μητέρα της. Παρ' ὅλον δὲ πού σήμερον οἱ Κύπριοι εἶναι ἐλεύθεροι καὶ εὐημεροῦν, παραμένει ἀσίγαστος ὁ πόθος τῆς ἐνώσεώς των μετὴν μητέρα Ἑλλάδα. Καὶ αὐτὸς συγκινεῖ ἕως τὰ μύχια τὰς καρδίας τῶν Κυπρίων Ἑλλήνων.

Ἐρωτήσεις - Ἐργασίαι. Διατί αἱ πεδιάδες τῆς Κύπρου εἶναι εὐφοροί; Τί ἐξάγει καὶ τί εἰσάγει ἡ Κύπρος; Τί γνωρίζετε διὰ τὴν Ε.Ο.Κ.Α.; Ποῖος εἶναι ὁ Ἐθνάρχης καὶ Κυβερνήτης τῆς Κύπρου;

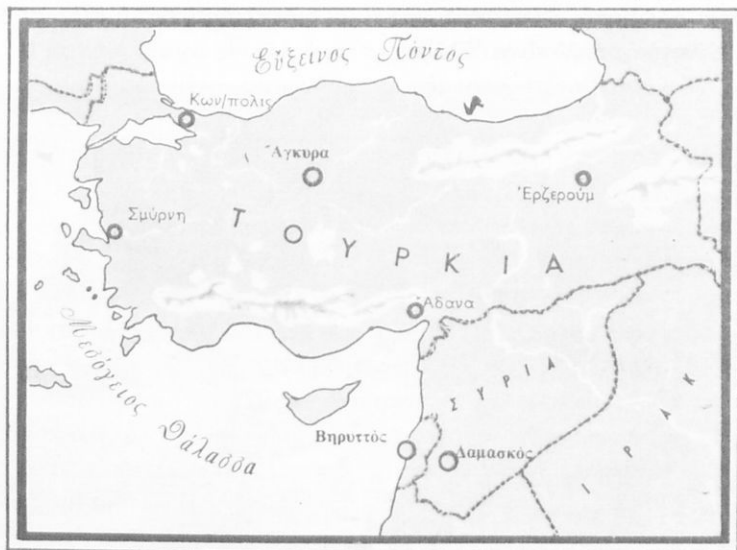
Συγκρίνατε τὴν ἔκτασιν τῆς Κύπρου μετ' ἐκείνην τῆς Κρήτης.

Κάμετε μίαν ἔργασίαν διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα εἰς Κύπρον καὶ ἀνακοινώσατέ την εἰς τὴν τάξιν σας.

2. Η ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Τουρκία καταλαμβάνει τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ ὠρισμένα τμήματα ἄλλων συνεχομένων χωρῶν τῆς Ἀσίας. Κατέχει ἐπίσης τὴν Ἀνατολ. Θράκην (Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία) καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Ἴμβρον καὶ Τένεδον.

Πρὸς Β. βρέχεται ἀπὸ τὸν Εὐξείνιον Πόντον, πρὸς Α. συνορεύει μετὴν Ρωσίαν καὶ Περσίαν, πρὸς Ν. μετὴν Συρίαν καὶ βρέχεται ἀπὸ

Χάρτης τῆς Τουρκίας.

τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Πρὸς Δ. βρέχεται ἀπὸ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Ἡ ἔκτασις τῆς εἶναι 743.634 τ.χλμ. (*Ἀσιατικὸν τμήμα).

Τὸ **Τὸ ἔδαφος** τῆς Τουρκίας εἶναι ὄρεινόν. Εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς ὑψώνεται μέγα ὄροπέδιον καὶ περὶ αὐτὸ εὐρίσκονται τὰ διάφορα ὄρη. Οὕτω πρὸς ΝΑ ὑψοῦται τὸ Ἄρ γ α ἰ ο ν (3.916 μ.), ἐσβεσμένον ἠφαίστειον καὶ κωνικὴ κορυφὴ παρὰ τὸν Ἄ ν τ ῖ τ α υ ρ ο ν (2.700 μ.). Συνεχίζει πρὸς Δ. αὐτῶν ὁ Τ α ὺ ρ ο ς (3.560 μ.). Πρὸς Δ. εὐρίσκονται τὰ χαμηλὰ ὄρη Τ μ ῶ λ ο ς, Ὀλυμπος Βιθυνίας κ.ἄ. Πρὸς Β. αἰ δασώδεις Π ο ν τ ι α κ α ἰ Ἄ λ π ε ι ς (3.700 μ.) καὶ πρὸς Α. μεγάλα καὶ ὑψηλὰ ὄρη. Τούτων δεσπόζει τὸ βιβλικὸν Ἄ ρ α ρ ἄ τ (5.170 μ.).

Τὸ κεντρικὸν ὄροπέδιον ἔχει ὡς κέντρον τὴν Ἄλμυρὰν ἔρημον. Πρὸς Ν. αὐτοῦ σχηματίζονται αἱ πεδιάδες τῆς Κιλικίας καὶ Παμφυλίας. Πρὸς τὸ Αἰγαῖον δὲ εὐφορώταται πεδιάδες καὶ κοιλάδες.

Οἱ ποταμοὶ τῆς Τουρκίας ἔχουν τὰς πηγὰς των περὶ τὸ κεντρικὸν ὄροπέδιον. Σπουδαιότεροι ἐξ αὐτῶν εἶναι οἱ ἐξῆς: Ὁ Ἄ λ υ ς (1.040 χλμ.), ὁ Σ α γ γ ἄ ρ ι ο ς (600 χλμ.), γνωστὸς ἀπὸ τὰς μάχας τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατὰ τῶν Τούρκων (Ἰούλιος 1921), οἱ ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον. Ὁ Γ ρ α ν ι κ ὸ ς ποταμὸς, ὅπου ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐνίκησε τοὺς Πέρσας, ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὴν Προποντίδα. Ὁ Ἐ ρ μ ο ς καὶ ὁ Μ α ἰ α ν δ ρ ο ς, οἱ ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Εἰς τὰ ἀνατολικά ὄρη ἔχουν τὰς πηγὰς των ὁ Τί γ ρ η ς καὶ ὁ Εὐφράτης.

Σπουδαιότεραι λί μ ν α ἰ εἶναι ἡ Βὰν (6.300 τ.χλμ.), ἡ Ἄλμυρὰ ἢ Τάττα (1.100 τ.χλμ.), ἡ ὅποια ἀποτελεῖ τεραστίαν ἀλυκὴν, διότι τὸ θέρος ἀποξηραίνεται καὶ ἀφήνει στρώματα ἁλατος.

Τὰ παράλια τῆς Τουρκίας ἔχουν πλούσιον διαμελισμόν, ἰδίως πρὸς Δ. Κυριώτεροι κ ὀ λ π ο ἰ εἶναι τῆς Ἀλεξανδρέττας καὶ τῆς Ἀτταλείας (πρὸς Ν.). Τῆς Σμύρνης καὶ ὁ Ἀδραμυττηνὸς (πρὸς Δ.). Π ο ρ θ μ ο ἰ εἶναι ὁ Ἑλλήσποντος καὶ ὁ Βόσπορος.

Τὸ κλίμα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὰ βόρεια εἶναι ἠπειρωτικόν με ὀλίγας βροχὰς (δι' αὐτὸ σχηματίζονται στέππαι), με ψυχρὸν χειμῶνα καὶ θερμὸν θέρος. Πρὸς τὰ παράλια τοῦ Αἰγαίου εἶναι γλυκὺ, μεσογειακόν.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Κυριώτερα προϊόντα τῆς Τουρκίας

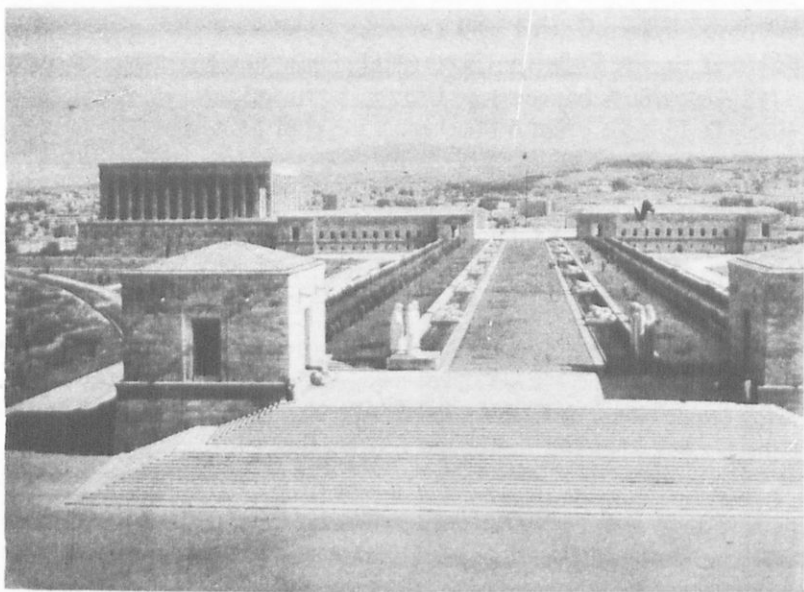
είναι τὰ γεωργικά: Δημητριακά, βάμβαξ, ἐλαῖαι, οἶνοι, λαχανικά, ὀπώραι, καπνός, ὄρυζα, κάνναβις, λίνον. Ἡ κτηνοτροφία εἶναι ἀνεπτυγμένη. Ὄνομασται εἶναι αἱ αἶγες τῆς Ἀγκύρας, μὲ τὰ λεπτὰ ἔρια, καὶ τὰ πρόβατα «καραμάν». Ἀνεπτυγμένοι εἶναι ἐπίσης ἡ πτηνοτροφία, ἡ μελισσοκομία καὶ ἡ σπηροτροφία. Ἡ ἀλιεῖα εἶναι προσοδοφόρος. Εἰς τὰ βόρεια κυρίως παράλια ἀλιεύονται ἄφθονοι ἰχθύες (σαρδέλλαι, παλαμίδαι, λακέρδα κ.λπ.).

Ὁ δασικὸς πλοῦτος τῆς χώρας δὲν εἶναι σημαντικὸς. Τὸ ὑπέδαφος ὅμως περιέχει ἀρκετοὺς γαιάνθρακας, μόλυβδον, ἀντιμόνιον, ὑδράργυρον, σίδηρον, χρώμιον κ.ἄ.

Ἡ βιομηχανία μόλις τώρα ἀρχίζει νὰ ἀναπτύσσεται καὶ προσπαθεῖ νὰ καλύψῃ τὰς ἐγχωρίους ἀνάγκας.

Ἡ Τουρκία ἐξάγει σταφίδα, σῦκα, καπνόν, αὐγά, κρέατα, ἰχθύς. Εἰσάγει γεωργικὰ ἐργαλεῖα, μηχανήματα, χημικὰ προϊόντα κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία δὲν εἶναι ἐπαρκής. Διαθέτει ὀδικὸν δίκτυον 18.000

Ἄγκυρα: Μουσουλεῖον Κεμάλ Ἀτατούρκ

Σμύρνη

χλμ. καλόν καί 73.000 χλμ. ύποφερτόν. Τό σιδηροδρομικόν δίκτυόν της εἶναι 7.800 χλμ. Ἡ ἀκτοπλοία της εἶναι καλή. Μὲ τὸ ἐξωτερικόν ἐπικοινωνεῖ δι' ὄλων τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς Τουρκίας ἀνέρχονται εἰς 26.470.000 (ἀσιατικόν τμήμα) καί ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι 40 κάτ. κατὰ τετρ. χλμ. Ἐξ αὐτῶν τὸ 90% εἶναι Τοῦρκοι, οἱ δὲ λοιποὶ Κοῦρδοι, Λαζοί, Ἀρμένιοι, Ἕλληνες κ.λπ. Ἐκ τῆς ἐπικρατεῖς ἡ Μωαμεθανική. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι καθυστερημένη καί τὸ πνευματικόν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ πολὺ χαμηλόν, ὅπως καί τὸ πολιτιστικόν. Οἱ Τοῦρκοι κατέκτησαν τὸ Βυζάντιον καί διεκόπη ἡ συνέχεια τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ. Μεταρρυθμίσεις ἔκαμεν ὁ Κεμάλ Ἀτατούρκ (1923), ἀλλὰ παρέμειναν ἐπιφανειακαί. Δὲν ἐπρόχώρησαν ἕως τῆν ψυχὴν τοῦ τουρκικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκδηλοῦται μὲ ὠμότητος (βανδαλισμοὶ κατὰ τῶν Ἑλλήνων Κων/πόλεως, Κυπρίων κ.λπ.).

Τουρκοί χορευτάι

Πολίτευμα τῆς χώρας εἶναι ἡ Δημοκρατία.

Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Ἄγκυρα (680.000 κ.), με εὐρωπαϊκὴν ὄψιν. Πόλεις : Σμύρνη (360.000 κ.), ἄλλοτε κέντρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἄδανα (250.000 κ.), Προῦσσα (160.000 κ.), κέντρον ταπήτων καὶ μεταξουργίας, Ἔσκη - Σεχίρ (155.000 κ.), Ἰκόνιον, Καισάρεια κ.ἄ.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ - ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. Ἡ Μ. Ἀσία, τὴν ὁποίαν κατέχουν ἤδη οἱ Τουρκοί, ὑπῆρξεν ἀνεκάθεν πεδίου δράσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐκεῖ ἰδρύθησαν ἑλληνικαὶ ἀποικίαι καὶ ἐκεῖ ἔδρασεν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος (Γρανικός, Ἐφεσος, Γόρδιος δεσμός, Κύδνος ποταμός, Ἰσὸς κ.λπ.). Εἰς αὐτὴν ἀνεπτύχθη τὸ Βυζάντιον καὶ ἐκεῖ ἔθανματούργησεν ἡ ζωτικότητα τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, τὸ ὅποιον ἐπέτυχεν νὰ ἐπιζήσῃ ἀλώβητον ἐπὶ αἰῶνας, νὰ προοδεύσῃ καὶ νὰ εὐημερήσῃ, μέχρι τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς (1922).

Οἱ Τουρκοί, λαὸς μογγολικῆς καταγωγῆς, ἐκινήθησαν ἀπὸ τὴν πατρίδα των, τὸ Τουρκεστάν, κατέλαβον τὴν Μ. Ἀσίαν, τὴν Κων/πολιν (1453) καὶ ἐπροχώρησαν πρὸς τὴν Δύσιν. Ἐσταμάτησαν εἰς τὴν Οὐγγαρίαν. Κατόπιν ὁμως ἐνεπλάκησαν εἰς πολέμους μετὰ τὴν Ρωσίαν. Ἐκολούθησεν ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις τοῦ 1821. Τὰ ἐδάφη

της έχάνοντο κατά μεγάλα τμήματα και τὸ 1922 περιωρίσθη εἰς τὰ σημερινά της σύνορα. Οἱ Τοῦρκοι δὲν ἀνεμίχθησαν εἰς τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον και ἀπέφυγον ὅλας τὰς καταστροφάς.

Αἱ ἀνέκαθεν ἐχθρικοί σχέσεις μεταξὺ Ἑλλάδος και Τουρκίας κατέστησαν σχεδὸν φιλικαὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν Βενιζέλου - Κεμάλ. Τὸ Κυπριακὸν ἐπέσκιασε τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν. Αἱ ἐμπορικαὶ ὅμως σχέσεις εἶναι σχετικῶς καλαί.

Ἐρωτήσεις - Ἔργασιαί. Ποῖα θάλασσαί και ποῖα στενά χωρίζουν τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν;

Διηγηθῆτε τὸ ταξίδιον τῶν Ἀργοναυτῶν πρὸς τὴν Κολχίδα, τῶν Μεγαρέων μετὸν Βύζαντα πρὸς τὴν «πόλιν τῶν τυφλῶν», τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὴν Τροίαν.

Τί ἦτο ὁ «Γόρδιος Δεσμός» και ποῖος τὸν ἔλυσε; Τί ἦτο ὁ Κροῖσος και ποῦ ἐξήση; Πῶς ἰδρύθη ἡ Κων)πολις; Ποῖος ἅγιος ἐγεννήθη και ἔδρασεν εἰς τὴν Καισάρειαν; Εἰς ποῖον προῖον ἡ Τουρκία συναγωνίζεται ἐπικινδύνως τὴν Ἑλλάδα;

3. Η ΣΥΡΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Συρία εὐρίσκεται μεταξὺ Τουρκίας, Ἰράκ, Ἰορδανίας, Ἰσραήλ, Λιβάνου και Μεσογείου θαλάσσης.

Ἡ ἔκτασίς της εἶναι 184.920 τετρ. χλμ.

Τὸ ΝΔ. τμήμα τῆς Συρίας καταλαμβάνει ὁ Ἄντιλίβανος (2.814 μ.). Τὸ Ν. τμήμα ἀποτελεῖται ἀπὸ ὄροπέδια με ἔδαφος στεππῶδες. Τὸ Β. και ΒΑ. ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν Συριακὴν ἔρημον, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν διέρχεται ὁ μέσος ροῦς τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ. Μόνον εἰς τὰ δυτικὰ παράλια σχηματίζεται στενὴ και εὐφορος πεδιάς. Ἀπὸ τὴν Δ. Συρίαν διέρχεται ὁ ποταμὸς Ὀρόντης, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὸν Ἀντιλίβανον και ἐκβάλλει εἰς τὴν Μεσόγειον διὰ τῆς Τουρκίας. Τὰ παράλια εἶναι ὀμαλά.

Τὸ κλίμα εἶναι μεσογειακὸν εἰς τὰ παράλια, ὅπου πίπτουν ἀρκεταὶ βροχαί. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐπικρατεῖ ξηρασία με ψυχρὸν χειμῶνα και θερμὸν θέρος.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Πλησίον τῶν ἀκτῶν καλλιεργοῦνται σιτηρά, ἐσπεριδοειδῆ, φοῖνικες και ὑπάρχουν ἐκτεταμένοι ἐλαιῶνες. Ὁ περισσότερος πληθυσμὸς ἀσχολεῖται κυρίως με τὴν κτηνοτροφίαν. Εἰς τὴν ἔρημον ζοῦν πολλαὶ νομάδες κτηνοτρόφων, οἱ ὁποῖοι διαμένουν εἰς σκηνάς.

Υπάρχουν μικρά βιομηχανία μετάξης και ταπήτων.

Η χώρα διαθέτει δίκτυον δίκτυον 11.000 χλμ., σιδηροδρομικόν (844 χλμ.) και αεροπορικόν με τὸ ἐξωτερικόν. Εἰς πολλὰ μέρη τοῦ ἐσωτερικοῦ ἡ συγκοινωνία διεξάγεται διὰ καραβανίων.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς Συρίας ἀνέρχονται εἰς 5.193.000 (πυκνότης 28) καὶ εἶναι Σύριοι Ἄραβες. Θ ρ η σ κ ε ἰ α ἔθνη ὁ μωαμεθανισμός, γλῶσσα ἡ ἀραβικὴ, ἐκπαίδευσις καθυστερημένη. Πολιτιστικόν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ πολὺ χαμηλόν.

Πολίτευμα: Δημοκρατικόν.

Πρωτεύουσα: Δαμασκός (550.000 κ.), ἡ ὁποία θεωρεῖται ἀπὸ τὰς ἀρχαιοτέρας πόλεις τοῦ κόσμου. Φημίζεται διὰ τὰ δαμασκηνα σπαθιά καὶ τὰ μεταξωτὰ υφάσματα. Εἰς αὐτὴν ἔχει τὴν ἔδραν του ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας. Πό λ ε ι ς: Χαλέπιον (460.000 κ.), Χόμς (340.000 κ.), Χάμα (200.000 κ.), Λατάκεια κ.ἄ.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Τὰ παράλια τῆς Συρίας ὑπῆρξαν ἡ κοιτὶς τοῦ φοινικικοῦ πολιτισμοῦ, ὁμοῦ με τὰ παράλια τοῦ γειτονικοῦ Λιβάνου. Κατὰ τοὺς Ρωμαϊκοὺς καὶ Ἀλεξανδρινοὺς χρόνους ἡ Συρία ἐγνώρισε μεγάλην ἀκμήν. Ὁ Χριστιανισμὸς διεδόθη εὐρύτατα εἰς τὴν Συρίαν (Δαμασκός, Ἀντιόχεια), ἀλλὰ σήμερον ἐπικρατεῖ ὁ ἰσλαμισμὸς.

Ἡ Συρία ἐγένετο ἀνεξάρτητον κράτος τὸ 1944.

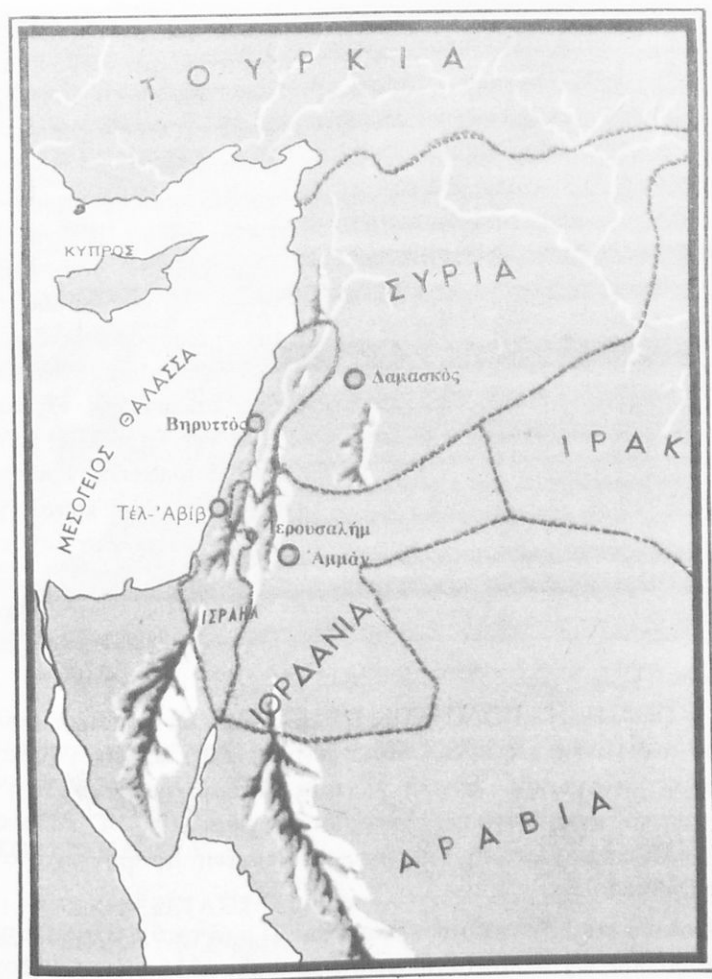
4. Ο Λ Ι Β Α Ν Ο Σ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ὁ Λίβανος ἐκτείνεται ΝΔ. τῆς Συρίας, με τὴν ὁποίαν συνορεύει ἀπὸ παντοῦ, ἐκτὸς τοῦ Ν., ὅπου συνορεύει με τὸ Ἰσραήλ, καὶ τῶν Δ. ὅπου βρέχεται ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Ἡ ἔκτασίς του εἶναι 10.400 τ.χλμ.

Ὁ Λίβανος εἶναι μία ὄασις με τὰ καταπράσινα ὄρη Λίβανον (3.066 μ.) καὶ Ἀντιλίβανον (2.814 μ.) πρὸς Α., τὰ ὁποῖα κατέστησαν κέντρα χιονοδρομιῶν. Μεταξὺ τῶν ὀρέων αὐτῶν ἀπλώνεται μία ζώνη ὄροπεδίων, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν πλουσιωτέραν περιοχὴν τῆς χώρας. Πρὸς τὴν ἀκτὴν ἀπλώνεται στενὴ καὶ εὐφορωτάτη πεδινὴ λωρὶς (πεδιάς Φοινίκης).

Ἀπὸ τὴν ζώνην τῶν ὄροπεδίων πηγάζει ὁ Ὀρόντης καὶ κατευθύνεται πρὸς τὴν Συρίαν. Ἐπίσης ὁ Λεόντης (125 χλμ.), ὁ ὁποῖος

Χάρτης Μέσης 'Ανατολής

Είναι έσωτερικός ποταμός του Λιβάνου και έκβάλλει εις την Μεσόγειον. Τὰ παράλια είναι όμαλά.

Τό κλίμα είναι μεσογειακόν με ήπιον χειμῶνα και πολλές βροχάς κατά τὸ θέρος, ἐνῶ εις τὰς πεδινὰς περιοχὰς ἐπικρατεῖ καύσων.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ὁ Λίβανος είναι χώρα γεωργική

Βεδουίνος τοῦ Λιβάνου, Χριστιανός

καὶ κτηνοτροφική. Παράγει δημητριακά, λαχανικά, αἶνους, βανάνας, ὀπώρας, καπνὸν καὶ σήσαμον. Μεγάλην ἀνάπτυξιν ἔχουν ἡ πτηνοτροφία καὶ ἡ σπηροτροφία. Τὰ περίφημα ἄλλοτε δάση τῶν κέδρων τοῦ Λιβάνου ἔχουν ἀντικατασταθῆ πλέον μὲ ὀπωροφόρα δένδρα.

Ἔχει βιομηχανίαν ταπήτων καὶ μετάξης. Εἰς τὸν λιμένα τῆς Τριπόλεως ὑπάρχει μέγα διυλιστήριον πετρελαίου, διότι ἐκεῖ καταλήγει ὁ μέγας πετρελαιαγωγὸς τῆς Μοσούλης.

Συγκοινωνία : ὀδικὸν δι-

κτυον (550 χ.), σιδηροδρομικὸν (457 χ.), ἔμπορικὸς στόλος 4 ἑκ. τόννων.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τοῦ Λιβάνου ἀνέρχονται εἰς 1.782.000 (πυκνότης 230) καὶ εἶναι Λιβανέζοι ἀραβικῆς καταγωγῆς. Ἐθνικὴ γλῶσσα ἡ ἀραβικὴ, θρησκεία ἡ Χριστιανικὴ καὶ μωαμεθανικὴ. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι καλὴ. Ὁ Λίβανος εἶναι ἡ πλέον προοδευτικὴ καὶ ἐκσυγχρονισμένη ἀραβικὴ χώρα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

Πολίτευμα : Κοινοβ. Δημοκρατία. Πρωτεύουσα : Βηρυτὸς (500.000 κ.) ὠραιότατη πόλις, μὲ πολυτελέστατα ξενοδοχεῖα, τουριστικὸν κέντρον κ.λ.π. Πόλις : Τρίπολις (120.000 κ.), Σάϊντα (Σιδῶν), Σοῦρ (Τύρος) κ.ἄ.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Ἡ ἀνθρωπότης ὀφείλει πολλὰ εἰς τὴν στενὴν αὐτὴν λωρίδα τῆς γῆς. Οἱ Φοίνικες ἔδωσαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τοὺς χάρτας, τοὺς ἀριθμούς, τὸ ἀλφάβητον. Ἀπὸ τὸ 1943 ὁ Λίβανος ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον κράτος.

Αἱ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Λιβάνου εἶναι φιλικαί. Εἰς τὴν Βη-

Βηρυττός

ΒΗΡΥΤΤΟΝ ὑπάρχει ἀνωθῶσα ἑλληνικὴ παροικία καὶ τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον προοδεύει.

5. ΤΟ Ι Σ Ρ Α Η Λ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Τὸ Ἰσραήλ ἐκτείνεται νοτίως τοῦ Λιβάνου καὶ συνορεύει μὲ τὴν Συρίαν, τὴν Ἰορδανίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον, βρέχεται δὲ πρὸς Δ. ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Ἡ ἑκτασίς του εἶναι 20.850 τ.χλμ. Σήμερον ὅμως κατέχει μεγάλα ἑδάφη τῆς Ἰορδανίας καὶ ὁλόκληρον τὸ αἰγυπτιακὸν ἑδαφος μέχρι τοῦ Σουέζ καὶ τὴν χερσόνησον τοῦ ὄρους Σινᾶ. Οὕτως ἡ ἑκτασίς του ἔχει ὑπερτετραπλασιασθῆ.

Πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου ἐκτείνεται στενὴ καὶ εὐφορωτάτη πεδιάς. Ἀνατολικώτερον εὐρίσκεται τὸ ὄροπέδιον τοῦ Ἰορδάνου μὲ τὰ χαμηλὰ ὄρη καὶ τὰ μεγάλα ὄνοματα (Θαβώρ, Κάρμηλον ἢ Καρμήλιον,

Βηθλεέμ

όρος τῶν Ἐλαιῶν). Μοναδικὸς ποταμὸς εἶναι ὁ βιβλικὸς Ἰορδάνης, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὸν Λίβανον, σχηματίζει τὴν λίμνην τῆς Γεννησαρέτ καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν. Ἡ στάθμη τῆς θαλάσσης αὐτῆς εὐρίσκεται 400 μ. ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Μεσογείου. Εἶναι ἡ ἀλμυρωτέρα ὕδατινὴ ἔκτασις τῆς Γῆς. Περιέχει ἄλας κατὰ μὲν τὴν ἐπιφάνειαν ἐπὶ 100 γραμμαρίων ὕδατος 19,2 γραμμ., εἰς βάθος δὲ 300 μ. ἐπὶ 100 γραμμαρίων ὕδατος 25,9 γραμμ. ἄλατος. Οὐδεὶς φυτικὸς ἢ

ζωικός οργανισμός δύναται νὰ ζήση ἐντὸς αὐτῆς ἢ εἰς τὰς ὄχθας τῆς. Πρὸς Ν. εὐρίσκονται τὰ ὄρη Νεγκέμπ (1.260 μ.).

Τὸ κλίμα εἶναι μεσογειακόν.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ. Ἔχουν κατασκευασθῆ πολλὰ ἀρδευτικὰ ἔργα καὶ ἄγωνα πρὶν ἐδάφη κατέστησαν καλλιεργήσιμα. Παράγει σακχαρότευτλα, σίτον, σταφυλὰς, βάμβακα, ἐλαίας, σῦκα, καπνόν, σήσαμον, γεώμηλα, λαχανικὰ καὶ ἐξαιρετικὰ ἐσπεριδοειδῆ (πορτοκάλια Γιάφας).

Εἰς τεχνητοὺς λειμῶνας ἐκτρέφονται ἀγελάδες ἐκλεκτῆς φυλῆς, αἰγοπρόβατα, ὄνοι, κάμηλοι κ.λπ. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνεται ποτάσσα, πετρέλαιον, ἄσφαλτος κ.λπ. Ἡ βιομηχανία παρουσιάζει ἀλματώδη ἀνάπτυξιν (μετάλλου, χημικῶν προϊόντων, φαρμάκων, συντηρημένων τροφῶν, πλαστικῶν εἰδῶν, τεχνητῶν ὀδόντων).

Ἡ συγκοινωνία διεξάγεται μὲ ἄριστον ὀδικόν δίκτυον (5.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (640 χλμ.) καὶ ἀεροπορικόν. Τὸ Ἰσραὴλ διαθέτει μικρὸν ἐμπορικόν στόλον.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Κάτοικοι: 2.376.000 (πυκνότης 127), ὅλοι σχεδὸν Ἑβραῖοι (90%) καὶ ὀλίγοι Ἀραβες. Θ ρ η σ κ ε ἰ α: Ἰουδαϊκῆ. Ἐκπαίδευσις: ἀρίστη. Πολιτιστικόν ἐπίπεδον ὑψηλόν, μὲ σημαντικὰς προόδους εἰς τὸν ἐπιστημονικόν καὶ τεχνικόν τομέα. Πολίτευμα: Δημοκρατία. Πρωτεύουσα:

Ναζαρέτ

Ίερουσαλήμ (175.000). Πόλεις Τέλ - Άβιβ - Γιάφφα (400.000), Χάϊφα (200.000), Ναζαρέτ, Τιβεριάς κ.ά.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Τό Ίσραήλ εΐναι άπό τά άρχαιότερα κράτη τοϋ κόσμου. Κατά τήν μακραιώνα ιστορίαν του ύπέστη πολλές περιπετειάς. Άπό τό 1948 κατέστη ελεύθερον κράτος. Εΐς τās έορτάς του άναζητῆ ἡ άρχαία Σιών καί οί νέοι καί αΐ νέοι ζωντανεύουν τοϋς χορούς καί τās σκηνάς τριῶν χιλιετηρίδων.

6. Η Ι Ο Ρ Δ Α Ν Ι Α

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Εϋρίσκεται μεταξύ Ίσραήλ, Συρίας, Ίράκ, Άραβίας καί Αιγύπτου. Πρὸς Ν. βρέχεται άπό τόν κόλπον τῆς Άκαμπα. Ή έκτασίς της εΐναι 96.622 τ.χλμ., άλλά τμήμα τοϋ εδάφους της εχει καταληφθῆ ύπό τοϋ Ίσραήλ.

Τό μεγαλύτερον μέρος τῆς Ίορδανίας εΐναι στεππῶδες καί έρημικόν. Τό κλίμα εΐναι ἡπειρωτικόν με άλίγας βροχάς.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Αΐ άλίγα βροχαΐ καί ἡ έλλειψις άρδευτικῶν έργων δέν επιτρέπουν τήν μεγάλην ανάπτυξιν τῆς γεωργίας. Παράγει σίτον, έλαίας, σῦκα, τομάτας, κέχρον, όσπρια, χουμάδας, καπνόν, οΐνον. Εΐς τās στέππας της έκτρέφονται αίγοπρόβατα, βοοειδῆ καί κάμηλοι κατά νομαδικόν τρόπον. Έκ τοϋ ύπεδάφους εξάγονται άλας καί γύψος. Ή βιομηχανία εΐναι ύποτυπώδης. Ή συγκοινωνία εΐναι άραιά εΐς τό έσωτερικόν. Διαθέτει όδικόν δίκτυον (7.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (420 χλμ.) καί λιμένα τήν Άκαμπα.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Κάτοικοι: 1.827.000 (πυκνότης 20), όλοι Ίορδανοί. Γλώσσα: Άραβική. Θρησκεία: Μωαμεθανική. Έκπαίδευσις καθυστερημένη. Οΐ κάτοικοι εΐναι κατά τό πλείστον αναλφάβητοι νομάδες. Πολίτευμα: Συνταγματική Βασιλεία.

Πρωτεύουσα : Άμμάν (273.000 κ.). Πόλεις (ύπό ίσραηλινήν κατοχήν) ἡ Ίερουσαλήμ, ἡ Ίεριχώ, ἡ Βηθλεέμ κ.ά. γνωσταΐ άπό τήν ζωήν καί τά Πάθη τοϋ Κυρίου. Πλήθος προσκυνητῶν επισκέπτονται κατ' έτος τοϋς Άγίους αϋτούς Τόπους.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Ή Ίορδανία εΐναι ἡ παλαιά Πετραία Άραβία, άλλοτε

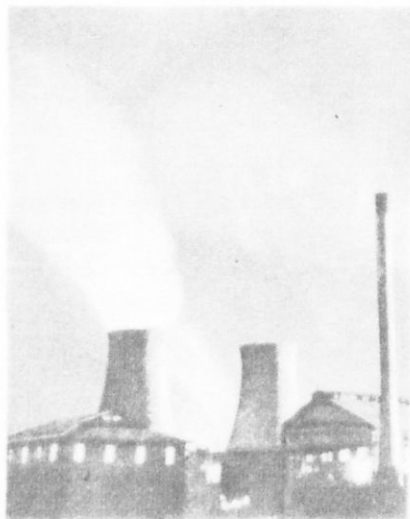
Τιβεριάς

όνομαστός σιτοβολών. Ἀπὸ τὸ 1946 ἔγινεν ἀνεξάρτητον κράτος καὶ εὐρίσκεται εἰς διαρκεῖς διενέξεις μὲ τὸ Ἰσραήλ.

7. ΤΟ Ι Ρ Α Κ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Τὸ Ἰράκ (Μεσοποταμία) εὐρίσκεται μεταξὺ Ἀραβίας, Περσίας, Τουρκίας, Ἰορδανίας καὶ βρέχεται ἀπὸ τὸν Περσικὸν κόλπον. Ἐκ τ α σ ι ς 444.442 τ.χλμ.

Τὸ **ἔδαφος** πρὸς ΝΔ. ἀποτελεῖ προέκτασιν τῆς Συριακῆς ἐρήμου. Πρὸς Β. τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν. Τὸ ἀνατολικὸν τμήμα καὶ νότιον ἀποτελεῖ ἀπέραντον λεκανοπέδιον, τὸ ὅποιον διαρρέουσι οἱ ποταμοὶ Τίγρης καὶ Εὐφράτης, οἱ ὅποιοι πρὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου ἐνώνουνται εἰς τὸν Σάτ Ἐλ Ἀράμπ. Μὲ τὰς προσχώσεις των οἱ ποταμοὶ τροφοδοτοῦν διαρκῶς τὸ ἔδαφος καὶ τὸ κατέστησαν μίαν ἀπὸ τὰς γονιμωτέρας περιοχὰς τοῦ κόσμου, μίαν ἀληθῆ Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας. Ἐδῶ

Μοσούλη

τοποθετείται και ό έπίγειος παράδεισος τών πρωτοπλάστων.

Τό κλίμα εις τήν περιοχήν τής έρήμου είναι θερμόν και ξηρόν. Εις τήν υπόλοιπον χώραν είναι ήπειρωτικόν, άλλ' ήπιον, διότι δέχεται βροχάς.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Είναί χώρα γεωργική και κτηνοτροφική. Παράγει σίτον, κριθήν, χουρμάδας, όσπρια, όρυζαν, σήσαμον, καπνόν. Έπίσης γαλακτοκομικά προϊόντα, έρια και δέρματα. Τό υπέδαφος περιέχει πετρέλαιον, γύψον και μαγειρικόν άλας. Αί πετρελαιοπηγαί της, αίτινες άποτελοῦν τήν κυρίαν πηγήν πλού-

του, εύρίσκονται εις τήν περιοχήν τής Μοσούλης, Κιρκούκ, Βασόρας.

Ή συγχωινωνία εις τό έσωτερικόν είναι άραιά. Διαθέτει όδικόν δικτυον (7.500 χλμ.), σιδηροδρομικόν (1.671 χλμ.) και άεροπορικόν.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Κ ά τ ο ι κ ο ι : 7.263.000 (πυκνότης 18), οί όποιοί είναι άραβόφωνοι Ήρακινοί (75%), Κοῦρδοι κ.ά. Θ ρ η σ κ ε ί α Μωαμεθανική. Έκ π α ί δ ε υ σ ι ς καθυστερημένη. Ή χώρα τών Άσσυρίων (πρός Β.) και Χαλδαιών (πρός Ν.) εύρίσκεται σήμερα εις χαμηλόν πολιτιστικόν επίπεδον. Π ο λ ί τ ε υ μ α : Δημοκρατικόν. Π ρ ω τ ε ύ ο υ σ α : Βαγδάτη (1.000.000). Π ό λ ε ι ς : Βασόρα (325.000), Μοσούλη (185.000), Κιρκούκ (90.000).

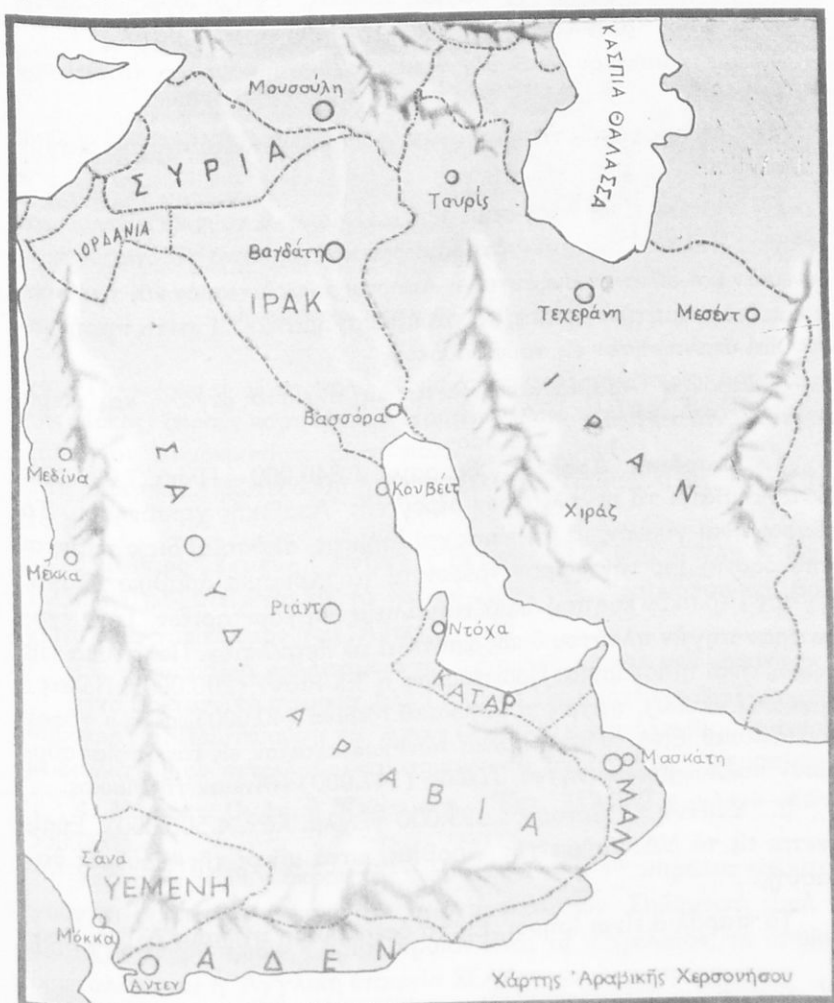
4. ΙΣΤΟΡΙΑ Ή χώρα έγνωρίσε τήν μεγαλυτέραν άκμήν της κατά τόν η' αιώνα, εις τήν έποχήν τών Άράβων Χαλιφών τής Βαγδάτης. Άργότερον κατελήφθη άπό τούς Τούρκους και άπέκτησε τήν άνεξαρτησίαν της μετά τόν Α' Παγκόσμιον πόλεμον. Άπό τό 1958 άποτελεί άνεξάρτητον δημοκρατίαν.

Πλησίον τής Βαγδάτης ήκμασαν αί πόλεις : Βαβυλών, Οῦρ, Κτη-

σιφῶν. Πλησίον τῆς Μοσσοῦλης εὐρίσκονται τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Νινευί. Ἡ Βασόρα εἶναι ἡ πόλις τῶν «Χιλίων καὶ μιᾶς νυκτῶν» τῆς Χαλιμᾶς.

8. ΤΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΚΡΑΤΗ

Ἡ Ἀραβία εἶναι μία μεγάλη χερσόνησος τῆς Δυτικῆς Ἀσίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν κοιτίδα τῆς μεγάλης φυλῆς τῶν Ἀράβων.

Εἶναι ἓν ἀπέραντον ὄροπέδιον μὲ γυμνὸν ἔδαφος, τὸ ὁποῖον διακόπτεται ἀπὸ ὄασις. Εἰς τὰ παράλια καὶ τὰ ὑψώματα πίπτουν ὀλίγα βροχαί. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐπικρατεῖ ξηρασία καὶ τὸ ὕδωρ ἀποτελεῖ θησαυρόν.

Τὸ κ λ ἱ μ α εἶναι ἀπὸ τὰ θερμότερα τοῦ κόσμου, μὲ παγερὰς νύκτας πρὸς τὰ βόρεια. Ἡ ΝΔ. περιοχὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ εὐφορα ἔδαφη. Εἶναι ἡ «εὐδαίμων Ἀραβία» τῶν ἀρχαίων. Ἐκεῖ, εἰς ὕψος 1.400 μ., καλλιεργοῦνται δημητριακά, καφέαι, φοίνικες. Ἔχει διάφορα ἀρωματικά φυτά, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξάγεται μύρον, σμύρνα καὶ λίβανος.

Χαρακτηριστικὸν ζῶον τῆς περιοχῆς εἶναι ἡ κάμηλος, τὸ «πλοῖον τῆς ἐρήμου».

Τὸ ὑπέδαφος ὅμως τῆς χερσονήσου ἀποτελεῖ ἀνεξάντλητον πηγὴν πετρελαίου.

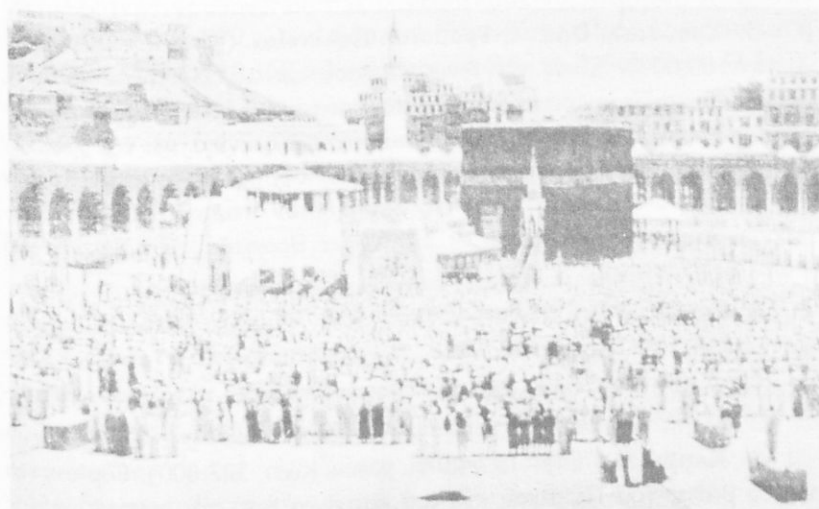
Οἱ Ἀραβες εἶναι λαὸς σημιτικός. Ὁ Μωάμεθ τοὺς κατέστησε φορεῖς τοῦ Ἰσλάμ. Ἰδρυσαν τότε ἰσχυρὸν κράτος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκινδύνευσεν καὶ αὐτὸ τὸ Βυζάντιον. Ἀνέπτυξαν πολιτισμὸν καὶ τὰ ἰδιόρρυθμα διακοσμητικὰ σχέδια, τὰ «ἀραβουργήματα». Ἐπειτα παρήκμασαν καὶ ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Τούρκους.

Σήμερον ἡ Ἀραβία κατανέμεται εἰς πλεῖστα μεγάλα καὶ μικρὰ κρατίδια, τὰ κάτωθι :

1. **Σαουδικὴ Ἀραβία** : Ἔκτασις : 1.840.000 — Πληθ. 7.000.000. Καταλαμβάνει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἀραβικῆς χερσονήσου. Τὸ ἔδαφος εἶναι γυμνόν, μὲ στέππας καὶ ἐρήμους, αἱ ὁποῖαι διακόπτονται ἀπὸ ὄασις. Εἰς τὴν χώραν τρέφονται τὰ περίφημα ἀραβικὰ ἄλογα. Εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον ἀκμάζει ἡ ἄλιεία μαργαριταριῶν. Τὴν μεγαλύτεραν πηγὴν πλοῦτου ὅμως ἀποτελεῖ τὸ πετρέλαιον. Πολίτευμα τῆς χώρας εἶναι ἡ Μοναρχία. Πρωτεύουσα ἡ Ἐλ-Ριάντ (200.000). Πόλεις : Μέκκα (158.000), πατρίς τοῦ Μωάμεθ. Μεδίνα (40.000), μὲ τὸν τάφον τοῦ Μωάμεθ. Εἶναι αἱ ἱεραὶ πόλεις τῶν Μωαμεθανῶν, εἰς τὰς ὁποίας συρρέουν πολλοὶ προσκυνηταί. Τζέδδα (147.000) ἐπίνειον τῆς Μέκκας.

2. **Ἑμενῆ** : (Ἔκτασις : 195.000 τ. χλμ. Κάτ. 4.500.000). Εὐρίσκεται εἰς τὸ ΝΔ. τμῆμα τῆς Ἀραβίας, κατὰ μῆκος τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Τὰ παράλια εἶναι ἐρημοί. Εἰς τὰ ὄρεινά μέρη πίπτουν ὀλίγα βρο-

Μωαμεθανοί προσευχόμενοι εἰς Μέκκαν

χαί. Τὸ κλίμα εἶναι πολὺ θερμὸν. Παράγει τὸν περίφημον καφὲν τῆς Μόκας, ξηροὺς καρπούς καὶ δέρματα. Ἐκτείνεται εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς χερσονήσου καὶ βρέχεται ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Ἄντεν.

3. **Νότιος Ὑεμένη** (Ἄντεν). (Ἐκτασίς : 155.000 τ. χλμ. — Κάτ. 1.250.000). Ἐκτείνεται εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς χερσονήσου καὶ βρέχεται ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Ἄντεν.

Εἰς τὰ παράλια καλλιεργοῦνται : βάμβας, καφέαι καὶ καπνός.

Ἦτο Βρετανικὴ ἀποικία, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ 1967 κατέστη ἀνεξάρτητος δημοκρατία. Πρωτεύουσα τὸ Ἄντεν (250.000 κ.), πόλις βιομηχανική, μὲ διυλιστήριον πετρελαίου καὶ σημαντικὴν στρατηγικὴν σημασίαν.

4. **Μασκάτ Ὀμὰν ἢ Μπατινάχ**. (Ἐκτ. 212.380 τ. χλμ. — Κάτ. 550.000).

Κεῖται εἰς τὸ ΝΑ. ἄκρον τῆς χερσονήσου. Εἰς τὰ παράλια καλλιεργοῦνται φοῖνικες, βανανέαι καὶ σακχαροκάλαμον. Σημαντικὴ εἶναι ἡ ἄλιεία μαργαριταριῶν. Κύριον προϊόν εἶναι τὸ πετρέλαιον, τὸ ὁποῖον ἐκμεταλλεύεται ἡ Ἀγγλικὴ ἐταιρεία ΣΕΛΛ.

Είναι ανεξάρτητον Σουλτανᾶτον με πρωτεύουσαν τὴν Μασκάτη.

5. **Τρούσιαλ Ὀμάν ἢ Τρούσιαλ Πολιτεῖαι.** ("Εκτ. 83.600 τ. χλμ. — Κάτ. 85.000). Εἶναι τριγωνικὴ ἔκτασις μεταξύ Ὀμάν, Σαουδικῆς Ἀραβίας καὶ Περσικοῦ κόλπου με συγκρότημα 7 νήσων. Ἄλλοτε ἐλέγγοτο «Ἀκτὴ Πειρατῶν». Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται με τὴν ἀλιεῖαν μαργαριταριῶν, τὴν κτηνοτροφίαν (κάμηλος) καὶ με ὄρυκτὸν προῖον τὸ πετρέλαιον. Παλαιότερον ἦτο ὄρηπτήριον πειρατῶν καὶ δουλεμπόρων. Σήμερον κατανέμεται εἰς 7 Σεῖχᾶτα. Πρωτεύουσα ἡ Σάρτζα καὶ πόλις ἡ Ντουμπάι.

6. **Κατάρ.** ("Εκτ. 22.014 τ. χλμ. — Κάτ. 45.000). Εἶναι ὄρεινὴ χερσόνησος εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον.

Εἶναι κέντρον ἀλιείας καὶ τὸ ὑπέδαφος περιέχει πετρέλαιον. Ἀποτελεῖ Σεῖχᾶτον με πρωτεύουσαν τὴν Ντόχα (10.000 κ.).

7. **Κουβέιτ.** ("Εκτ. 15.540 τ. χλμ. — Κάτ. 322.000). Εὐρίσκεται εἰς τὸ βάθος τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ εἶναι ἀπὸ τὰς πλουσιωτέρας πετρελαιοπαραγωγούς χώρας τοῦ κόσμου. Ἡ ἐκμετάλλεσις τοῦ πετρελαίου μετέβαλε τὴν ἄλλοτε πρωτόγονον αὐτὴν περιοχὴν εἰς μίαν γωνίαν τῆς Εὐρώπης. Πολίτευμα: Μοναρχία. Πρωτεύουσα τὸ Κουβέιτ (250.000 κ.).

8. **Μπαχρέιν.** ("Εκτ. 552 τ. χλμ. — Κάτ. 160.000). Ἀποτελεῖται ἀπὸ σύμπλεγμα νήσων τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται με τὴν ἀλιεῖαν καὶ τὴν καλλιέργειαν φοινίκων. Κύριον πλοῦτον τῆς χώρας ὅμως ἀποτελεῖ ἡ ἐκμετάλλεσις τοῦ πετρελαίου. Εἶναι Σουλτανᾶτον με πρωτεύουσαν τὴν Μενάμα (80.000 κ.).

9. ΤΟ Ι Ρ Α Ν

1. **ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ.** Τὸ Ἰράν (Περσία) ἀποτελεῖ τὸ ἀνατολικώτερον κράτος τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Πρὸς Β. συνορεύει με τὴν Ρωσίαν καὶ βρέχεται ἀπὸ τὴν Κασπίαν θάλασσαν. Πρὸς Α. συνορεύει με τὸ Ἀφγανιστάν καὶ τὸ Πακιστάν. Πρὸς Ν. βρέχεται ἀπὸ τὸν Περσικὸν κόλπον. Πρὸς Δ. συνορεύει με τὸ Ἰράκ καὶ τὴν Τουρκίαν.

Ἡ ἔκτασις τοῦ Ἰράν εἶναι 1.645.000 τ. χλμ.

Ἡ Περσία ἔχει εἰς τὸ κέντρον τὸ ἀπέραντον ὄροπέδιον τοῦ Ἰράν (δι' αὐτὸ ὀνομάζεται ἐπίσημως Ἰράν), τὸ ὁποῖον περιβάλλεται ἀπὸ

όρη. Οὕτω πρὸς Β. φράσσει τὴν χώραν μὲ τὴν Κασπίαν θάλασσαν τὸ Ἐλμπρούζ (5.670 μ.), μὲ ἠφαιστειακὸν κῶνον. Πρὸς Δ. ὑψώνεται ἡ ὄροσειρὰ Ζάγκρος (5.150 μ.) καὶ πρὸς τὰ ΒΑ. τὸ Ἰνδοκοῦχον (7.760).

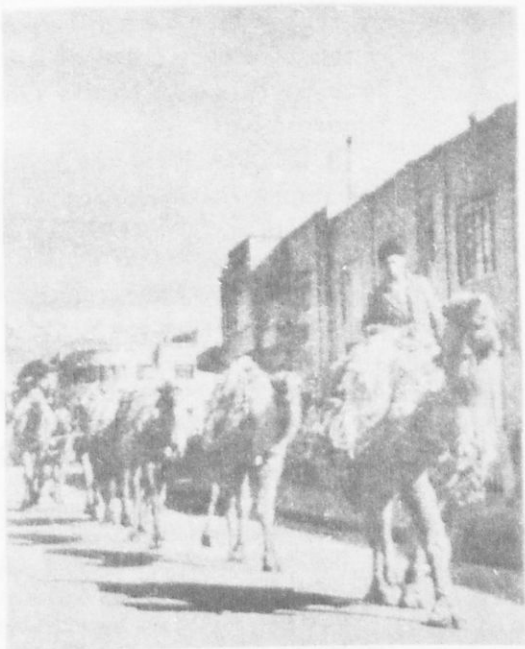
Αἱ εὐφορώτεραι περιοχαὶ εἶναι πρὸς τὰ παράλια τῆς Κασπίας θάλασσης καὶ αἱ περὶ τὴν ὄροσειρὰν Ζάγκρος κοιλάδες. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ὑπάρχουν ἔρημοι ἢ στέππαι καὶ τμήματα πλήρη λιμνῶν καὶ τελμάτων.

Ποταμοὶ σχηματίζονται εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κασπίας ὡς παραπόταμοι τοῦ Τίγρητος κυρίως. Λίμναι εἶναι ἡ Οὐρμία (2.855 τ. χλμ.), ἡ Νιρίς, ἡ Χαμουὺν κ.ἄ. Τὸ ὕδωρ τῶν δύο πρώτων εἶναι ἀλμυρὸν, λόγῳ τοῦ ἄλατος, τὸ ὁποῖον περιέχουν.

Τὸ κλίμα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κασπίας εἶναι ὑγρὸν καὶ ἀνθυγιεινόν. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν κυριαρχεῖ τὸ κλίμα τῆς ἐρήμου. Εἰς τὸ λεκανοπέδιον, κατὰ τὴν ἡμέραν ἐπικρατεῖ ἀφόρητος καύσων καὶ μεγάλη ξηρασία. Κατὰ τὴν νύκτα ἡ θερμοκρασία κατέρχεται εἰς τὸ 0^ο, διότι δὲν ὑπάρχουν ὑδρατμοὶ νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἀκτινοβολίαν τῆς θερμότητος.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ.

Διάφορα τεχνητὰ ἔργα ὑποβοηθοῦν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας. Καλλιεργοῦνται: Δημητριακὰ (σῖτος, κριθή, ὄρυζα), βάμβαξ, σακχαρότευτλα, ἐσπεριδοειδῆ, ἀραχίδες, ἐλαῖαι. Παράγει τέιον, καπνὸν (ἀρίστης ποιότητος). Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Χιράζ καλλιεργοῦνται ἀπέραντοι ροδῶνες. Εἰς τὰς στέππας καὶ τὰς ἐρήμους ἐκτρέφονται πολλὰ αἰγοπρόβατα, βοοειδῆ καὶ κάμηλοι κατὰ νομαδικὸν τρόπον. Μεγάλην ἀνάπτυξιν ἔχει ἡ σφηροτροφία. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους ἐξάγονται πετρέλαιον, χρωμίτης,

Καραβάνιον εἰς Τεχεράνην

γύψος, άνθραξ, πολύτιμοι λίθοι, σίδηρος, χαλκός κ.ά.

Εἰς τὴν Περσίαν κατασκευάζονται οἱ περίφημοι ἀνὰ τὸν κόσμον χειροποίητοι τάπητες. Βιομηχανικὰ προϊόντα τῆς χώρας εἶναι τὰ τιμῆντα, ἡ σάκχαρις, τὰ μεταξωτὰ ύφάσματα, ἡ γιούτα, τὸ ροδέλιον κ.ά.

ΣΗΜ. Γιούτα= ἴνες ἐξαγόμεναι ἀπὸ βλαστὸς τοῦ φυτοῦ κόρχορος καὶ χρησιμοποιούμεναι διὰ τὴν κατασκευὴν χονδρῶν ύφασμάτων, σάκκων, τοῦ λινόλεουμ κλπ.

Ἔλαι αἱ συγκοινωναὶ εἶναι ἀνεπαρκεῖς λόγω τῆς ἐκτάσεως τῆς χώρας καὶ τοῦ ἐδάφους (ἐρημοί). Ἡ Περσία διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 33.000 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 3.550 χλμ.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Κάτοικοι: 22.182.000 (πυκνότης 14). Εἶναι Πέρσαι τοῦ Ἰράν (60%), Τουρκοτάταροι (20%), Κοῦρδοι, Ἀραβες κ.λπ. Ἔρσησκεία: Μωαμεθανικὴ (90%). Ἐκπαίδευσις καθυστερημένη. Πολίτευμα Μοναρχία (ὁ μονάρχης λέγεται Σάχης).

Πρωτεύουσα: Τεχεράνη (2.320.000 κ.) μετὸν ὠραιότερον κῆπον τοῦ κόσμου (τὸ «Γκιουλιστάν»). Πόλεις: Ταυρίς (300.000), Ἰσπαχάν (270.000), Μεσέντ (250.000), Ἀμπαντάν (250.000), Ρέστ, Χαμαντάν κ.ά.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν οἱ Πέρσαι εἶχον ἀναπτύξει πολιτισμὸν. Προσετάθησαν νὰ ύποτάξουν τοὺς Ἕλληνας καὶ ἤρχισεν ἡ παρακμὴ των. Ὑπετάγησαν εἰς τὸν Μ. Ἀλέξανδρον καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς ἄλλους λαοὺς. Ἄλλ' ἐπανίδρυσαν τὸ κράτος των καὶ κατέστησαν κίνδυνος διὰ τοὺς Βυζαντινοὺς. Ἐναντίον των ἐπολέμησαν ὁ Βελισσάριος καὶ ἰδίᾳ ὁ Ἡράκλειος.

Ἐρωτήσεις - Ἐργασίαι. Διατί τὸ ὄρος Λίβανος δὲν παράγει πλέον ξυλείαν ἀπὸ τοὺς κέδρους του; Ποία εἶναι τὰ ἀξιοθέατα τῆς Παλαιστίνης διὰ τοὺς Χριστιανοὺς; Τί παράδοξον γεωλογικὸν φαινόμενον παρουσιάζει ἡ Νεκρὰ Θάλασσα;

Τί σχέσιν ἔχει ἡ Δαμασκὸς μετὸν Ἀπόστολον Παῦλον; Ἡ Ἀντιόχεια μετὸν Χρυσόστομον; Πῶς εὐρέθη ὁ Τίμιος Σταυρὸς τοῦ Κυρίου; Ποῖος μέγας στρατηλάτης ἀπέθανε εἰς τὴν Βαβυλῶνα;

Ποῦ παράγεται ὁ καλύτερος καφές; Ποῦ γίνεται ἀλιεῖα μαργαριταριῶν; Ποία κράτη τῆς Μ. Ἀνατολῆς ζοῦν καὶ πλουτίζουν ἀπὸ τὸ πετρέλειον;

Ποία εἶναι ἱερὰ πόλεις τῶν Μωαμεθανῶν; Εἰς ποῖαν πόλιν ἀναφέρονται αἱ «Χίλται καὶ μία νύκτες» τῆς Χαλιμάς; Τί σᾶς ἐνθυμίζουν αἱ λέξεις: Μαραθῶν, Θερμοπύλαι, Σαλαμίς;

Π Ι Ν Α Ξ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΤΗΣ ΝΔ. ΑΣΙΑΣ

Κράτη	Έκτασις (εις τ. χλμ.)	Πληθυσμός	Πρωτεύουσα	Πληθυσμός Πρωτεύουσας
Κύπρος	9.251	614.000	Λευκωσία	95.000
Τουρκία (Άσιατ.)	743.634	26.470.000	Άγκυρα	680.000
Συρία	184.920	5.193.000	Δαμασκός	550.000
Λίβανος	10.400	1.782.000	Βηρυττός	500.000
Ίσραήλ	20.850	2.376.000	Ίερουσαλήμ	175.000
Ίορδανία	96.622	1.827.000	Άμμάν	273.000
Ίράκ	444.442	7.263.000	Βαγδάτη	1.000.000
Σαουδική Άραβία	1.840.000	7.000.000	Έλ - Ριάντ	200.000
Ύμενη	195.000	4.500.000	Σάνα	80.000
Άντεν (Ν. Ύμενη)	155.000	1.250.000	Άντεν	250.000
Μασκάτ - Όμάν	212.380	550.000	Μασκάτ	6.000
Τρουσιάλ Όμάν	83.600	85.000	Σάρτζα	15.000
Κατάρ	22.014	45.000	Ντόχα	10.000
Κουβέιτ	15.540	322.000	Κουβέιτ	250.000
Ίράν	1.645.000	22.182.000	Τεχεράνη	2.320.000

ΝΟΤΙΟΣ ΑΣΙΑ

1. ΤΟ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

Τò Άφγανιστάν καταλαμβάνει τò Α. τμήμα τού Ίρακινού όροπεδίου και εύρίσκεται μεταξύ Ίράν, Πακιστάν, Ρωσίας. Η έκτασις του είναι 650.000 τ.χλμ.

Είναι χώρα όρεινή μεταξύ τών όροσειρών τού Ίνδοκούχου, όπου σχηματίζεται και ή έρημος Ρεγκιστάν. Έκ τών ποταμών της ό Χιλμέντ εκβάλλει εις τήν κοινήν μετά τού Ίράν λίμνην Χαμουϊν, ό δε Άμοϊ Ντάρια εισέρχεται εις τήν Ρωσίαν.

Τò κλίμα είναι ήπειρωτικόν και αί βροχαί σπανίζουν. Τò ήμισυ σχεδόν τής έκτάσεως παραμένει άκαλλιέργητον.

Κύρια προϊόντα είναι τά δημητριακά, ό βάμβαξ και τά τεύτλα. Εις τās στέππας και τās έρημικās έκτάσεις εκτρέφονται αίγοπρόβατα, κάμηλοι, ίπποι και έν είδος βοός, τó γιάκ. Ήξαιρετικόν είναι τó «άστραχάν» (γουναρικόν από δέρμα άμνοϊ).

Ή συγκοινωνία είναι έλλιπής (όδικόν δίκτυον 7.000 χλμ.).

Κάτοικοι: 13.500.000 (πυκνότης: 22) με βασικήν έθνότητα

τοὺς Ἀφγανούς. Θρησκεία: Μωαμεθανική. Ἐκπαίδευσις: καθύστερημένη. Πολίτευμα: Συνταγματική Μοναρχία
Πρωτεύουσα: Καμπούλ (450.000 κ.). Πόλεις: Χεράτ, Κανταχάρ. Τὸ Ἀφγανιστάν ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1919.

2. ΤΟ ΠΑΚΙΣΤΑΝ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο τμήματα: τὸ Δυτικὸν καὶ τὸ Ἀνατολικόν, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἰνδικὴν χερσόνησον καὶ χωρίζονται ἀπὸ τὴν Ἰνδία. Τὸ Δυτικὸν εὐρίσκεται μεταξὺ Ἰράν, Ἀφγανιστάν, Κίνας, Ἰνδίας καὶ βρέχεται ἀπὸ τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν. Τὸ Ἀνατολικὸν εὐρίσκεται μεταξὺ Ἰνδίας, Βιρμανίας καὶ Βεγγαλικῆς κόλπου. Ἡ ἑκτασίς των εἶναι 994.824 τ.χλμ.

Τὸ Δυτικὸν Πακιστάν εἶναι ὄρεινόν κατὰ τὸ ΒΑ. τμήμα του (ὄρη Σουλεϊμάν, Καρακορούμ) καὶ διαρρέεται ἀπὸ τὸν Ἰνδὸν ποταμόν. Τὸ Ἀνατολικὸν Πακιστάν εἶναι χώρα πεδινή, διαρρέεται ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς Γάγγην καὶ Βραχμαπούτρα καὶ εἶναι περιοχὴ θερμὴ καὶ ὑγρὰ.

Τὸ κλίμα εἶναι ἐκεῖνο τῶν Μουσώνων, μὲ ἀφθονωτέρας βροχὰς εἰς τὸ Ἀνατολικὸν Πακιστάν.

Τὸ Πακιστάν γενικῶς εἶναι χώρα γεωργικὴ (ὄρυζα, τέιον, βάμβαξ, καπνός, σῖτος, σακχαροκάλαμον) καὶ ἀναπτύσσεται περισσότερον μὲ τὰ κατασκευαζόμενα μεγάλα ἀρδευτικὰ ἔργα. Κτηνοτροφικὰ προϊόντα εἶναι τὰ γαλακτοκομικὰ καὶ τὰ ἔρια. Ἐκ τῶν δασῶν λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία διὰ χαρτοπολτόν. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους λαμβάνονται ἄνθραξ, λιγνίτης, σιδηρομεταλλεύματα κ.ἄ. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, χάρτην, προϊόντα γιούτας, ζῦθον.

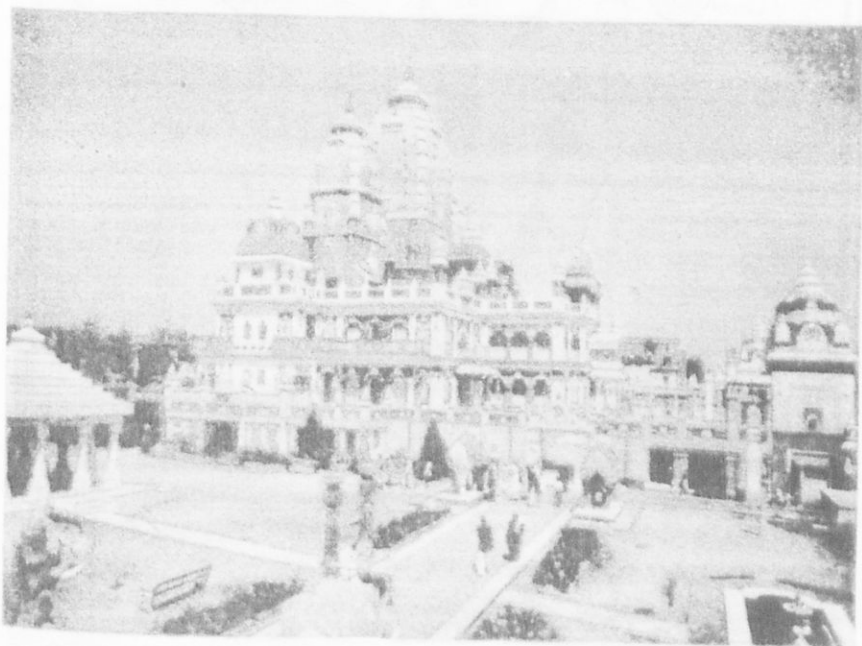
Ἡ συγκοινωνία εἶναι καλή. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον (106.000 χλμ.), τὸ σιδηροδρομικόν (11.334 χλμ.), ὁ μικρὸς ἐμπορικὸς στόλος (300.000 τόν.), ἡ ἀεροπορία, ἐξυπηρετοῦν τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας.

Οἱ κάτοικοι ἀνέρχονται εἰς 98.612.000 (πυκνότης 110) ἐκ τῶν ὁποίων πλέον τοῦ 55% κατοικοῦν εἰς τὸ Ἀνατολικόν. Ἀνήκουν εἰς διαφόρους φυλὰς καὶ ὁμιλοῦν κυρίως τὴν βεγγαλικὴν γλῶσσαν. Θρησκεία ἐπικρατεῖ ἡ Μωαμεθανικὴ (88%). Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι μετρία καὶ τὸ πολίτευμα Δημοκρατία.

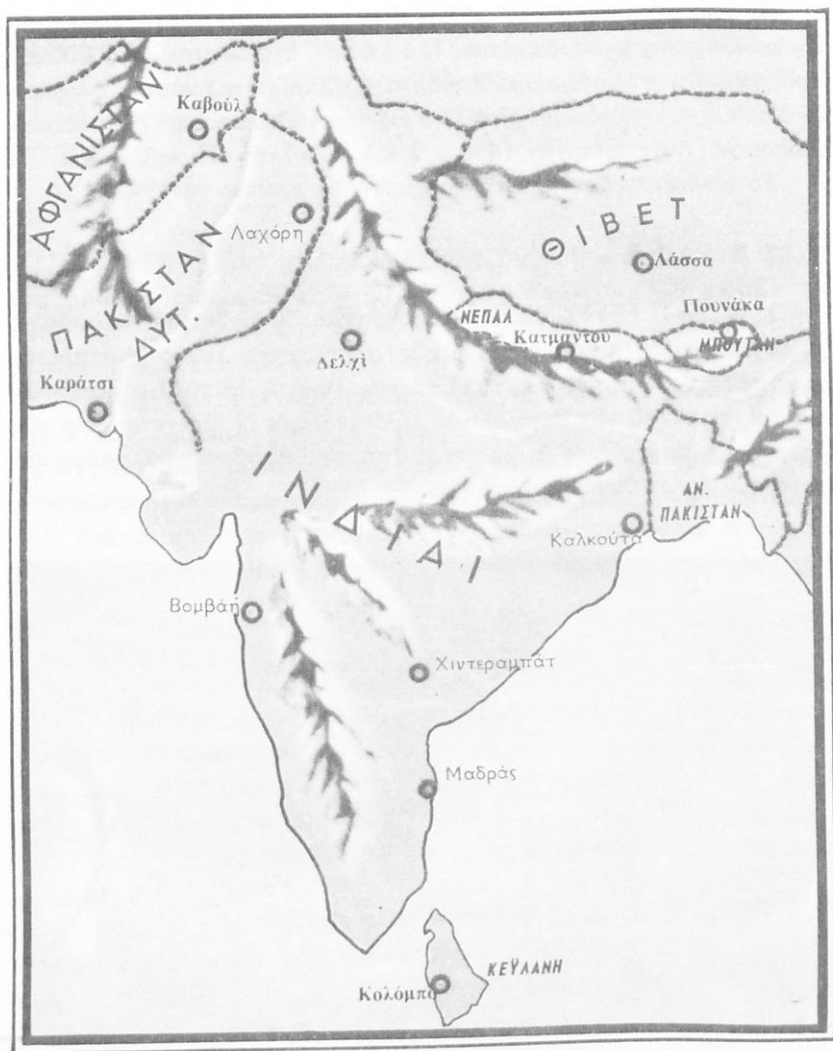
Πρωτεύουσα τῆς χώρας εἶναι τὸ Ἰσλαμαμπάντ (300.000 κ.), τὸ ὁποῖον μόλις ἀνοικοδομεῖται. Πόλεις: Ραβαλπίντι (350.000 κ.) προηγουμένη πρωτεύουσα. Καράτσι (2.000.000 κ.) λιμὴν. Λαχώρα (1.300.000 κ.). Ντάκκα (560.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ Ἀνατολικοῦ Πακιστάν. Χαϊντεραμπάτ (450.000 κ.), Μουλτάν, Πεσαβάρ κ.ἄ. Τὸ Πακιστάν ἀνεκηρύχθη ἀνεξάρτητον κράτος τὸ 1947.

3. Η ΙΝΔΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Δημοκρατία τῆς Ἰνδίας καταλαμβάνει τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τῆς Ἰνδικῆς χερσονήσου. Συνορεύει πρὸς Β. μετὴν Κίναν, τὸ Νεπάλ καὶ τὸ Μπουτάν. Πρὸς Α. μετὸ Ἀν. Πακιστάν καὶ βρέχεται ὑπὸ τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον. Πρὸς Ν. βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν. Πρὸς Δ. βρέχεται ἀπὸ τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν καὶ συνορεύει μετὸ Δυτ. Πακιστάν.

Δελχί: Ναὸς Ἰνδοῦστῶν

Χάρτης 'Ινδίας

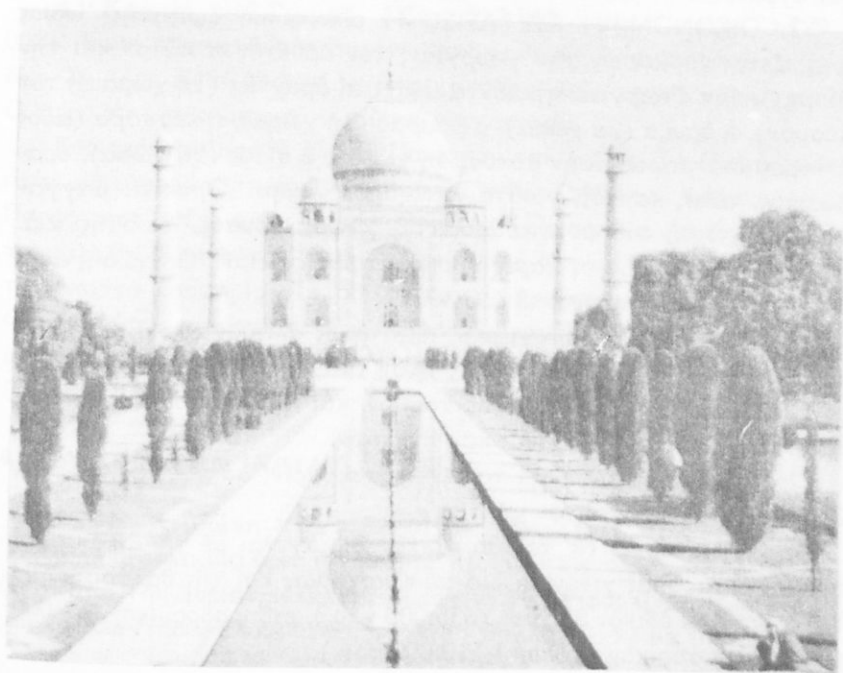
*Αγκρα Τάνζ - Μαχάλ (Μαυσωλείον, ο Παρθενών
 τῆς 'Ινδίας καί τῆς 'Ανατολῆς) →

Ίνδος Φακίρης

Ίνδος Μειριστάν

Ἡ ἑκτασις τῆς Ἰνδίας εἶναι 3.288.000 τ.χλμ.

Πρὸς Β. ὑψώνονται αἱ πανύψηλοι κορυφαὶ τῶν Ἰμαλαίων καὶ τμήμα τοῦ Καρακοροῦμ. Εἰς τὸ νότιον τμήμα σχηματίζεται τὸ ὄροπέδιον τοῦ Δεκάν, τὸ ὁποῖον περιβάλλεται ἀπὸ τὰ Γαταῖα ὄρη (τόσον πρὸς τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν, ὅσον καὶ πρὸς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον). Εἰς τὸ κέντρον περίπου ὑψώνονται τὰ ὄρη Σατπούρα. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Δυτ. Πακιστάν σχηματίζεται ἡ ἔρημος Θάρ.

Ἀπὸ τὰ Ἰμαλαία πηγάζει ὁ ποταμὸς Γάγγης. Εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὀρέων σχηματίζει βαλτώδη ζοῦγκλαν, εἰς τὴν ὁποίαν ζοῦν δηλητηριώδεις ὄφεις καὶ κρύπτονται τὰ φοβερώτερα ἄγρια θηρία (λέοντες, τίγρεις κ.ἄ.). Ὁ Γάγγης ἐνώνεται μὲ τὸν Βραχμαπούτρα καὶ ὁμοῦ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον.

Τὰ παράλια δὲν παρουσιάζουν μεγάλας ἀνωμαλίας.

Τὸ κλίμα εἶναι ἡπειρωτικὸν εἰς τὰς ὀρεινὰς περιοχάς. Ἡ ὑπόλοιπος χώρα ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς τροπικῆς θερμότητος καὶ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τοὺς Μουσῶνας. Γενικῶς δὲ εἶναι θερμὸν καὶ ὑγρὸν.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ τῆς Ἰνδίας στηρίζεται κυρίως εἰς τὴν γεωργίαν, τὸν ὄρυκτὸν πλοῦτον καὶ τὴν βιομηχανίαν. Γεωργικὰ προϊόντα εἶναι : αἱ ἀραχίδες (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον), ἡ ὄρυζα (2α χώρα), ὁ βάμβαξ (3η χώρα), ἡ κασσάβα (εἶδος ἀλεύρου διὰ παρασκευὴν ἄρτου, 4η χώρα), ὁ σίτος (5η χώρα), ἀραβόσιτος, τέιον, καπνός, γιούτα, σακχαροκάλαμον. Ὁρυκτά: μαγγάνιον (3η χώρα) σιδηρομεταλλεύματα, γύψος, χρυσός, βωξίτης κ.ἄ.

Τὰ ἀπέραντα δάση παρέχουν πολῦτιμον ξυλείαν. Ὁργιώδης εἶναι ἡ βλάστησις καὶ ἄφθονοι αἱ ζοῦγκλαι.

Ἡ ἀλιεῖα εἶναι ἀνεπτυγμένη. Ἰδιαιτέρως ἀλιεῦνται τὰ μαργαριτοφόρα ὄστρακα. Εἰς τὰς πόλεις Νέον Δελχί καὶ Μαδρὰς γίνεται τὸ μεγαλύτερον ἐμπόριον μαργαριταριῶν καὶ ἑλεφαντοστοῦ, εἰς τὴν Βομβάην ἐμπόριον βάμβακος καὶ νημάτων.

Ἡ βιομηχανία παράγει τιμμένα, σάκχαριν, σάκκους ἐκ γιούτας, ὑφάσματα, ἀκατέργαστον χάλυβα κ.λπ.

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διεξάγεται μὲ τὰ «γιὰκ» καὶ πολλαὶ μεταφοραὶ γίνονται διὰ τῶν ποταμῶν καὶ τῆς θαλάσσης. Ἡ Ἰνδία διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον (635.000 χλμ.), σιδηροδρομικὸν (57.000 χλμ.) καὶ ἐμπορικὸν στόλον 1.210.000 τόν.).

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ. Κάτοικοι: 450.000.000 (πυκνότης: 162). Είναι Ἴνδοι (95%). Θρησκεία: Ἴνδουισταί (84%), Μωαμεθανοὶ (11%). Ἡ ἐκπαίδευσις: εἰς χαμηλὸν ἐπίπεδον. Πολίτευμα: Δημοκρατία.

Πρωτεύουσα: Νέον Δελχί (295.000 κ. καὶ μετὰ τοῦ Παλαιοῦ: 2.500.000 κ.). Πόλεις: Βομβάη (4.150.000 κ.), Καλκούτα (3.000.000 κ.), Μαδράς (1.750.000 κ.), Χαϊντεραμπάντ (2.100.000 κ.), Ἀχματαμπάντ, Μπαγκαλόρ, Μπενάρες (ἱερά πόλεις τῶν Μωαμεθανῶν κατοίκων), Ἀγκρα κ.ἄ.

Οἱ Ἴνδοι εἶχον ἀναπτύξει πολιτισμὸν κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους. Ἀπὸ τὸ 1500 π.Χ. ἀπετέλουν θρησκευτικὸν κράτος. Ὑπεδουλώθησαν εἰς τοὺς Μογγόλους καὶ ἔπειτα εἰς τοὺς Ἀγγλους. Ἀπὸ τοῦ 1946 ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον κράτος.

Εἶναι λαὸς ἀμαθῆς καὶ μὲ πολλὰς προλήψεις (φακίραι, γόητες ὄφρων κ.λπ.).

ΚΤΗΣΕΙΣ. Αἱ Πορτογαλικάι κτήσεις Γκόα (Δ. Ἰνδία) προσηρτήθησαν εἰς τὴν Ἰνδιάν (1961).

4. **Κασμίρ καὶ Γιαμοῦ.** (Ἐκτ. 212.803 τ.χλμ. — Κάτ. 3.729.000). Εἶναι περιοχαί, τὰς ὁποίας διεκδικοῦν τὸ Πακιστάν καὶ ἡ Ἰνδία. Σήμερον εἶναι ἡμιανεξάρτητα κρατίδια ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ο.Η.Ε., τὰ ὁποία διοικοῦνται ὑπὸ Μαχαραγιά.

Εὐρίσκονται μετὰξυ Θιβέτ, Πακιστάν καὶ Ἰνδίας. Τὸ ἔδαφος τῶν εἶναι μία εὐφορωτάτη κοιλάς μετὰξυ τῶν Ἰμαλαίων καὶ Καρακοροῦμ. Παράγεται ὄρυζα, σίτος καὶ ἀραβόσιτος. Εἰς τὸ ὄρεινόν Κασμίρ ἐκτρέφεται ἓν εἶδος αἰγός, ἀπὸ τὸ ἔριον τῆς ὁποίας κατασκευάζονται τὰ γνωστὰ κασμήρια. Τὸ ὄδικόν καὶ σιδηροδρομικὸν δίκτυον εὐρίσκονται ὑπὸ περάτωσιν. Οἱ κάτοικοι εἶναι Ἴνδοι μὲ πολλὰς ἐπιμειξίας. Ἀποτελοῦν τουριστικὴν περιοχὴν. Πρωτεύουσα: Σρίναγκαρ (265.000).

4. ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΙΝΔΙΑΝ ΚΡΑΤΗ

1. **Ἡ Κεϋλάνη.** (Ἐκτ. 65.610 τ. χλμ.— Κάτ. 10.625.000 κ.). Ἡ Κεϋλάνη εἶναι μία ὄρεινὴ νῆσος μὲ πεδιάδας εἰς τὰ παράλια. Χωρίζεται ἀπὸ τὴν Ἰνδιάν μὲ ἀβαθῆ πορθμὸν. Τὸ ἔδαφος εἶναι πολὺ εὐφρον, ἡ βλάστησις πλουσία καὶ τὰ δάση πολλὰ. Τὸ κλίμα εἶναι τροπι-

κόν. Παράγει κασσάβαν*, χουρμάδες, βάμβακα, κοκκοκάρνα, μπαχαρικά, καουτσούκ, ὄρυζαν, κακάον, ἰνδικὰ κάρνα. Πολύτιμον ξύλον εἶναι τὸ «τήκ». Ὁ ρ υ κ τ ᾶ : μεταλλεύματα σιδήρου, χαλκοῦ. Ὑπάρχει χρυσὸς καὶ λευκόχρυσος.

Ἵθδικὸν δίκτυον (20.000 χλμ.), σιδηροδρομικὸν (1.445 χλμ.).

Θ ρ η σ κ ε ῖ α : Βουδδιστὰι (64%), Ἰνδουίστὰι (20%), Μωαμεθανοί.

Π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α : Κολόμπο (510.000 κ.).

Ἡ Κεϋλάνη ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρασίαν ἀπὸ τὸ 1948.

2. Νεπάλ. (Ἐκτ. 140.753 τ.χλμ. Κάτ. 9.407.000). Εὐρίσκεται μεταξύ Θιβέτ, Ἰνδίας, Σικκίμ, ἐπὶ τῶν Ἰμαλαίων, ὅπου εὐρίσκεται ἡ ὑψηλότερα κορυφή τοῦ κόσμου *Εβερεστ. (8.882). Εἶναι χώρα καθαρῶς γεωργικὴ (ὄρυζα, γιούτα, σακχαροκάλαμον, δέρματα), μὲ μικρὸν ὄδικόν καὶ σιδηροδρομικὸν δίκτυον. Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς διαφόρους ἰνδικὰς φυλάς. Πολλοὶ εἶναι θαυμάσιοι ὄδηγοὶ τῶν ξένων διὰ τὰς ἀναρριχήσεις πρὸς τὰ Ἰμαλάια.

Εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1959, μὲ Συνταγματικὴν βασιλείαν καὶ πρωτεύουσαν τὴν Κατμαντοῦ (200.000 κ.).

3. Μπουτάν. (Ἐκτ. 50.000 τ.χλμ.—Κάτ. 700.000). Εὐρίσκεται ἐπὶ τῶν Ἰμαλαίων, μεταξύ Κίνας-Ἰνδίας. Παράγει δημητριακὰ, ὄρυζαν, γεώμηλα. Διαθέτει μεταλλεύματα σιδήρου καὶ χαλκοῦ. Οἱ κτηνοτρόφοι κάτοικοί του ἐκτρέφουν ἐλέφαντας καὶ μικροσώμους ἵππους (πόνυ). Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Πουνάκα (20.000 κ.).

4. Σικκίμ. (Ἐκτ. 7.300 τ.χλμ.—Κάτ. 140.000). Εὐρίσκεται μεταξύ Μπουτάν - Νεπάλ καὶ εἶναι ἡμιανεξάρτητος ἡγεμονία, προτεκτοράτον τῆς Ἰνδίας. Διοικεῖται ὑπὸ Μαχαραγιᾶ. Πρωτεύουσα τὸ Γκανγκτόγκ (3.000 κ.).

5. ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΙΝΔΟΚΙΝΑΣ

Ἡ χερσόνησος Ἰνδοκίνα εὐρίσκεται μεταξύ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κίνας, ἐπὶ τῆς Τροπικῆς ζώνης.

Διασχίζεται ἀπὸ μακρὰς ὄροσειράς, αἱ ὁποῖαι ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ Θιβέτ καὶ προχωροῦν πρὸς νότον.

Οἱ ποταμοὶ Μεκόγκ καὶ Σαλουέν, μὲ τὰς προσχώσεις των, κατε-

* ΣΗΜ. κασσάβα—εἶδος ἀλεύρου, λαμβανομένου ἐξ ἀμυλωδῶν κονδύλων διαφόρων φυτῶν τῆς μανιότης.

σκεύασαν τὸ Δέλτα τοῦ Τογκίνου καὶ πολλὰς μικρὰς πεδιάδας.

Τὸ κλίμα εἶναι θερμὸν καὶ αἱ βροχαὶ πολλαί. Παρθένα δάση ἀπὸ φοίνικας καὶ μπαμποῦ καλύπτουν τὴν χώραν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μογγολικῆς καταγωγῆς καὶ Μαλαῖοι, Βουδδισταὶ ἢ Μωαμεθανοί.

Πολιτικῶς ἡ Ἰνδοκίνα κατανέμεται εἰς τὰ ἐξῆς κράτη :

1. Βιρμανία. (*Εκτ. 678.000 τ.χλμ. — Κάτ. 23.664.000).

Ἡ Βιρμανία ἢ Μπούρμα εὐρίσκεται μεταξὺ Ἀνατ. Πακιστάν, Ἰνδίας, Κίνας, Λάος καὶ Ταϊλάνδης, βρέχεται δὲ ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς Βεγγάλης. Πρὸς Β. τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν. Τὸ ὑπόλοιπον εἶναι πεδινόν καὶ διαρρέεται ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς Σαλουέν καὶ Ἰραουάδην.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν. Κατὰ τὴν περίοδον τῶν θερινῶν Μουσῶνων αἱ κατακλυσμιαῖαι βροχαὶ εὐνοοῦν τὴν ὀργιῶδη βλάστησιν.

Τὰ προϊόντα εἶναι γεωργικὰ (ὄσπρια, σῆσαμος, καπνός, βέμβραξ, ὄρυζα, ἀραχίδες). Παράγει καουτσούκ καὶ πολῦτιμον ξυλείαν (τήκ). Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους λαμβάνονται : ψευδάργυρος, βολφράμιον, πολῦτιμοι λίθοι, νικέλιον, κασσίτερος, μόλυβδος, ἄργυρος. Ἡ βιομηχανία παράγει πετρελαιοειδῆ, τοιμένα, σάκχαριν, νήματα.

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὸ ἐσωτερικόν εἶναι ὑποτυπώδης. Διαθέτει ὀδικόν (30.000 χλμ.) καὶ σιδηροδρομικόν (3.000 χλμ.) δίκτυον.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Βιρμανοί, κιτρίνης φυλῆς, Βουδδισταὶ (85%).

Πολίτευμα : Δημοκρατία σοσιαλιστικῶν τάσεων.

Πρωτεύουσα : Ρανγκούν (740.000). Πόλεις : Μανταλέν, Μουλμείν.

Ἡ Βιρμανία εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1948.

2. Ταϊλάνδη (Σιάμ) : *Εκτ. 513.521 τ.χλμ.— Κάτ. 28.835.000.

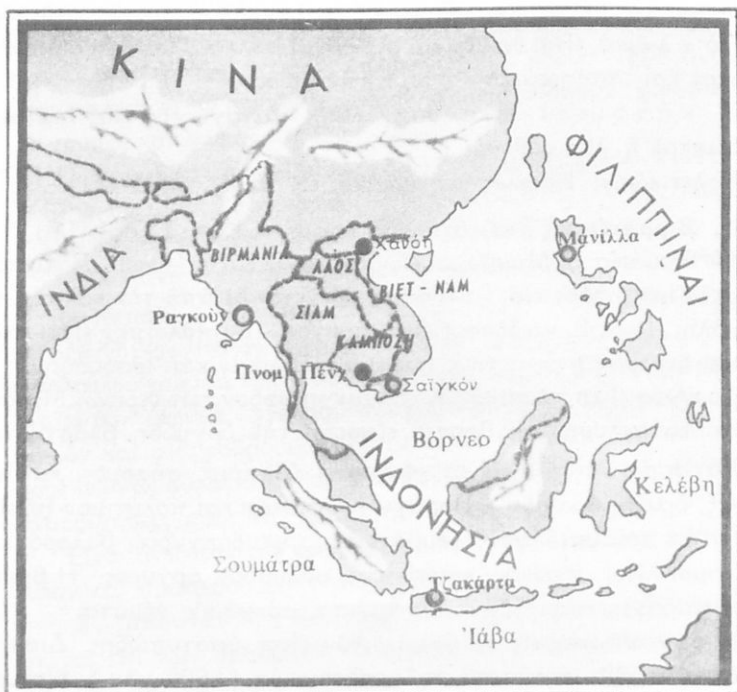
Εὐρίσκεται πρὸς Α. τῆς Βιρμανίας καὶ συνορεύει μὲ τὸ Λάος, τὴν Καμπότζην καὶ τὴν Μαλαισίαν.

Τὸ ἔδαφος πρὸς Β. εἶναι ὄρεινόν. Κατόπιν μέχρι τοῦ κόλπου τοῦ Σιάμ εἶναι πεδινόν καὶ διαρρέεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Μενάμ.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν μὲ ὀργιῶδη βλάστησιν εἰς τὰς ζούγκλας.

Προϊόντα : γεωργικὰ (ἀραβόσιτος, ὄρυζα, κασσάβα), γιούτα, χουρμάδες, σόγια, ἀραχίδες, καουτσούκ.

Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους λαμβάνονται λιγνίτης, φθορίτης, σιδηρομεταλ-

Χάρτης Ίνδοκίνας

λεύματα, μαγγάνιον, μόλυβδος, κασίτερος. Ἡ βιομηχανία παράγει τιμμένα, σάκχαριν, ἀκατέργαστον χάλυβα.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὰ παράλια. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον (13.000 χλμ.), σιδηροδρομικὸν (4.140 χλμ.) καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν κυρίως εἰς τὴν φυλὴν Ταί (ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τῆς χώρας) καὶ εἶναι Βουδδισταὶ 93%.

Ἡ Ταϊλάνδη ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον βασιλεῖον ἀπὸ τὸ 1380.

Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Μπανγκόγκ (1.670.000 κ.), μὲ περιφήμες παγόδας καὶ ἀνάκτορα. Εἶναι κτισμένη εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Μενάμ καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται Βενετία τῆς Ἀπὼ Ἀνατολῆς.

3. Καμπότζη : (Ἔκτ. 175.000 – Κάτ. 5.749.000).

Εὐρίσκεται μεταξύ Ταϊλάνδης, Λάος, Βιέτ - Νάμ καὶ βρέχεται ἀπὸ

τόν κόλπον τοῦ Σιάμ. Εἶναι πεδινή καὶ ἐλώδης χώρα, τὴν ὁποῖαν διαρρέει ὁ ποταμὸς Μεκόγκ. Ἔχει κλίμα τροπικόν, δέχεται πολλὰς βροχὰς καὶ τὰ ὕδατα σχηματίζουν μεγάλας λίμνας.

Προϊόντα εἶναι ὁ ἀραβόσιτος, αἱ βανάναι, ἡ σόγια, ἡ γιούτα, ἡ ὄρυζα καὶ τὸ καουτσούκ.

Διαθέτει δίκτυον ὁδικόν (4.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (385 χλμ.) καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς τὴν κιτρίνην φυλὴν, εἶναι Βουδδισταὶ καὶ ὁμιλοῦν τὴν Γαλλικὴν καὶ τὴν γλώσσαν τῶν Ταί.

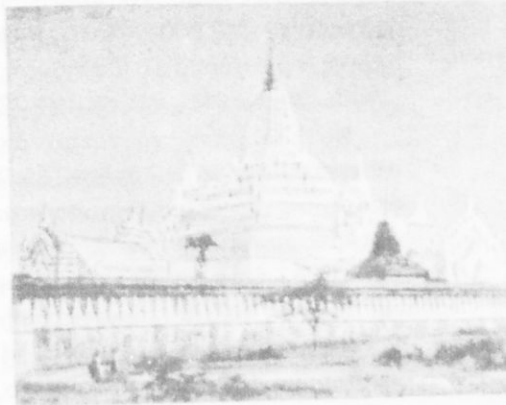
Ἡ Καμπότζη εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1953 καὶ ὡς πολίτευμα ἔχει τὴν Συνταγματικὴν Βασιλείαν.

Πρωτεύουσα : Πνόμ - Πένχ (403.000 κ.).

4. Λάος. (Ἔκτ. 236.800 τ.χλμ. Κάτ. 1.882.000). Εἶναι μεσόγειος χώρα μεταξύ Καμπότζης, Ταϊλάνδης, Βιρμανίας, Κίνας καὶ Βιέτ - Νάμ. Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν καὶ δασῶδες. Τὸ κλίμα θερμὸν καὶ ὑγρὸν (Μουσῶνες). Χώρα πτωχὴ, παράγει ὄρυζαν, καπνόν, καφὲν καὶ τέιον. Ἐπίσης διαθέτει ξυλείαν, ὄρυκτὰ (κασσίτερον) καὶ ἄλλα. Ἔχει ὁδικόν δίκτυον 5.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν. Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς τὴν κιτρίνην φυλὴν καὶ εἶναι Βουδδισταὶ. Ἀπὸ τὸ 1953 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον κράτος. Πολίτευμα ἔχει τὴν Βασιλευομένην Δημοκρατίαν. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Βεντιάν (60.000 κ.), ὁ βασιλεὺς ὅμως διαμένει εἰς τὸ Λουάνγκ Πραμάνγκ.

5. Βόρειον Βιέτ-Νάμ (Τογκινον) Ἔκτασις 164.100 τ. χλμ. Κάτ. 16 ἑκ. Εὐρίσκεται μεταξύ Λάος, Κίνας καὶ Ν. Βιέτ-Νάμ, βρέχεται δὲ ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Τογκίνου. Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν καὶ δασῶδες. Διαρρέεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Σόγκ Κόι (Ἐρυθρόν).

Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικόν με πολλὰς βροχὰς κατὰ τὴν περίο-

Παγόδα Βουδιστῶν εἰς Βιρμανίαν

δον τῶν Μουσώνων. Γεωργικά προϊόντα εἶναι ἡ ὄρυζα, ὁ βράμβαξ, τὸ τέιον κ.ἄ. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ξυλεία καὶ καουτσούκ. Εἰς τὴν θάλασσαν ἀλιεύονται ἰχθύες, οἱ ὁποῖοι ἀντικαθιστοῦν τὸ κρέας. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνεται ἀνθρακίτης, ψευδάργυρος, κασσίτερος. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, χάλυβα, ὑφάσματα.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ὑποτυπώδης. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον εἶναι πρωτόγονον. Διαθέτει σιδηροδρομικὸν δίκτυον 900 χλμ. καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς τὴν κιτρίνην φυλὴν καὶ εἶναι Βουδδισταί. Εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1954. Πολίτευμα ἔχει τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν. Πρωτεύουσα : Χανόι (850.000 κ.). Πόλεις : Χαϊφόνγκ (370.000 κ.), Νάμ-Ντίνχ κ.ἄ.

6. Νότιον Βιέτ - Νάμ (Ἔκτ. 171.700 τ.χλμ.— Κάτ. 15.317.000). Ἀποτελεῖ συνέχειαν τοῦ Βορείου Βιέτ - Νάμ καὶ συνορεύει μὲ τὸ Λάος καὶ τὴν Καμπότζην. Βρέχεται δὲ ἀπὸ τὴν Νότιον Σινικὴν θάλασσαν. Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν καὶ δασῶδες. Τμῆμα αὐτοῦ διαρρέει, ὁ ποταμὸς Μεκόγκ. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικόν κέ πολλὰς κατακλυσμαίαις βροχάς.

Προϊόντα εἶναι ἡ ὄρυζα, ἡ κασσάβα, οἱ χουρμάδες, ὁ καφές, τὸ τέιον, ἡ γιούτα. Ἐκ τῶν δασῶν λαμβάνεται ξυλεία καὶ καουτσούκ. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος δὲ ἀνθρακίτης καὶ καολίνη. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, ζῦθον, βαμβακερὰ νήματα.

Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς τὴν ἰδίαν φυλὴν καὶ θρησκείαν μὲ τὸ Βόρειον Βιέτ-Νάμ. Τὸ πολίτευμα εἶναι Δημοκρατία. Πρωτεύουσα : Σαϊγκόν (1.340.000). Πόλεις : Ντά - Νάγκ, Χουέ (παλαιὰ αὐτοκρατορική πρωτεύουσα), Τουράνε κ.ἄ.

7. Μαλαισία. (Ἔκτ. 131.287 τ. χλμ.— Κάτ. 7.605.000).

Καταλαμβάνει τὸ νότιον ἄκρον τῆς Μαλαϊκῆς χερσονήσου καὶ συνορεύει μὲ τὴν Ταϊλάνδην. Τὸ ἔδαφος εἶναι βραχῶδες καὶ κατάφυτον ἀπὸ δάση. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρὸν. Αἱ βροχαὶ εἶναι καταρρακτώδεις κατὰ τὴν περίοδον τῶν Μουσώνων.

Προϊόντα : τέιον, σακχαροκάλαμον. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία καὶ καουτσούκ. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος δὲ κασσίτερος, βωξίτης, σιδηρομεταλλεύματα. Ἡ ἀλιεῖα εἶναι ἀρκετὰ προσοδοφόρος. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, συντηρημένα κρέατα.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ (ὁδικὸν δίκτυον 15.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 2.000 χλμ.). Διαθέτει ἀεροπορικὸν δίκτυον.

Οί κάτοικοι είναι Κινέζοι και Μαλαίοι, Μωαμεθανοί ή Βουδδισ-
ται το θρήσκευμα.

Ἡ Μαλαισία εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1957 μὲ πολίτευμα
τὴν Συνταγματικὴν Βασιλείαν. Πρωτεύουσα: Κουάλα Λαμ-
πούρ (500.000 κ.). Πόλεις: Πινάνγκ (300.000 κ.). Ἰπόχ, Μελάκα κ.ἄ.

8. Σιγκαπούρη. (Ἔκτ. 581 τ.χλμ.— Κάτ. 1.775.000). Εἶναι
μικρὰ νῆσος ἀπέναντι τῆς Μαλαϊκῆς χερσονήσου. Εἰς αὐτὴν ὑπάρχον-
ται καὶ αἱ νῆσοι Κόκκος καὶ Χριστουγέννων. Τὸ κλίμα εἶναι τρο-
πικόν, θερμὸν καὶ ὑγρόν.

Προϊόντα: τσιμέντα, κρέατα, ζῦθος, ἀλιευτικά, καπνός, ἐβέα,
ἰνδοκάλαμον, καουτσούκ, κασσίτερος, πετρέλαιον. Περισσότερον ἢ
οἰκονομία τῆς περιοχῆς στηρίζεται εἰς τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον.
Πρὸς τοῦτο διαθέτει πυκνὸν ἀτμοπλοϊκὸν καὶ ἀεροπορικὸν δίκτυον.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Μαλαίοι, Κινέζοι καὶ Νέγροι, Μωαμεθανοί ἢ
Βουδδισται τὸ θρήσκευμα.

Ἡ Σιγκαπούρη ἀπὸ τὸ 1965 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν
μὲ πρωτεύουσαν τὴν Σιγκαπούρη (1.250.000 κ.).

6. ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ

Περίπου 3.000 νῆσοι εὐρίσκονται εἰς τὰ νοτιοανατολικά τῆς Ἀ-
σίας. Αὗται ἀνήκουν εἰς ἀνεξάρτητα κράτη ἢ ἀποτελοῦν κτήσεις
εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, ὡς ἑξῆς:

1. Ἡ Δημοκρατία τῆς Ἰνδονησίας. (Ἔκτ. 1.904.345 — Κάτ.
100.000.000). Εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ ἀρχιπελάγους τῆς Ἰνδονησίας
καὶ ἀποτελεῖται κυρίως ἀπὸ τὰς νήσους Σουμάτραν, Ἰάβαν, Κελέβην,
Νότιον Βόρνεο (ἢ Καλιμαντάν).

Τὸ ἔδαφος τῶν νήσων εἶναι ἠφαιστειογενές. Τὸ ὕψος πολλῶν ἠ-
φαιστειῶν ὑπερβαίνει τὰς 3.000 μ. Σπουδαιότερον ἠφαιστειον εἶναι
τὸ Κρακατάο, τοῦ ὁποίου ἡ ἔκρηξις (1883) ὑπῆρξεν ἡ μεγαλύτερα
εἰς τὴν ἱστορίαν. Ἄλλα ὄρη-ἠφαιστεια εἶναι τὸ Σεμεροῦ (3.677 μ.)
τῆς Ἰάβας, τὸ Λαϊσέρ (3.383 μ.) τῆς Σουμάτρας.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, ἡ βλάστησις ὀργιῶδης καὶ τὰ παρ-
θένα δάση πολλά.

Προϊόντα: κασσάβα (2α χώρα εἰς τὸν κόσμον), καουτσούκ
(2α χώρα), σόγια (3η χώρα), ὄρυζα (5η χώρα), καφῆς (7η χώρα),

Χορεύτριαι νήσου Μπάλι

άραχίδες, άραβόσιτος, χουρμάδες, σακχαροκάλαμον, άραβικόν κόμμα κ.λπ.

Τά 65% του έδάφους καλύπτεται από δάση, από τά όποια λαμβάνεται άφθονος ξυλεία. Ή άλιεία είναι συστηματική. Άπό τό ύπέδαφος λαμβάνονται κασσίτερος, νικέλιον, βωξίτης, άνθραξ και πετρέλαιον. Ή βιομηχανία κατασκευάζει σάκχαριν, τσιμέντα κ.λπ.

Ή συγκοινωνία είναι καλή εις τά παράλια μέρη. Ή χώρα διαθέτει όδικόν δίκτυον 81.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 6.640 χλμ. και άεροπορικός γραμμάς.

Οί κάτοικοι είναι Μαλαΐοι, Κινέζοι και Εύρωπαίοι (κυρίως Όλλανδοί), Μωαμεθανοί (85%) τό θρήσκευμα.

Αί νήσοι τής Ίνδουησίας μέχρι του 1949 ήσαν Όλλανδικαί άποικιαί. Σήμερον άποτελοϋν άνεξάρτητον Δημοκρατίαν.

Πρωτεύουσα: Τζιακάρτα (3.000.000 κ.) επί τής νήσου Ίάβας
Πόλεις: Σοραμπάγια (1.320.000 κ.), Μπαντούγκ (1.000.000 κ.), Σεμαράνγκ (550.000 κ.), άπασαι επί τής Ίάβας. Εις τήν Σουμάτραν κυριώτερα πόλις είναι τό Παλεμπάνγκ (500.000 κ.).

Μανίλλα

2. Ἡ Βρετανικὴ Βόρνεο. Ἀποτελεῖται α) Ἀπὸ τὸ Β. καὶ ΒΑ. τμῆμα τῆς Βόρνεο, τὸ Σιμπάχ, (ἔκτ. 76.115 τ.χλμ.—Κάτ. 460.000). β) Ἀπὸ τὸ Σουλτανᾶτον τοῦ Μπρουνέϊ (ἔκτ. 5.800 τ.χλμ.—Κάτ. 90.000) εἰς τὸ Β. τμῆμα γ) Ἀπὸ τὸ ἀνεξάρτητον κράτος Σαραβάκ (ἔκτ. 121.914 τ.χλμ.—Κάτ. 750.000) εἰς τὸ Β. τμῆμα, τὸ ὁποῖον τελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας.

Τὸ ἔδαφος τῶν χωρῶν αὐτῶν εἶναι ἠφαιστειογενὲς μὲ ἀδιαιτέραστα δάση. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν.

Προϊόντα : καπνός, ὄρυζα, κόπρα (ἀποξηραμμένοι ἐσωτερικὸν τοῦ κοκκοκαρύου), καουτσούκ, ξυλεία, ἰχθύες, πετρέλαιον (εἰς Μπρουνέϊ). Ἡ συγκοινωνία εἰς τὸ ἐσωτερικόν εἶναι ὑποτυπώδης. Τὸ Μπρουνέϊ διαθέτει καλὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι ἰθαγενεῖς (διαφόρων κινεζικῶν καὶ μαλαϊκῶν φυλῶν).

Πόλεις : Τζέσσελτον (22.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ Σιμπάχ. Μπρουνέϊ (38.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ Μπρουνέϊ. Κούτσι (146.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ Σαραβάκ.

3. Τὸ Πορτογαλικὸν Τιμόρ. (Ἔκτ. 14.925 τ.χ., κάτ. 517.000). Κατέχει τὸ ἀνατολικὸν τμήμα τοῦ Τιμόρ. Παράγει καφέν, καουτσούκ, κόπραν. Οἱ κάτοικοι εἶναι κυρίως μαλαϊκῆς καταγωγῆς.

Πρωτεύουσα: Ντίλι (8.000 κ.).

4. Φιλιππῖναι. (Ἔκτ. 297.370. Κάτ. 30.330.000 κ.). Ἀποτελοῦν σύμπλεγμα χιλιάδων νήσων, μεταξύ Σινικῆς θαλάσσης καὶ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ. Εἶναι νῆσοι ἠφαιστειογενεῖς. Κυριώτεροι εἶναι ἡ Λουζόν, ἡ Μιντανάο, ἡ Σάμαρ κ.ἄ. Ἀνατολικῶς τῆς Μιντανάο ὑπάρχει τὸ μεγαλύτερον βάθος τῆς θαλάσσης (10.883 μ.). Τὸ κλίμα εἶναι τροπικὸν μὲ πολλὰς βροχὰς καὶ ἰσχυροὺς ἀνέμους (ἔως 12 Μπωφόρ).

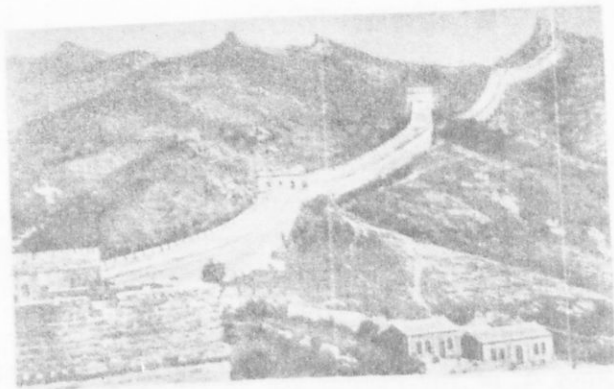

Π ρ ο ι ό ν τ α : Νήματα από τὸ φυτὸν ἀμπάκα (1η χώρα), ὄρυζα, ἀραβόσιτος, σακχαροκάλαμον, καπνός, χουρμάδες, κάνναβις, ἰνδοκά-
 ρυα. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ἄφθονος καὶ ἐκλεκτὴ ξυλεία. Εἰς τὴν θά-
 λασσαν ἀλιεύονται πολλοὶ ἰχθύες. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνονται
 χρωμίτης, χρυσός, χαλκός, σιδηρομεταλλεύματα, ἀνθραξ, ἄργυρος
 κ.λπ. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, νήματα κ.λπ.

Ἡ σ υ γ κ ο ι ν ω ν ί α εὐρίσκεται ἐν ἀναπτύξει. Ὅδικόν δίκτυον
 33.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 1.020 χλμ., ἀεροπορικὰ γραμμὰ.

Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς διαφόρους φυλὰς καὶ εἶναι κατὰ τὸ πλεῖ-
 στον Ρωμαιοκαθολικοὶ τὸ θρήσκευμα.

Χάρτης Ἀνατολικῆς
 Ἀσίας

Σινικὸν τείχος

Θιβητιανὸς μουσικὸς

Αί Φιλιππῖναι ἀπὸ τοῦ 1946 ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν. Π ρ ω τ ε ῦ ο υ σ α : Κεσὸν Σίτυ (400.000 κ.). Πόλεις : Μαμίλλα (1.200.000 κ.), Σεμτιού, Νταβάο κ.ἄ.

Ἐρωτήσεις - Ἔργασια. Τί εἶναι τὰ «ἀποικιακὰ» προϊόντα; Τί κατασκευάζουσι μὲ τὴν γιούτα; Τί εἶναι τὸ ξύλον «τήκ»; Ποῖαι εἶναι αἱ ἱεραὶ πόλεις τῶν Ἰνδῶν;

Τί γνωρίζετε διὰ τὰ μαργαριτάρια καὶ τὴν ἀλιεῖαν των; Τί εἶναι οἱ φακίραι; Τί ἐδίδαξεν ὁ Βούδδας; Ἐχετε ἀκούσει διὰ «μαχαραγιάδες» καὶ κυνήγιον μὲ ἐλέφαντας; Τί εἶναι οἱ γόητες φιδιῶν;

Πῶς θὰ φθάσωμεν ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ εἰς τὴν Τζιακάρτα; Τί συμβαίνει εἰς τὸ Βιέτ - Νάμ;

Νὰ εὑρητε τὰς σημαίας τῶν διαφόρων κρατῶν.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ (ΑΠὸ ΑΝΑΤΟΛΗ)

1. Η Κ Ι Ν Α

1. ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ. Εἶναι τὸ μεγαλύτερον εἰς πληθυσμὸν κράτος τῆς Γῆς καὶ τὸ τρίτον εἰς ἔκτασιν, μετὰ τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσην καὶ τὸν Καναδᾶν. Ἀποτελεῖται : α) Ἀπὸ τὴν κυρίως Κίναν, β) τὸ Θιβέτ, γ) τὸ Κινεζικὸν Τουρκεστάν ἢ Σινικιάγκ, δ) τὴν Ἐσωτερικὴν Μογγολίαν, ε) τὴν Μαντζουρίαν καὶ στ) τὴν νῆσον Χαϊνάν. Ἐχει ἔκτασιν : 9.560.000 τ.χλμ.

Πρὸς Β. συνορεύει μὲ τὴν Ἀσιατικὴν Ρωσίαν καὶ τὴν Μογγολίαν, πρὸς Δ. μὲ τὴν Ρωσίαν καὶ τὸ Πακιστάν, πρὸς Ν. μὲ τὴν Ἰνδίαν, Νεπάλ, Μπουτάν, Βερμανίαν, Λάος, Βιέτ-Νάμ. Πρὸς Α. βρέχεται ἀπὸ τὸν Εἰρηρικὸν ὠκεανὸν καὶ συνορεύει μὲ τὴν Κορέαν.

Πρὸς Δ. ὑψοῦνται τὰ Ἄλτάια ὄρη (4.550 μ.), τὰ Οὐράνια ἢ Τιέν Σάν (7.310 μ.), τὸ Καρακορούμ (8.620 μ.) καὶ τὸ Κουέν Λούν (7.860 μ.). Ταῦτα προεκτείνονται πρὸς Ν. καὶ σχηματίζουν τὰ ὄροπέδια τοῦ Κασμίρ καὶ τοῦ Παμίρ, καθὼς καὶ τὰ Ἰμαλαία ὄρη. Προεκτάσεις τῶν Ἰμαλαίων ὀρέων εἶναι τὰ ὄρη τῆς Ν. Κίνας. Μεταξὺ τοῦ Καρακορούμ καὶ τοῦ Κουέν Λούν σχηματίζεται τὸ τεράστιον ὄροπέδιον τοῦ Θιβέτ. Τὸ ὑπόλοιπον ἔδαφος εἶναι μία ἀπέραντος πεδιάς. Αὕτη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μεταβάλλεται εἰς ἐρήμους : τὴν Γκόμπι (εἰς τὴν Μογγολίαν) καὶ τὴν Ταρίμ (εἰς τὸ Κεντρικὸν Τουρκεστάν).

Τὸ ἔδαφος τῆς Κίνας διαρρέουσι οἱ ἐξῆς ποταμοί : Ὁ Γιάνγκ - Τσέ-

Κιάνγκ ή Κουανούς (5.150 χλμ.), ό μεγαλύτερος ποταμός τής Κίνας. Πηγάζει από τό Κουέν Λούν και έκβάλλει εις τήν Κιτρίνην θάλασσαν. Μετά τών παραποτάμων του σχηματίζει έξαιρετικόν άρδευτικόν σύστημα και συντελεϊ εις τήν εύφορίαν τής Σινικής πεδιάδος. Άποτελεϊ δέ τόν κυριώτερον δρόμον έπικοινωνίας με τό έξωτερικόν τής χώρας. Ό Χοάνγκ-Χό ή Κίτρινος ποταμός (4.800 χλμ.), ό όποϊος ρέει παραλλήλως σχεδόν του προηγουμένου και άλλοτε μετäs πλημμύρας του έθεωρεϊτο ως ή «κατάρρα τής Κίνας». Τώρα άποτελεϊ «εύλογίαν», διότι λιπαινεί και άρδευεί τούς άγρούς. Ό Σί-Κιάνγκ, όστις διαρρέει τήν Νότιον Κίναν.

Ό Ειρηνικός ώκεανός σχηματίζει τās μεγάλας θαλάσσας : Σινικήν και Κιτρίνην.

Τό κλίμα τής Κίνας είναι γενικώς ήπειρωτικόν. Τουτο όμως μεταβάλλεται αναλόγως τής θέσεως έκάστου τόπου. Πρός τὰ Α. τίπτουν άφθονοι βροχαί κατά τήν περίοδον τών Μουσώνων και έπικρατεϊ ύγρασία. Εις τὰ ένδότερα αί βροχαί σπανίζου και δι' αυτό έπικρατεϊ κλίμα έρήμου. Εις τήν περιοχήν του Πεκίνου είναι σχεδόν μεσογειακόν, διότι τουτο εύρίσκεται εις τήν εύκρατον ζώνην και πλησίον τής θαλάσσης.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. 'Η Κίνα είναι κατ' έξοχήν γεωργική χώρα. Κατέχει τήν πρώτην θέσιν εις τόν κόσμον εις τήν παραγωγήν όρύζης, τήν δευτέραν εις τήν παραγωγήν σόγιας και άραχίδος, τήν τρίτην εις τήν παραγωγήν τείου. Παράγει επίσης κέχρον, σίτον, όστρια, βάμβακα, γεώμηλα, σακχαροκάλαμον, όπιον. 'Η όρυζα άποτελεϊ τήν βάση τής διατροφής του Κινεζικου λαου και τό τείον τό έθνικόν του ποτόν.

'Η κτηνοτροφία περιορίζεται εις τήν έκτροφήν χοίρων. 'Αλιεύονται άφθονοι ίχθυες εις τās θαλάσσας και τούς ποταμούς. Μεγάλην ανάπτυξιν έχουν ή πτηνοτροφία και ή σηροτροφία. Άλλωστε ή γνώσις τής παρασκευής μετάξης ήτο προνόμιον τών Κινέζων.

'Εκ τών δασών λαμβάνεται άφθονος ξυλεία. 'Εκ του ύπεδάφους λαμβάνονται : άνθραξ (1η χώρα), μαγειρικόν άλας (2α χώρα), σιδηρομεταλλεύματα (4η χώρα), μαγγάνιον (5η χώρα), μόλυβδος, ψευδάργυρος, γύψος, βωξίτης και άκάθαρτον πετρέλαιον.

'Η βιομηχανία έχει σημειώσει μεταπολεμικώς μεγάλην πρόοδον. Βιομηχανικά προϊόντα είναι ό χάλυψ, τὰ τσιμέντα, ή σάκχαρις, τό

ἀργίλιον, ή μετάξα, είδη πορσελάνης, ό χάρτης κ.ά. Αί άφθονοι πρῶ-
ται ὕλαι καί ή έκμετάλλευσις τῶν ὕδατοπτώσεων έπρεπε νά έχουν
καταστήσει τήν Κίναν μεγάλην βιομηχανικήν χώραν. Αί έξωτερικαί
καί έσωτερικαί άνωμαλίαί ὅμως δέν επέτρεψαν τοῦτο. Ἡδη ἤρχι-
σε νά αναπτύσσεται καί κατώρθωσε νά διαθέτη καί άτομικήν βόμ-
βαν. Θά είχε δέ μεγαλυτέραν πρόοδον μέ έλεύθερον καθεστῶς.

Ἡ σ υ γ κ ο ι ν ω ν ί α είναι πυκνή μόνον εἰς τὰ κατωκημένα μέρη.
Εἰς τὰ παράλια καί τὰς παραποταμίους περιοχάς ή συγκοινωνία
διεξάγεται μέ τὰ παντός είδους πλοία. Ἡ Κίνα διαθέτει έμπορικόν
στόλον 500.000 τόννων. Διά τὸ έσωτερικόν διαθέτει ὁδικόν δίκτυον
400.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 31.000 χλμ. καί ίκανοποιητικήν άε-
ροπορίαν.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οί κάτοικοι τῆς Κίνας
άνέρχονται εἰς 687 έκ. (πυκνότης 78) καί είναι Κινέζοι (94%), Μογ-
γόλοι, Θιβητιανοί, Μαντζουριανοί κ.ά. Θ ρ η σ κ ε ί α : Κομφουκια-
νισμός καί Βουδδισμός (τυπικῶς). Ἡ έκ π α ί δ ε υ σ ι ς είναι κα-
θυστερημένη. Εἰς τοῦτο συντελεῖ καί ή δύσκολος γραφή. Οί Κινέζοι
είχον έφεύρει πρῶτοι τόν χάρτην, τήν τυπογραφίαν, τήν ναυτικήν
πυξίδα, τήν πυρίτιδα, τήν σινικήν μελάνην κ.λπ. Αί παγόδοι (ναοί)
καί τὸ μέγα Σινικόν Τείχος δεικνύουν τήν πρόοδόν των εἰς τήν άρχι-
τεκτονικήν. Οί σημερινοί Κινέζοι ὅμως δέν διετήρησαν τὰ προτερήματα
τῶν προγόνων των. Είναι νωθροί καί άδρανεῖς καί μέχρι πρό τινος
εὔρισκοντο εἰς κατάστασιν ληθάργου, διότι διετέλουν πάντοτε ὑπὸ
τήν επίδρασιν τοῦ ὀπίου.

Π ο λ ί τ ε υ μ α τῆς χώρας ἀπὸ τὸ 1949 εἶναι ή Λαϊκή (κομμουνι-
στική) Δημοκρατία. Π ρ ω τ ε ὕ ο υ σ α είναι τὸ Πεκίνον (6.000.000
κ.), μέ ὡραία κτίρια κινεζικῆς τέχνης καί τὸ Σινικόν τεῖχος πλησίον.
Π ό λ ε ι ς : Σαγκάη (7.100.000 κ.), ὁ μεγαλύτερος έμπορικὸς λιμῆν.
Τιέν-Τσιν (3.500.000 κ.), ἐπίνειον τοῦ Πεκίνου. Σενγιάνγκ (2.600.000
κ.), Βουχάν (2.300.000 κ.), Τσουγκίνγκ (2.300.000 κ.), Καντῶν
(2.000.000 κ. Νανκίν, κ.λπ.

5. **Ταϊβάν** (Φορμόζα). Ἔκτ. 35.961 τ.χλμ. Κάτ. 11.700.000).
Εἶναι νήσος ἀπέναντι τῶν Ἀσιατικῶν άκτῶν, ή ὁποία μέ τινος
άλλας νήσους άποτελεῖ τήν Ἐθνικιστικήν Κίναν. Τὸ
κέντρον τῆς νήσου είναι ὀρεινόν (ὄρος Μόρισσον 4.490 μ.). Τὰ πα-

ράλια είναι πεδινά. Το κλίμα είναι τροπικόν. Προϊόντα: χουρμάδες, κασάβα, άραχίδες, καπνός, γιούτα, τέιον, όρυζα. Έκ του ύπεδάφους λαμβάνονται: άνθραξ, σιδηροπυρίτης, χρυσός, άργυρος. Η βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, σιτάλευρα, κρέατα, νήματα κ.λπ.

Διαθέτει οδικόν δίκτυον (16.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (4.500 χλμ.) και άεροπορικόν.

Οί κάτοικοι είναι φυγάδες Κινέζοι, Βουδδισταί τó θρήσκευμα, περισσότερον μορφωμένοι, με πολίτευμα τήν Δημοκρατίαν. Πρωτεύουσα είναι ή Ταϊπέχ (1.000.000 κ.). Πόλεις: Καοστούγκ (500.000 κ.), Ταϊνάν (350.000 κ.) κ.ά.

2. ΞΕΝΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΚΙΝΑΝ

α) **Χόνγκ-Κόγκ.** (Έκτ. 1.013 τ. χλμ. Κάτ. 3.592.000). Εύρίσκεται εις τὰ ΝΑ. παράλια τής Κίνας. Άποτελείται από τήν νήσον Χόνγκ-Κόγκ, τήν χερσόνησον Καουλούν επί τής Κίνας και 73 νησίδας. Το κλίμα είναι ύποτροπικόν. Είαι έλεύθερος λιμήν και στηρίζει τήν οικονομίαν του εις τήν γεωργίαν, τó εμπόριον, τήν βιομηχανίαν και τας Τραπεζιτικás επιχειρήσεις. Διαθέτει τó ανάλογον οδικόν, σιδηροδρομικόν και άεροπορικόν δίκτυον. Οί κάτοικοι είναι Εύρωπαίοι και Κινέζοι. Είαι άποικία τής Μ. Βρετανίας και έχει πρωτεύουσαν τήν Βικτωρίαν (800.000 κ.).

β) **Μακάο** (έκτ. 16 τ.χλμ. Κάτ. 203.000). Πορτογαλική κτήσις επί τής νήσου Γκουγκσάν, άπέναντι τής Καντῶνος, με όμώνυμον πρωτεύουσαν.

γ) Νήσοι **Ρίου Κίου** (έκτ. 2.300 τ. χλμ. Κάτ. 882.000). Είαι σύμπλεγμα έξ νήσων, αί όποιαί εύρίσκονται μεταξύ Φορμόζας και Ίαπωνίας. Μεγαλυτέρα έξ αυτών είναι ή Όκινάουα. Οί κάτοικοι είναι Ίάπωνες και Κινέζοι. Τελούν εισέτι υπό Άμερικανικήν Στρατιωτικήν Διοίκησιν, άνήκουν όμως εις τήν Ίαπωνίαν. Πρωτεύουσα είναι ή Νάχα (218.000 κ.) επί τής Όκινάουας.

3. Μ Ο Γ Γ Ο Λ Ι Α

Εύρίσκεται μεταξύ Κίνας και Άσιατικής Ρωσίας. Έχει έκτασιν 1.531.000 τ.χλμ. και 1.020.000 κατοίκους. Είαι έν άπέραντον όρο-

πέδιον με πολλές ἐρήμους, ἀπὸ τὰς ὁποίας μεγαλυτέρα εἶναι ἡ Γκόμπι. Τὸ κλίμα εἶναι ἡπειρωτικόν. Παράγει δημητριακοὺς καρπούς. Ἡ κτηνοτροφία εἶναι ἀνεπτυγμένη, ἀλλὰ διεξάγεται κατὰ νομαδικὸν τρόπον. Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλούσιον εἰς ἀνθρακα, λιγνίτην, πετρέλαιον.

Διαθέτει ἀρκετὸν ὁδικὸν δίκτυον, σιδηροδρομικὸν καὶ ἀεροπορικὸν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Μογγόλοι, Βουδδισταὶ τὸ θρησκευμα, σχετικῶς μορφωμένοι. Ἀπὸ τὸ 1924 ἔχουν ἀνεξάρτητον κράτος με πολίτευμα τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Οὐλάν Μπατὸρ (195.000 κ.).

4. Η Κ Ο Ρ Ε Α

Καταλαμβάνει τὴν ὁμώνυμον χερσόνησον καὶ προπολεμικῶς κατείχετο ἀπὸ τὴν Ἰαπωνίαν. Μεταπολεμικῶς διειμοιράσθη εἰς Βόρειον καὶ Νότιον.

1. Βόρειος Κορέα. (Ἔκτ. 127.205 τ.χλμ. Κάτ. 11.800.000). Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν καὶ καλύπτεται ἀπὸ πυκνὰ δάση. Τὸ κλίμα εἶναι ἡπειρωτικόν. Προϊόντα : Δημητριακοὶ καρποί, σόγια. Τὰ δάση προσφέρουν ἄφθονον ξυλείαν. Ἡ θάλασσα ἀφθόνους ἰχθύς. Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλούσιον εἰς γραφίτην (3η χώρα), μαγνήσιον (4η χώρα), ἀνθρακα, ψευδάργυρον, χρυσόν, σιδηρομεταλλεύματα. Παράγει ἐπίσης βολφράμιον, μυλυβδένιον, ὑδράργυρον, νικέλιον κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἐλλιπής.

Πολίτευμα τῆς χώρας ἀπὸ τὸ 1948 εἶναι ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Πιόνγκ-Γιάγκ (653.000 κ.).

2. Νότιος Κορέα (Ἔκτ. 93.530 τ.χλμ. Κάτ. 27.280.000). Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν καὶ δασῶδες καὶ τὸ κλίμα ἡπειρωτικόν. Προϊόντα : γεώμηλα, χουρμάδες, σίτος, κριθή, καπνός, βάμβαξ, σόγια. Ἔχει ἀκμάζουσαν σηροτροφίαν καὶ ἀνεπτυγμένην τὴν ἀλιείαν. Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλούσιον εἰς γραφίτην (1η χώρα), βολφράμιον, ἀνθρακίτην. Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ καὶ σύγχρονος.

Πολίτευμα ἔχει τὴν Κοινοβ. Δημοκρατίαν.

Πρωτεύουσα : Σεούλ (1.750.000 κ.).

Πόλεις : Πουσάν (1.270.000 κ.), Τέγκου, Ἰντσέν κ.ἄ.

Ίαπωνία

5. Η ΙΑΠΩΝΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Ἰαπωνία εἶναι νησιωτικὸν κράτος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰς νήσους. Σπουδαιότεραι εἶναι ἡ Σικοκού, ἡ Χονσου, ἡ Κίου Σιού, ἡ Χοκαίτο κ.ἄ.

Ἡ ἔκτασις ὅλων τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων εἶναι 369.813 τ.χλμ. Τὸ ἔδαφος τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων εἶναι ἠφαιστειογενὲς καὶ ὄρεινόν. Μεταξὺ τῶν ὄρέων ὁμως σχηματίζονται εὐφορώταται πεδιάδες καὶ κοιλάδες με ὀργιώδη βλάστησιν. Ἀπὸ τὰ πολλὰ ἠφαιστεια τὸ πλεόν γνωστὸν εἶναι τὸ Φούτζι-Γιάμα (3.778 μ.), με

τὴν χιονοσκεπῆ κορυφήν του καὶ τὴν εἰρηνικὴν του λευκότητα. Εὐρίσκεται εἰς τὸ κέντρον πεδιάδος καὶ ἔχει σχῆμα κώνου. Εἰς τὰς κλιτῦς του ἀκμάζουν θαλερώτατα φυτεῖαι, ἀνθόκηποι καὶ ὄρυζῶνες.

Οἱ ποταμοὶ τῆς Ἰαπωνίας ἔχουν περιοδικῶς ὕδωρ, ἤτοι κατὰ τὴν τῆξιν τῶν χιόνων καὶ τὴν περίοδον τῶν βροχῶν. Κατὰ τὸ ἄλλο διάστημα ἡ κοίτη των μένει στεγνὴ. Μὲ αὐτοὺς γίνεται ἡ ἄρδευσις τῶν ὄρυζῶνων. Αἱ λίμναι τῆς Ἰαπωνίας ἔχουν θαυμασίαν θέαν. Ὡραιότερα εἶναι ἡ Βέρα, μεγαλυτέρα δὲ ἡ Μπιβάκο (716 τ.χλμ.).

Τὰ κύματα τοῦ Εἰρηνικοῦ ἐφοροῦν κατὰ τῶν νήσων ἄνευ ἐμποδίου καὶ δημιουργοῦν πλούσιον διαμελισμόν. Ἰδίως εἰς τὰ ΝΔ. παράλια αἱ νῆσοι εἶναι γραφικαὶ καὶ οἱ κατάφυτοι λόφοι μὲ τὰ ὄπωροφώρα σχηματίζουν ὠραιότατα τοπία.

Τὸ κ λ ἱ μ α εἶναι θερμὸν καὶ ὑγρὸν εἰς τὰ παράλια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα διέρχεται τὸ θερμὸν ρεῦμα Κοῦρο-Σίβο, ἡπειρωτικὸν δὲ εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Βροχαὶ πίπτουν ἄφθονοι κατὰ τὴν περίοδον τῶν θερινῶν Μουσῶνων.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Καίτοι ἡ ἔκτασις τῆς Ἰαπωνίας

Τὸ Ἡφαίστειον Φούτζι - Γιάμα

είναι μικρά, ἐν τούτοις τὰ ἀρδευ-
τικά ἔργα καὶ ἡ ἐργατικότης τῶν
κατοίκων ἐπετέλεσαν θαύματα.
Πολλοὶ ἀγροὶ δίδουν δύο καὶ
τρεῖς φορὰν ἔσοδειαν τὸ ἔτος. Κυ-
ριώτερα προϊόντα εἶναι ἡ ὄρυζα,
τὸ τέιον, ὁ καπνός, ὁ βάμβαξ, ἡ
σόγια, τὰ λαχανικά κ.ἄ.

Ἡ κτηνοτροφία δὲν εἶναι ἀνε-
πτυγμένη. Οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Βούδ-
δα ἀποστρέφονται τὸ κρέας καὶ
τὰ γαλακτοκομικά προϊόντα. Ἀν-
τιθέτως ἡ σφηροτροφία ἀκμάζει. Τὰ
δάση παρέχουν ἄφθονον ξυλείαν
καὶ αἱ θάλασσαι πολλοὺς ἰχθῦς.

Παρὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν πρῶ-
των ὑλῶν (ὁ ὀρυκτὸς πλοῦτος εἶναι
πτωχός), ἡ Ἰαπωνία ἔχει ἀνα-
πτύξει ἀκμαίαν βιομηχανίαν. Ἡ
ἐκμετάλλευσις τοῦ «λευκοῦ ἀνθρα-
κος» καὶ τὸ χαμηλὸν κόστος τῆς
παραγωγῆς συνετέλεσαν εἰς τοῦ-
το. Τὰ πάντα κατασκευάζονται ἐκεῖ
καὶ τὰ ἰαπωνικά προϊόντα συναγω-
νίζονται τὰ τοιαῦτα ὄλων τῶν
χωρῶν τοῦ κόσμου. Εἰδικότητα ἔ-
χουν οἱ Ἰάπωνες εἰς τὰ παιγνίδια.

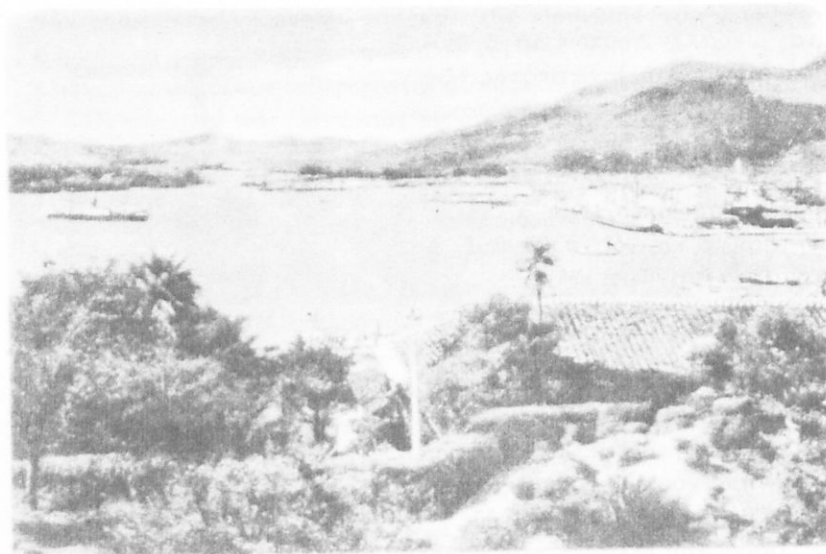
Ἐκ τοῦ ὀρυκτοῦ πλοῦτου τῆς χώρας σημαντικὴν θέσιν κατέ-
χουν ὁ ψευδάργυρος, ὁ χρυσός, τὸ μαγγάνιον καὶ ὁ ἀνθραξ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνοτάτη καὶ ἀρίστη. Τὸ ὀδικὸν δίκτυον
ὑπερβαίνει τὸ 1.000.000 χλμ., τὸ σιδηροδρομικὸν φθάει τὰ 28.000
χλμ., τὸ ἀεροπορικὸν εἶναι τεράστιον καὶ ὁ ἐμπορικὸς τῆς στόλος
μεταξὺ τῶν πρῶτων (10 ἐκ. τόννων).

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς
Ἰαπωνίας ἀνέρχονται εἰς 96 ἐκ. (πυκνότης 270 κατὰ τ.χλμ.) καὶ

Ἰαπωνικὴ παγοδα

Ναγκασάκι

είναι ὄλοι Ἰάπωνες. Θρησκεία: Βουδδισμός. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἀρίστη. Ὁ πολιτισμὸς εὐρίσκεται ἐν ἀκμῇ. Οἱ Ἰάπωνες ἀγαποῦν ἰδιαιτέρως τὰ ἄνθη καὶ ἡ χώρα των λέγεται «χώρα τῶν χρυσαυθέμων». Εἶναι λαὸς φιλομαθῆς, καθαρὸς καὶ γενναῖος. Διδάσκονται τὴν περιφρόνησιν πρὸς τὸν θάνατον (χαρακίρι, ἀνθρώπινα τορπίλαι) καὶ κατατάσσονται μεταξὺ τῶν μᾶλλον προηγμένων λαῶν τοῦ κόσμου.

Πολίτευμα: Συνταγματικὴ Μοναρχία.

Πρωτεύουσα: Τόκιο (10.500.000 κ.), εἰς τὸ μέσον μεγάλων δενδροστοιχιῶν καὶ δροσερῶν κήπων. Πόλεις: Ὄζάκα (3.200.000 κ.), Ναγκόγια (1.900.000 κ.), Γιοκοχάμα (1.600.000 κ.), Κυτό, Κόμπε, Σαππόρο, Ναγκασάκι κ.ἄ.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Ἡ Ἰαπωνία εἶναι τὸ ἀρχαιότερον κράτος τῆς Ἰαπωνίας, διότι ἐνεφανίσθη τὸν 6ον π.Χ. αἰῶνα. Τότε διεδόθη ἐκεῖ ὁ Βουδδισμὸς. Τὸ 1894 ἐπολέμησε μὲ τὴν Κίναν καὶ κατέλαβε τὴν Φορμόζαν. Τὸ 1904 ἐπολέμησε μὲ τὴν Ρωσίαν καὶ κατέλαβε τὴν Κορέαν. Κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον ἐπολέμησε πάλιν, ἀλλ' αὐτὴν τὴν φορὰν ἐνίκηθη καὶ ἔχασε τὰς κτήσεις της.

Ἑρωτήσεις - Ἔργασια. Τὸ Σινικὸν τεῖχος θεωρεῖται ὡς τὸ μεγαλύτερον τεχνικὸν ἔργον τοῦ κόσμου. Ζητήσατε πληροφορίας πῶς ἐκτίσθη.

Γνωρίζετε πῶς τρώγουν οἱ Κινέζοι τὴν ὄρυζαν ;

Διατί ἡ Ἰαπωνία λέγεται καὶ «χώρα τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου»; Γνωρίζετε ὅτι οἱ παλαιοὶ Ἰάπωνες ἱππῶται ἐλέγοντο «Σαμουράι» καὶ ἔφερον καλλιτεχνικὴν πανοπλίαν; Γνωρίζετε ὅτι τὸ «χακί» τῶν στρατιωτῶν τὸ ἐπενόησαν πρῶτοι οἱ Ἰάπωνες;

Γνωρίζετε ὅτι αἱ δύο πρῶτοι ἀτομικαὶ βόμβαι ἐρρίφθησαν ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν εἰς τὰς Ἰαπωνικὰς πόλεις Χιροσίμα καὶ Ναγκασάκι; Ὅτι ἑλληνικὰ στρατεύματα ἐπολέμησαν εἰς τὴν Κορέαν, κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τῶν δύο κρατῶν τῆς;

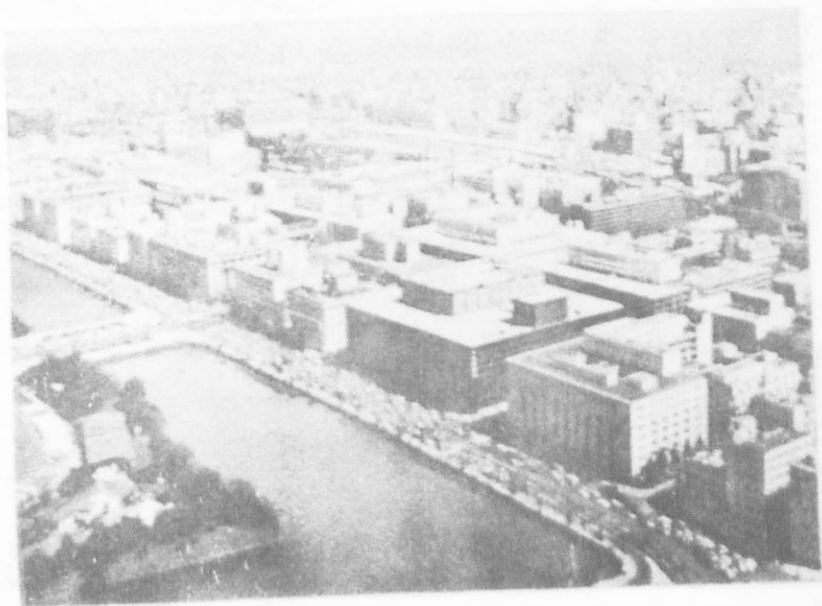
ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΣΙΑ

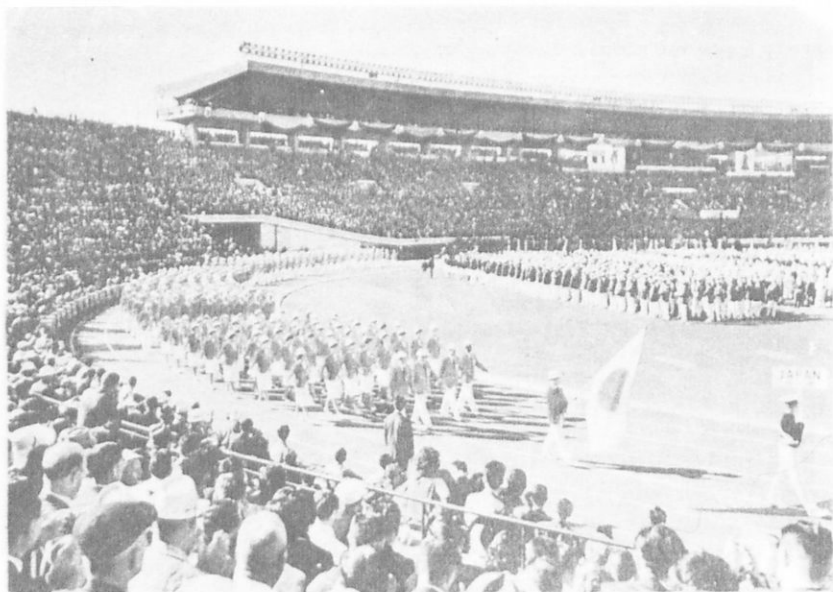
Η ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΡΩΣΙΑ

Τὰ ὑπόλοιπα τμήματα τῆς Ἀσίας, ἤτοι α) ἡ Σιβηρία καὶ αἱ περὶ αὐτὴν νῆσοι καὶ β) αἱ νοτιῶς τοῦ Καυκάσου χῶραι, ἀνήκουν εἰς τὴν Ρωσίαν.

α) **Σιβηρία.** Περιλαμβάνει τὸ ἀπὸ τοῦ Βορ. Παγωμένου ὠκεανοῦ,

Τόκιο

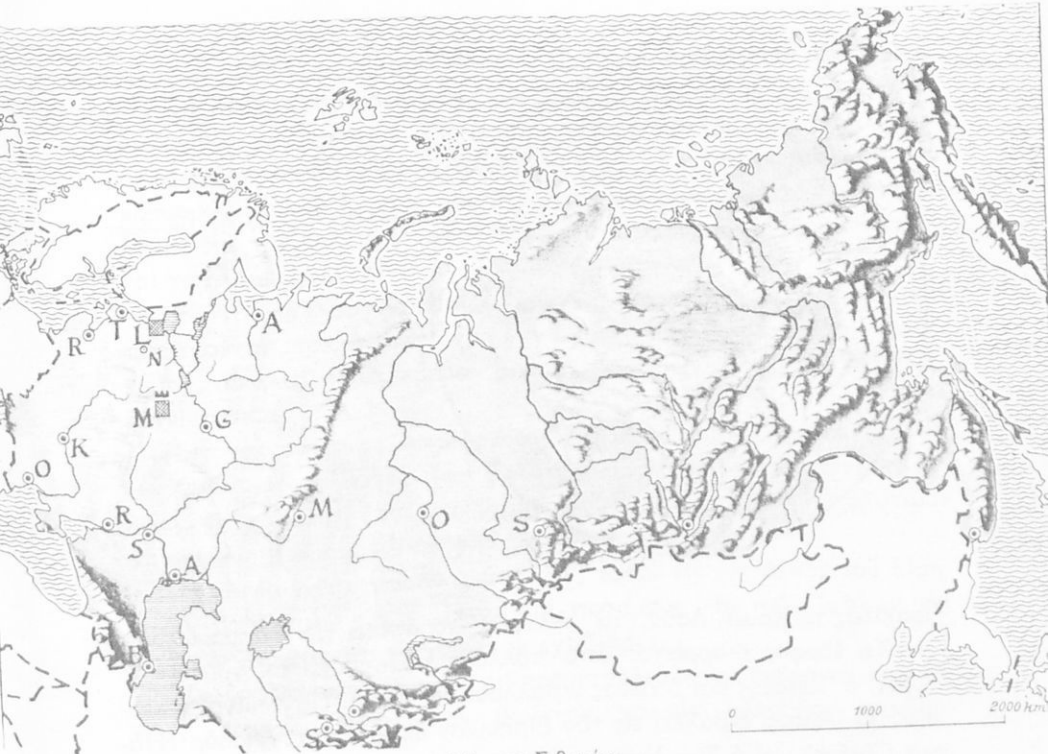
Όλυμπιακοί Αγώνες τὸ 1964 εἰς Τόκιον

τῆς Βεριγγείου θαλάσσης, τῆς θαλάσσης τῆς Ὀχότσκης, τῆς Κίνας, Μογγολίας, Ἀφγανιστάν, Ἰράν καὶ Εὐρώπης τμήμα.

Ἔχει ἕκτασιν 16.831.000 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 59. ἑκατ. κατ.

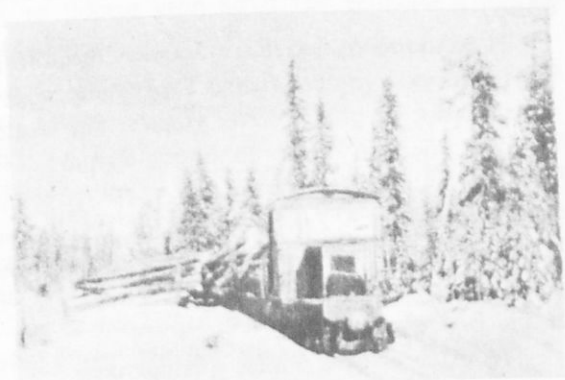

Ἐλκηθρα συρόμενα ὑπὸ τaráνδων εἰς Σιβηρίαν

Χάρτης Σιβηρίας

Ἡ Σιβηρία εἶναι μίᾳ ἀπέραντος πεδιάς. Πρὸς Α. σχηματίζονται τὰ ὄρη Γιαμπλοβοῖ καὶ Στανοβοῖ (4.915 μ.). Πρὸς Ν. ὡς ἀδιάβητα τείχη ὑψώνονται τὰ ὄρη τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας, τὰ

Σιδηρόδρομος διασχίζει
τὴν Ταϊγκά

Ἐλκηθρον κυνῶν εἰς Τούνδραν

Ἰρακινά, τὸ Κουέν Λούν, τὰ Ἀλτάϊα, τὰ ὁποῖα τὴν ἀπομονώνουν.

Τὸ ἔδαφος διαρρέεται ἀπὸ πολλοὺς ποταμοὺς. Ἐκ τούτων, ὁ Ὅβις, ὁ Ἰενεσῆς καὶ ὁ Λένας ἐκβάλλουν εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανόν. Ὁ Ἀμούρ ἐκβάλλει εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν. Ὁ Ἀμούρ Ντάρια (Ὠξος) καὶ ὁ Σὺρ Ντάρια (Ἰαξάρτης) ἐκβάλλουν εἰς τὴν λίμνην Ἀράλην. Ὁ Οὐράλης ἐκβάλλει εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν.

Αἱ μεγαλύτεραι λίμναι εἶναι : ἡ Κασπία θάλασσα (μὲ βάθος 980 μ. καὶ ἄλμυρον ὕδωρ), ἡ Ἀράλη (μὲ ἄλμυρὰ ὕδατα), ἡ Βάλκας, ἡ Βαϊκάλη (ἡ βαθυτέρα λίμνη τοῦ κόσμου μὲ βάθος 1.313 μ. καὶ γλυκὺ ὕδωρ).

Ἡ θάλασσα σχηματίζει πλούσιον διαμελισμόν. Εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Μπέρικ σχηματίζεται ὁ Βερίγγειος πορθῆμος (μῆκος 200 χλμ. καὶ πλάτους 92 χλμ.), ὅστις χωρίζει τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν. Πρὸς Ν. τῆς Βερίγγειου θαλάσσης σχηματίζεται ἡ χερσόνησος Καμτσίατκα. Ἀκολουθεῖ ἡ θάλασσα τῆς Ὀχότσκης.

Νῆσοι εἶναι ἡ Σαχαλίνη καὶ αἱ Κουρίλλαι εἰς τὸν Εἰρηνικόν, ἡ Νέα Σιβηρία καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Βράνγκελ εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανόν. Ἀκρωτήρια εἶναι τὸ Τσελιοῦσκιν καὶ τὸ Ἀνατολικόν, πρὸς Β. καὶ ΒΑ. τῆς Σιβηρίας.

Τὸ κλίμα εἶναι καθαρῶς ἠπειρωτικόν.

Ἀπὸ ἀπόψεως βλαστήσεως ἡ Σιβηρία διακρίνεται εἰς ζώνας.

Τὸ βόρειον τμήμα αὐτῆς εἶναι ἡ ζώνη τῆς τούνδρας, ἥτοι ἐκτάσεις χιόνων καὶ πάγων. Εἰς ὠρισμένα βαλτώδη μέρη ὑπάρχει βλάστησις. Ἀκολουθεῖ ἡ ζώνη τῶν δασῶν, μὲ τὰ μεγαλύτερα δάση τοῦ κόσμου. Κατόπιν ἔρχεται μία περιοχὴ «μαύρων χωμάτων», κατάλληλος διὰ τὴν καλλιέργειαν. Τέλος ἔρχεται ἡ περιοχὴ τῶν στεππῶν καὶ τῶν ἐρήμων.

Εἰς τὴν καλλιεργήσιμον ζώνην γίνονται τεχνηταὶ ἀρδεύσεις καὶ παράγονται πολλὰ προϊόντα: γεώμηλα, σακχαρότευτλα, σίτος, κριθή, σίκαλις, ἡλιόσπορος, βρώμη, κέχρον, σταφυλαί, βάμβυξ, κάνναβις κ.ἄ.

Εἰς τὰς στέππας ἐκτρέφονται πρόβατα, βοοειδῆ, ἵπποι κ.λπ. Ὁ δασικὸς πλοῦτος εἶναι ἀφθονώτατος. Ἐκτὸς τῆς ποικίλης ξυλείας, εἰς τὰ δάση ζοῦν καὶ μερικά μικρὰ ἄγρια ζῶα μὲ πολῦτιμον γουναρικὸν (σκίουροι, ἐνυδρίδες, ἀλώπεκες κ.λπ.).

Ἡ ἀλιεῖα ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν, τόσον εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Εἰρηνικοῦ, ὅσον καὶ εἰς τὰς λίμνας καὶ ποταμούς. Ἐκ τῶν ἰχθύων τῆς Κασπίας λαμβάνεται τὸ γνωστὸν «χαβιάρι».

Τὸ ὑπέδαφος προσφέρει σιδηρομεταλλεύματα, ἀνθρακα, μαγγάνιον, χρωμίτην, πετρέλαιον, βωξίτην, χαλκόν, μόλυβδον, ψευδάργυρον κ.λπ.

Ἡ βιομηχανία εὐρίσκεται ἐν πλήρει ἀναπτύξει.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὰ κατοικημένα μέρη: ὀδικὸν δίκτυον 300.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 151.000 χλμ. («ὑπερσιβηρικὸς» «ὑπερκασπιακὸς» κ.λπ.). Ὑπάρχει πυκνὸν ἀεροπορικὸν δίκτυον καὶ ποταμοπλοία. Εἰς τὰ βόρεια μέρη κατὰ τὸν χειμῶνα ἡ συγκοινωνία διεξάγεται δι' ἐλκθήρων.

Εἰς τὴν Σιβηρίαν κατοικοῦν πλεῖστα ἔθνη: Καλμούκοι, Μογγόλοι, Σαμογέται, Τάταροι, Τουρκομάνοι κ.ἄ.

Πόλεις: Τασκένδη (πρωτ. τοῦ Οὐζμπεκιστάν) 1.029.000 κ. Ἄλμα - Ἀτα (πρωτ. τοῦ Καζακιστάν) 580.000 κ., Ἀσχαμπάντ (πρωτ. τοῦ Τουρκμενιστάν) 207.000 κ., Ντουσαμπέ (πρωτ. τοῦ Ταταρικόσταν) 276.000 κ., Φρουντζε (πρωτ. τῆς Κιργισίας) 326.000 κ.

Ἐξ ἄλλου μεγάλα πόλεις εἶναι: τὸ Νοβοσιμπίρσκ (1.000.000 κ.), Ὁμσκ (800.000 κ.), Ἰρκούτσκη, Βλαδιβοστόκ κ.ἄ.

β) Ὑπερκαυκασία. (Ἐκτ. 186.000 τ.χλμ. Πληθ. 11.135.000 κ.)

Είναι ή νοτιώς του Καυκάσου χώρα, τής όποίας δεσπόζει ό Καύκασος μέ τās 70 κορυφās του. Νοτιώτερον τό 'Αραράτ άποτελεϊ ένα από τά μεγαλοπρεπέστερα όρη του κόσμου. Μεταξύ αυτών εύρίσκονται εύφοροι κοιλάδες. Σπουδαιότεροι ποταμοί είναι ό Κϋρος και ό 'Αράξης.

Είς τά παράλια αί βροχαί είναι άφθονοι.

Κύρια προϊόντα είναι τά δημητριακά. 'Η ξυλεία είναι άφθονος. 'Υπάρχουν όμως και πλούσιαι πετρελαιοπηγαί.

Κατανέμεται είς τρείς Σοβιετικές Δημοκρατίας :

'Α ρ μ ε ν ί α ν (έκτ. 29.800 τ.χλμ. κάτ. 2.134.000) μέ πρωτεύουσαν τό 'Εριβάν (200.000 κ.).

'Α ζ ε ρ μ π α ι ν τ ζ ά ν (έκτ. 86.600 τ. χλμ. κάτ. 4.518.000) μέ πρωτεύουσαν τήν Βακοϋ (1.100.000 κ.), κέντρον πετρελαιοπηγών.

Γ ε ω ρ γ ί α ν (έκτ. 69.700 τ.χλμ. κάτ. 4.483.000) μέ πρωτ. τήν Τυφλίδα (800.000 κ.).

'Ερωτήσεις -'Εργασίαι. Διατί ονομάζομεν έν ψυχρόν μέρος «Σιβηρίαν»; Ποίαι λίμναι της έχουν άλμυρόν ύδωρ; Τί είναι τά έλκηθρα;

Περιγράψατε έν ταξίδιον μέ τόν «'Υπερσιβηρικών σιδηρόδρομον» από τήν Μόσχαν μέχρι του Βλαδιβοστόκ.

Τί σās ένθυμίζουn ό Καύκασος και τό 'Αραράτ;

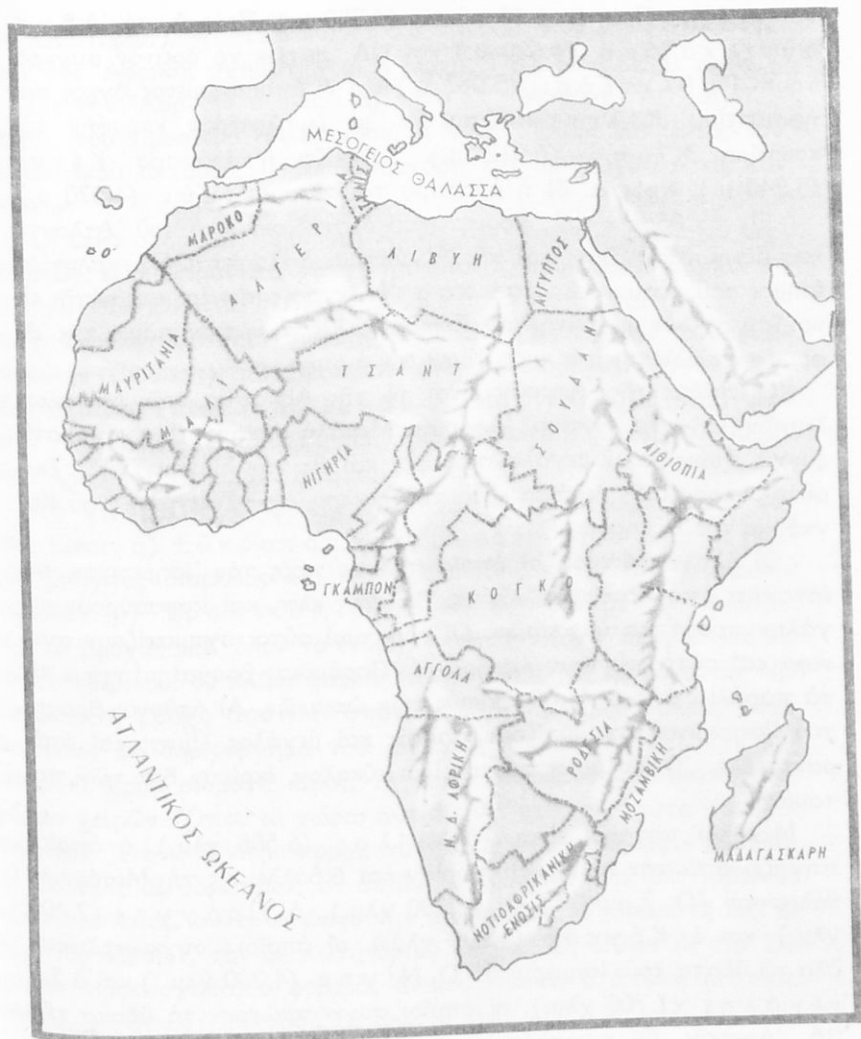
Διατί πολλοί 'Αρμένιοι έγκατέλειψαν τήν πατρίδα των και εύρίσκονται είς τήν 'Ελλάδα ;

III. Η ΑΦΡΙΚΗ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. 'Η ήπειρος 'Αφρική εύρίσκεται είς τό 'Ανατολικόν ήμισφαίριον και κατά τό μεγαλύτερον μέρος τής έκτάσεώς της επί τής διακεκαυμένης ζώνης. 'Αρκετόν τμήμα αυτής (πρός Β.) έκτείνεται επί τής Β. εύκράτου ζώνης, μικρότερον δέ (πρός Ν.) έκτείνεται επί τής Ν. εύκράτου ζώνης.

'Η έκτασις τής 'Αφρικής είναι 30 εκατ. τετρ. χλμ.

'Η 'Αφρική προς Β. βρέχεται από τήν Μεσόγειον Θάλασσαν. Προς Α. και ΝΑ. από τόν 'Ινδικόν 'Ωκεανόν. Προς ΝΔ. και Δ. από τόν 'Ατλαντικόν ώκεανόν. Μέχρι του 1869 ήτο ήνωμένη μέ τήν 'Ασίαν

Χάρτης 'Αφρικής

διά του 'Ισθμού του Σουέζ. Ούτος κατόπιν διηνοίχθη εις διώρυγα και ή 'Αφρική μετεβλήθη εις τεραστίαν νήσον.

'Η 'Αφρική άποτελεί έκτεταμένον όροπέδιον, του όποιου αί παρυφαί καταλαμβάνονται όπό ύψηλά όρη. Κυριώτερα έξ αυτών ει-

ναι τὰ ἐξῆς : Πρὸς Β. ὁ Ἄτλας (4.250 μ.). Πρὸς Α. τὰ Ἀβησσυνιακὰ ὄρη (4.620 μ.) καὶ ΝΔ. αὐτῶν τὸ ὄρεινόν συγκρότημα Ροβεντζόρι (5.067 μ.) καὶ ὁ ἀπομονωμένος ὄγκος τοῦ ἠφαιστείου Κιλιμάντζαρον μὲ ὑψηλότεραν κορυφὴν τὸν κρατῆρα Κίμπο (6.012 μ.). Συνεχίζει ἡ ὄροσειρὰ Κένυα (5.240 μ.), πρὸς Δ. δὲ ἡ ὄροσειρὰ τοῦ Καμερόν (4.070 μ.).

Εἰς τὰ βόρεια τοῦ Ἀφρικανικοῦ ὄροπέδιου, ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι τῆς Λιβύης καὶ τῆς Αἰγύπτου, ἀπλώνεται ἡ μεγαλυτέρα ἔρημος τοῦ κόσμου, ἡ Σαχάρα. Ἡ ἔκτασις τῆς ἐρήμου αὐτῆς εἶναι ἴση σχεδὸν μὲ ἐκείνην τῆς Εὐρώπης. Εἰς τὸ νότιον τμήμα τῆς Ἀφρικῆς ἀπλώνεται ἡ ἔρημος Καλαχάρα.

Ὁροπέδια τῆς Ἀφρικῆς εἶναι τὸ τῆς Αἰθιοπίας, τῶν Μεγάλων λιμνῶν καὶ τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς. Μεγάλα λεκανοπέδια σχηματίζονται ὅπου ρέουν μεγάλοι ποταμοὶ καὶ εἰς τὴν λίμνην Τσαδ. Τοιαῦτα σκαφοειδεῖς λεκάναι εἶναι τοῦ Νείλου, τοῦ Σενεγάλη, τοῦ Κογκό καὶ τοῦ Νίγηρος.

Οἱ ἀληγεῖς ἄνεμοι, οἱ ὅποιοι πνέουν πρὸς τὸν Ἰσημερινόν, διέρχονται ἀπὸ ποταμούς, λίμνας, βάλτους κλπ. καὶ παρασύρουν μεγάλην ποσότητα ὑδρατμῶν. Οἱ ὑδρατμοὶ οὗτοι σχηματίζουν σύννεφα καὶ αὐτὰ πίπτουν ὡς βροχαί. Παρόμοιοι βροχαὶ πίπτουν εἰς τὰ παράλια ἀπὸ τοὺς ὑδρατμούς τῶν ὠκεανῶν. Αἱ ἄφθονοι βροχαὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ σχηματίζουν πολλὰς καὶ μεγάλας λίμνας καὶ ἀπέραντα ἔλη. Ὅπου ὁμως τοῦτο εἶναι εὐκόλον, ἐκρέουν διὰ τῶν ποταμῶν.

Μεγάλοι ποταμοὶ εἶναι : ὁ Νεῖλος (6.500 χλμ.), ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὴν λίμνην Βικτωρίαν καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ὁ Ζαμβέζης (2.700 χλμ.), ὁ Ὁράγγης (2.400 χλμ.) καὶ ὁ Κόγκος (4.600 χλμ.), οἱ ὅποιοι συγκεντρῶνουν ὅλα τὰ ὕδατα τοῦ Ἰσημερινοῦ. Ὁ Νίγηρ (4.200 χλμ.) καὶ ὁ Σενεγάλης (1.700 χλμ.), οἱ ὅποιοι συγκεντρῶνουν τὰ ὕδατα τῆς ΒΔ. Ἀφρικῆς. Οἱ περισσότεροι ποταμοὶ εἶναι πλωτοὶ μέχρις ἐνὸς ὠρισμένου σημείου.

Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν σχηματίζονται ἐντὸς ὀρυγμάτων μεγάλα, ἐπιμήκεις καὶ συνήθως ἀβαθεῖς λίμναι. Σπουδαιότεραι ἐξ αὐτῶν εἶναι : Ἡ Βικτωρία (68.500 τ.χλμ.), ἡ Ταγκανίκα (35.100 τ.χλμ.), ἡ Νυάσσα (31.000 τ.χλμ.), ἡ Ροδόλφου

(10.250 τ.χλμ.), ή Λεοπόλδου (8.000 τ.χλμ.). Είς τὸ κέντρον τῆς Ἀφρικῆς σχηματίζεται ή λίμνη Τσὰ δ (18.000 τ.χλμ.).

Είς τήν Ἀφρικὴν ἀνήκουν αἱ νῆσοι Μαδέρα, Ἀζόροι, Κανάριοι, τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου, ή Ἁγία Ἐλένη κ.ἄ. ἐντὸς τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Ἡ Μαδαγασκάρη καὶ αἱ Σευχέλλαι εἰς τὸν Ἰνδικόν.

Οἱ ὠκεανοὶ δὲν δημιουργοῦν εἰς τήν Ἀφρικὴν πλούσιον διαμελισμόν. Κυριώτεροι θάλασσα εἶναι ή Ἐρυθρὰ καὶ Κόλποι οἱ τῆς Γουϊνέας καὶ τοῦ Ἄντεν. Χερσόνησοι εἶναι ή Κυρηναϊκή, ή Σομαλία καὶ τῆς Τύνιδος. Ἀκρωτήρια εἶναι τὸ Γουαρδαφούιον (Ἰνδικός), τὸ Πράσινον (Ἀτλαντικός) καὶ τὸ τῆς Καλῆς Ἐλπίδος (πρὸς Ν.). Πορθμοὶ εἶναι τοῦ Γιβραλτάρ (μεταξὺ Ἀφρικῆς - Εὐρώπης), τοῦ Βάλ-ἐλ-Μανδέβ (μεταξὺ Ἀφρικῆς - Ἀραβίας). Διῶρυξ ή τοῦ Σουέζ.

Τὸ κλίμα τῆς Ἀφρικῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θέσεως ἐκάστου τόπου. Εἶναι: α) Ἐυκρατον εἰς τὰ βόρεια καὶ νότια ἄκρα, με βροχὰς βραχείας διαρκείας καὶ καταρρακτώδεις κατὰ τήν χειμερινήν περίοδον. β) Τροπικόν, θερμόν καὶ ὑγρὸν περὶ τὸν Ἰσημερινόν, με βροχὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος. γ) Ὑποτροπικόν πρὸς Β. καὶ Ν. τοῦ Ἰσημερινοῦ. δ) Κλίμα ἐρήμου ἐπικρατεῖ εἰς τὰς ἐρήμους. Εἰς τήν Σαχάραν ή βροχὴ ἀποτελεῖ σπάνιον φαινόμενον. Ἡ ἔρημος αὕτη θεωρεῖται ὡς δημιούργημα τοῦ ρεύματος τοῦ Κόλπου. Τοῦτο δημιουργεῖ θερμὰ ρεύματα ἀέρος, τὰ ὁποῖα πλανῶνται ὑπεράνω διαφόρων χωρῶν. Ὅπου αἱ χῶραι αὗται εἶναι ψυχραί, ταῦτα εἶναι ἐρυγετικά. Ὅπου δὲ εἶναι θερμαί, συντελοῦν εἰς τήν ἔλλειψιν βροχῶν. Ἡ ἔλλειψις δὲ ὕδρατμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐμποδίζουν τήν ἀκτινοβολίαν τῆς θερμότητος, συντελεῖ ὥστε τήν μὲν ἡμέραν νὰ ἐπικρατῆ ἐκεῖ ἀφόρητος καύσων, τήν δὲ νύκτα δριμύ ψυχός. Ἐξ ἄλλου εἰς τήν Σαχάραν δημιουργεῖται ὁ φοβερός ἄνεμος Σιμούν, ὁ ὁποῖος μετακινεῖ τήν ἄμμον, ὅπως ή θάλασσα τὰ κύματά της.

Ἀνάλογοι με τὸ κλίμα εἶναι καὶ αἱ ζῶναι βλαστήσεως εἰς τήν Ἀφρικὴν. Εἰς τήν Τροπικὴν ζώνην (ιδίως πρὸς τὸ Δ. τμήμα) ἐπικρατοῦν τὰ παρθένα δάση. Πρὸς Β. καὶ Ν. ταύτης εὐρίσκονται αἱ ζῶναι τῶν στεπιπῶν καὶ τῶν λειμώνων, με ὑψηλὸν χόρτον καὶ μεμονωμένα δένδρα. Αἱ ἔρημοι στεροῦνται βλαστήσεως ἢ παρουσιάζουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀκανθώδη χόρτα καὶ θάμνους. Εἰς τήν ζώνην αὕτην

Παρασκευή από Ιθαγενείς της
άμυλώδους τροφής κασσάβα

Γυνή Κεντρικής 'Αφρικής

ἀπαντῶνται ζῶα ἄγνωστα εἰς τὰς ἄλλας ἠπειρούς (λεοπάρδαλις, ζέβρα, ἵπποπόταμος, ρινόκερος, ἀντιλόπη κ.ἄ.). Χαρακτηριστικὰ πτηνὰ τῆς Ἀφρικῆς εἶναι αἱ στρουθοκάμηλοι, οἱ παπαγάλοι, τὰ παραδείσια πτηνὰ κ.ἄ. Ἄφθονα εἶναι καὶ τὰ ἔρπετά (κροκόδειλοι, δηλητηριώδεις ὄφεις κ.λπ.) καὶ τὰ ἔντομα (μυῖα «τσέ - τσέ», τερμίται). Ἡ μυῖα «τσέ - τσέ» εὐρίσκεται κυρίως εἰς τὴν Οὐγκάντα καὶ μεταδίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ἀσθένειαν τοῦ ὕπνου, ἡ ὁποία εἶναι θανατηφόρος.

Εἰς τὰς εὐκράτους ζῶνας ἐμφανίζονται τὰ ἀειθαλῆ φυτὰ τῆς Μεσογείου καὶ τὰ ζῶα τῆς Εὐρώπης.

Εἰς τὰς ἐρήμους χαρακτηριστικὸν ζῶον εἶναι ἡ κάμηλος, εἰς δὲ τὴν Καλαχάρην καὶ ἡ στρουθοκάμηλος.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ. Ἡ οἰκονομία τῆς Ἀφρικῆς στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον αὐτῆς. Γεωργικὰ προϊόντα εἶναι ὁ βάμβαξ, ὁ σῖτος, ὁ ἀραβόσιτος, τὰ ὄσπρια, ὁ καπνός, ἡ ὄρυζα, ἡ μανιόκα (κονδυλώδεις ρίζαι μὲ ἄμυλον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατασκευάζονται ἄλευρα κουάκερ, κασσάβα, ταπιόκα), φοινικοκάρυα, κκάκων, καφέ, ὄπῳραι, ἔσπεριδοειδῆ κ.ἄ.

Εἰς τὰς στεππώδεις περιοχὰς καὶ σαβάνας ἐκτρέφονται διάφορα

ἡμερα ζωᾶ καὶ στρουθοκάμη-
λοι (εἰς στρουθοκαμηλοτρο-
φεῖα) διὰ τὸ πτέρωμά των.

Τὸ ὑπέδαφος τῆς Ἀφρι-
κῆς περιέχει φωσφορικά ἄλα-
τα, οὐράνιον, χαλκόν, χρυ-
σόν, πολυτίμους λίθους κ.λπ.
Εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν ὑ-
πάρχουν τὰ μεγαλύτερα ἄδα-
μαντωρυχεῖα τοῦ κόσμου.

Ἡ βιομηχανία εἶναι σχε-
δὸν ἀνύπαρκτος εἰς τὰ περισ-
σότερα μέρη τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἐλλιπής.

Νέγρος τῆς φυλῆς τῶν Μπαντού
καὶ νέγρος τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς

3. ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ. Οἱ κάτοικοι τῆς Β. Ἀφρικῆς ἦσαν ἄλλοτε
λευκοί. Μὲ τὰς πολλὰς ἐπιμειξίας ὅμως ἐδημιουργήθη ἰδιαιτερος τύ-
πος. Ζοῦν ἀκόμη ἐκεῖ πολλοὶ Εὐρωπαῖοι, ὅπως ζοῦν τοιοῦτοι καὶ
εἰς τὴν Ν. Ἀφρικὴν. Εἰς τὴν Μαδαγασκάρην καὶ ὠρισμένας πε-
ριοχὰς τῆς Ν. Ἀφρικῆς ζοῦν Ἀσιᾶται τῆς κιτρίνης φυλῆς. Εἰς τὸ
κέντρον τῆς Ἀφρικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ, ζοῦν οἱ μαῦροι διαφόρων
φυλῶν (δι' ὃ καὶ ἡ Ἀφρικὴ ὀνομάζεται «Μαύρη ἤπειρος»).

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀφρικῆς ἀνέρχονται εἰς 262.000.000.

4. ΦΥΣΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ. Ἡ Ἀφρικὴ ἦτο γνωστὴ κατὰ
τὴν ἀρχαιότητα ὡς ἤπειρος, ἀλλὰ μόνον αἱ περὶ τὴν Μεσόγειον
λεκάναι αὐτῆς εἶχον ἐξερευνηθῆ. Τὰ παράλια αὐτῆς ἤρχισαν νὰ ἐξε-
ρευνῶνται ἀπὸ τοῦ 16^{ου} αἰῶνος (Βάσκο ντὲ Γάμα κ.λπ.). Τὸ ἐσωτε-
ρικὸν δὲ αὐτῆς μόλις κατὰ τὸν 18^{ον} αἰῶνα ἤρχισε νὰ γίνεταί γνωστὸν
(Λίβιγκστων, Στάνλεϋ κ.λπ.). Μέχρι τοῦ 1959 ἡ Ἀφρικὴ ἀπετέ-
λει — κατὰ τὸ μέγιστον μέρος αὐτῆς — εὐρωπαϊκὰς ἀποικίας. Ἐκ-
τοτε, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, αἱ ἀποικίαι αὐταὶ καθίσταντο ἀνεξάρ-
τητοι.

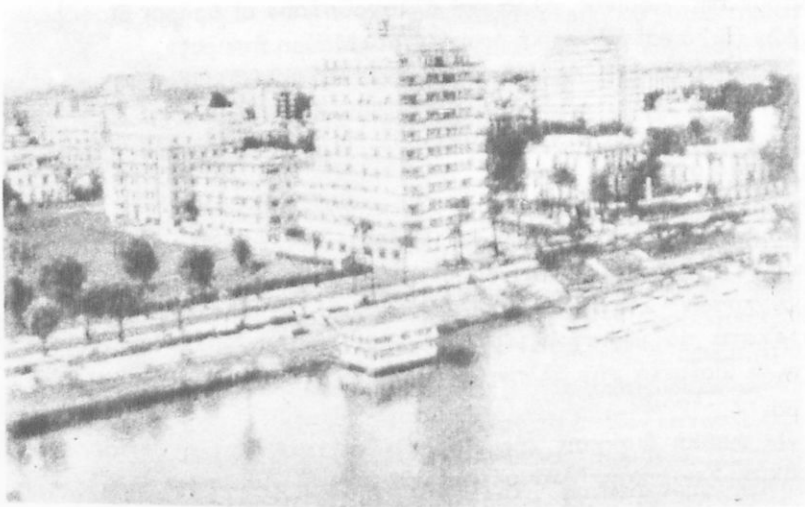
Ἡ φυσικὴ διαίρεσις τῆς Ἀφρικῆς δύναται νὰ γίνη εἰς Βόρειον,
Δυτικὴν, Κεντρικὴν, Ἀνατολικὴν καὶ Νότιον Ἀφρικὴν.

Πολιτικῶς δὲ ἡ ἤπειρος αὕτη κατανέμεται εἰς ἐξήκοντα περίπου
ἀνεξάρτητα κράτη, ἀποικίας καὶ κτήσεις, ὡς ἐξῆς :

1. Η ΗΝΩΜΕΝΗ ΑΡΑΒΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Αἴγυπτος ἢ Ἡνωμένη Ἀραβικὴ Δημοκρατία (ὅπως ὀνομάζεται ἀπὸ τὸ 1958) καταλαμβάνει τὸ ΒΑ. ἄκρον τῆς Ἀφρικῆς καὶ τὴν χερσόνησον τοῦ Σινᾶ ἀπὸ τὴν Ἀσίαν (τὴν ὅποιαν ἤδη κατέχει τὸ Ἰσραήλ). Συνορεύει πρὸς Α. μετὸ Ἰσραήλ καὶ βρέχεται ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Πρὸς Ν. μετὸ Σουδάν καὶ πρὸς Δ. μετὸν Λιβύην. Πρὸς Β. βρέχεται ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ἡ ἔκτασίς της εἶναι 990.667 τ.χλμ.

Τὸ ἔδαφος τῆς Αἴγυπτου εἶναι πεδινὸν καὶ μόνον εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ Σινᾶ ὑψώνεται τὸ ἱερὸν ὄρος Σινᾶ (2.641 μ.). Τὸ μεγαλύτερον τμήμα ὁμως τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἐδάφους εἶναι ἄγονος ἔρημος. Μόνον περὶ τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου σχηματίζεται εὐφορωτάτη πεδιάς, ἀληθινὸν «δῶρον τοῦ Νείλου», διότι ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὰς προσχώσεις του. Τὴν Αἴγυπτον διαρρέει ὁ Νεῖλος, ὁ με-

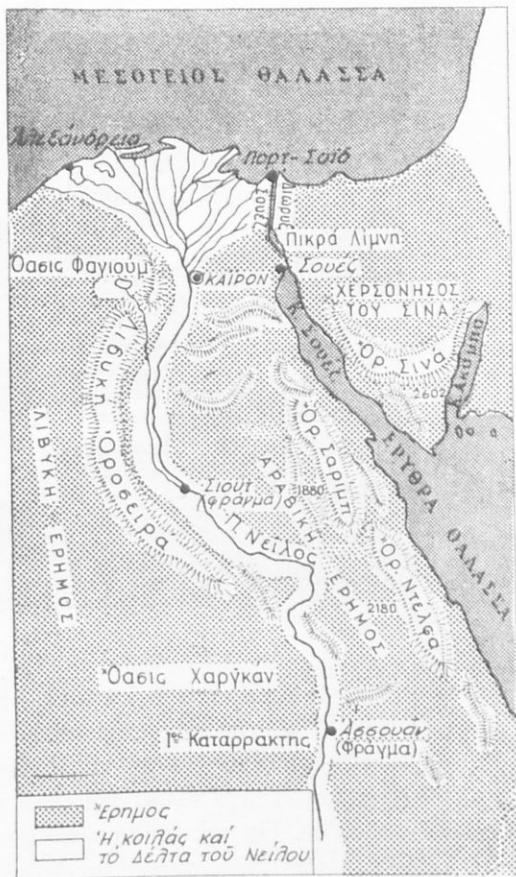
Κάιρον

γαλύτερος ποταμός τῆς Ἀφρικῆς (6.500 χλμ.). Οὗτος πηγάζει ἀπὸ τὴν λίμνην Βικτωριάν (Λευκὸς Νεῖλος). Καθ' ὁδὸν δέχεται τὰ ὕδατα τῆς Ἀθῆσσυνίας (Κυανοὺς Νεῖλος), τὰ ὁποῖα συνήθως εἶναι θολὰ λόγῳ τῶν βροχῶν καὶ τῶν χωμάτων. Μεγάλα τεχνικὰ ἔργα ρυθμίζουν τὴν διοχέτευσιν τῶν ὑδάτων του, ὥστε ταῦτα νὰ καθίστανται ὠφέλιμα διὰ τὴν γεωργίαν. Μεγάλα φράγματα ἔχουν κατασκευασθῆ εἰς τὴν Ἀσιούτ καὶ τὸ τεράστιον τοῦ Ἀσσουάν.

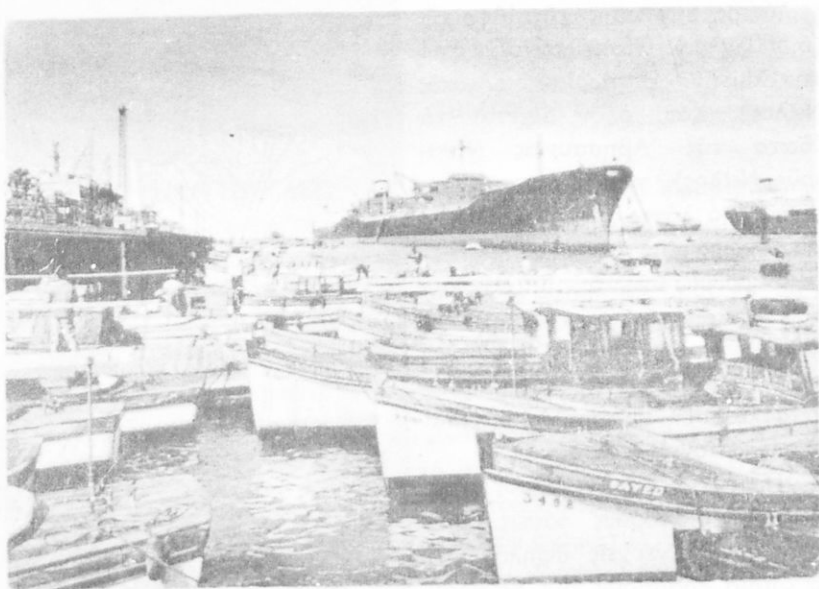
Πρὸς Δ. ἡ Λιβυκὴ ἔρημος περιλαμβάνει διαφόρους ὀάσεις. Κατόπιν καταλήγει εἰς ὑψηλὰ ὄρη, τὰ ὁποῖα φράσσουν τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν (Ντέλφα 2.180 μ. καὶ Σαρὸμπ 1.880 μ.).

Ἡ διώρυξ τοῦ Σουέζ ἐνώνει τὴν Μεσόγειον θάλασσαν μετὰ τὴν Ἐρυθρὰν (μῆκος 168 χλμ., πλάτος 80-135 μ. καὶ βάθος 11-12 μ.). Ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πόλιν Πόρτ - Σαΐδ τῆς Μεσογείου, διέρχεται διὰ τῶν λιμνῶν τῆς Ἰσμαθίας καὶ Πικρᾶς λίμνης καὶ καταλήγει εἰς τὴν πόλιν Σουέζ, ἥτις εὐρίσκεται εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ἀποτελεῖ ἔργον τοῦ Γάλλου μηχανικοῦ Λεσσὲφ καὶ ἐχειράσθησαν δέκα ἔτη διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς (1859-1869). Σήμερον εἶναι κλειστὴ διὰ τὴν ναυσιπλοΐαν, λόγῳ τοῦ πολέμου μετὰ τὸ Ἰσραήλ.

Τὸ κλίμα τῆς Αἰγύπτου εἶναι γενικῶς θερμὸν καὶ ξηρὸν μετὰ σπανίας βροχάς. Ὁ οὐρανὸς εἶναι πάντοτε ἀνεφελὸς καὶ ἡ διαφάνεια τῆς ἀτμοσφαιράς μεγάλη. Κατὰ τὴν ἀνοιξιν πνεύου νότιοι ἀνεμοὶ ἀπὸ

Χάρτης Αἰγύπτου

Πόρτ - Σάϊδ

τὴν ἔρημον (Χαμσὶν ἢ Σιμούν), ὁπότε ἡ θερμοκρασία γίνεται ἀποπνικτικὴ μὲ τὴν παρασυρομένην ὑπὸ τῶν ἀνέμων λεπτὴν ἄμμον. Ἡ περιοχή πρὸς τὴν Μεσόγειον ἔχει μεσογειακὸν κλίμα μὲ πολλὴν ὑγρασίαν. Τοῦτο εὐνοεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας. Εἰς τὰς ἐρήμους ἐπικρατεῖ κλίμα ἐρήμου (ὑψηλὴ θερμοκρασία κατὰ τὴν ἡμέραν, δριμύ ψῦχος κατὰ τὴν νύκτα).

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ εὐφορος περὶ τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου περιοχὴ, ἡ θερμότης, τὰ ἄφθονα νερὰ τοῦ Νείλου συντελοῦν εἰς τὴν παραγωγὴν πλουσίων προϊόντων. Ἡ γῆ καλλιεργεῖται πολλὰς φορὰς τὸ ἔτος. Κύρια προϊόντα εἶναι ὁ βάμβαξ, ὁ ἀραβόσιτος, ἡ ὄρυζα, ὁ σῖτος, τὰ γεώμηλα, τὰ λαχανικά, τὸ σακχαροκάλαμον, αἱ σταφυλαί, ὁ καπνός, οἱ χουρμάδες κ.ἄ.

Χαρακτηριστικὰ φυτὰ τῆς Αἰγύπτου εἶναι ὁ λωτός καὶ ὁ πάπυρος. Σπουδαῖον ρόλον ὁμως διὰ τὴν ζωὴν τοῦ λαοῦ παίζει ὁ φοῖνιξ, ὁ ὁποῖος, ἐκτὸς τῶν καρπῶν του, προσφέρει τὰς ἴνας του (διὰ ψάθινα καπέλλα, ὑποδήματα, κάνιστρα κ.λπ.), τὴν ξυλείαν του (δι' οἰκοδομὰς καὶ ἐπιπλοποιίαν), τὴν σκιάν του.

Ἡ κτηνοτροφία ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν. Ἐκτρέφονται βοοειδῆ, κάμηλοι, αἰγοπρόβατα, ἡμίονοι, ἵπποι κ.λπ.

Ἡ ἀλιεία περιορίζεται εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ τὸν Νεῖλον.

Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλούσιον εἰς κοιτάσματα μαγειρικοῦ ἄλατος, γύψου, φωσφορικῶν ἀλάτων, σιδηρομεταλλευμάτων, καολίνης, μαγνησίου, ἀκατεργάστου πετρελαίου.

Ἡ βιομηχανία παράγει σάκχαριν (σακχαροκαλάμου), τσιμέντα, βαμβακερὰ νήματα, δερμάτινα εἶδη, σιγαρέττα κ.λπ.

Τὰ 65% τῶν Αἰγυπτίων εἶναι γεωργοί, οἱ γνωστοὶ φελλάχοι.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ἀκτῶν καὶ τὰς πόλεις. ἔχει ὁδικὸν δίκτυον 55.000 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 5.500 χλμ., ἀτμοπλοικὴν καὶ ποταμοπλοικὴν συγκοινωνίαν καὶ ἀρίστην ἀεροπορικὴν σύνδεσιν.

Ὁ τουρισμὸς εἶναι πολὺ ἀνεπτυγμένος εἰς τὴν Αἴγυπτον, λόγῳ τῶν πλουσίων ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν της.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς Αἰγύ-

Ἀλεξάνδρεια

Πυραμίδες

που ανέρχονται εις 27.303.000 (πυκνότης 30). Οί σημερινοί κάτοικοι τῆς Αἰγύπτου, ἐξ αἰτίας τῶν ἐπιμειξιών των, δὲν εἶναι πλέον οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, οὔτε ἔχουν τὴν δραστηριότητα ἐκείνων. Ἡ πρόοδος τῆς χώρας των ὀφείλεται εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ Ἄγγλους. Οἱ φελλάχοι καὶ οἱ βεδουῖνοι (οἱ ὅποιοι ζοῦν εἰς τὰς παρυφάς τῶν ἐρήμων) εἶναι νωθροὶ μὲ μέτριον πνευματικὸν ἐπίπεδον. Οὗτοι εἶναι Μωαμεθανοὶ (90%).

Πολίτευμα τῆς χώρας εἶναι ἡ Δημοκρατία (Προεδρευομένη). Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Κάιρον (3.500.000 κ.), μὲ μεγάλας πλατείας, πολλοὺς κήπους κ.λπ. Πλησίον τῆς πόλεως εὐρίσκονται τὰ ἑρείπια τῆς ἀρχαίας Μέμφιδος (ὅπου ἔμενον οἱ Φαραῶ), αἱ Πυραμίδες, ἡ Σφιγξ κ.λπ. Πόλεις Ἀλεξάνδρεια (1.600.000 κ.), μέγας λιμὴν καὶ κέντρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Αἰγύπτου. Πόρτ Σαΐδ (250.000 κ.), Γκίζα (250.000 κ.), Σουὲξ (220.000 κ.), Τάντα (190.000 κ.), Μανσούρα, Ζαγαζίκ κ.ά.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀνεπτύχθη εἰς ἕκ τῶν πρώτων πολιτισμῶν τοῦ κόσμου. Εἶχε λαμπρὰ ἀνάκτορα, ναοὺς, ἀγάλματα κ.λπ. Κατὰ τοὺς Ἀλεξανδρινοὺς χρόνους (300 - 30 π.Χ.) ἤκμασαν ἐκεῖ τὰ γράμματα. Κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν (1821) ἡ Αἴγυπτος συνειργάσθη μετὰ τῆς Τουρκίας διὰ νὰ τὴν καταπνίξη. Πλήρῃ ἀνεξαρτησίαν ἀπέκτησε τὸ 1923. Κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον κατέστη βῆσις τῶν Συμμάχων καὶ εἰς τὴν ἔρημον (Ἐλ Ἀλαμείν) ἐδοξάσθησαν τὰ ἑλληνικὰ ὄπλα.

Ὁ Αἰγυπτιακὸς πολιτισμὸς τῆς ἀρχαιότητος ὑπῆρξεν ἡ πρώτη δημιουργικὴ κίνησις τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως. Αἱ περίφημοι Πυραμίδες μαρτυροῦν τὴν ὑπέροχον μηχανικὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἰκανότητα τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων. Περίφημοι εἶναι οἱ βασιλικοὶ τάφοι εἰς τὸ Λουξὸρ.

Μέχρι τοῦ τελευταίου πολέμου ὑπῆρχον εἰς τὴν Αἴγυπτον πλεον τῶν 150.000 Ἑλλήνων (ἐπιστήμονες, μεγαλέμποροι κ.λπ.). Μὲ τὴν «αἰγυπτιοποίησιν» τῶν ξένων ἐπιχειρήσεων οἱ Ἕλληνες ἐπλήγησαν καὶ ἐγκατέλειψαν τὴν Αἴγυπτον. Σήμερον παραμένουν ἐκεῖ περὶ τὰς 50.000. Αἱ σχέσεις Ἑλλάδος - Αἰγύπτου εἶναι φιλικαί.

2. Η Λ Ι Β Υ Η

Ἡ Λιβύη εὐρίσκεται δυτικῶς τῆς Αἰγύπτου, μετὰ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, τῆς Τύνιδος, τῆς Ἀλγερίας, τοῦ Νίγηρος, τῆς Τσαδ καὶ τοῦ Σουδάν. Ἔχει ἕκτασιν 1.759.500 τ.χλμ. καὶ 1.270.000 κατοίκους.

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἀποτελεῖται ἀπὸ τεραστίαν καὶ ὄγνον ἔρημον, προέκτασιν τῆς Σαχάρας. Μόνον μερικά ὄασις καὶ ἡ παραλιακὴ λωρὶς εἶναι εὐφορὰ ἐδάφη, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἡ ἄμμος φθάνει πολλάκις μετὰ τῆς θαλάσσης. Ὁ κόλπος τῆς Μεγάλῃς Σύρτεως χωρίζει τὴν Λιβύην εἰς Κυρηναικὴν (πρὸς Α.) καὶ Τριπολίτιδα (πρὸς Δ.).

Τὸ κλίμα εἶναι μεσογειακὸν εἰς τὰ παράλια καὶ κλίμα ἐρήμου εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Εἰς τὰ παράλια εὐδοκιμοῦν τὰ ἑσπεριδοειδῆ, οἱ φοῖνικες καὶ αἱ ἐλαῖαι. Εἰς τὰς στεππώδεις περιοχὰς ἐκτρέφονται αἰγοπρόβατα,

κάμηλοι, όνοι κ.λπ. κατά νομαδικόν τρόπον. Ἡ ἀλιεία καί ἡ σπογγαλιεία εἶναι ἱκανοποιητικά. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους ἐξάγονται πετρέλαιον καί τινα ἄλλα όρυκτά. Ἡ βιομηχανία περιορίζεται εἰς τήν παραγωγήν ἐλαιολάδου καί οἴνου. Ἡ συγκοινωνία εἰς τὰ παράλια εἶναι ἐκσυγχρονησμένη (όδικόν δίκτυον 20.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 400 χλμ.). Εἰς τό ἐσωτερικόν ἐξυπηρετεῖται μέ τὰ καραβάνια. Ὑπάρχει ἀεροπορικῆ συγκοινωνία καί μικρός ἐμπορικὸς στόλος.

Κάτοικοι εἶναι οἱ ἀραβόφωνοι Λιβυανοί, ἀναμειγμένοι μέ Βερβέρους, Τουαρέγκ κ.λπ. Ἐθνησκέια : Μωαμεθανική (98%). Ἐκπαίδευσις καί πνευματικόν ἐπίπεδον πολὺ χαμηλά. Ἀπό τοῦ 1951 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Βασιλευομένην Δημοκρατίαν. Ἀπό τοῦ 1969 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν. Π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α εἶναι ἡ Τρίπολις (195.000) καί συμπτρωτεύουσα ἡ Βεγγάζη (85.000 κ.). Ἡδη ἐτοιμάζεται ὡς νέα πρωτεύουσα ἡ Ἐλ Μπεϊντα (30.000 κ.).

3. Η ΤΥΝΗΣΙΑ

Εὐρίσκεται μεταξύ Λιβύης, Ἀλγερίας καί Μεσογείου θαλάσσης. Ἐχει ἕκτασιν 155.830 τ.χλμ. καί πληθυσμόν 4.494.000 κάτ.

Τό ἔδαφος ἀποτελεῖται ἀπό μικράς καί εὐφόρους πεδιάδας πρὸς τὰ παράλια. Τό ἐσωτερικόν καλύπτεται, πρὸς τὰ ΒΔ., ἀπό τὰς τελευταίας ὄροσειράς τοῦ Ἀτλαντος (1295 μ.), αἱ ὁποῖαι καταλήγουν εἰς τό Λευκόν ἀκρωτήριο, τὸ βορειότερον ἄκρον τῆς Ἀφρικανικῆς ἠπείρου. Μεταξύ τῶν ὀρέων σχηματίζονται ἐπίσης εὐφορώταται κοιλάδες. Πρὸς Ν. τῶν ὀρέων ἀρχίζει μία στεππώδης περιοχή μέ ἔλη καί κατόπιν ἡ ἔρημος Σαχάρα.

Τό κλίμα εἶναι μεσογειακόν εἰς τὰ παράλια. Ἐπὶ τῶν ὀρέων πίπτουν ἄρκεται βροχαί καί εὐνοοῦν τήν ἀνάπτυξιν δασῶν. Πρὸς Ν. κυριαρχεῖ τὸ κλίμα τῆς ἐρήμου.

Γεωργικά προϊόντα εἶναι αἱ ἐλαῖαι, αἱ σταφυλαί, ἡ κριθή, οἱ χουρμάδες κ.ἄ. Εἰς τὰς στεππώδεις ἐκτάσεις ἐκτρέφονται αἰγοπρόβατα, κάμηλοι, όνοι κ.λπ. Εἰς τὰ δάση εὐδοκιμεῖ ἡ φελλόδρυς. Ἡ ἀλιεία εἶναι ἀνεπτυγμένη, ὅπως καί ἡ σπογγαλιεία. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους λαμβάνονται φωσφορικά ἄλατα (διὰ τήν παρασκευήν λιπασμάτων), σιδηρομεταλλεύματα, μόλυβδος, ψευδάργυρος, ἄργυρος.

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὰ παράλια εἶναι πυκνή καὶ ἐκσυγχρονισμένη (ὀδικὸν δίκτυον 9.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 2.200 χλμ., ἀεροπορικαὶ γραμμαῖ, μικρὰ ἀτμοπλοῖα).

Οἱ κάτοικοι εἶναι κρᾶμα Βερβέρων καὶ Ἀράβων, Μωαμεθανοὶ τὸ θρήσκευμα (92%) μὲ χαμηλὸν πνευματικὸν ἐπίπεδον.

Ἀπὸ τοῦ 1956 ἡ Τυνησία ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Τύνιδα (700.000 κ.) καὶ κυριωτέρας πόλεις τὸ Σφάξ (70.000 κ.), τὴν Μπιζέρταν (50.000 κ.), Σοῦσα, Γκαμπές κ.ἄ.

4. Η Α Λ Γ Ε Ρ Ι Α

Εὐρίσκεται μεταξύ Τυνησίας, Λιβύης, Νίγηρος, Μάλι, Μαυριτανίας, Ἴσπ. Σαχάρας, Μαρόκου καὶ Μεσογείου θαλάσσης.

Πρὸς Β. αἱ ὄροσειραὶ τοῦ Τελλιακοῦ καὶ Σαχαριανοῦ Ἄτλαντος (2.328 μ.) φράσσουν τὴν χώραν. Μεταξύ δὲ τῶν ὄροσειρῶν αὐτῶν σχηματίζονται πολλὰ ὄροπέδια καὶ κοιλάδες. Ἡ πρώτη ὄροσειρὰ δέχεται πολλὰς βροχὰς καὶ εἶναι κατάφυτος ἀπὸ δάση εἰς τὰς κλιτῦς τῆς. Ἡ δευτέρα ὄροσειρὰ δέχεται ὀλιγωτέρας βροχὰς καὶ τὸ ἔδαφος τῆς ἀρχίζει νὰ γίνεταί στεππῶδες, διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Νότου. Εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐρήμου ὑψώνεται ἡ ἐρημικὴ ὄροσειρὰ Χαγκάρ (2.918 μ.) μὲ διαφόρους διακλαδώσεις.

Τὸ τμήμα αὐτὸ τῆς Σαχάρας παραμένει ὑπὸ Γαλλικὴν διοίκησιν (μετὰ τὴν ἀνεξαρτοποίησιν τῆς Ἀλγερίας). Διαθέτει ὁάσεις ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, πού ἀποτελοῦν σταθμοὺς τῶν καραβανίων καὶ κατοικεῖται ἀπὸ τοὺς Τουαρέγκ, Τιμποῦ καὶ Βεδουίνους (περὶ τὰς 800.000 κ.).

Ἡ ἔκτασις τῆς Ἀλγερίας εἶναι 2.275.000 τ.χλμ. καὶ ὁ πληθυσμὸς τῆς 10.453.000 κ.

Γεωργικὰ προϊόντα εἶναι αἱ σταφυλαί, τὰ ἔσπεριδοειδῆ, τὰ δημητριακά, ὁ καπνός, οἱ χουρμάδες, ὁ βάμβαξ, τὰ λαχανικά κ.λπ. Εἰς τὰς στεππῶδεις ἐκτάσεις ἐκτρέφονται αἰγοπρόβατα κατὰ νομαδικὸν τρόπον. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνονται ξυλεῖα καὶ φελλός. Ἡ ἀλιεῖα καὶ ἡ σπογγαλιεῖα εἶναι ἀνεπτυγμένα. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους ἐξάγονται πετρέλαιον, ψευδάργυρος, γύψος, φωσφορικά ἄλατα, σιδηρο-

μεταλλεύματα κ.λπ. Ἡ βιομηχανία παράγει οἶνον, τσιμέντα, βενζίνη, τάπητας, δερμάτινα εἶδη, πλεκτά κ.λπ.

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὰ παράλια εἶναι ἐκσυγχρονισμένη (ὄδικόν δίκτυον 45.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 6.000 χλμ., ἀτμοπλοϊκή καὶ σιδηροδρομική συγκοινωνία).

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀλγερίας εἶναι Ἀραβες καὶ Βέρβεροι, Μωαμεθανοὶ τὸ θρήσκευμα (84%) ἢ Ρωμαιοκαθολικοί, μὲ χαμηλὸν πνευματικὸν ἐπίπεδον. Τὸ πολίτευμα τῆς χώρας εἶναι Δημοκρατικόν. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Ἀλγέριον (885.000 κ.), σπουδαῖος ἐμπορικὸς λιμὴν. Πόλεις εἶναι τὸ Ὀράν (400.000 κ.), ἡ Κωνσταντίνη (220.000 κ.), Ἀναμπα (Μπόν), Σιντί - μπέλ - Ἀμπές κ.ἄ.

Ἡ Ἀλγερία ἐγνώρισε τὴν Ρωμαϊκὴν κατοχὴν καὶ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Ἀράβων καὶ Τούρκων. Κατὰ τὸν 17ον καὶ 18ον αἰῶνα ὑπῆρξεν ὀρμητῆριον πειρατῶν καὶ κατελήφθη ὑπὸ τῶν Γάλλων. Ἀπὸ τὸ 1963 ἀποτελεῖ ἐλεύθερον κράτος.

5. ΤΟ ΜΑΡΟΚΟΝ

Κατέχει τὸ ΒΔ. τμήμα τῆς Ἀφρικῆς, μεταξύ Ἀλγερίας, Ἴσπ. Μαρόκου καὶ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.

Ἔχει ἕκτασιν 451.507 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 12.360.000 κ.

Διασχίζεται ἀπὸ 4 ὄροσειρὰς τοῦ Ἀτλαντος : τὰ ὄρη τοῦ Ρίφ (2.500 μ.) πρὸς τὸ Γιβραλτάρ, τὸν Μέγαν Ἀτλαντα (4.080 μ.) καὶ τὸν Ὑψηλὸν Ἀτλαντα (4.250 μ.), τέλος δὲ ἀπὸ τὸν Ἀντιάτλαντα. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πρὸς Ν. ἐκτείνεται ἡ Σαχάρα. Μεταξὺ τῶν ὁρέων καὶ πρὸς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν σχηματίζονται ὀροπέδια καὶ στεππῶδεις ἐκτάσεις. Πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν σχηματίζονται μεγάλα καὶ εὐφοροὶ κοιλάδες.

Τὸ κλίμα εἶναι μεσογειακὸν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου, ὠκεάνειον εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Ἀτλαντικοῦ μὲ πολλὰς βροχὰς, στεππῶδες καὶ κλίμα ἐρήμου πρὸς τὴν Σαχάραν.

Παράγει δημητριακά, ὄσπρια, λίνον, σταφυλὰς, ἐλαίας, ἐσπεριδοειδῆ, χουρμάδας, ὀπώρας. Εἰς τὰς στέππας ἐτρέφονται αἰγο-

πρόβατα, κάμηλοι κ.λπ. κατά νομαδικόν τρόπον. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία καὶ φελλός. Εἰς τὰς ἀκτὰς ἀλιεύονται ἄφθονοι ἰχθύες. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους ἐξάγονται φωσφορικά γαιοχώματα, μαγνήσιον, ἀνθρακίτης κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ καὶ ἐκσυγχρονισμένη εἰς τὰ παράλια. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διεξάγεται κατὰ πρωτόγονον τρόπον. Διαθέτει ἡ χώρα ὀδικὸν δίκτυον (50.000 χλμ.), σιδηροδρομικὸν (2.500 χλμ.), ἀεροπορικὰς γραμμὰς καὶ ἀτμοπλοῖαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Βέρβεροι (65%), Ἀραβες (20%), Μαυριτανοὶ κ.ἄ. Κατὰ τὸ θρησκευμα εἶναι Μωαμεθανοὶ (95%). Τὸ μορφωτικὸν των ἐπίπεδον (πλὴν τῶν Εὐρωπαϊῶν) εἶναι χαμηλὸν (ἀναλφαβητισμὸς 85%).

Τὸ Μαρόκον ἀπὸ τὸ 1956 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Συνταγματικὴν Μοναρχίαν. Πρωτεύουσα : Ραμπάτ (230.000 κ.). Πόλεις : Καζαμπλάνκα (1.000.000 κ.), Ταγγέρη (360.000 κ.) Μαρρακές (250.000 κ.), Φέζ, Μεκνές, Τετουάν κ.ἄ.

6. ΒΟΡΕΙΟΣ ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Κατάλοιπα παλαιότερων μεγάλων κτήσεων εἰς τὴν Β. καὶ ΒΔ. Ἀφρικὴν ἀπομένουν αἱ ἑξῆς περιοχαί :

α) **Θέουτα** (ἔκτ. 19 τ. χλμ.— κάτ. 73.000), πόλις μὲ μικρὰν περὶ ἑαυτὴν περιοχὴν εἰς τὸ Γιβραλτάρ.

β) **Μελίλλα** (ἔκτ. 12 τ. χλμ.— κάτ. 79.000) πρὸς τὴν Μεσόγειον.

γ) **Ίφνι** (ἔκτ. 1.500 τ. χλμ.— κάτ. 50.000), παραλία περιβαλλομένη ἀπὸ τὸ Μαρόκον. Πρωτεύουσα τὸ Σίντι Ίφνι (13.000 κ.).

δ) **Κανάριοι Νῆσοι** (ἔκτ. 7.273 τ. χλμ.— κάτ. 909.000). Σύνπλεγμα νήσων μὲ ἔδαφος εὐφορώτατον καὶ θαυμάσιον κλίμα. Πόλεις : Λὰ Πάλμας, Σάντα Κρούζ.

7. Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς νήσους **Μαδέρας** (ἔκτ. 797 τ. χλμ.

— κάτ. 267.000). *Έχουν κλίμα ώκεάνειον και παράγουν τούς όνο-
μαστούς οίνους τής Μαδέρας.

Έρωτήσεις-Έργασια. Πρὸς ποίαν διεύθυνσιν ἀπὸ τὸν τόπον σας εὐρίσκεται ἡ Ἀφρικὴ; Πόσας φορές εἶναι μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα; Τί ἐνθυμείσθε διὰ τὸν Ἄτλαντα, τὰς Ἡρακλείους στήλας;

Τί εἶναι ἡ ζουγκλα; Τί εἶναι τὰ παρθένα δάση; Διατί τὰ караβάνια φοβοῦνται τὸν ἀνεμον Σιμούν;

Ποία θάλασσα εὐρίσκεται πρὸς Α. τῆς Αἰγύπτου; Πῶς τὴν διέβη ὁ Μωυσῆς; Διατί τὸ ὄρος Σινᾶ λέγεται «Θεοβάδιτον»; Ποῖος ἔκτισε τὴν Ἀλεξάνδρειαν; Ποῖον περίφημον Μαντεῖον ἐπισκέφθη ὁ Μ. Ἀλέξανδρος εἰς τὴν ἔρημον τῆς Αἰγύπτου; Πῶς κατεσκευάσθησαν αἱ Πυραμίδες; Τί εἶναι οἱ ὕδροφράκται τοῦ Νείλου;

Κάμετε μίαν περιγραφὴν τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ καὶ παραβάλατε αὐτὴν με ἐκείνην τῆς Κορίνθου.

Τί εἶναι ἡ Σαχάρα; Εἶναι μία ἀπέραντος θάλασσα με ἄμμον ἢ ἔχει περιοχὰς ὄρεινὰς, κατασπάρτους με χαλίκια;

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

1. Η ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΣΑΧΑΡΑ

Περιλαμβάνει τὰ πρὸς τὸν Ἄτλαντικὸν ὠκεανὸν τμήματα τῆς Σαχάρας: Ρί ο ν τ * Ὁ ρ ο καὶ Σ ά γ κ ν ι α Ἑ λ Χ ά μ ρ α. Ταῦτα ἀποτελοῦν μίαν συνεχῆ Ἰσπανικὴν κτῆσιν (ἔκτ. 266.000 τ. χλμ.— κάτ. 24.000). Οἱ κάτοικοι εἶναι Βέρβεροι νομάδες, οἱ ὅποιοι ζοῦν εἰς τὰς ὁάσεις. Οἱ ὀλίγοι Εὐρωπαῖοι ζοῦν εἰς τὰ παράλια. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Βίλλα Κισνέρα.

2. Η ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ

Εὐρίσκεται μεταξύ Ἰσπανικῆς Σαχάρας, Ἀλγερίας, Μάλι, Σε-
νεγάλης καὶ Ἄτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Ἔχει ἕκτασιν 1.085.805 τ. χλμ.
καὶ 780.000 κατοίκους. Τὸ ἔδαφος εἶναι σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἔρημος.
Καλλιεργήσιμοι ἔκτάσεις, στέππαι καὶ σαβάναι ὑπάρχουν μόνον
πρὸς Ν., παρὰ τὸν ποταμὸν Σενεγάλην.

Τὸ κλίμα εἶναι ὠκεάνειον πρὸς τὰ παράλια καὶ κλίμα ἐρήμου εἰς-τὸ
ἐσωτερικόν.

Προϊόντα: ἀραβικὸν κόμμι, σόργον, χουρμάδες, δημητριακά. Εἰς

τὰς στέππας ἐκτρέφονται ζῶα κατὰ τρόπον νομαδικόν. Ἡ ἀλιεία συμπληρῶνει τὴν ἔλλειψιν ἄλλων τροφίμων. Τὸ ὑπέδαφος περιέχει κοιτάσματα σιδήρου, χαλκοῦ καὶ μαγειρικοῦ ἄλατος.

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὰ παράλια εἶναι ὑποφερτὴ. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διεξάγεται κατὰ πρωτόγονον τρόπον. Ἡ χώρα διαθέτει ὀδικὸν δίκτυον 6.500 χλμ., σιδηροδρομικὸν 750 χλμ. καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Μαυριτανοί, ἀνήκουν εἰς τὴν λευκὴν φυλὴν, εἶναι Μωαμεθανοὶ (99%) καὶ ἔχουν μορφωτικὸν ἐπίπεδον πολὺ χαμηλὸν (ἀναλφαβητισμὸς 95%).

Ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον «Ἰσλαμικὴν Δημοκρατίαν» μὲ πρωτεύουσαν τὴν Νουακχότ (13.000 κ.).

3. Η ΣΕΝΕΓΑΛΗ

Εὐρίσκεται παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σενεγάλη ποταμοῦ, μεταξὺ Μαυριτανίας, Μάλι, Γουίνεας. Ἔχει ἔκτασιν 197.161 τ. χλμ. καὶ πληθ. 3.360.000 κατ.

Ντακάρ

Το έδαφος τῆς χώρας εἶναι μία ἀπέραντος σαβάνα, εἰς τὴν ὁποῖαν φύεται ὑψηλὴ χλόη. Αἱ ἄκται τῆς σχηματίζουν τὸ Πράσινον ἄκρωτήριον. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν.

Προϊόντα : ἀραχίδες, κασσάβα, βανάναι, ὄρυζα, βάμβαξ, καπνός, ἀραβικὸν κόμμι. Ἡ κτηνοτροφία εἶναι μικρά. Τὸ ὑπέδαφος περιέχει φωσφοροῦχα γαιοχώματα, τιτάνιον, πρώτην ὕλην πετρελαίου. Ἡ βιομηχανία παρασκευάζει τσιμέντα, ζῦθον, νήματα κ.λπ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἀραιοτάτη. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 1.450 χλμ., σιδηροδρομικὸν 430 χλμ. καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Σενεγαλέζοι καὶ Νέγροι, Μωσαμεθανοὶ (90%) τὸ θρήσκευμα. Τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον χαμηλὸν (ἀναλφαβητισμὸς 95%). Ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελεῖ Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Ντακάρ (320.000 κ.), ἐπὶ τοῦ Πρασίνου ἄκρωτηρίου.

4. Η ΓΑΜΒΙΑ (ΓΚΑΜΠΙΑ)

Εὐρίσκεται ἐντὸς τῆς Σενεγάλης, ἡ ὁποία τὴν περιβάλλει, ἐνῶ μικρὸν τμῆμα τῆς βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν. Ἔχει ἔκτασιν 10.368 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 316.000 κατ.

Τὸ ἔδαφός τῆς εἶναι ὅμοιον μὲ ἐκεῖνο τῆς Σενεγάλης, ὅπως καὶ τὸ κλίμα.

Παράγει : ἀραχίδας, ὄρυζαν, μανιόκαν,* σόργον κ.ἄ. Εἰς τὴν σαβάναν ἐκτρέφονται ζῶα καὶ ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἀλιεύονται ἰχθύες.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἀνεπαρκῆς (ὁδικὸν δίκτυον 1.200 χλμ.). Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωσαμεθανοὶ (73%) καὶ εἰδωλοῶται (23%), ἀναλφάβητοι (90%).

Ἀπὸ τὸ 1965 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Μπάθορστ (8.000 κ.).

5. ΤΟ ΜΑΛΙ (τέως ΣΟΥΔΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ)

Εὐρίσκεται εἰς τὸ κέντρον τῆς Δυτ. Ἀφρικῆς, μεταξύ Μαυριτανίας, Ἀλγερίας, Νιγηρὸς, Ἄνω Βόλτα, Ἀκτῆς τοῦ Ἐλεφαντοστοῦ,

* ΣΗΜ. μανιόκα = ἄλευρον, τὸ ὁποῖον λαμβάνεται ἀπὸ τὴν κονδυλωδὴ ρίζαν τῶν φυτῶν μανιότη. Ἀναλόγως τῆς ἐπεξεργασίας τὰ ἄλευρα προσφέρονται εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς ἄλευρον μανιόκα, κ ο υ ἄ κ (κοκκῶδες ἄμυλον), κασσάβα (ἄλευρον μανιόκ ὀλίγον πεφρυγμένον), ταπιόκα (ἄμυλόλευρον).

Γουϊνέας και Σενεγάλης. Ἡ ἔκτασίς του εἶναι 1.204.000 τ.χλμ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 4.394.000 κ.

Πρὸς Β. εὐρίσκεται ἡ Σαχάρα. Κατόπιν ἀρχίζει ἡ περιοχή τῶν στεππῶν καὶ πρὸς Ν. ἡ περιοχή τῆς σαβάνας. Καλλιιεργήσιμον ἔδαφος εὐρίσκεται μεταξύ τῶν ποταμῶν Νίγηρος καὶ Σενεγάλη (πρὸς Δ.). Κλίμα : Τροπικὸν καὶ πρὸς Β. κλίμα ἐρήμου.

Προϊόντα : ἀραχίδες, σόργον, κέχρον, ὄρυζα, βάμβαξ, ἀραβικὸν κόμμα, φυτικὸν βούτυρον(ἀπὸ τὰ βουτυρόδενδρα ἢ δένδρα «καριτέ»). Ἡ κτηνοτροφία εἶναι ἀνεπτυγμένη καὶ τὰ κρέατα ἀφθονοῦν.

Ἔχει ὁδικὸν δίκτυον 13.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωαμεθανοὶ (62%), εἰδωλολάτραι (37%). Μορφωτικὸν ἐπίπεδον χαμηλὸν (ἀναλφάβητοι 90%).

Τὸ Μάλι ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1960 μὲ π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τὴν Μπαμάκο (150.000 κ.).

6. Ο ΝΙΓΗΡ

Εὐρίσκεται μεταξύ Ἀλγερίας, Λιβύης, Τσάδ, Νιγηρίας, Δαχομέης, Ἄνω Βόλτα, Μάλι. Ἔχει ἔκτασιν 1.189.000 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 3.117.000 κ.

Τὸ ἔδαφος τῆς χώρας εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐρήμος. Τὸ ὑπόλοιπον εἶναι στέππαι καὶ σαβάναι. Ἀπὸ τὸν Νίγηρα ποταμὸν ἀρδεύονται ἀρκετὰ ἐκτάσεις καὶ καθίστανται καλλιιεργήσιμοι.

Κλίμα : Θερμὸν καὶ ξηρὸν (κλίμα ἐρήμου).

Προϊόντα : ἀραχίδες, κασσάβα. Ἀρκετὴ κτηνοτροφία. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνεται κασσίτερος.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πρωτόγονος. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 8.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικὴν σύνδεσιν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωαμεθανοὶ (99%) καὶ ἀναλφάβητοι (90%).

Ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Νιαμέυ (42.000 κ.).

7. Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἀποτελεῖται :

α Ἀπὸ τὴν Πορτογαλικὴν Γουϊνέαν (ἔκτ. 36.125 τ. χλμ.— κ.

570.000), νοτίως τῆς Σενεγάλης, με ἄλυσίδα νήσων (τῶν Μπιζάγκρος).

Προϊόντα: ὄρυζα, ἰνδοκάρυα, ἀραχίδες, (ἀράπικο φυστίκι), κηρός, δέρματα, βάμβαξ, σόργον.

Διαθέτει ὀδικὸν δίκτυον 3.500 χλμ. καὶ ἀτμοπλοικὴν σύνδεσιν με τὸ ἐξωτερικόν. Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωαμεθανοὶ (89%) καὶ ἀναλφάβητοι. Πρωτεύουσα τὸ Μπισάο (18.000 κ.).

β) **Νῆσοι τοῦ Πρασίνου** ἀκρωτηρίου. *Εκτ. 4.033 τ. χλμ. — κάτ. 202.000. Εὐρίσκονται ἀπέναντι τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου καὶ εἶναι ἠφαιστειογενεῖς, με κλίμα ἥπιον ὑποτροπικόν.

Σπουδαιότεραι νῆσοι εἶναι ἡ Τιάγκο (με ὀδικὸν δίκτυον 700 χλμ.). Ἡ Σάο Βικέντε (σταθμὸς ἀνεφοδιασμοῦ πλοίων καὶ ἀεροπλάνων).

8. Η ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς νήσους:

α) **Ἀναλήψεως**. (*Εκτ. 88 τ. χλμ. Κάτ. 500). Εὐρίσκεται περὶ τὰ 1.800 χλμ. νοτίως τῆς Δυτ. Ἀφρικῆς. Εἶναι βραχῶδης, ἠφαιστειογενῆς καὶ ἄγονος.

β) **Ἀγία Ἐλένη**. (*Εκτ. 12 τ. χλμ. κάτ. 5.000). Εὐρίσκεται περὶ τὰ 1.300 χλμ. ΝΑ. τῆς προηγουμένης, ὀνομαστὴ διὰ τὴν ἐκεῖ ἐξορίαν καὶ θάνατον τοῦ Μεγ. Ναπολέοντος.

γ) **Τριστάν ντέ Κούνα**. (*Εκτ. 98 τ. χλμ. κάτ. 200). Συγκρότημα 4 νήσων, 2.700 χλμ. ΝΔ. τῆς Ἀγίας Ἐλένης, με ἠφαιστειον καὶ ἰδεώδης σταθμὸς διὰ τὴν ἀλιεῖαν φαλαίνης.

9. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΟΥ-Ι-ΝΕΑΣ

Εὐρίσκεται νοτίως τῆς Πορτογαλικῆς Γουϊνέας, μεταξύ Μάλι, Ἀκτῆς Ἐλεφαντόδοντος, Λιβερίας καὶ Σιέρρα Λεόνε.

*Ἐχει ἑκτασιν 245.857 τ. χλμ. καὶ πληθ. 3.357.000 κατ.

Πρὸς Α. σχηματίζονται τὰ ὄρη Φουτὰ - Ντζαλὸν καὶ Νίμπα, (1.500 καὶ 1.850 μ. ὕψ.), ἀπὸ τὰ ὁποῖα πηγάζουν οἱ ποταμοὶ Σενεγάλης καὶ Νίγηρ. Τὸ ὑπόλοιπον ἔδαφος εἶναι στέππαι καὶ σαβάναι, ἐνῶ τμῆμα τῆς χώρας καλύπτεται ἀπὸ δάση. Κλίμα: τροπικόν με ἀφθόνους βροχάς.

Παράγει μπανάνας, αραχίδας, ὄρυζαν, καφέν, ἀραβόσιτον, σόργον μανιόκαν, κ.λπ. Κτηνοτροφικὰ προϊόντα : κρέατα, γάλα, δέρματα. Ὅρυκτά : ἀργίλιον, βωξίτης, σιδηρομεταλλεύματα, ἀδάμαντες.

Συγκοινωνία σχετικῶς πυκνή. Ὅδικόν δίκτυον 8.000 χλμ. σιδηροδρομικόν 750 χλμ. καὶ ἀεροπορικαὶ γραμμαί.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωαμεθανοὶ (61%), εἰδωλολάτραι καὶ Χριστιανοὶ (39%). Ἀναλφάβητοι 95%.

Ἀπὸ τὸ 1958 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Κ ο ν α κ ρ ὺ (115.000 κ.).

10. Η ΣΙΕΡΡΑ ΛΕΟΝΕ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Γουϊνέας, Λιβερίας καὶ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Ἐκτασις 72.326 τ.χλμ. κάτ. 2.450.000. Κλίμα : Τροπικόν, ὑγρὸν καὶ θερμὸν μὲ ἀρκετὰς βροχάς.

Προϊόντα : Φοινικόσπορος, ὄρυζα, κασσάβα, κακάον, καφές κ.ἄ. Ὅρυκτά : ἀδάμαντες, σιδηρομεταλλεύματα, βωξίτης, χρωμίτης, χρυσός.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνή (ὄδικόν δίκτυον 7.200 χλμ., σιδηροδρομικόν 550 χλμ. καὶ ἀεροπορικαὶ γραμμαί).

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι Μωαμεθανοὶ (95%) καὶ ἀναλφάβητοι (90%). Ἀπὸ τὸ 1961 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Μοναρχίαν (μέλος τῆς Βρεταννικῆς Κοινοπολιτείας) μὲ πρωτεύουσαν τὸ Φ ρ η τ ᾶ ο υ ν (125.000).

11. Η ΛΙΒΕΡΙΑ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Σιέρρας Λεόνε, Γουϊνέας, Ἀκτῆς τοῦ Ἐλεφαντόδοντος καὶ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Ἐκτασις 111.370 τ.χλμ. κάτ. 1.290.000. Τὸ ἔδαφος εἶναι δασῶδες, καλλιεργήσιμον (16%), στέππαι καὶ σαβάνας. Κλίμα : Τροπικόν μὲ πολλὰς βροχάς.

Προϊόντα : καφές, βάμβαξ, σόργον, μανιόκα. Εἰς τὰ δάση εὐδοκιμοῦν ὁ ἐλαιοφοίνιξ, ὁ κοκκοφοίνιξ, τὸ καουτσουκόδενδρον, τὸ ἀρτόδενδρον, τὸ μαόνι κ.ἄ. Ὅρυκτά : χαλκός, σίδηρος, χρυσός.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἐκσυγχρονισμένη. Ὁ ὑπὸ τὴν σημαίαν της (σημαία εὐκαιρίας) στόλος εἶναι ἀπὸ τοὺς κυριωτέρους τοῦ κόσμου.

Οί κάτοικοι αποτελούνται από τους πρώτους ελευθερωθέντας μαύρους ἐξ Ἀμερικῆς, οἱ ὅποιοι ἐκήρυξαν τὴν Λιβερίαν ἐλευθέραν χώραν (1847) καὶ ἀπὸ ἰθαγενεῖς. Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Μωαμεθανοί, Χριστιανοὶ κ.ἄ.

Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Μονροβία (80.000 κ.).

12. Η ΑΚΤΗ ΤΟΥ ΕΛΕΦΑΝΤΟΔΟΝΤΟΣ

Εὐρίσκεται μεταξύ Λιβερίας, Γουϊνέας, Μάλι, Ἀνω Βόλτα, Γκάνα καὶ βρέχεται πρὸς Ν. ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν.

Ἐκτασις 322.463 τ. χλμ. κάτ. 3.665.000.

Τὸ ἔδαφος καλύπτεται κατὰ τὸ τρίτον ἀπὸ δάση, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἶναι στέππαι καὶ σαβάναι. Κλίμα: Τροπικόν, βροχερόν.

Προϊόντα: καφές, κακάον (3η χώρα εἰς τὸν κόσμον), χουρμάδες (4η χώρα), κασσάβα, ἀραχίδες, βάμβαξ, ὄρυζα, μανιόκα, μπανάνα, ἀνανάδες. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ξυλεία ἐβένου, «καριτέ», μαόνι, καουτσούκ. Ἡ ἀλιεία εἶναι ἀνεπτυγμένη. Ὀρυκτά: πολύτιμοι λίθοι, μαγνήσιον, χρυσὸς κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνή. Ὀδικὸν δίκτυον (36.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (700 χλμ.), ἀεροπορικαὶ γραμμαῖ, ἀτμοπλοικὴ συγκοινωνία.

Οἱ κάτοικοι εἶναι συνονθύλευμα φυλῶν καὶ θρησκειῶν. Εἰδωλοάτραι (65%), Μωαμεθανοὶ (23%) κ.λπ. Ἀναλφάβητοι (95%).

Ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Ἀμπιτζάν (212.000 κ.).

13. Η ΓΚΑΝΑ

Εὐρίσκεται μεταξύ Ἀκτῆς τοῦ Ἐλεφαντόδοντος, Ἀνω Βόλτα, Τόγκο καὶ βρέχεται πρὸς Ν. ἀπὸ τὴν θάλασσαν.

Ἐχει ἔκτασιν 239.640 τ. χλμ. καὶ 7.340.000 κατ.

Πρὸς Β. εἶναι σαβάναι (40% τοῦ ἔδαφους), τὸ ὑπόλοιπον εἶναι δασῶδες (36%) καὶ στέππαι (24%). Κλίμα: Τροπικόν μὲ δύο περιόδους βροχῶν (Μάρτιος - Ἰούλιος καὶ Σεπτέμβριος - Νοέμβριος).

Προϊόντα: κακάον (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον). Λέγεται «Χώρα τοῦ κακάου». Κασσάβα, ὄρυζα, ἀραχίδες κ.λπ. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβά-

νεται άφθονος ξυλεία. Όρυκτά : χρυσός, μαγνήσιον, άδάμαντες, βωξίται, άργυρος.

Ή συγκοινωνία είναι σχετικώς πυκνή. Όδικόν δίκτυον 37.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 1.100 χλμ. και άεροπορικοί γραμμαί.

Οί κάτοικοι είναι Νέγροι. Ειδωλολάτραι (62%), Χριστιανοί (24%), Μωαμεθανοί (14%). Άναλφάβητοι 75%.

Ή Γκάνα από τόν έτος 1957 άποτελεί άνεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τήν Άκκρα (400.000 κ.). Πόλεις : Κουμάσι (200.000 κ.), Τεκورانτι κ.ά.

14. Τ Ο Τ Ο Γ Κ Ο

Εύρίσκεται μεταξύ Γκάνας, Άνω Βόλτα και Δαχομέης. Προς Ν. βρέχεται υπό τής θαλάσσης.

Έκτασις 56.000 τ.χλμ. κάτ. 1.563.000.

Τό έδαφος είναι πεδινόν (στέππαι, σαβάναι, δάση).

Τό κλίμα είναι τροπικόν, ύγρόν και θερμόν.

Προϊόντα : κασσάβα, κακάον, φοινικόσπορος, καφές, βάμβαξ, άραχίδες. Όρυκτά : φωσφορικά γαιochώματα.

Ή συγκοινωνία είναι ίκανοποιητική (όδικόν δίκτυον 5.500 χλμ., σιδηροδρομικόν 500 χλμ., άεροπορικοί γραμμαί).

Οί κάτοικοι είναι νεγρικής καταγωγής, ειδωλολάτραι (70%), Ρωμαιοκαθολικοί (16%), Μωαμεθανοί (5%) και άναλφάβητοι 90%.

Τό Τόγκο από τόν 1960 άποτελεί άνεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τόν Λομέ (75.000 κ.).

15. Η Δ Α Χ Ο Μ Ε Η

Εύρίσκεται μεταξύ Τόγκο, Άνω Βόλτα. Νίγηρος και Νιγηρίας. Προς Ν. βρέχεται υπό τής θαλάσσης. Τό έδαφος είναι πεδινόν με δάση, σαβάνας και στέππαι. Τό κλίμα είναι τροπικόν.

Έκτασις 115.763 τ.χλμ. κάτ. 2.200.000.

Προϊόντα : φοινικόσπορος, κασσάβα, άραχίδες, όσπρια, βάμβαξ, χουρμάδες, κοκκοκάρυα.

Ή συγκοινωνία είναι σχετικώς καλή (όδικόν δίκτυον 6.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 700 χλμ. και άεροπορικοί γραμμαί).

Οι κάτοικοι είναι Νέγροι, ειδωλολάτραι (63%), Μωαμεθανοί (25%), Ρωμαιοκαθολικοί (12%).

Η Δαχομέη από το 1960 αποτελεί ανεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τὸ Πόρτο - Νόβο (30.000 κ.).

16. Τ Ο Α Ν Ω Β Ο Λ Τ Α

Εύρσκεται μεταξὺ Ἀκτῆς Ἐλεφαντόδοντος, Μάλι, Νίγηρος, Δαχομέης, Τόγκο, καὶ Γκάνας. Ἔχει ἕκτασιν 274.142 τ. χλμ. κάτ. 4.500.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι πεδινὸν καὶ διαρρέεται ἀπὸ τὸν Νίγηρα ποταμὸν. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐπιφανείας καλύπτεται ἀπὸ ὑψηλὰ δένδρα καὶ ὑψηλὸν χόρτον.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν.

Προϊόντα : ἀραχίδες, κέχρον, σόργον, χουριάδες, βάμβαξ, μανιόκα. Κτηνοτροφικά : ζῶα, κρέατα, ἔρια, δέρματα. Ὄρυκτά : χρυσός.

Διαθέτει ὄδικὸν δίκτυον 19.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωαμεθανοί (26%), Ρωμαιοκαθολικοί (4%), ειδωλολάτραι (70%), ἀναλφάβητοι (90%).

Τὸ Ἄνω Βόλτα ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελεῖ ανεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τὴν Οὐανγκαντούκου (72.000 κ.).

17. Η Ν Ι Γ Η Ρ Ι Α

Εύρσκεται μεταξὺ Δαχομέης, Νίγηρος, Τσαῖ, Καμερόν. Πρὸς Ν. βρέχεται ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας.

Ἔκτασις 914.382 τ. χλμ., κάτ. 55.655.000.

Τὸ ἔδαφος κατὰ 34% καλύπτεται ἀπὸ ἔσιση. Κατόπιν ἀρχίζει ἡ σαβάνα καὶ τὸ 24% καλλιεργεῖται. Τὴν Νιγη, ἴαν διαρρέει ὁ ποταμὸς Νίγηρ. Ὑψηλότερον μέρος τοῦ ἔδαφους εἶναι ἡ κορυφὴ τοῦ ἡφαιστείου Καμερόν (4.070 μ.).

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρὸν. Βροχαὶ πίπτουν εἰς τὰ παράλια, ὅπου καὶ ἡ περιοχὴ τῶν δασῶν.

Προϊόντα : φοινικόσπορος (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον), κακάου (2α χώρα), ἀραχίδες = ἀράπικο φιστίκι (3η χώρα), βάμβαξ, ὄρυζα, μανιόκα, σόργον, καπνὸς κ.λπ. Εἰς τοὺς λειμῶνας ἐκτρέφονται διά-

φορα ζῶα. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνονται καουτσούκ, ξυλεία κ.λπ. Ὀρυκτά : κασίτερος, ἄνθραξ, χρυσός, πετρέλαιον.

Συγκοινωνία : ὄδικόν δίκτυον (80.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (3.500 χλμ.), ἀεροπορικαὶ γραμμαί, ἀτμοπλοῖα καὶ ποταμοπλοῖα.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωαμεθανοὶ (42%), εἰδωλολάτραι (27%), Χριστιανοὶ (25%), ἀναλφάβητοι 80%.

Ἡ Νιγηρία ἀπὸ τὸ 1961 ἀποτελεῖ Κοινοβουλευτικὴν Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Λάγος (375.000). Πόλεις : Ἴμπαντάν (500.000 κ.), Νσοῦκα (220.000 κ.), Κάνο κ.ἄ.

Ἐρωτήσεις - Ἔργασιαί. Τί ἦσαν ἄλλοτε τὰ τόσα ἀνεξάρτητα κράτη τῆς Δυτ. Ἀφρικής; Τί εἶναι τὸ «καριτέ», ἡ μανιόκα, ἡ κασσάβα; Διατί τὰ κράτη αὐτὰ δὲν ἔχουν βιομηχανίαν;

Ποῖα κράτη εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ; Ποῖα διαθέτουν πολῦτιμον ξυλείαν καὶ ποῖα ἀδάμαντας; Εἰς ποῖα ζοῦν ἀκόμη εἰδωλολάτραι; Διατί τὸ μερφοτικόν ἐπίπεδον εἶναι γενικῶς χαμηλόν;

Πῶς εἶναι δυνατὸν εἰς Νέγρος νὰ φθάσῃ ἀπὸ τὴν Ἀκκραν τῆς Γκάνας εἰς Ἀθήνας;

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

1. ΤΟ ΚΑΜΕΡΟΥΝ

Εὐρίσκεται μεταξύ Νιγηρίας, Τσάδ, Κεντροαφρικανικῆς Δημοκρατίας, Κογκό, Γκαμπόν. Βρέχεται δὲ πρὸς τὰ ΒΔ., ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας.

*Ἐκτασίς 474.000 τ.χλμ. κάτ.
4.560.000.

Τὸ βόρειον τμῆμα τῆς χώρας ἀποτελεῖται ἀπὸ σαβάναν, ἐνῶ τὸ νότιον καλύπτεται ἀπὸ δάση. Πρὸς τὰ ΝΔ. ὑψώνεται τὸ ἠφαίστειον Καμερούν. Κλίμα : τροπικόν μὲ πολλὰς βροχάς.

Προϊόντα : κακάον, ἀραχίδες, καφές, βάμβαξ, μπανάναι, σακχαρο-

Χωρίον Ἰθαγενῶν εἰς Καμερούν

κάλαμον. Εἰς τὰς σαβάνας ἐκτρέφονται διάφορα ζῶα. Ἐκ τῶν δάση λαμβάνονται ξυλεία καὶ καουτσούκ. Ὀρυκτά : ψευδάργυρος.

Συγκοινωνία : ὁδικὸν δίκτυον 15.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 550 χλμ.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι 80 διαφόρων φυλῶν, δι' αὐτὸ καλεῖται ἡ χώρα «φυλετικὸν σταυροδρόμι τῆς Ἀφρικῆς». Εἶναι εἰδωλολάτρη (48%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (23%), Μωαμεθανοὶ (14%). Ἀναλφάβητοι 90%.

Τὸ Καμερὺν ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Ὁμόσπονδον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τὴν Γιαουντέ (93.000 κ.).

2. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΤΣΑΔ

Εὐρίσκεται εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀφρικῆς, μεταξύ Λιβύης, Σουδάν, Κεντροαφρικανικῆς Δημοκρατίας, Καμερὺν, Νιγηρίας καὶ Νίγηρος. Ἐκτασις : 1.284.000 τ.χλμ. κάτ. 2.720.000.

Τὸ ἔδαφος πρὸς Β. ἀποτελεῖται ἀπὸ ἔρημον. Τὸ ὑπόλοιπον ἀποτελεῖται ἀπὸ στέππας. Καλλιεργήσιμοι γαῖαι ὑπάρχουν περὶ τὴν λίμνην Τσαδ, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἀρδεύονται.

Τὸ κλίμα εἶναι ἐρημικόν, με σπανίας τὰς βροχάς.

Προϊόντα : ἀραχίδες, βάμβαξ, χουρμάδες, ὄρυζα, σόργον, ἐλαιοφθίνικες. Εἰς τὰς στέππας ἐκτρέφονται διάφορα ζῶα.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἐλλιπὴς (ὁδικὸν δίκτυον 15.000 χλμ., ἀεροπορικὰ γραμμὰ).

Οἱ κάτοικοι εἶναι νεγρικῆς καταγωγῆς, Μωαμεθανοὶ (52%), εἰδωλολάτρη (43%), ἀναλφάβητοι 95%.

Ἀπὸ τὸ 1961 ἡ Τσαδ ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τὸ Φόρτ - Λαμὺ (95.000 κ.).

3. Η ΚΕΝΤΡΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἡ Κεντροαφρικανικὴ Δημοκρατία ἢ Δημοκρατία τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς εὐρίσκεται μεταξύ Τσαδ, Σουδάν, Κογκό, Καμερὺν.

Ἐκτασις 617.000 τ.χλμ. κάτ. 1.250.000.

Τὸ ἔδαφος πρὸς Ν. εἶναι δασῶδες, πρὸς Β. ἀποτελεῖται ἀπὸ στέππας καὶ τὸ κέντρον ἀπὸ σαβάνας. Κλίμα : τροπικόν, βροχερόν.

Προϊόντα : άραχίδες, κασσάβα, φοίνικες, οιζάλ (σελ. 131). Είς τὰς στέππας ἐκτρέφονται διάφορα ζῶα. Ἐκ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνονται ἀδάμαντες καὶ χρυσός. Ἡ ξυλεία εἶναι ἀρκετή.

Συγκοινωνία ἀραιά. Ὀδικὸν δίκτυον 20.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικὰ γραμμαί.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, εἰδωλολάτραι (60%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (20%), Διαμαρτυρούμενοι (15%), ἀναλφάβητοὶ κατὰ 95%.

Ἐκ τὸ 1960 ἡ χώρα (ἄλλοτε καλουμένη Οὐμπάγκι - Σάρι ὡς Γαλλικὴ κτῆσις) ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Μπανγκού ἢ Μπάνγκι (112.000 κ.).

4. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΓΚΟ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Κεντροαφρικανικῆς Δημοκρατίας, Σουδάν, Οὐγκάντα, Μπουρούντι, Ρουάντα-Οὐρούντι, Ζαμβίας, Ἄγκόλας, Δημοκρατίας Κογκό.

Ἐκτασίς : 2.344.116, κατ. 15.000.000.

Τὸ Κογκό (ἢ Κογκό-Λεοπολτβίλλ) εἶναι ἕν ἀπέραντον ὄροπέδιον, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιφάνεια καλύπτεται ἀπὸ δάση (50%), 29% εἶναι σαβάνα καὶ τὸ ὑπόλοιπον καλλιεργεῖται. Τὸ ὑψηλότερον σημεῖον εἶναι ἡ κορυφή τοῦ ὄρους Ρουβενζόρι (5.119 μ.), τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται πρὸς Α. εἰς τὴν περιοχὴν τῆς λίμνης τοῦ Ἐδουάρδου. Τὸ ἔδαφος διαρρέει ὁ ποταμὸς Κ ο γ κ ὀ. Λίμναι, παρὰ τὰ σύνορα τῆς χώρας εἶναι : Ἐδουάρδου (2.150 τ.χ.), Ταγκανίκα (35.130 τ.χ.), Ἀλβέρτου (5.335 τ.χ.), Κιβου (2.650 τ.χ.), Μέρου (4.853 τ.χ.). Ἡ περιοχὴ αὐτὴ τῆς Ἀφρικῆς λέγεται «περιοχὴ τῶν Μεγάλων λιμνῶν».

Κλίμα : τροπικόν, θερμόν, ὑγρόν, μὲ πολλὰς βροχὰς. Εἰς τὰ ἀπέραντα δάση ζοῦν ἄγρια ζῶα, ἔρπετά, παράξενα πτηνὰ καὶ βλαβερὰ ἔντομα (μυῖα «τσέ-τσέ»).

Προϊόντα : φοινικόσπορος (3η χώρα εἰς τὸν κόσμον), καφές, τέιον, ἀραβόσιτος, βάμβαξ, μανιόκα, γεώμηλα, ὄσπρια, ὄρυζα, καουτσούκ. Ὀρυκτὰ : πολύτιμοι λίθοι, κασσίτερος, ψευδάργυρος, μαγγάνιον, χαλκός, χρυσός, κοβάλτιον, οὐράνιον.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι σχετικῶς ἐκσυγχρονισμένη. Διαθέτει ὀδι-

κόν δίκτυον (165.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (6.000 χλμ.), αεροπορικές γραμμάς.

Οί κάτοικοι ἀνήκουν εἰς πολλές φυλάς Νέγρων. Μεταξύ αὐτῶν εἶναι καί οἱ Πυγμαῖοι, ἀπολίτιστοι καί ἡμιάγριοι. Οἱ Κογκολέζοι εἶναι εἰδωλολάτραι (50%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (18%), Μωαμεθανοὶ (12%), Διαμαρτυρόμενοι (7%) κ.λπ. Εἶναι ἀναλφάβητοι κατὰ 85%.

Τὸ Κογκό ἀπὸ τὸ 1960 ἔπαυσε νὰ εἶναι Βελγικὴ ἀποικία καί ἐγένετο ἀνεξάρτητος Δημοκρατία με π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τήν Λεοπολτ-βίλλ (1.000.000 κ.). Πόλεις: Ἐλιζαμπετβίλλ (190.000 κ.). Στάνλεϋ-βίλλ (130.000 κ.), Λουλουαμπούργκ (120.000 κ.) κ.ἄ.

5. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΚΟΓΚΟ

Ἡ Δημοκρατία τοῦ Κογκό ἢ Κογκό-Μπράζβιλλ εὐρίσκεται δυτικῶς τοῦ προηγούμενου, μεταξύ Κεντροαφρικανικῆς Δημοκρατίας, Καμερούν, Γκαμπόν. Πρὸς ΝΔ. βρέχεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν.

*Εκτασις 342.000 τ.χλμ. κάτ. 900.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι πεδινὸν με πολλὰ δάση καί διαρρέεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Κογκό καί τὸν παραπόταμόν του Οὐμπάνγκι.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικὸν με ἀφθόνους βροχάς.

Προϊόντα: κασσάβα, καουτσούκ, ἀραχίδες, καπνός, κακάον. Τὰ δάση δίδουν ἄφθονον ξυλείαν. Ὀρυκτά: ἀδάμαντες, χρυσός, ψευδάργυρος, μόλυβδος, χαλκός, κασσίτερος, πετρέλαιον.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πικνὴ. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 11.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 550 χλμ. καί αεροπορικές γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, εἰδωλολάτραι (46%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (32%), Διαμαρτυρόμενοι (16%), ἀναλφάβητοι 80%.

*Απὸ τὸ 1960 ἡ περιοχή αὕτη ἔπαυσε νὰ ἀποτελεῖ Γαλλικὴν ἀποικίαν καί ἐγένετο ἀνεξάρτητος Δημοκρατία με π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τήν Μπράζβιλλ (140.000 κ.).

6. Η ΓΚΑΜΠΟΝ

Εὐρίσκεται μεταξύ Κογκό, Καμερούν καί βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν.

*Εκτ. 267.000 τ.χλμ. κάτ. 458.000.

Το έδαφος είναι πεδινόν και καλύπτεται από πολλά δάση.

Το κλίμα είναι τροπικόν με πολλές βροχάς κατά τόν χειμῶνα.

Προϊόντα : δημητριακά, κασσάβα, κακάον, καφές, καπνός. *Από τὰ δάση λαμβάνονται άφθονος ξυλεία και καουτσούκ. *Ορυκτά : μαγνήσιον, ούράνιον, χρυσός, σίδηρος, πετρέλαιον.

Διαθέτει όδικόν δίκτυον 6.500 χλμ., άεροπορικής γραμμάς και άτμοπλοϊκήν συγκοινωνίαν.

Οί κάτοικοι είναι Νέγροι, Ρωμαιοκαθολικοί (48%), είδωλωλάτραι (42%), Διαμαρτυρόμενοι (8%).

*Η Γκαμπόν μέχρι τὸ 1960 ήτο Γαλλική άποικία. *Εκτοτε άπετέλεσεν ανεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τήν Λιμπερβίλλ (30.000 κ.).

7. Η ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΓΟΥ·Ι·ΝΕΑ (Ρίο Μούντι)

Εύρίσκεται μεταξύ Γκαμπόν και Καμερούν, βρέχεται δέ από τόν *Ατλαντικόν. *Εκτασις : 28.051 τ.χλμ. κάτ. 245.000.

Περιλαμβάνει και τας νήσους Φερνάντο Πό και *Αννομπόν, αι όποια εύρίσκονται εις τόν μυχόν του κόλπου τής Γουϊνέας (έκτασις 2.051 τ.χλμ. κάτ. 67.000).

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τής έπιφανείας καλύπτεται από δάση. Τὸ κλίμα είναι τροπικόν και βροχερόν.

Προϊόντα: καφές, κακάον, μπανάναι. Δασικά: πολύτιμος ξυλεία (έβενος). *Άλιευτικά. Κτηνοτροφικά.

*Η συγκοινωνία είναι άραιά (όδικόν δίκτυον 150 χλμ.). *Άεροπορική και άτμοπλοϊκή συγκοινωνία.

Πρωτεύουσα του Ρίο Μούντι : Μπάτε (27.000 κ.).

Πρωτεύουσα τών νήσων : Σάντα *Ιζαμπέλ (37.000 κ.).

8. ΤΟ ΜΠΟΥΡΟΥΝΤΙ

Εύρίσκεται εις τήν περιοχόν τών Μεγάλων Λιμνῶν. *Έχει έκτασιν 27.834 τετρ. χλμ. και κάτ. 2.600.000. Τὸ έδαφος είναι όρεινόν και τὸ κλίμα ύποτροπικόν.

*Η οικονομία τής χώρας στηρίζεται εις τήν γεωργίαν (καφές,

βάμβαξ, καπνός, μανιόκα), κτηνοτροφίαν και τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον (χρυσός, κασσίτερος).

Στερεῖται συγχρόνου συγκοινωνίας.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), εἰδωλοάτραι (56%) και Ρωμαιοκαθολικοὶ (44%), ἀναλφάβητοι δὲ 95%.

Μέχρι τὸ 1962 ἦτο ἀποικία Βελγική. Κατόπιν ἔγινεν ἀνεξάρτητος Δημοκρατία μὲ πρωτεύουσαν τὴν Οὐζουμπούρα ἢ Μπουζουμπούρα (50.000 κ.).

9. Η ΡΟΥΑΝΤΑ ΟΥΡΟΥΝΤΙ

Εὐρίσκεται εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Μεγάλων Λιμνῶν, βορείως τοῦ Μπουρούντι. Ἔκτασις : 26.338 τ.χλμ. κάτ. 2.665.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν, τὸ κλίμα ὑποτροπικόν. Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (κασσάβα, ὄσπρια), ὡς και τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον (κασσίτερος, χρυσός, βολφράμιον, βηρύλλιον).

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἑλλιπής (ὄδικον δίκτυον 6.000 χλμ.).

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), εἰδωλοάτραι, Ρωμαιοκαθολικοὶ, Μωαμεθανοί, ἀναλφάβητοι (95%).

Ἀπὸ τὸ 1962 ἔπαυσε νὰ ἀποτελῇ Βελγικὴν ἀποικίαν και εἶναι ἀνεξάρτητος δημοκρατία μὲ πρωτεύουσαν τὸ Κιγκάλι (7.000 κ.).

10. Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

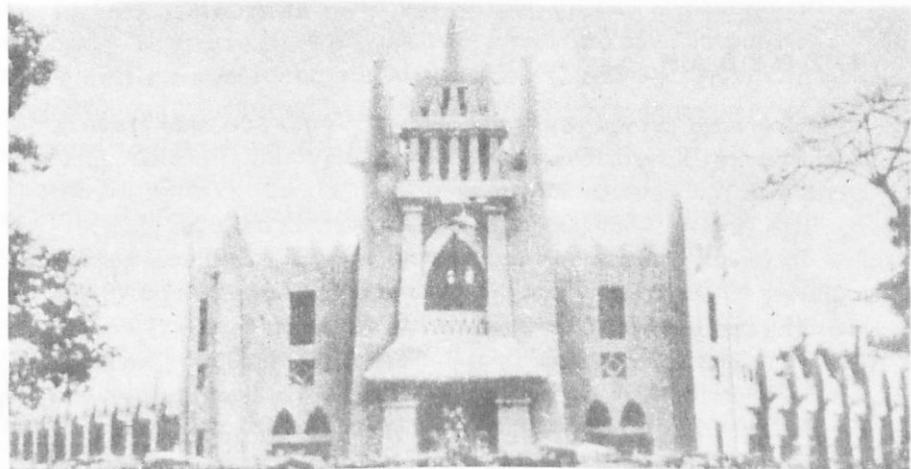
Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς ἑξῆς περιοχάς :

α) **Καμπίντα** (Ἔκτ. 7.770 τ.χλμ. κάτ. 55.000). Χωρίζεται ἀπὸ τὴν Ἀγκόλαν διὰ τοῦ ποταμοῦ Κογκό. Πρωτεύουσαν ἔχει τὴν Καμπίντα (12.000).

β) **Ἀγκόλα** (Ἔκτ. 1.247.000 τ.χλμ. κάτ. 4.936.000). Εὐρίσκεται μεταξὺ Καμπίντας, Κογκό, Ζαμβίας, Ν. Ἀφρικῆς και βρέχεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν πρὸς Δ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σαβάνα. Τὸ ὑπόλοιπον καλύπτεται ἀπὸ δάση. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν.

Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (μανιόκα, φασίολοι, σιζάλ, σάκχαρις), τὴν κτηνοτροφίαν, τὸν δασικὸν πλοῦτον και τὰ ὀρυκτὰ (ἀδάμαντες, σιδηρομεταλλεύματα).

Χαρτούμ - "Αποψις αγορά

Ἡ συγκοινωνία εἶναι καλή. Ὅδικόν δίκτυον 40.000 χλμ. σιδηροδρομικόν 3.600 χλμ., ἀεροπορικαὶ γραμμαῖ.

Πρωτεύουσα ἡ Λουάντα (210.000 κ.).

γ) Νῆσοι Ἁγίου Θωμᾶ καὶ Πρίγκηπος. Ὁ Ἅγιος Θωμᾶς (ἐκτασίς 884 τ.χλμ. κάτοικοι 64.000), ἀπέναντι τῶν ἀκτῶν τῆς Γκαμπόν, εἶναι ἠφαιστειογενῆς νῆσος μὲ ὑψηλότερον σημεῖον τὰ 2.143 μ. Παράγει πολύτιμα προϊόντα (κόπρα, ἰνδοκάρυα, καφέ, κακάον, ἔσπεριδοειδῆ, ἀνανάδες, καουτσούκ, βανίλλην). Διαθέτει ὁδικόν δίκτυον 2.400 χλμ. Πρωτεύουσα εἶναι ὁ Ἅγιος Θωμᾶς (8.000 κ.).

Ἡ νῆσος τοῦ Πρίγκηπος (ἐκτ. 80 τ.χλμ. κάτ. 5.000) εὐρίσκεται ἐπίσης εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας. Ἔχει κλίμα τροπικόν, παράγει κακάον, καφέ, ἰνδοκάρυα, κόπραν (ἑσωτερικόν ἰνδοκαρύου, ἀπεξηραμμένον, ἔτοιμον πρὸς ἄλεσιν).

Ἑρωτήσεις - Ἔργασιαί. Τί εἶναι τὸ σιζάλ καὶ τί κατασκευάζουν ἀπὸ αὐτό; Ποία χώρα ἀποτελεῖ τὸ «φυλετικόν σταυροδρόμι» τῆς Ἀφρικῆς; Ποία περιοχὴ ὀνομάζεται «περιοχὴ τῶν μεγάλων λιμνῶν» καὶ διατί;

Ποία χώραὶ παράγουν οὐράνιον καὶ ποῦ χρησιμοποιοῖται τοῦτο; Τί εἶναι οἱ Πιγμαῖοι;

Γνωρίζετε ἂν ὑπάρχουν Ἕλληνες εἰς τὸ Κογκό; Πῶς δύναται νὰ μεταβῆ καεὶς ἐκεῖ;

1. ΣΟΥΔΑΝ

Εύρσκεται μεταξύ Αιγύπτου, Λιβύης, Τσάδ, Κεντροαφρικανικής Δημοκρατίας, Κογκό, Ουγκάντα, Κένυα, Αιθιοπίας. Προς ΒΑ. βρέχεται από την Έρυθράν θάλασσαν.

Έχει έκτασιν 2.505.000 τετρ. χλμ. και κατ. 12.831.000.

Το έδαφος αποτελείται από έρημον (προς Β.), από στέππας και σαβάνας το υπόλοιπον. Προς Δ. ύψώνεται ή όροσειρά Μαρά (3.088 μ.). Η χώρα διαρρέεται από τον Νείλον ποταμόν.

Το κλίμα είναι ποικίλον. Προς Β. (έρημος της Νουβίας) είναι κλίμα έρημου. Προς Ν. πίπτουν βροχαί άφθονοι. Εις τας στέππας ζούν και άγρια ζωά (στρουθοκάμηλος, τερμίται).

Προϊόντα : βαμβακόσπορος, άραχίδες, βάμβαξ, άραβικόν κόμμα, κέχρον, μπανάναι, χουρμάδες κ.ά. Εις τας στέππας έκτρέφονται κάμηλοι, στρουθοκάμηλοι, βοοειδή, αίγοπρόβατα. Όρυκτά : γύψος, μαγγάνιον, χρυσός, σιδηρομεταλλεύματα κ.ά. Η βιομηχανία παρασκευάζει σάκχαριν, ζύθον, τσιμέντα κ.ά.

Η συγκοινωνία είναι καλή εις τὰ κατωκημένα μέρη. Το όδικόν δικτυον άνέρχεται εις 9.000 χλμ. το σιδηροδρομικόν εις 5.500 χλμ. Υπάρχουν άεροπορικαί γραμμαί και άτμοπλοική συγκοινωνία.

Οί κάτοικοι είναι Νέγροι, Εύρωπαίοι και Έλληνες. Κατοικήσιμοι περιοχαί είναι αι περί τον Νείλον τοιαύται. Κατά το θρήσκευμα είναι Μωαμεθανοί (65%), ειδωολάτραι (25%), Ρωμαιοκαθολικοί (6%) Το μορφωτικόν επίπεδον τών ιθαγενών είναι χαμηλόν και οί αναλφάβητοι αναλογούν εις το 85% έξ αυτών.

Το Σουδάν είναι από το 1956 άνεξάρτητος Δημοκρατία με πρωτεύουσαν το Χαρτουμ (125.000 κ.). Πόλεις : Όντουρμάν (135.000) Πόρτ-Σουδάν (50.000), λιμήν επί της Έρυθράς θαλάσσης.

2. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΥΘΡΑΙΑΣ

Καταλαμβάνει το άνατολικόν άκρον της Άφρικης, μεταξύ Σομαλίας, Κένυα και Σουδάν. Προς τὰ ΒΑ βρέχεται από την Έρυθράν θάλασσαν.

Έχει έκτασιν 1.237.000 τ.χλμ. κατ. 16.770.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν. Τὸ ὑψηλότερον σημεῖον εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ ὄρους Ρὰς Ντασκιάν (4.628 μ.). Διαρρέεται ἀπὸ τὸν Κυανοῦν Νεῖλον, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὴν λίμνην Τάνα (3.630 τ.χ.). Κατὰ τὴν περίοδον τῶν βροχῶν (θέρος), τὰ ἄφθονα ὕδατα παρασύρουν χῶματα καὶ τὰ μεταφέρουν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Εἰς τὰ παράλια τῆς Ἑρυθραίας σχηματίζονται λιμνοθάλασσαι, κόλποι καὶ νῆσοι. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν εἰς τὰ χαμηλότερα μέρη, εὐκρατον εἰς τὰ μεσαῖα ὕψη καὶ ἠπειρωτικόν εἰς τὰ μεγάλα.

Τὸ ἔδαφος εἶναι πλούσιον, τὸ κλίμα εὐνοϊκόν καὶ αἱ βροχαὶ ἄφθονοι. Ἡ παραγωγὴ λοιπὸν εἶναι πλουσιωτάτη. Παράγονται ὄσπρια, σακχαροκάλαμον, καουτσούκ, καφές, βάμβαξ κ.ἄ. Τὰ ἀρτόδενδρα φύονται ἀφθόνως. Τὰ δάση ἀποδίδουν πολὺτιμον ξυλείαν. Ἐκτρέφονται πολλὰ ζῶα καὶ λαμβάνονται ἐξ αὐτῶν κρέατα, ἔρια, δέρματα. Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλούσιον εἰς ὀρυκτὰ (πλατίνην, χρυσόν, μαγνάνιον, πετρέλαιον κ.ἄ.).

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἱκανοποιητικὴ εἰς τὰ κατφκημένα μέρη, ἐνῶ εἰς τὰ ἐνδότερα διεξάγεται μὲ πρωτόγονα μέσα. Ἡ χώρα διαθέτει ὀδικὸν δίκτυον (27.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (800 χλμ.), ἀεροπορικὴν καὶ ἀτμοπλοικὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Αἰθίοπες, Χαμιτικῆς καταγωγῆς. Εἶναι λευκοὶ μὲ χαρακτηριστικὰ Νέγρων, Χριστιανοὶ Μονοφυσίται ἢ Κόπται μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον καὶ μοναρχικὸν πολίτευμα.

Π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α τῆς χώρας εἶναι ἡ Ἄντις Ἀμπέμπα (450.000 κ.). Πόλεις : Ἀσμάρα (140.000 κ.). Χαράρ, Ντιρεντάουα κ.ἄ.

ΙΣΤΟΡΙΑ. Ἡ Αἰθιοπία ἦτο ἰσχυρὸν κράτος κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν. Λεῖψανα τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ τῶν Αἰθιόπων σώζονται εἰς τὴν πόλιν Ἀξώμην. Πρῶτοι οἱ Ἕλληνες ἐμελέτησαν τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν Ἀβησσυνῶν. Κατὰ τὸν βον μ.Χ. αἰῶνα ἰδρύθη τὸ Βασίλειον τῆς Ἀξώμης μὲ πρωτεύουσαν τὴν Μερόην, ἐμπορικὸν κέντρον καὶ πνευματικόν, μὲ ἐπίσημον γλῶσσαν τὴν ἑλληνικὴν. Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ Αἰθιοπία διεξήγαγεν ἀγῶνας κατὰ τῶν Ἰταλῶν, οἱ ὁποῖοι ἔπαθον πανωλεθρίαν παρὰ τὴν Ἄδουαν. Τὸ 1935 ὁμως ὑπεδουλώθη εἰς αὐτοὺς καὶ ἠλευθερώθη τὸ 1941. Τὸ 1952 ἐνεσωματώθη μὲ τὴν Ἑρυθραίαν καὶ ἤρχισεν ὁ ἐκπολιτισμὸς τῆς χώρας.

Αί σχέσεις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Αἰθιοπίαν ὑπῆρξαν ἀνεκάθεν φιλικαί. Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ἡ ἑλληνικὴ παροικία ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς καλυτέρας ἐστίας τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ. Οἱ Ἕλληνες ἐκεῖ ἀσχολοῦνται μὲ τὸ ἐμπόριον, κατέλαβον ἐξαιρετικὰς θέσεις καὶ ἐπιηρεάζουν τὴν πολιτικὴν καὶ πολιτιστικὴν ζωὴν τῆς χώρας. Διατηροῦν ἄριστα σχολεῖα, ἀθλητικὸν σύλλογον κ.λπ.

Ἡ Ἑλλὰς ἐξάγει εἰς Αἰθιοπίαν καπνόν, σταφυλὰς, σταφίδα, ὀπώρας κ.λπ., εἰσάγει δὲ ὄσπρια, καφέ, ἀκατέργαστα δέρματα, λιθόσπορον κ.ἄ.

3. Σ Ο Μ Α Λ Ι Α

Εὐρίσκεται μεταξύ Αἰθιοπίας καὶ Κένυα, βρέχεται δὲ ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν (κόλπος τοῦ Ἄντεν). Ἔκτ. 461.541 τ.χλμ. Κάτ. 2.250.000. Καταλήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριον Γουαδαρφούι, τὸ ἀνατολικώτερον σημεῖον τῆς Ἀφρικῆς. Τὸ ἐσωτερικὸν εἶναι ἔρημος. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν. Προϊόντα : ἀραβόσιτος, βάμβαξ, σακχαροκάλαμον, μπανάνα κ.ἄ. Συγκοινωνία : ὁδική (15.000 χλμ.), ἀεροπορικὴ.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Σομαλοὶ, Μωαμεθανοὶ (99%), ἀναλφάβητοι. Ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Μογκαντίσιο (100.000 κ.). Πόλεις : Μέκρα, Μπιοιντόα κ.ἄ.

4. Γ Α Λ Λ Ι Κ Η Σ Ο Μ Α Λ Ι Α

Εὐρίσκεται εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Μπάμπ Ἐλ Μαντέμπ καὶ ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῆς Αἰθιοπίας. Ἔκτασις 21.700 τ.χλμ. κάτ. 68.000. Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν τοῦ Γαλλο-Αἰθιοπικοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου (Ἄντις Ἀμπέμπα-Τζιμπουτί), τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον, τὴν ἀλιεῖαν μαργαριταριῶν κ.λπ.

Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Τζιμπουτί (41.000).

5. Κ Ε Ν Υ Α

Εὐρίσκεται μεταξύ Σομαλίας, Αἰθιοπίας, Σουδάν, Οὐγκάντα, Τανζανίας καὶ βρέχεται πρὸς Α. ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν.

Ἔκτασις : 582.646 τετρ. χλμ., κάτ. 8.847.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν, στεππῶδες ἢ σαβάνα. Ὅρη εἶναι τὸ Κένυα (5.640 μ.), τὸ Κιλιμάντζαρον (5.890 μ.), τὸ Ἐλγκὸν (4.300 μ.).

Εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Κένυα ἀνήκουν τμήματα τῶν λιμνῶν Βικτωρίας καὶ Ροδόλφου.

Κλίμα : τροπικόν, ξηρόν.

Προϊόντα : τέιον, καφές, σῖτος, ἀραβόσιτος, σακχαροκάλαμον, σιζάλ*. Εἰς τὰς στέππας ἐκτρέφονται διάφορα ζῶα. Ὀρυκτά : καολίνη, χρυσός, ἐλαφρόπετρα.

Συγκοινωνία ἀραιά. Ὀδικόν δίκτυον 4.600 χλμ. Μικρὰ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ συνδέει τὴν Κένυα μὲ τὴν Οὐγκάντα.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μάου-Μάου) καὶ πολλοὶ Εὐρωπαῖοι Ἰθρησκεία : Διαμαρτυρόμενοι (47%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (11%), εἰδωλολάτραι (38%). Μορφωτικόν ἐπίπεδον μέτριον (ἀναλφάβητοι 50%).

Ἡ Κένυα ἀπὸ τὸ 1964 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Ναϊρόμπι (290.000 κ.). Πόλεις: Μομπάζα (180.000).

6. ΟΥΓΚΑΝΤΑ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Κογκό, Σουδάν, Κένυα, Τανζανίας.

*Εκτασίς : 243.410 τετρ. χλμ. Κάτ. 7.016.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν. Περικλείεται ἀπὸ τὰ ὄρη Ρουβενζόρι (5.110 μ.) καὶ Ἐλγκόν (4.300 μ.). Εἰς τὴν Οὐγκάντα ἀνήκουν τμήματα τῶν λιμνῶν Βικτωρίας, Ἀλβέρτου, Ἐδουάρδου, Κιόγκα, Κλίμα : τροπικόν, θερμὸν ὑγρὸν (ἐξ αἰτίας τῶν λιμνῶν).

Προϊόντα : καφές, ἀραχίδες, σακχαροκάλαμον, καπνός, τέιον, βάμβαξ. Ἐκτρέφονται πολλὰ αἰγοπρόβατα καὶ βοοειδῆ. Ὀρυκτά : χαλκός, κασίτερος, βολφράμιον.

Συγκοινωνία : ἀνεπαρκής, ὀδικόν δίκτυον 55.000 χλμ., σιδηροδρομικόν (σύνδεσις μὲ τὴν Κένυα), ἀεροπορικὰ γραμμὰ.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), εἰδωλολάτραι (38%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (30%). Διαμαρτυρόμενοι (27%), Μωαμεθανοὶ (5%). Τὸ μορφωτικόν ἐπίπεδον αὐτῶν εἶναι χαμηλόν (ἀναλφάβητοι 75%).

Ἡ Οὐγκάντα ἀπὸ τὸ 1962 ἔπαυσε νὰ ἀποτελεῖ Βρεταννικὴν ἀποί-

* ΣΗΜ. Σιζάλ : κλωστικαὶ ἴνες, αἱ ὁποῖαι ἐξάγονται ἀπὸ τὰ πρὸς τοῦτο καλλιεργούμενα εἶδη ἀγαύης (κ. ἀθάνατα), διὰ τὴν κατασκευὴν σχοινίων, σπάγγων, ψηκτρῶν κ.λπ.

κίαν και κατέστη ανεξάρτητος Δημοκρατία μέσα εις τούς κόλπους τῆς Κοινοπολιτείας. Πρωτεύουσαν ἔχει τὴν Κ α μ π ἄ λ α (50.000 κ.).

7. Τ Α Ν Ζ Α Ν Ι Α

Εὐρίσκεται μεταξύ Κένυα, Ουγκάντα, Κογκό, Ζαμβίας, Μοζαμβίκης. Πρὸς Α. βρέχεται ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ.

Ἀποτελεῖται : α) ἀπὸ τὴν Τ α γ κ α ν ἰ κ α ν, β) τὴν νῆσον Ζ α ν ζ ι β ἄ ρ η ν καὶ γ) τὴν νῆσον Π έ μ π α.

Ἡ ἔκτασις ὄλων εἶναι 942.000 τετρ. χλμ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 10.120.000 κ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν. Περιβάλλεται ἀπὸ τὰ ὄρη Κιλιμάντζαρο καὶ Λίβιγκστον (2.490 μ.). Πρὸς Δ., εὐρίσκεται ἡ λίμνη Ταγκανίκα.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρὸν.

Προϊόντα : σιζάλ (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον), τέϊον, σακχαροκάλαμον, ὄρυζα, βάμβαξ, πύρεθρον*, καφές, καπνός. Ἐκτρέφει πολλὰ αἰγοπρόβατα καὶ βοοειδή. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνονται χρυσός, πολύτιμοι λίθοι, ἄργυρος κ.ἄ. Ἡ βιομηχανία παράγει σάκχαριν, κρέατα, ἔλαια, χρώματα, ζῦθον, ἐντομοκτόνα κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὰ παράλια. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 38.000 χλμ., ἀεροπορικὰς γραμμὰς καὶ ἀτμοπλοῖαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), Χριστιανοὶ (22%), Μωαμεθανοὶ (22%), εἰδωλολάτραι (56%). Τὸ μορφωτικὸν τῶν ἐπίπεδον εἶναι πολὺ χαμηλὸν (ἀναλφάβητοι 95%).

Αἱ νῆσοι Ζανζιβάρη καὶ Πέμπτα εὐρίσκονται εἰς τὰ ΒΑ. τῆς ἀκτῆς. Προϊόντα ἔχουν τὰ κοκκοκάρυα, μοσχοκάρυα κ.ἄ. Οἱ κάτοικοὶ τῶν εἶναι Νέγροι (Χριστιανοὶ καὶ Μωαμεθανοί).

Ἡ Ταγκανίκα ἀπὸ τὸ 1961 ἔπαυσε νὰ εἶναι Βρετανικὴ ἀποικία. Ἀπετέλεσεν ανεξάρτητον Δημοκρατίαν, ἡ ὁποία τὸ 1964 ἠνώθη καὶ μὲ τὰς νῆσους Ζανζιβάρην καὶ Πέμπτα. Ὅλοι μαζί αἱ χῶραι αὗται ἀπετέλεσαν μίαν ὁμόσπονδον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1964, μὲ πρωτεύουσαν τὸ Ν τ ἄ ρ - ἔ ς - Σ α λ ἄ μ (130.000 κ.). Πόλεις : Ζανζιβάρη (60.000 κ.), Τάγκα, Μονάνζα, Ταμπόρα κ.ἄ.

* ΣΗΜ. Τὸ φυτὸν πύρεθρον (συγγενές πρὸς τὰ χρυσάνθεμα) παρέχει τὴν κόνιν πύρεθρον τὴν χρησιμοποιουμένην ὡς ἐντομοκτόνον.

Λορέντζο Μαρκές

8. ΜΟΖΑΜΒΙΚΗ

Είναι Πορτογαλική άποικία και εύρσκεται νοτίως τής Τανζανίας, μεταξύ Μαλάβι, Ζαμβίας, Ροδεσίας, Νοτιοαφρικανικῆς Ένώσεως. Πρὸς Α. βρέχεται ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ ὅπου σχηματίζεται ὁ πορθμὸς τῆς Μοζαμβίκης (μεταξὺ Μοζαμβίκης -Μαδαγασκάρης).

*Έχει ἔκτασιν 771.125 τετρ. χλμ. καὶ 6.640.000 κατ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν, στεππῶδες καὶ σαβάνα. Εἰς τὰ σύνορα πρὸς τὴν Ταγκανίκαν σχηματίζεται τὸ ὄρος Λίβιγκστον. Ὁ ποταμὸς Ζαμβέζης χωρίζει τὴν χώραν εἰς δύο τμήματα καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν. Κατὰ τὴν διαδρομὴν του σχηματίζει καταρράκτας. Ἐξ αὐτῶν δὲ ὁ σπουδαιότερος εἶναι ἐκεῖνος τῆς «Βικτωρίας» (ὄχι τῆς λίμνης). Τὸ ὕδωρ πίπτει ἐξ ὕψους 140 μ. καὶ ὁ θόρυβός του ἀκούεται ἐξ ἀποστάσεως πολλῶν χιλιομέτρων. Οἱ ἰθαγενεῖς τὸν ὀνομάζουσι «κοχλάζοντα λέβητα».

Κλίμα : Τροπικόν, θερμὸν καὶ ξηρόν. Αἱ βροχαὶ σπανίως πίπτουσι εἰς τὸ ἐσωτερικόν τῆς χώρας.

Προϊόντα : σάκχαρις, ἀραβόσιτος, βάμβαξ, κόπρα, σιζάλ, κάρνα, τίειον. Ὀρυκτά : βωξίτης, ἄνθραξ, γραφίτης, χρυσός.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνή εἰς τὰ παράλια. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 40.000 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 3.700 χλμ. Ἔχει ἐπίσης ἀτμοπλοϊκὴν καὶ ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού, Ζουλού κ.λπ.), Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ εἰδωλολάτραι κατὰ τὸ θρήσκευμα καὶ ἀναλφάβητοι (95%).

Πρωτεύουσα τῆς ἀποικίας εἶναι τὸ Λορέντζο Μαρκὲς (184.000). Λιμένες δὲ εἶναι ἡ Μπέιρα καὶ ἡ Μοζαμβίκη.

9. ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡΗ

Ἡ μεγαλόνησος Μαδαγασκάρη εὐρίσκεται ἀπέναντι τῆς Μοζαμβίκης. Μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν μικρῶν νήσων ἔχει ἕκτασιν 592.000 τετρ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 5.940.000 κατ.

Τὸ ἔδαφος εἰς τὰ ἀνατολικά τῆς νήσου εἶναι ὄρεινόν (ὕψηλότερα κορυφὴ 2.638 μ.). Τὸ ὑπόλοιπον ἔδαφος εἶναι δασῶδες καὶ στεππῶδες.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρόν. Ἐκεῖ ὅπου πίπτουν πολλαὶ βροχαὶ ἔχουν ἀναπτυχθῆ δάση.

Προϊόντα : Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (κασσάβα, καφές, ὄρυζα, σακχαροκάλαμον, χουρμάδες, σιζάλ, γεώμηλα, βανίλλη κ.ἄ.). Ἐπίσης εἰς τὴν ἀλιείαν, τὸν δασικὸν καὶ τὸν ὄρυκτον πλοῦτον (γραφίτης, θόριον, οὐράνιον, χρυσός, πολύτιμοι λίθοι, χρωμίτης, ἄνθραξ, μαρμαρυγίας).

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὰ παράλια εἶναι πυκνή. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 45.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικὸν 1.050 χλμ. Ὑπάρχει ἐπίσης ἀτμοπλοϊκὴ καὶ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Ἀσιᾶται, Ἀραβες, Μιγάδες, Λευκοὶ (Γάλλοι κ.λπ.). Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Ρωμαιοκαθολικοὶ (20%), Διαμαρτυρόμενοι (18%), Μωαμεθανοὶ (8%), εἰδωλολάτραι (50%). Τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον εἶναι καλύτερον τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Ἀφρικῆς, τὰς ὁποίας ἐξητάσαμεν (ἀναλφάβητοι 65%).

Ἡ νῆσος ἀπὸ τὸ 1960 ἔπαυσε νὰ εἶναι Γαλλικὴ ἀποικία καὶ ἀπετέλεσεν ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν (τῆς Μαλγασίας ἢ Μαδαγασκάρης). Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Ταναναρίβη (250.000 κ.). Πόλεις : Μαγιούνκα, Ταματάβε κ.ἄ.

10. ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς νήσους :

α) **Ρεουνιὸν** (ἔκτ. 2.510 τ.χλμ. κάτ. 350.000). Εὐρίσκεται ἀνατολικῶς τῆς Μαδαγασκάρης. Παράγει σάκχαριν, βανίλλην, ἀρώματα κ.λπ. Πρωτεύουσαν ἔχει τὴν Σάντ Ντενίς (42.000 κ.).

β) **Κομόραι**, σύμπλεγμα πολλῶν νήσων μεταξύ Μαδαγασκάρης καὶ Μοζαμβίκης. Ἔκτασις 2.171 τ.χλμ. κάτ. 185.000.

11. ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς νήσους :

α) **Ἀγίου Μαυρικίου** (ἔκτ. 2.096 τ. χλμ. Κάτ. 742.000). Εὐρίσκεται πλησίον τῆς Ρεουνιὸν καὶ εἶναι ὄρεινὴ καὶ ἠφαιστειογενής. Εἰς αὐτὴν ὑπάγονται καὶ αἱ νῆσοι Ροντρίγκος, Πέντρο Γκάρθια καὶ ἄλλαι μικρότεραι. Προϊόντα : σάκχαρις, καπνός, τέιον, ἄλοη, ρούμι κ.ἄ. Πρωτεύουσα τὸ Πόρτ - Λουί (97.000 κ.).

β) **Σεϋχέλλαι** (ἔκτ. 404 τ.χλμ. κάτ. 46.000). Εἶναι σύμπλεγμα 90 περίπου κοραλλιογενῶν νήσων. Προϊόντα : ἔλαιον, κοκκοκάρυα κ.ἄ. Εἰς τὰς θαλάσσας ἀλιεύονται ἰχθύες, χελῶναι. Εἰς τὴν νῆσον Μάχε εἶχεν ἐξορισθῆ ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ὁ Ἐθνάρχης τῆς Κύπρου Μακάριος. Πρωτεύουσα τῶν νήσων εἶναι ἡ Βικτωρία (12.000 κ.).

Ἐρωτήσεις - Ἐργασίαι. Συγκρίνατε τὴν Αἰθιοπίαν μὲ τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν ἔκτασιν, τὸν πληθυσμὸν καὶ τὰ προϊόντα. Ἐνθυμηθεῖτε τὴν συνάντησιν τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου μετὰ τοῦ Αἰθίοπος. Ζητήσατε πληροφορίας διὰ τὰς σχέσεις Ἑλλάδος - Αἰθιοπίας καὶ διὰ τὴν ζωὴν τῶν Ἑλλήνων τῆς Αἰθιοπίας.

Ποῖον εἶναι τὸ ἀνατολικώτερον ἄκρον τῆς Ἀφρικῆς; Τί εἶναι τὸ πύρεθρον καὶ τί παρασκευάζεται ἐξ αὐτοῦ; Τί εἶναι οἱ καταρράκται τῆς «Βικτωρίας»; Διατί ἔγιναν γνωσταὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας αἱ νῆσοι Σεϋχέλλαι;

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

1. Μ Α Λ Α Β Ι

Τὸ Μαλάβι (πρώην Νουσαλάνδη) εὐρίσκεται εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τῆς λίμνης Νυάσας, μεταξύ Μοζαμβίκης, Ταγκαϊκάς καὶ Β. Ροδεσίας.

Ἔχει ἔκτασιν 127.368 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 3.753.000 κ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν, δασῶδες καὶ σαβάναι. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικὸν ἐξ αἰτίας τοῦ ὑψομέτρου καὶ τῶν λιμνῶν.

Ἡ οἰκονομία στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (τέιον, ἀραβόσιτος, καπνός) καὶ εἰς τὴν μόλις δημιουργουμένην βιομηχανίαν.

Διὰ τὴν συγκοινωνίαν διαθέτει 12.000 χλμ. ὁδικὸν δίκτυον, 600 χλμ. σιδηροδρομικὸν καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), εἰδωλολάτραι (81%), Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Μωαμεθανοί. Τὸ μορφωτικὸν των ἐπίπεδον εἶναι χαμηλὸν (ἀναλφαβητισμὸς 94%).

Τὸ Μαλάβι ἀπὸ τὸ 1964 ἔπαυσε νὰ ἀνήκη εἰς τὴν Ἑνωσιν τῆς Ροδεσίας ὡς Βρεταννικὴ ἀποικία. Ἐγένετο ἀνεξάρτητος Δημοκρατία με π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τὴν Ζόμππα (14.000 κ.).

2. Ζ Α Μ Β Ι Α

Ἡ Ζαμβία ἦτο ἔδαφος τῆς Β. Ροδεσίας. Εὐρίσκεται μεταξύ Κογκό, Μαλάβι καὶ Μοζαμβίκης.

Ἐχει ἕκτασιν 746.000 τετ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 3.710.000 κ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν, δασῶδες καὶ σαβάναι. Διαρρέεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Ζαμβέζην. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικόν.

Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (σόργον, μανιόκα, καπνός, ἀραχίδες), τὴν κτηνοτροφίαν (βοοειδῆ), τὸν δασικὸν πλοῦτον καὶ τὰ ὀρυκτὰ (χαλκός, ψευδάργυρος, μαγγάνιον, μόλυβδος, κοβάλτιον, ἄργυρος, χρυσός).

Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 40.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού) εἰδωλολάτραι, Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Μωαμεθανοί, ἀναλφάβητοι (94%).

Ἡ Ζαμβία μέχρι τὸ 1964 ἀπετέλει τμῆμα τοῦ ἔδαφους τῆς Β. Ροδεσίας. Ἐκτοτε ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν με π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τὴν Λουσάκα (90.000 κ.).

3. Ε Ν Ω Σ Ι Σ Ρ Ο Δ Ε Σ Ι Α Σ

Εὐρίσκεται μεταξύ Μοζαμβίκης, Ζαμβίας, Νοτιοαφρικανικῆς Ἑνώσεως. Ἐχει ἕκτασιν 389.362 τετρ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 4.600.000 κατ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν. Τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτοῦ καλύπτεται ἀπὸ σαβάναν, δάση καὶ στέππας. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν καὶ ὑπο-

τροπικόν, κατάλληλον διὰ φυτικὰς καλλιιεργείας καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.

Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (καπνός, ἀραβόσιτος, σιζάλ), τὴν κτηνοτροφίαν (αἰγοπρόβατα, βοοειδῆ), τὸν δασικὸν πλοῦτον καὶ τὰ ὄρυκτὰ (χαλκός, βωξίτης, ἄνθραξ, γραφίτης, χρυσός, κασσίτερος, κοβάλτιον).

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι διαφόρων φυλῶν, Διαμαρτυρόμενοι, εἰδωλολάτραι κ.λπ. μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφαβητισμὸς 80%). Ἀποτελεῖ αὐτόνομον Ὀμοσπονδίαν ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Βρετανικῆς Κοινοπολιτείας. Πρ ω τ ε ὕ ο υ σ α ν ἔχει τὸ Σῶλσμερυ ἢ Σαλίσμπουρι (315.000 κατ.). Πόλεις: Μπουλαβάγιο (215.000) Ντόλα, Κίτβε κ.ἄ.

4. Μ Π Ε Τ Σ Ι Ο Υ Ν Α Λ Α Ν Δ Η

Ἡ Μπετσιουναλάνδη εὐρίσκεται μεταξὺ τῆς Ροδεσίας, Κογκό, Νοτιοαφρικανικῆς Ἑνώσεως.

Ἔχει ἕκτασιν 712.000 τετ. χλμ. καὶ 322.000 κατοίκους.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ἐδάφους εἶναι ἡ ἔρημος Καλαχάρη. Τὸ ὑπόλοιπον εἶναι σαβάνας. Τὸ κλίμα εἶναι ξηρὸν καὶ θερμὸν (κλίμα ἐρήμου) καὶ τροπικόν. Ἡ μυῖα «τσέ - τσέ» ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν κτηνοτροφίας.

Ἡ οἰκονομία στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (ἀραβόσιτος, βάμβαξ, καπνός, τέιον, ἔσπεριδοειδῆ, ὀπῶραι) καὶ τὰ ὄρυκτὰ (μόλυβδος, χαλκός, ἄργυρος, χρυσός κ.ἄ.).

Ἡ συγκοινωνία εἶναι καλὴ εἰς τὰ κατοικήσιμα μέρη. Διαθέτει ὁδικὸν καὶ σιδηροδρομικὸν δίκτυον.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), εἰδωλολάτραι, ἀναλφάβητοι (74%).

Ἡ Μπετσιουναλάνδη ἦτο Βρετανικὸν Προτεκτοράτον, τὸ ὁποῖον ἤδη ἀπέκτησε τὴν ἀνεξαρτησίαν του (1966), ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὴν Βρετανικὴν Κοινοπολιτείαν. Πολίτευμα ἔχει τὴν Δημοκρατίαν καὶ πρωτεύουσαν τὴν Γκαμπερόνες (2.000). Πόλεις: Μάφεκιν (102.000).

5. ΜΠΑΣΣΟΥΤΟΛΑΝΔΗ (Λεσότο)

Εύρσκεται εντός του έδαφους τής Νοτιοαφρικανικής Ένώσεως. Έχει έκτασιν 30.344 τ.χλμ. και 727.000 κατ.

Το έδαφος είναι άγονον και μονον κτηνοτροφικά είδη παράγει.

Το Λεσότο άπετέλει Βρετανικήν άποικίαν (ώς Μπασσουτολάνδη) και κατέστη ανεξάρτητον κράτος με το νέον όνομα. Πολίτευμα έχει τήν Κοινοβουλευτικήν Μοναρχίαν. Πρωτεύουσα είναι το Μαζέ-ρου (10.000 κ.).

6. ΝΚΟΥΑΝΑ (Σβατσιλάνδη)

Εύρσκεται μεταξύ Μοζαμβίκης και Νοτιοαφρικανικής Ένώσεως. Άπετέλει Βρετανικήν άποικίαν, ή όποία κατέστη ανεξάρτητος το 1968, όποτε από Σβατσιλάνδη ώνομάσθη Νκουάνα.

Έχει έκτασιν 17.363 τ.χλμ. και πληθυσμόν 275.000 κατ.

Παράγει σάκχαριν, μπανάνας, βάμβακα, όρυζαν και έχει πλούσια όρυχεια άμιάντου και κασσιτέρου.

Πολίτευμα : Βασιλευομένη Δημοκρατία.

Π ρ ω τ ε ύ ο υ σ α : Μπαμπάνε (14.000 κ.).

7. ΝΟΤΙΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ

Άποτελείται από τήν Νότιον Άφρικήν και τήν Νοτιοδυτικήν Άφρικήν, ή όποία άποτελεί ούσιαστικώς τμήμα της.

1. ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ. (Έκτασις 1.223.618 τ.χλμ.—κάτ. 17.075.000)

α) **Φυσική εξέτασις.** Εύρσκεται μεταξύ Μοζαμβίκης, Μπετσιουναλάνδης, Δυτ. Άφρικής και βρέχεται από τόν Ίνδικόν ώκεανόν και τόν Άτλαντικόν.

Το βόρειον τμήμα καταλαμβάνει ή έρημος Καλαχάρη και είναι μία περιοχή χέρσος, άνυδρος και στεππώδης, σχεδόν άκατοίκητος. Το έσωτερικόν τής χώρας άποτελείται από εύρű ύπίπεδον, το όποιον περιβάλλεται από τὰ Δ ρ α κ ό ν τ ι α ό ρ η (3.650 μ.).

Τήν χώραν διασχίζουν οί ποταμοί : Ό ρ ά γ γ η ς (2.140 χλμ.), ό όποιος πηγάζει από το έσωτερικόν, σχηματίζει πολλούς καταρράκτας και εκβάλλει εις τόν Άτλαντικόν ώκεανόν. Ό Λ ι μ π ό τ ο (1.600 χλμ.), όστις δια τής Μοζαμβίκης εκβάλλει εις τόν Ίνδικόν ώκεανόν.

Τὸ κλίμα τοῦ ἐσωτερικοῦ εἶναι ἥπιον καὶ ξηρὸν κατὰ τὸν χειμῶνα, θερμὸν καὶ βροχερὸν κατὰ τὸ θέρος. Πρὸς Β. εἶναι θερμὸν καὶ ξηρὸν (κλίμα ἐρήμου). Τὸ νότιον τμήμα ἔχει κλίμα μεσογειακὸν μὲ χειμῶνα ἥπιον, θέρος δροσερὸν καὶ βροχᾶς καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Εἶναι ἀπὸ τὰ ὠραιότερα κλίματα τοῦ κόσμου καὶ προσφέρεται διὰ τὸν ἀποικισμὸν τῶν Εὐρωπαίων. Ἐπειδὴ δὲ τὰ νοτιοαφρικανικὰ ἐδάφη εὐρίσκονται εἰς τὸ Νότιον ἡμισφαίριον, οἱ θερινοὶ μῆνες ἐκεῖ εἶναι χειμερινοὶ εἰς ἡμᾶς καὶ ἀντιστρόφως.

β) **Οἰκονομικὴ ἐξέτασις.** Ἡ γεωργία εἶναι ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένη καὶ ἀποδίδει ἄφθονον ἀραβόσιτον, σόργον, καπνόν, γεώμηλα, βάμβακα, τέιον, σακχαροκάλαμον, ὄπώρας, ἀραχίδας, βρώμην, κριθὴν κ.ἄ.

Ἡ κτηνοτροφία εἶναι ἐπίσης ἀνεπτυγμένη. Τρέφονται μέγαλα ζῶα, στρουθοκάμηλοι καὶ πρὸ παντὸς τὰ πρόβατα «μερινός».

Τὸ ὑπέδαφος τῆς χώρας εἶναι πλούσιον εἰς ὄρυκτά : χρυσὸς καὶ ἀδάμαντες (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον), μαγγάνιον (2α χώρα), ἄνθραξ, σιδηρομεταλλεύματα, χαλκός, ἄργυρος, μόλυβδος κ.ἄ. Ἡ βιομηχανία παρασκευάζει τοιμέντα, χυτοσίδηρον, ἀκατέργαστον χάλυβα, κασίτερον, κατεργασμένον χαλκὸν κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ καὶ ἐκσυγχρονισμένη. Τὸ ὀδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 370.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικὸν 28.000 χλμ. Πυκναὶ εἶναι αἱ ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ καὶ αἱ ἀτμοπλοϊκαὶ συγκοινωνίαι.

γ) **Πολιτικὴ - Πολιτιστικὴ ἐξέτασις.** Οἱ κάτοικοι (ἐκτὸς τῶν Εὐρωπαίων (περὶ τὰ 2 ἐκ.) εἶναι Νέγροι τῶν φυλῶν Μπαντού, Μπασούτι, Ζουλού, Κάφρων, Ὀττεντότων καὶ Βουσμάνων. Πρῶτοι Εὐρωπαῖοι ἐγκατεστάθησαν ἐκεῖ οἱ Ὀλλανδοὶ (1652) καὶ ἐλέγοντο «Μπόερς». Οὗτοι ἐξεδιώχθησαν ὑπὸ τῶν Ἀγγλων καὶ ἡ Νότιος Ἀφρικὴ ἔγινε Βρετανικὴ κτῆσις. Ἀπὸ τὸ 1910 ἔγινεν ἡμιανεξάρτητος καὶ ἀπὸ τὸ 1961 ἐντελῶς ἀνεξάρτητος.

Θρησκεία : Διαμαρτυρόμενοι (66%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (6%), εἰδωλολάττρα (28%).

Ἐκπαίδευσις : τῶν μὲν Εὐρωπαίων εἶναι ἀρίστη, τῶν δὲ ἰθαγενῶν μετρία (εἰδικὰ κρατικὰ σχολεῖα Ἱεραποστόλων, ἀναλφαβητισμὸς 68%).

Πολίτευμα : Κοινοβουλευτικὴ Δημοκρατία (Ὁμοσπονδιακή).

Κέφιπ - Τάουν

Πρ ω τ ε ύ ο υ σ α ι : Πραιτώρια (425.000 κ.) έδρα κυβερνήσεως, Κέφιπ Τάουν (800.000 κ.) έδρα Κοινοβουλίου. Πόλεις : Γιοχάννεσμπουργκ (1.100.000 κ.), Ντουρμπάν (660.000 κ.), Πόρτ 'Ελιζαμπεθ (275.000 κ.), Τζέρμιστον (220.000 κ.), Κιμπερλέυ κ.ά.

2. ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ. (Έκτασις 822.876 τ.χλμ.—κάτ. 453.000). Εύρίσκεται μεταξύ Νοτιοαφρικανικής Ένώσεως, Μπετσιουναλάνδης, Άγκόλας. Βρέχεται δέ από τον Άτλαντικόν ώκεανόν.

Μέγιστον μέρος του έδάφους της καταλαμβάνει ή έρημος Καλαχάρη. Το υπόλοιπον είναι στεππώδες. Κλίμα έρήμου, ήπειρωτικόν, θερμόν και ξηρόν.

Ή οικονομική ζωή στηρίζεται εις την γεωργίαν, την αλιείαν, την κτηνοτροφίαν και τον όρυκτόν πλοῦτον (άδάμαντες, ψευδάργυρος, μαγγάνιον, χαλκός, μόλυβδος).

Διαθέτει όδικόν δίκτυον 8.000 χλμ. και σιδηροδρομικόν 2.800 χλμ. Επίσης έχει αεροπορικην και άτμοπλοικην σύνδεσιν.

Οι κάτοικοι (έκτός όλίγων Εύρωπαϊων) είναι Νέγροι διαφόρων φυλών, όπως και εκείνοι της Νοτιοαφρικανικής Ένώσεως. Είναι Χριστιανοί και ειδωλοάτραι, αναλφάβητοι 75%.

Ή Νοτιοδυτική Άφρική τελεί υπό την κηδεμονίαν της Νοτιοαφρικανικής Ένώσεως και έχει πρωτεύουσαν την Βίνχουκ (36.000).

Ντουμπάν

Εἰς τὴν Νοτιοαφρικανικὴν Ἐνωσιν ὑπάρχουν ἑλληνικαὶ παροικίαι. Εὐρίσκονται εἰς πλήρη ἀκμὴν. Οἱ Ἕλληνες ἀσχολοῦνται μὲ τὸ τοπικὸν ἐμπόριον καὶ πολλοὶ εἶναι κάτοχοι φυτειῶν. Αἱ μεγαλύτεραι ἑλλην. παροικίαι εὐρίσκονται εἰς τὸ Γιохάννεσμπουργκ (7.000) καὶ τὸ Κέηπ-Τάουν.

Ἐρωτήσεις - Ἔργασαι. Πρὸς ποίαν διεύθυνσιν ἀπὸ τὸν τόπον σας εὐρίσκεται ἡ Νοτιοαφρικανικὴ Ἐνωσις; Οἱ Ἕλληνες τῆς Νοτιοαφρικανικῆς Ἐνώσεως ἐορτάζουν τὰ Χριστούγεννα μὲ χιόνας καὶ πάγους;

Διατί εἰς ὠρισμένας χώρας τῆς Ν. Ἀφρικῆς δὲν ἀναπτύσσεται ἡ κτηνοτροφία; Ποῦ εὐρίσκεται τὸ ἀκρωτήριον τῆς «Καλῆς Ἑλπίδος» καὶ διατί ὠνομάσθη οὕτω;

Γνωρίζετε ὅτι τὰ ἀδαμαντωρυχεῖα τοῦ Γιохάννεσμπουργκ καὶ τοῦ Κιμπερλέυ εἶναι τὰ μεγαλύτερα τοῦ κόσμου;

Ζητήσατε πληροφορίας διὰ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν ἀδαμάντων.

Περιγράψατε τὸ ταξίδιον Ἕλληνοσ μετανάστου ἀπὸ τὰς Ἀθήνας μέχρι τοῦ Γιохάννεσμπουργκ.

IV. Η ΑΜΕΡΙΚΗ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ ἡπειρος Ἀμερική εὐρίσκεται εἰς τὸ Δυτικὸν ἡμισφαίριον, μεταξύ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ Εἰρηνικοῦ καὶ ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Βορείου Παγωμένου μέχρι τοῦ Νοτίου τοιοῦτου.

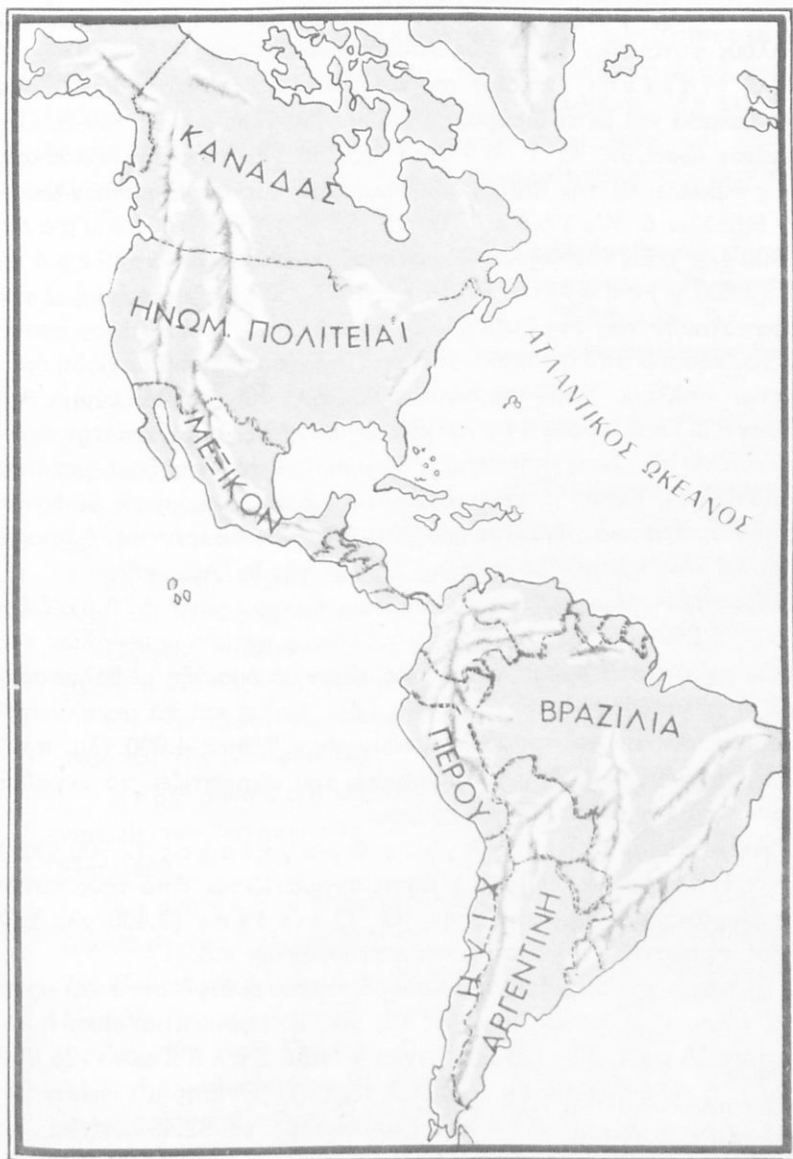
Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο σαφῶς διακεκριμένα τμήματα, τὸ Βόρειον καὶ τὸ Νότιον. Ταῦτα ἐνώνονται μὲ στενὴν λωρίδα γῆς. Ἐκαστὸν ἐξ αὐτῶν ἀποτελεῖ σχεδὸν ἰδιαιτέραν ἡπειρον.

Ἡ Ἀμερική ἔχει ἕκτασιν 42.000.000 τετρ. χλμ., ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 24.250.000 καταλαμβάνει ἡ Βόρειος καὶ τὰ 17.750.000 ἡ Νότιος.

Καθ' ὅλον τὸ μήκος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς Ἀμερικῆς ὑψώνονται μεγάλα ὄρη, τὰ ὁποῖα κατευθύνονται ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον. Τοιοῦτοτρόπως ἀπὸ τὴν Ἀλάσκαν μέχρι τοῦ Μεξικοῦ (τῆς Β. Ἀμερικῆς) ἐκτείνεται μία τεραστία ὄροσειρά, ἡ ὁποία εἶναι γνωστὴ μὲ τὸ γενικὸν ὄνομα Βραχώδη ὄρη. Ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἶναι τὸ Μάκ-Κίνλεϋ (6.188 μ.), ὁ Προφήτης Ἡλίας (5.434 μ.) καὶ τὸ ὄρος Βράνγκελ (4.876 μ.) εἰς τὴν Ἀλάσκαν. Τὸ Λόγκαν (5.955 μ.) εἰς τὸν Καναδᾶν. Τὸ Οὐχίτνεϋ (4.541 μ.) εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας. Τὰ ἡφαίστεια Ὁριτζόμπα (5.653 μ.) καὶ Ποποκατέπελτ (5.440 μ.) εἰς τὸ Μεξικόν. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Β. Ἀμερικῆς ὑψοῦται ἡ ὄροσειρὰ τῶν Ἀππαλαχίων ὄρων (2.044 μ.).

Εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ Μεξικοῦ μέχρι τῆς Γῆς τοῦ Πυρός, ἐκτείνεται ἄλλη ὄροσειρά, γνωστὴ μὲ τὸ γενικὸν ὄνομα Κορδιλλιέραι τῶν Ἀνδεων ἢ ἀπλῶς Ἀνδεις. Ὑψηλότερα κορυφὴ τῶν Ἀνδεων εἶναι ἡ Ἀκονκάουα (7.035 μ.) εἰς τὴν Χιλὴν. Αἱ Ἀνδεις εἶναι ὄρη ἡφαιστειογενῆ μὲ πλεῖστα ἐνεργὰ ἡφαίστεια, ὅπως τὸ Κοτοπάξι (5.940 μ.), τὸ Χιμπορόσο (6.310 μ.), τὸ Γκουαλατιάρι (6.397 μ.) κ.ά. Τὸ ἀνατολικὸν τμήμα τῆς Ν. Ἀμερικῆς καταλαμβάνουν τὰ Βραζιλιανὰ ὄρη.

Μεταξὺ τῶν Βραχωδῶν ὄρων καὶ τῶν Ἀππαλαχίων ἐκτείνεται ἡ μεγάλη πεδιάς τοῦ Μισισσιπιῆ, βορειότερον δὲ ἡ Καναδική. Μεταξὺ τῶν Ἀνδεων καὶ τῶν Βραζιλιανῶν ὄρων ἐξ ἄλλου ἐκτείνεται τὸ ἀπέραντον ὀροπέδιον τῆς Βραζιλίας. Ἄλλα μεγάλα ὀροπέδια σχηματίζονται ἐπὶ τῶν Ἀνδεων, τὰ ὁποῖα κατοικοῦνται ἀραιῶς, λόγῳ τοῦ τροπικοῦ κλίματος.

Χάρτης Ἀμερικής

Αί πολλὰι βροχαὶ καὶ αἱ χιόνες σχηματίζουσι εἰς τὴν ἸΑμερικὴν πολλοὺς ποταμοὺς. Ἐξ αὐτῶν σπουδαιότεροι εἶναι :

Ὁ Μακένζι, ὁποῖος συγκεντρώνει τὰ ὕδατα τῶν λιμνῶν τοῦ Καναδᾶ καὶ μετὰ διαδρομὴν 4.600 χλμ. ἐκβάλλει εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανόν. Ὁ Γιοὺκων (3.700 χλμ.) εἰς τὴν ἸΑλάσκαν, ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὴν Βερίγγειον θάλασσαν. Εἰς τὸν Εἰρηρικόν ὠκεανόν ἐκβάλλει ὁ Κολομπια (2.250 χλμ.) καὶ ὁ Κολοράδο (2.900 χλμ.). Εἰς τὸν Μεξικανικόν κόλπον ἐκβάλλουσι ὁ Ρίο Γκράντε (2.800 χ.) καὶ ὁ Μισσισιπιῆς (7.250 χλμ.), ὁ ὁποῖος μετὸν παραπόταμόν του Μιζούρι, θεωρεῖται ὡς ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τοῦ κόσμου ἀπὸ ἀπόψεως μήκους. Πηγάζει ἀπὸ τὰ Βραχώδη ὄρη, δέχεται πολλοὺς παραποτάμους (Ἰλλινόις, Ὀχάιο, Μιζούρι, Ἀρκάνσας κ.ἄ.) καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ, Κατὰ τὴν ἀνοιξιν, ὅποτε αἱ χιόνες τήκονται, πλημμυρίζει καὶ προξενεῖ μεγάλας καταστροφάς, Κυλίει πάγους, ὄγκώδεις λίθους καὶ κορμούς δένδρων. Εἰς τὸν ἸΑτλαντικόν ὠκεανόν ἐκβάλλει ὁ Ἅγιος Λαυρέντιος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸν ἔκρουον τῶν μεγάλων λιμνῶν τῆς Β. ἸΑμερικῆς.

Εἰς τὴν Ν. ἸΑμερικὴν σπουδαιότεροι ποταμοὶ εἶναι ὁ Ἄμαζόνιος (6.240 χλμ.), ὅστις δέχεται τὰ ὕδατα πλείστων μεγάλων ποταμῶν καὶ ἀποκτᾶ βάθος καὶ πλάτος, ὥστε νὰ ὁμοιάζῃ μετὸ θάλασσαν. Εἶναι ὁ πολυυδρότερος ποταμὸς τῆς Γῆς. ἸΑκόμη καὶ τὰ μεγαλύτερα ἐμπορικὰ πλοῖα δύνανται νὰ πλεύσουσι μέχρι βάρους 4.000 χλμ. πρὸς τὸ ἐσωτερικόν. Μετὸς παραποτάμους τοῦ σχηματίζει τὸ μεγαλύτερον ποτάμιον σύστημα τοῦ κόσμου.

Ἄλλοι ποταμοὶ εἶναι ὁ Ἅγιος Φραγκῖσκος (2.900 χλμ.) ὁ Λάπλάτα (4.000 χλμ.), ὅστις σχηματίζεται ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς Παραναῖν καὶ Οὐρουγουάην, Ὁ Ὀρινόκος (2.400 χλμ.), ὁ ὁποῖος σχηματίζει μεγαλοπρεπεῖς καταρράκτας κ.ἄ.

Ὅτι πάγοι καὶ αἱ χιόνες τοῦ Καναδᾶ τήκονται σιγὰ-σιγὰ καὶ σχηματίζουσι πολλὰς λίμνας, μεγάλας καὶ μικράς. Κυριώτεραι εἶναι ἡ λίμνη τῶν Ἄρκτων (29.000 τ.χλμ.), τῶν Σκλάβων (26.000 τ.χλμ.), ἡ Οὐϊνιμπέκ (25.000 τ.χλμ.). Ἐπίσης αἱ «πέντε λίμναι», ἧτοι: Ἄνω Λίμνη (Σουπέριου) μετὸ 82.400 τ.χλμ., ἡ Χιοῦρον (60.000 τ.χλμ.), ἡ Μίτσιγκαν (58.100 τ.χλμ.), ἡ Ἡρι (25.800 χλμ.) καὶ ἡ Ὀντάριο (19.000 τ.χλμ.). Τὰ ὕδατα τῆς λίμνης Ἡρι (ἡ ὁποία εἶναι ἡ ὑψηλότερα) πίπτουσι εἰς βάραθρον

ὕψους 50 μ. καὶ πλάτους 1.200 μ. Οὕτω σχηματίζονται οἱ περίφημοι καταρράκται τοῦ Νιαγάρα. Κατὰ τὴν νύκτα φωτίζονται μὲ προβολεῖς, μαζί δὲ μὲ τὰς γεφύρας καὶ τὰ ἄλλα τεχνικὰ ἔργα ἐμφανίζονται ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλοπρεπέστερα θεάματα τοῦ κόσμου. Ἐξ ἄλλου μὲ τὴν δύναμιν τῶν νερῶν κινοῦνται πολλὰ ἐργοστάσια καὶ ἀρδεύονται μεγάλοι ἐκτάσεις. Τὸν χειμῶνα οἱ καταρράκται παγώνουν καὶ σχηματίζουν τεραστίους ὄγκους πάγου.

Εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀμερικὴν σπουδαιότεραι λίμναι εἶναι ἡ Νικαράγουα (7.700 τ.χλμ.) καὶ εἰς τὴν Νότιον ἡ Μαράκακάιμπο (13.000 τ.χλμ.) καὶ ἡ Τιτικάκα (8.300 τ.χλμ.).

Ἡ Βόρειος καὶ ἡ Κεντρικὴ Ἀμερικὴ ἔχουν πλούσιον θαλάσσιον διαμελισμόν, ἐνῶ ἡ Νότιος στερεῖται τοιούτου.

Ἀπὸ τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανὸν ἔρχεται τὸ ψυχρὸν ρεῦμα τοῦ Λαβραδὸρ, τὸ ὁποῖον παγώνει τὰ πάντα. Σχηματίζονται ἐκεῖ πλεῖστα παγωμένα νῆσοι (Γῆ Μπάφιν, Ν. Βικτωρία, Γροιλανδία κ.ἄ.). Εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν εὐρίσκονται αἱ νῆσοι Ἀντίλλαι κ.ἄ.

Εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανὸν σχηματίζονται αἱ θάλασσαι: Ἀρκτική, Μπαῶφορ καὶ οἱ κόλποι: Χούδσων καὶ Μπάφιν.

Εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν σχηματίζονται: ὁ κόλπος τοῦ Μεξικοῦ, ὁ κόλπος τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου καὶ ἡ Καραϊβικὴ θάλασσα.

Εἰς τὸν Εἰρηρικὸν ὠκεανὸν σχηματίζονται οἱ κόλποι τῆς Ἀλάσκας καὶ τῆς Καλιφορνίας.

Χερσόνησοι εἶναι αἱ ἐξῆς: Λαβραδὸρ, Φλωρίδος, Παταγονίας εἰς τὸν Ἀτλαντικόν. Ἡ Ἀλάσκα καὶ τῆς Καλιφορνίας εἰς τὸν Εἰρηρικόν.

Ἀκρωτήρια εἶναι τὸ Μπάροου εἰς τὸ βόρειον ἄκρον, τοῦ Ἁγ. Λουκά εἰς τὴν Καλιφόρναν καὶ τὸ Χόρν εἰς τὸ νότιον ἄκρον.

Πορθμοὶ εἶναι ὁ Βερίγγειος (μεταξὺ Ἀμερικῆς - Ἀσίας), Νταϊβις (μεταξὺ Καναδᾶ - Γροιλανδίας), Μαγγελάνου (μεταξὺ Παταγονίας - Γῆς τοῦ Πυρός). Διῶρυξ εἶναι τοῦ Παναμᾶ (μήκους 81,6 χλμ. καὶ πλάτους 91 μ.), διὰ τῆς ὁποίας τὰ πλοῖα διέρχονται, ἀνερχόμενα καὶ κατερχόμενα διὰ δεξαμενῶν.

Τὸ κλίμα ποικίλλει ἀναλόγως τῆς θέσεως ἐκάστου τόπου. Παρ' ὅλον ὅτι ἡ Β. Ἀμερικὴ εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς εὐκράτου ζώνης, τὸ ψῦχος εἶναι δριμύ κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τὸ θέρος θερμόν. Τὰ ἐπὶ τοῦ

Ἄτλαντικοῦ παράλια δέχονται τὸ ψυχρὸν ρεῦμα τοῦ Λαβραδὸρ καὶ εἶναι ψυχρότερα ἐκείνων τοῦ Εἰρηνικοῦ, τὰ ὅποια δέχονται τὸ θερμὸν ρεῦμα Κούρο Σίβο.

Ἡ βόρειος περιοχή (Ἄλσκα, Καναδᾶς, Γροιλανδία) ἔχει κλίμα πολικόν. Ὁ χειμὼν εἶναι μακρὸς καὶ ψυχρότατος καὶ τὸ θέρος βραχύ. Ἐπικρατοῦν ἐκεῖ οἱ βόρειοι ἄνεμοι, οἱ ὅποιοι φέρουν χιόνια καὶ σπανίως βροχάς.

Νοτιώτερον (Ν. Καναδᾶς, Β. περιοχή Η.Π.Α.) εἰσέρχονται οἱ ψυχροὶ ἄνεμοι τοῦ Καναδᾶ, ἀλλὰ καὶ οἱ θερμοὶ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου. Συνήθως συναντῶνται μεγάλοι ὄγκοι θερμῶν καὶ ψυχρῶν ἀνέμων καὶ σχηματίζουν κυκλώνας, οἱ ὅποιοι ἐπιφέρουν μεγάλας καταστροφάς.

Ἡ Κεντρικὴ Ἀμερικὴ καὶ τὸ βόρειον τμήμα τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἔχουν κλίμα τροπικόν μὲ ἀφθόνη βροχὰς καὶ ὑψηλὰς θερμοκρασίας. Εἰς τὰ ὄροπέδια μετριάζεται ἡ θερμοκρασία λόγω τοῦ ὕψους καὶ τῶν βροχῶν.

Νοτιώτερον (Βραζιλία, Ἀργεντινὴ) τὸ κλίμα εἶναι εὐκρατον, ἰδίως εἰς τὰς δυτικὰς ἀκτὰς. Εἰς τὸ νοτιώτατον ἄκρον παρατηρεῖται ὑπερβολικὴ ξηρασία καὶ ἡ θερμοκρασία σημειώνει μεγάλας μεταπτώσεις.

Εἰς τὴν περὶ τὸν Ἰσημερινὸν περιοχὴν ἀπαντῶνται ὅλαι αἱ ποικιλίαι τῶν τροπικῶν φυτῶν. Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀμαζονίου καὶ ἀλλαχοῦ σχηματίζονται παρθένα δάση, ἀνεξερεύνητα εἰσέτι. Εἰς τὸ βόρειον τμήμα τῆς Β. Ἀμερικῆς καὶ τὸ νότιον τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐπικρατεῖ στεπιπώδης βλάστησις. Εἰς τὰς εὐκράτους ζώνας ἡ βλάστησις εἶναι ὁμοία μὲ ἐκείνην τῆς Εὐρώπης.

Ἐφ' ὅσον ἡ Ἀμερικὴ ἐκτείνεται εἰς ὅλας τὰς ζώνας, ἀπαντῶνται καὶ ὅλα τὰ εἶδη τῶν ζώων: ἀπὸ τὰς λευκὰς ἄρκτους μέχρι τῶν λεόντων καὶ τῶν κροκοδείλων.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Ἀμερικὴ θεωρεῖται ὡς ἡ πλουσιωτέρα ἡπειρος τῆς Γῆς. Εἰς τὰ ἐδάφη τῆς καλλιεργοῦνται τὰ φυτὰ ὄλων τῶν ζωνῶν. Εἰς τοὺς ἀπεράντους λειμῶνάς τῆς ἐκτρέφονται ἑκατομμύρια προβάτων, βοοειδῶν καὶ ἄλλων ζώων. Τὰ δάση τῆς προσφέρουν ἀφθονον ξυλείαν. Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλουσιώτατον

εις πετρέλαιον, άνθρακα, σιδηρομεταλλεύματα, χρυσόν, άργυρον, πολυτίμους λίθους, ούράνιον κ.λπ.

‘Η άλιεία έχει μεγίστην ανάπτυξιν και διεξάγεται κατ’ έπιστημονικόν τρόπον, τόσον εις τās θαλάσσας, όσον και εις τούς ποταμούς και τās λίμνας.

‘Η βιομηχανία έχει πρωτοφανή ανάπτυξιν, ιδίως εις τās Η.Π.Α. και συναγωνίζεται τās βιομηχανίας όλου του κόσμου.

Τό έθνικόν εισόδημα τών περισσοτέρων κρατών της ‘Αμερικής είναι ύψηλόν και τουτο δεικνύει πλοῦτον και ευμάρειαν.

3. ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ : Οί κάτοικοι είναι άπόγονοι τών παλαιών κατοίκων της ‘Αμερικής και άπόγονοι τών μεταναστών Ευρωπαίων και ‘Ασιατών.

Οί πρώτοι κάτοικοι της ‘Αμερικής άνήκουν εις τās φυλάς τών ‘Ινκας, Μάγια και ‘Αζτέκων, αί όποϊαι άπετέλουν τήν όμοιογένειαν τών ‘Ερυθροδέρμων. Αυτούς οί πρώτοι ξερευνηται (Κολόμβος κ.λπ.) ώνόμασαν ‘Ινδιάνους, έπειδή έπίστευον, ότι έφθασαν εις τās ‘Ινδίας. Οί πλέον πολιτισμένοι «‘Ινδιάνοι» κατάρκουν εις τό Μεξικόν, τό Περού και τήν Βολιβίαν. Είχον δε αναπτύξει μέγαν πολιτισμόν, τόν όποϊον όμως κατέστρεψαν οί Ευρωπαϊοι κατακτηται (Κορτέζ, Πιζάρο κ.ά.).

Πιστεύεται ότι κατά τό 1.000 μ.Χ. οί τολμηροί Σκανδιναυοί Βίγκιγκς έφθασαν με τά πρωτόγονα πλοϊα των μέχρι τών άκτών της Β. ‘Αμερικής. ‘Επισήμως όμως θεωρείται, ότι πρώτος άνεκάλυψε τήν ‘Αμερικήν ό Κολόμβος. ‘Ο ‘Αλσατός χαρτογράφος όμως Βαλνζεμούλλερ, ό όποϊος πρώτος συνέταξε τόν χάρτην της νέας ήπειρου, έλησμόνησε τόν Κολόμβον και ένεθυμήθη τόν ‘Αμερικο Βεσπούκι. ‘Ωνόμασε λοιπόν τήν νέαν ήπειρον ‘Αμερικήν.

‘Η ‘Αμερική ξερευνήθη ταχύτατα και κατεκτήθη άπό του Έυρωπαϊους. Ουτοι, με τά τελειότερα πολεμικά μέσα, τά όποϊα διέθετον, έπεβλήθησαν τών Ιθαγενών και τούς έξώντωσαν. Σήμερον οί ‘Ινδιάνοι ύπολογίζονται εις 350.000.

Οί Ευρωπαϊοι, οί όποϊοι έγκατεστάθησαν εις τήν Β. ‘Αμερικήν, είναι κυρίως ‘Αγγλοσάξωνες. Εις τήν Κεντρικήν και Νότιον ‘Αμερικήν έγκατεστάθησαν ‘Ισπανοί και Πορτογάλοι. ‘Επηκολούθησαν έπιμειξίαι και έγεννήθησαν οί μιγάδες. Διά τήν καλλιέργειαν τών φυτειών, οί Ευρωπαϊοι μετέφερον δούλους άπό τήν ‘Αφρικήν. ‘Η δουλεία κατηρ-

γῆθη ἀργότερον καὶ οἱ Νέγροι τῆς Ἀμερικῆς ἐπληθύνθησαν. Σήμερον μάλιστα ἐδημιουργήθη «φυλετικὸν ζήτημα» εἰς τὰς Η.Π.Α. μεταξὺ Νέγρων καὶ Λευκῶν.

Εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν ὀμιλοῦν τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν (καὶ εἰς τινὰ μέρη τὴν Γαλλικὴν). Εἰς τὴν Κεντρικὴν καὶ Νότιον Ἀμερικὴν ὀμιλοῦν τὴν Ἰσπανικὴν ἢ τὴν Πορτογαλικὴν.

Κατὰ τὸ θρήσκευμα οἱ Ἀμερικανοὶ εἶναι Χριστιανοὶ Διαμαρτυρόμενοι ἢ Καθολικοί.

Μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Ἀμερικῆς ζοῦν καὶ περὶ τὸ ἓν ἑκατομμύριον Ἕλληνες, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ «Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ».

4. ΦΥΣΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Ἀμερικὴ δύναται νὰ χωρισθῆ εἰς τρία φυσικὰ διαμερίσματα : Βόρειον, Κεντρικὸν καὶ Νότιον. Εἰς αὐτὰ ζοῦν περὶ τὰ 24 ἐλεύθερα κράτη καὶ 15 νησιωτικὰ ἀποικιακὰ συγκροτήματα.

Ἑρωτήσεις - Ἔργασιαί. Ποῦ εὐρίσκεται ἡ Ἀμερικὴ; Διατὶ ὠνομάσθη οὕτω; Ποῖος τὴν ἀνεκάλυψε; Πῶς συμβαίνει νὰ ἔχη κατοίκους : Λευκοὺς, Μαύρους καὶ Ἐρυθροδέομους;

Εἰς τί οἱ ποταμοὶ Μισσισιπιῆς καὶ Ἀμαζόνιος εἶναι πρῶτοι;
Ποῖαι εἶναι αἱ δύο βασικαὶ ὄροσειραί;

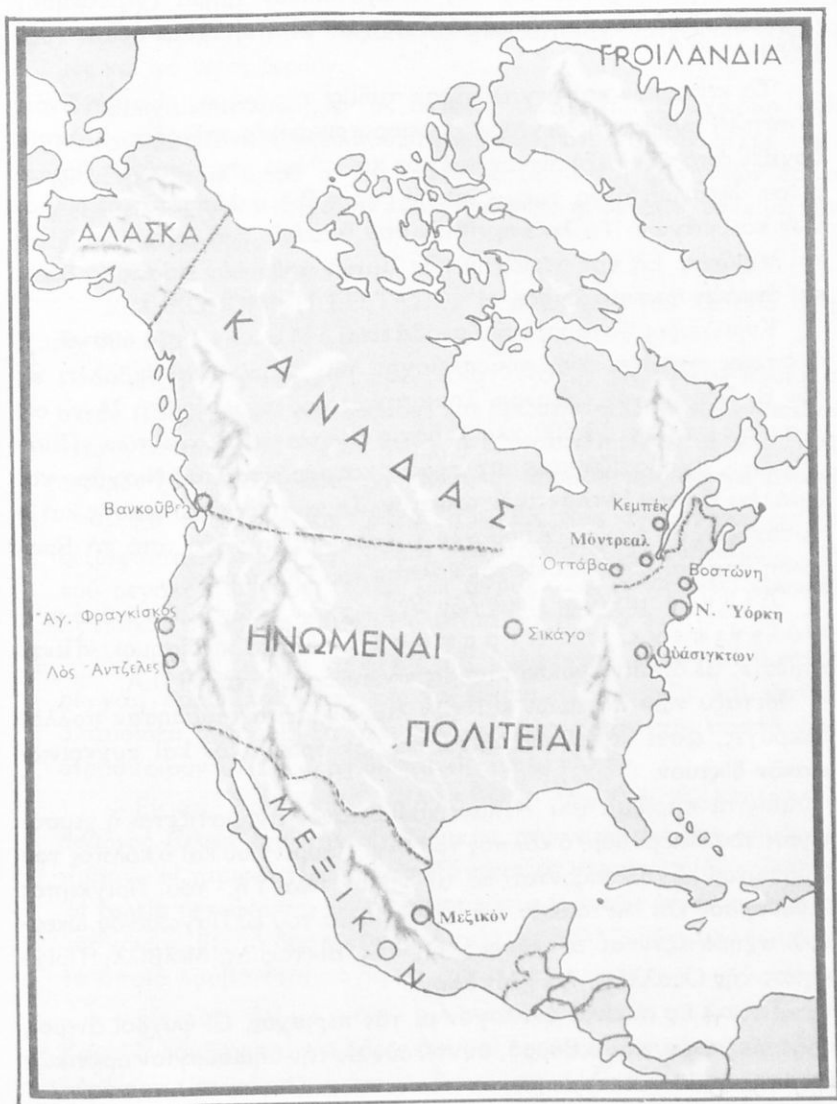
ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

1. ΚΑΝΑΔΑΣ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ : Ὁ Καναδᾶς καταλαμβάνει τὸ βόρειον ἡμισυ περίπου τῆς Β. Ἀμερικῆς. Ἔχει ἕκτασιν 9.959.401 τετρ. χλμ. μὲ ὅλας τὰς νήσους τοῦ Β. Παγωμένου ὠκεανοῦ, αἱ ὅποια ἀνήκουν εἰς αὐτόν. Εἶναι τὸ δευτερον εἰς ἕκτασιν κράτος τοῦ κόσμου μετὰ τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν.

Πρὸς τὰ ΒΔ. συνορεύει μὲ τὴν Ἀλάσκαν καὶ πρὸς Ν. μὲ τὰς Η.Π. Ἀμερικῆς. Ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα σημεῖα βρέχεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης, ἤτοι ὑπὸ τοῦ Βορείου Παγωμένου ὠκεανοῦ (πρὸς Β), τοῦ Ἀτλαντικοῦ (πρὸς Α.) καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ (πρὸς Δ.).

Ἡ δυτικὴ περιοχὴ εἶναι ὄρεινή. Περιλαμβάνει τμῆμα τῶν Βραχω-

Βόρειος Ἀμερική

δῶν ὀρέων μὲ χιονοσκεπεῖς κορυφάς, ἀπὸ τὸς ὁποίας ὑψηλότερα εἶναι τὸ Λόγκαν (5.955 μ.). Εἰς τὸ ἀνατολικὸν τμήμα (χερσόνησον Λαβραδὸρ) φθάνουν αἱ διακλαδώσεις τῶν Ἀππαλαχίων ὀρέων (ὑψ. 1.200 μ.).

Τὸ κεντρικὸν καὶ μεγαλύτερον τμήμα τῆς χώρας εἶναι πεδινόν. Ἀποτελεῖ τμήμα τῆς μεγάλης Βορειοαμερικανικῆς πεδιάδος, ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Μεξικανικὸν κόλπον καὶ φθάνει μέχρι τοῦ Β. Παγωμένου ὠκεανοῦ. Μέγα τμήμα αὐτῆς (πρὸς Β.) καλύπτεται ὑπὸ χιόνων καὶ πάγων. Τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Μακένζι ἔχει ἀπέραντα δάση καὶ λιμνῶνας. Εἰς τὴν περιοχὴν τῶν λιμνῶν ἀφθονοῦν ἐπίσης τὰ δάση καὶ ἀκμάζει ἡ κτηνοτροφία.

Κυριώτερος ποταμὸς τοῦ Καναδᾶ εἶναι ὁ Μ α κ έ ν ζ ι (4.600 χλμ.), ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῶν λιμνῶν καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανόν. Σημαντικώτερος ὅμως εἶναι ὁ Ἄ γ ι ο ς Λ α υ ρ έ ν τ ι ο ς (3.500 χλμ.), ὅστις δέχεται τὰ ὕδατα τῶν «Πέντε Λιμνῶν», σχηματίζει τοὺς περιφήμες καταρράκτας τοῦ Νιαγάρα καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν. Σημαντικὸς εἶναι ἐπίσης καὶ ὁ ποταμὸς Ν έ λ σ ω ν (2.560 χλμ.), ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὰ Βραχῶδη ὄρη καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τοῦ Οὐδσωνος.

Λίμναι μεγάλαι εἶναι τῶν Ἀ ρ κ τ ω ν, τῶν Σ κ λ ά β ω ν, ἡ Ο ὔ τ ι ν ν ι π ε γ κ, ἡ Ἀ τ α μ π ά σ κ α καὶ αἱ περίφημοι «Πέντε Λίμναι», αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς τὰ σύνορα μὲ τὰς Η.Π.Α.

Μεταξὺ τῶν ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν κατεσκευάσθησαν πολλὰ διώρυγες, ὥστε νὰ σχηματίζεται τέλειον ἀρδευτικὸν καὶ συγκοινωνιακὸν δίκτυον.

Εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ σχηματίζεται ἡ χερσόνησος τοῦ Λαβραδὸρ, ὁ κόλπος τοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου καὶ ὁ κόλπος τοῦ Οὐδσωνος. Σχηματίζονται δὲ αἱ νῆσοι Νέα Γῆ, τοῦ Πρίγκηπος Ἐδουάρδου καὶ Ἀντικόστι. Εἰς τὰ παράλια τοῦ Β. Παγωμένου ὠκεανοῦ σχηματίζονται αἱ νῆσοι: Γῆ τῆς Βικτωρίας, Μελβίλλ, Πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας, ἡ Γῆ Μπάφφιν.

Τὸ κ λ ῖ μ α εἶναι ἀνάλογον μὲ τὰς περιοχάς. Οἱ ψυχροὶ ἄνεμοι, οἱ ὁποῖοι πνέουν ἀπὸ Βορρᾶ, συντελοῦν εἰς τὴν δημιουργίαν ἀρκτικῶν θερμοκρασιῶν καὶ κλίματος.

Πρὸς τὰ ΝΑ., τὸ θερμὸν ρεῦμα τοῦ Κόλπου δημιουργεῖ ἀφθόνη βροχάς καὶ τὸ κλίμα εἶναι ἠπιώτερον. Ἡπιον εἶναι καὶ τὸ κλίμα τῶν

παραλίωv του Ειρηνικοῦ, ἔξ αἰτίας του θερμοῦ ρεύματος Κουρο-Σίβο.

Εἰς τὸ κέντροv τὸ κλίμα εἶναι ἠπειρωτικόν. Ὁ χειμῶv εἶναι δρι-
μῦς καὶ τὸ θέρος θερμόv.

Βροχαὶ πίπτουv εἰς τὰς δυτικὰς κλιτῦς τῶv Βραχωδῶv ὀρέωv
καὶ σχηματίζουvται πολλὰ δάση κωνοφόρων δένδρων μέχρι του ὑ-
ψομέτρου τῶv 2.000 μ. Πέραv αὐτοῦ ἀρχίζει ἡ ζώνη τῶv ὀρεινῶv
λειμῶv. Εἰς τὴν περιοχὴν τῶv χιόνων δὲν φύουvται πλέον εἰμὴ μόνον
βρύα καὶ λειχῆνες.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ οἰκονομία του Καναδᾶ στηρί-
ζεται :

— Εἰς τὴν γεωργίαν, μὲ κατ' ἔξοχὴν γεωργικὸν προϊόν τὸν
σίτον (2α χώρα εἰς τὸν κόσμou) καὶ βρώμην, τῶv ὁποίωv ἡ καλλιέρ-
γεια γίνεται μὲ τὰ πλέον σύγχρονα μέσα. Παράγει ἀκόμη λιναρό-
σπορον (3η χώρα), ὄρυζαν, γεώμηλα, ἀραβόσιτον, σακχαρότευτλα.

— Εἰς τὴν κτηνοτροφίαν. Εἰς τοὺς ἀπεράντους λειμῶνας
ἐκτρέφουvται βοοειδῆ καὶ χοῖροι (τὰ πρόβατα δὲν εὐδοκιμοῦv λόγω
του μεγάλου ψύχους), ἀλλὰ καὶ ἄγρια ζῶα (ἀλώπεκες, κουνάβια)
εἰς εἰδικὰς περιοχὰς, διὰ τὰ πολῦτιμα γουναρικά τωv.

— Εἰς τὴν ἀλιείαν. Εἰς τὰς θαλάσσας ἀλιεύουvται βακαλάοι,
ρέγγαι, σαρδέλλαι κ.λπ. Εἰς τὰ ὕδατα τῶv λιμνῶv καὶ ποταμῶv
ἀλιεύουvται σολομοί. Τὰ ἀλιευτικὰ προϊόντα γίνουvται παστὰ ἢ κον-
σερβοποιοῦvται καὶ διατίθενται εἰς τὸ ἐμπόριον.

— Εἰς τὰ δασικὰ προϊόντα. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται
ἄφθονος ξυλεῖα διὰ τὴν οἰκοδομικὴν, τὴν ναυπηγικὴν, τὴν χαρτο-
ποιίαν. Ἡ περισσοτέρα ξυλεῖα ἐξάγεται εἰς τὴν περιοχὴν του Κεμπέκ.
Ἡ ξυλεῖα μεταφέρεται εἰς τὰ ἐργοστάσια διὰ τῶv μεγάλων ποταμῶv
τῆς χώρας. Εἰς τὰ δάση γίνεται κυνήγιον πολλῶv ἀγρίων ζῶων, ἀπὸ
τὰ ὁποῖα λαμβάνεται τὸ δέρμα τωv.

— Εἰς τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος του
Καναδᾶ λαμβάνεται ψευδάργυρος καὶ νικέλιον (1η χώρα), γύψος καὶ
οὐράνιον (2α χώρα), χρυσὸς (3η χώρα), ἄργυρος (4η χώρα), σίδη-
ρος καὶ χαλκὸς (5η χώρα), ἄλας, πετρέλαιον, μόλυβδος κ.ἄ.

Ὁ Καναδᾶς διαθέτει ἄφθονον «λευκὸν ἄνθρακα» καὶ ἡ βιομηχανία

του παρουσιάζει συνεχή πρόοδον. Ἴδιαιτέραν ἀνάπτυξιν ἔχει ἡ χαρτοποιία, ἡ βιομηχανία κρέατος, ἡ κατεργασία ξυλείας, ἡ μεταλλουργία, ἡ γαλακτοκομία κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἀρίστη. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον τῆς χώρας ἔχει μῆκος πλέον τῶν 900.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικὸν πλέον τῶν 80.000 χλμ. Ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ ὑπάρχουν πολλαί. Ἡ ἀτμοπλοία καὶ ἡ ποταμοπλοία συμπληρῶνουν τὸ συγκοινωνιακὸν δίκτυον.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τοῦ Καναδᾶ ἀνέρχονται εἰς 18.928.000 (πυκνότης : 2). Οὗτοι, εἶναι ἀγγλικῆς καταγωγῆς (23%), σκωτικῆς (10%), ἱρλανδικῆς (10%), γαλλικῆς (30%), γερμανικῆς (6%) κ.λπ. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουν καὶ ἄρκετοὶ Ἕλληνες. Οἱ Ἰνδιάνοι ἀνέρχονται εἰς 200.000 περίπου καὶ οἱ Ἔσκιμῶοι εἰς 30.000. Οἱ Ἰνδιάνοι ἀποτελοῦν μίαν γραφικότητα καθὼς μεταφέρουν τὰς σκηνὰς των, μὲ τὰ χρωματιστὰ δέρματα τῶν βουβάλων, πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ.

Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἐγκατεσπαρμένοι καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν. Ἴδιαιτέρως ὁμως εἰς τὸ Μοντρεάλ, τὸ Τορόντο καὶ τὴν Ὀττάβαν ὑπάρχουν αἱ ἀρχαιότεραι ἑλληνικαὶ παροικίαι.

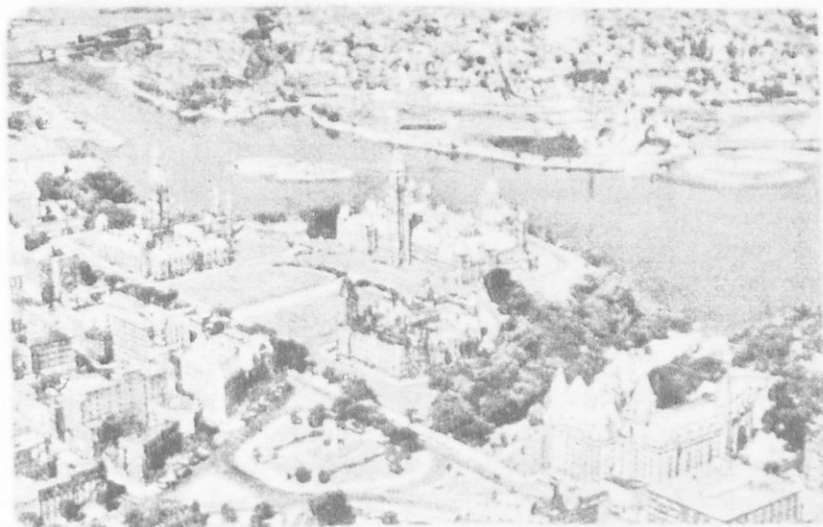
Θρησκεία : Τὰ 46% τῶν κατοίκων εἶναι Καθολικοί, τὰ 40% ἀκολουθοῦν τὰς διαφόρους Ἐκκλησίας τῶν Διαμαρτυρομένων καὶ οἱ λοιποὶ ἄλλα δόγματα.

Ἐκπαίδευσις : εἶναι ἀνεπτυγμένη καὶ ὑπάρχουν σχολεῖα παντὸς τύπου καὶ κολλέγια. Τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον τῶν Καναδῶν εἶναι ὑψηλὸν (ἀναλφάβητοι 3%).

Πολίτευμα : Ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατία. Ὁ Καναδᾶς ἀποτελεῖ μέλος τῆς Βρετανικῆς Κοινοπολιτείας.

Πρωτεύουσα τοῦ κράτους εἶναι ἡ Ὀττάβα (270.000 κ.) μὲ μεγαλοπρεπῆ δημόσια κτίρια. Πόλεις : Μοντρεάλ (1.200.000 κ.), βιομηχανικὸν κέντρον. Τορόντο (675.000 κ.), κέντρον σιτηρῶν καὶ ἐμπορίου. Βανκοῦβερ (400.000), σπουδαῖς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ. Οὐίνιπεγκ (270.000), ἡ σιταγορὰ τοῦ Καναδᾶ. Κεμπέκ, ἡ ἀρχαιότερα πόλις τοῦ Καναδᾶ. Χάλιφαξ, Ἐντμοντον κ.ἄ.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Κατὰ τὸ 1600 κατέλαβον τὸν Καναδᾶν οἱ Γάλλοι οἱ ὅποιοι ἔκτισαν τὸ Κεμπέκ. Κατόπιν ἤρχισαν νὰ ἀποβιβάζωνται οἱ

Όττάβα

Άγγλοι, οί όποίοι έξετόπισαν τούς Γάλλους. Τό 1867 συνηνώθησαν όλίγαι Πολιτεΐαι καί άπετέλεσαν Όμοσπονδία. Σήμερον ή Όμοσπονδία άποτελείται άπό 10 Πολιτεΐας. Ό Καναδάς έπολέμησε παρά τό πλευρόν τών Άγγλων καί κατά τούς δύο Παγκοσμίους πολέμους.

2. ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Αί Ένωμέναι Πολιτεΐαι τής Άμερικής (Η.Π.Α.) καταλαμβάνουν τό κέντρον σχεδόν τής Β. Άμερικής, μεταξύ Καναδά καί Μεξικου. Προς Α. βρέχονται άπό τόν Άτλαντικόν, προς Ν. άπό τόν Κόλπον του Μεξικου καί προς Δ. άπό τόν Ειρηνικόν ωκεανόν. Η έκτασίς των (χωρίς τας νήσους) άνέρχεται εις 9.346.757 τετρ. χλμ.

Προς Δ. σχηματίζονται δύο παράλληλοι όροσειράι : α) Η παράκτιος όροσειρά, τά Καταρακτώδη όρη καί ή Σιέρα Νεβάδα. Ύψηλοτέρα των κορυφή τό όρος Ουίτνεϋ (4.418 μ.). Έδω εύρίσκονται τά όρη Ουίλσον (1.742 μ.) καί Παλομάρ (1.523 μ.) με τά μεγαλύτερα άστεροσκοπεΐα του κόσμου. β) Η κυρίως όροσειρά τών Βραχιδών

όρέων (κορυφή Μπλάνκα 4.386 μ.). Μεταξύ τῶν δύο ὄροσειρῶν σχηματίζεται τὸ μέγα λεκανοπέδιον τοῦ Κολοράντο (ὑψους 800 - 2.000 μ.). Εἰς αὐτό, ἀπὸ τὰς διαβρώσεις τῶν ὑδάτων, σχηματίζονται μεγάλα χαράδραι, τὰ «Κάνυον». Εἰς τὰς κλιτύς τῶν Βραχωδῶν ὄρέων ὑπάρχουν μεγάλα δάση, γνωστὰ ὡς «πάρκα», εἰς τὰ ὅποια ζοῦν ἄγρια ζῶα. Μεγαλύτερον ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ «Γιελου-στόουν», τοῦ ὁποίου ἡ ἔκτασις εἶναι μεγαλύτερα τῆς Πελοποννήσου.

Πρὸς Α. ἐκτείνεται ἡ ὄροσειρὰ τῶν Ἀππαλαχίων ὄρέων (ὑψηλότερα κορυφή τὸ ὄρος Μισέλλ 2.037 μ.).

Διὰ τῶν ὄρέων αὐτῶν ἡ χώρα κατανέμεται εἰς τρεῖς πεδιάδας : α) τὴν ἀνατολικὴν παραλιακὴν, β) τὴν μεγάλην κεντρικὴν πεδιάδα, ἡ ὅποια θεωρεῖται ὡς ἡ σημαντικώτερα γεωργικὴ περιοχὴ τοῦ κόσμου, χάρις εἰς τὴν ἄρδευσίν της ἀπὸ τὸ ποτάμιον σύστημα τοῦ Μισισσιπιῆ, γ) τὴν δυτικὴν παραλιακὴν πεδιάδα, ἡ ὅποια ἀποτελεῖ παραδεισιακὴν περιοχὴν. Εἶναι καταπληκτικῶς γόνιμος καὶ παράγει τὰ πάντα. Ἀλλὰ καὶ τὸ τοπίον εἶναι ἐξωτικόν. Περιβάλλεται ἀπὸ ὄμαλά ὄρη, τὰ ὅποια φαίνονται ὡς νὰ λείχουν τὸν ὀρίζοντα. Ἐδῶ ἔχουν τὰ «στούντιο» αἱ μεγαλύτεραι κινηματογραφικαὶ ἔταιρῖαι τῶν Η.Π.Α.

Εἰς τὴν Ἀλάσκαν ὑψηλότερα κορυφὴ εἶναι τὸ Μάκ-Κίνλεϋ (6.188 μ.) καὶ εἰς τὰς νήσους Χαβάι ἡ Μάουνα Κέα (4.208 μ.).

Τὰ περισσότερα ὕδατα τῶν Η.Π.Α. τὰ συγκεντρώνει ὁ «πατὴρ τῶν ὑδάτων» Μισισσιπιῆς, ὁ ὁποῖος ὅμως ἐδαμάσθη μὲ ὑδροφράκτας καὶ ἀναχώματα. Εἰς τὸν Εἰρηρικὸν ὠκεανὸν ἐβάλλουν οἱ ποταμοὶ Κολοράδο καὶ Κολούμπια. Ὁ τελευταῖος προχωρεῖ βραδέως μέσα εἰς τὴν κοίτην του. Ὁ Κολοράδο τροφοδοτεῖται ἀπὸ τὰς χιόνας τῶν μεγάλων ὄροσειρῶν καὶ κυλᾷ ὀρητικὸς καὶ ἄγριος. Τεράστιοι ὑδατοφράκται βοηθοῦν ὅμως, ὥστε καὶ ἡ τελευταία σταγὼν τῶν ὑδάτων του νὰ προσφέρῃ πολλὰ πρὶν φθάσῃ εἰς τὸν ὠκεανόν. Περισσότερα ἀκόμη προσφέρει ὁ Ρίο Γκράντε (πρὸς Ν.).

Πρὸς Β. τῆς Κεντρικῆς πεδιάδος εὐρίσκονται αἱ «Πέντε Λίμναι» (Σουπέριορ, Μίτσιγκαν, Χιοῦρον, Ἡρι καὶ Ὀντάριο) καὶ εἰς ἓν ὄροπέδιον τῶν Βραχωδῶν ὄρέων ἡ Μεγάλῃ Ἀλμυρὰ λίμνη.

Τὰ παράλια τῶν Η.Π.Α. πρὸς τὸν Εἰρηρικὸν ὠκεανὸν δὲν παρουσιάζουν μεγάλας ἀνωμαλίας, πλὴν τοῦ ποταμοκόλπου τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου. Εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν ὅμως σχηματίζονται οἱ

ὄρμοι Νιουῖπορτ, Πόρτλαντ καὶ Βοστώνης. Πρὸς Ν. δὲ ὁ μέγας κόλπος τοῦ Μεξικῶ.

Τὸ κλίμα παρουσιάζει διάφοράς, λόγῳ τῆς ἐκτάσεως τῆς χώρας. Γενικῶς ὅμως αὐτὸ εἶναι ἠπειρωτικόν.

Εἰς τὸ βόρειον τμήμα καὶ τὰ Βραχώδη ὄρη αἱ θερμοκρασίαι πλησιάζουν τὰς ἀρκτικές. Εἰς τὸ νότιον δὲ τὰς τροπικές. Εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τὸ κλίμα εἶναι ἠπιον καὶ γλυκὺ, ὅπως καὶ εἰς Φλωρίδα.

Ἰδιαιτέρον χαρακτηριστικὸν τοῦ κλίματος τῶν Η.Π.Α. εἶναι αἱ ἀνεμοθύελλαι καὶ οἱ καταστρεπτικοὶ ἀνεμοστρόβιλοι, οἱ ὅποιοι προξενοῦν πολλὰς ὑλικὰς καταστροφὰς καὶ δημιουργοῦν ἀνθρώπινα θύματα. Τοῦτο συμβαίνει διότι συναντῶνται οἱ ψυχροὶ ἀνεμοὶ τοῦ Καναδᾶ μὲ τοὺς θερμοὺς τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου.

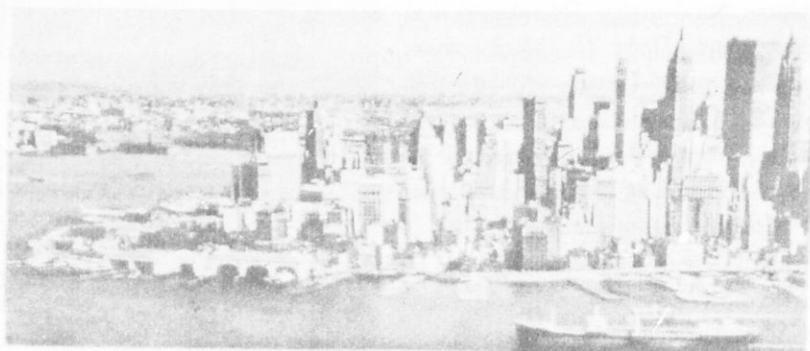

Ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ: Ἐκτὸς ἀπόψεως προϊόντων αἱ Η.Π.Α. εἶναι προνομιοῦχος χώρα. Εἰς τοῦτο συντελοῦν ἡ διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ μέσα καὶ αἱ μέθοδοι καλλιεργείας, αἱ ἀρδεύσεις κ.λπ. Τὰ προϊόντα εἶναι :

— Γεωργικά: ἀραβόσιτος, σόγια, σόργον, βαμβακόσπορος, τομάτα, νωπὰ κίτρα (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον εἰς ὅλα), ἄλευρα, σακχαροκάλαμον, σάκχαρις, κριθή (2α χώρα εἰς ὅλα), γεώμηλα, βάμβαξ, καπνός, ὄρυζα, ὀπῶραι κ.ἄ.

— Κτηνοτροφικά: Ἡ κτηνοτροφία ἀναπτύσσεται εἰς εἰδικὰς περιοχάς, τὰ «ράντζα». Εἶναι ἡ πρώτη χώρα τοῦ κόσμου εἰς τὴν ἔκτροφὴν χοίρων καὶ τὴν πτηνοτροφίαν, δευτέρα εἰς τὰ βοοειδῆ, τε-

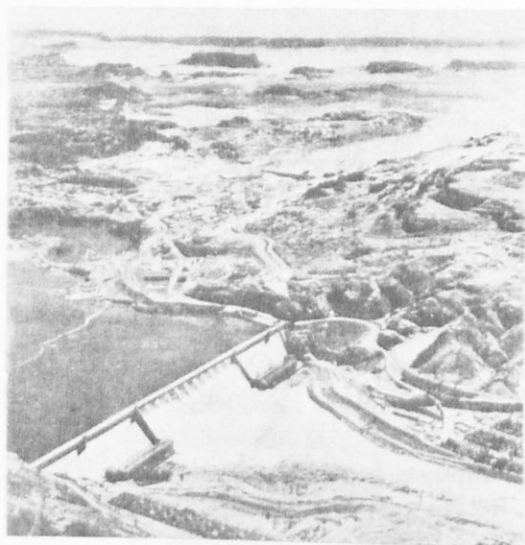

Νέα Ύορκη

τάρτη εις τὰ πρόβηα. Τὰ κτηνοτροφικά προϊόντα της καλύπτουν τὸ 1/4 τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς.

— Τὰ δασικά. Τὰ δάση καλύπτουν τὸ 1/3 τῆς χώρας καὶ ἀπὸ αὐτὰ λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία, ἀλλὰ καὶ ξυλοπολιτὸς διὰ τὴν χαρτοποιίαν.

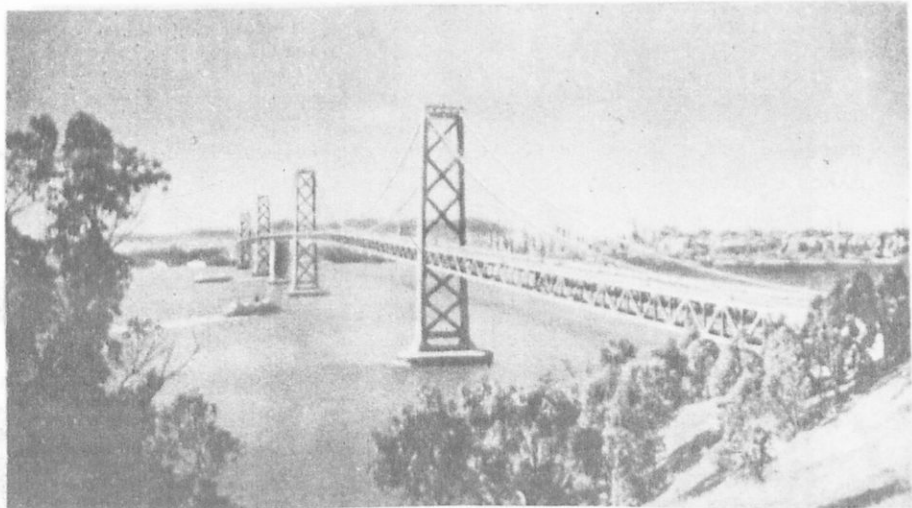
Φράγμα διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ποταμοῦ Κολούμπια

— Ἡ ἄλιεία: Ἡ ἄλιεία εἰς τὴν θάλασσαν, τὰς λίμνας καὶ τοὺς ποταμοὺς γίνεται μὲ ἐπιστημονικὸν τρόπον. Εἰς τὸν τομέα αὐτὸν κατέχει τὴν δευτέραν θέσιν εἰς τὸν κόσμον (μετὰ τὴν Ἰαπωνίαν).

— Τὰ ὄρυκτά: Αἱ Η.Π.Α. ἔχουν τὸν μεγαλύτερον ὄρυκτὸν πλοῦτον τοῦ κόσμου. Εἶναι ἡ 1η χώρα εἰς πετρέλαιον, μαγνήσιον, μαγειρικὸν ἄλας καὶ χαλκόν. 2α χώρα εἰς ψευδάργυρον καὶ σιδηρομεταλλεύματα. 3η εἰς μόλυβδον. Ἐξάγει ἐπίσης: ὑδράργυρον, χρυσόν, ἄργυρον καὶ οὐράνιον.

— Ἡ βιομηχανία: Αἱ ἄφθονοι πρῶται ὕλαι καὶ ἐργατικά

Ἡ γέφυρα τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου - Ὀκλαντ

χειρες (μέ τούς μετανάστες), τὰ μεγάλα κεφάλαια, οἱ δύο Παγκόσμιοι Πόλεμοι, ἔδωσαν τεραστίαν ὤθησιν εἰς τήν βιομηχανίαν. Αἱ Η.Π.Α. εἶναι μία τεραστία βιομηχανική ἀποθήκη, ἀφοῦ μάλιστα διαθέτει καί τās μεγαλυτέρας ὑδροηλεκτρικὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ κόσμου. Μεγαλυτέρα βιομηχανική ἀνάπτυξις καί παραγωγή παρατηρεῖται εἰς τήν μεταλλουργίαν, τήν βιομηχανίαν αὐτοκινήτων, εἰς τās μηχανάς, ἐργαλεῖα, ὄργανα ἀκριβείας, ὥρολόγια, ραδιόφωνα, τηλεοράσεις, ψυγεῖα κ.λπ. Ἐπίσης ἡ βιομηχανία ἐλαστικῶν, τροφίμων, ἡ χαρτοποιία, ἡ βαμβακουργία, ἡ διύλισις πετρελαίων κ.λπ. Ἦδη εἶναι ἐκπληκτική ἡ πολεμική βιομηχανία μέ τήν κατασκευήν ἀτομικῶν βομβῶν, κατευθυνομένων πυραύλων κ.λπ. Τέλος ἡ ἐπιτυχία εἰς τήν κατασκευήν τεχνητῶν δορυφόρων καί διαστημοπλοίων καί ἡ κατάκτησις τῆς Σελήνης ἀποτελοῦν ἱστορικούς σταθμούς διὰ τήν πορείαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἀνεπτυγμένη εἰς τὸ ἔπακρον καί εἰς ὅλους τούς κλάδους αὐτῆς.

Ἐπάρχουν αὐτοκινητόδρομοι

Φυτεῖαι ζαχαροκαλάμου

6.700.000 χλμ., οί όποιοι συνδέουν καί τó τελευταίον χωρίον. Ὑπάρχουν περισσότερα αὐτοκίνητα ἀπό ὅσα υπάρχουν εἰς ὅλον τόν ἄλλον κόσμον.

Τό σιδηροδρομικόν δίκτυον ἔχει μήκος 400.000 χλμ. καί οἱ σιδηρόδρομοι κινούνται πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις.

Αἱ ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ τὴν συνδέουν μὲ ὅλον τόν κόσμον.

Τὰ ποταμόπλοια κυκλοφοροῦν καθ' ὅλην τὴν χώραν διὰ μέσου τῶν ποταμῶν, τῶν διωρύγων καί τῶν λιμνῶν.

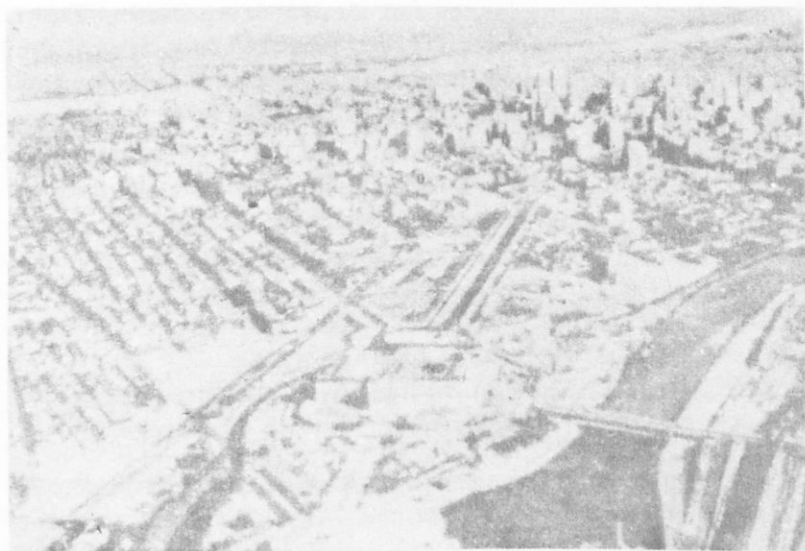
Ὁ ἐμπορικὸς τῆς στόλος κατέχει τὰ σκῆπτρα, διότι δίδει εἰς τὴν χώραν τὴν πρώτην θέσιν εἰς τόν κόσμον.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῶν Η.Π.Α. ἀνέρχονται εἰς 200.000.000 (πυκνότης 20). Ἐξ αὐτῶν 90% εἶναι λευκοί. Οἱ Νέγροι εἶναι περὶ τὰ 18 ἐκ. καί οἱ Ἰνδιάνοι περὶ τὰς 400.000. Οἱ Ἕλληνες τῶν Η.Π.Α. ὑπολογίζονται εἰς 1 ἐκατ.

Θρησκεία ἐπίσημος δὲν ἔχει θεσπισθῆ. Οἱ κάτοικοι εἶναι Χριστιανοὶ (κατὰ τὸ πλεῖστον Διαμαρτυρόμενοι).

Βαλτιμόρη

Φιλαδέλφεια

Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἰδιαιτέρως ἀνεπτυγμένη. Ἡ χώρα διαθέτει περὶ τὰ 2.000 Πανεπιστήμια, δημόσια καὶ ἰδιωτικά. Τὸ μορφωτικὸν καὶ πολιτιστικὸν ἐπίπεδον εἶναι πολὺ ὑψηλὸν (ἀναλφάβητοι 2%).

Τὸ πολιτικὸν τῆς χώρας εἶναι ἡ Προεδρευομένη Δημοκρατία.

Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Οὐάσιγκτων (800.000 κ.) μετὸν «Λευκὸν οἶκον» (κατοικίαν τοῦ Προέδρου), τὸ Καπιτώλιον (ὅπου συνεδριάζει τὸ Κογκρέσσον), τὰ Μουσεῖα, τὸ κοιμητήριον Ἄρλιγκτον, τὰς Πινακοθήκας, τὰς Βιβλιοθήκας κ.λπ.

Πόλεις: Νέα Ὑόρκη (8.000.000 καὶ μετὰ τῶν προαστίων 14 ἑκατ.), ἡ μεγαλύτερα πόλις τοῦ κόσμου. Εἶναι κτισμένη ἐπὶ τριῶν νήσων καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ 5 τμήματα - πόλεις: Τὸ Μπρούκλιν (μετὰ μεγαλύτερα ξενοδοχεῖα), τὸ Μπρόνξ (μετὸν ὠραιότερον Βοτανικὸν καὶ Ζωολογικὸν κήπον), τὸ Κουήνς (μετὰς ἡσυχούς κατοικίας), τὸ Ρίτσμونت (μετὴν ἀσύγκριτον θεῖαν ὀλοκλήρου τῆς πόλεως) καὶ τὸ Μανχάτταν (τὸ ὅποιον κλείει ἐντὸς τοῦ ὀλόκληρον τὴν Ἄμερικὴν). Πράγματι δέ, ἐνῶ τὸ Μπρούκλιν, ὡς ἐμπορικὴ πόλις, ἔχει τὴν μεγαλύτεραν κοσμικὴν πλάζ τῆς Ἄμερικῆς, τὸ Μανχάτταν διαθέτει τὸ

Μπροντγουαίη, τὴν περίφημον 5ην Λεωφόρον, τὸ Οὐώλτ - Στρήτ, τὸ Χάρλεμ, τοὺς οὐρανοξύστας. Ἡ Νέα Ὑόρκη μὲ τὸν λιμένα της εἶναι ἡ πρώτη πόλις τοῦ κόσμου εἰς ἐμπορικὴν κίνησιν. Εἰς τὸ μέσον τοῦ λιμένος εὐρίσκεται τὸ ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας (ὕψους 46 μ.), τὸ σύμβολον τῶν Η.Π.Α.

Τὸ Σικᾶγον (3.500 - 6.800 ἐκ. μετὰ προαστίων) μὲ τεραστίας οἰκοδομὰς καὶ τὰς ὠραιότερας λεωφόρους τοῦ κόσμου. Εἶναι ἡ μεγαλύτερα παγκόσμιος ἀγορὰ εἰς σιτηρά, κρέατα, ξυλείαν κ.λπ., ἀλλὰ καὶ μέγα βιομηχανικόν, συγκοινωνιακόν καὶ πνευματικόν κέντρον. Τὸ Λὸς Ἄντζελες (2.500.000-6.000.000 κ.) μὲ προάστιον τὸ περίφημον Χόλλυγουντ. Ἡ Φιλαδέλφεια (2.000.000 κ.), τὸ Ντρητρόϊτ (1.700.000 κ.), ἡ Βαλτιμόρη, Ἄγ. Φραγκίσκος, Κλήβελαντ, Βοστώνη, Ντάλλας, Ν. Ὀρλεάνη καὶ πλεῖσται ἄλλαι μεγαλοπόλεις.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Αἱ Η.Π.Α. ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1776, ὅποτε ἐπανεστάτησαν κατὰ τῶν Ἀγγλων, τῶν ὁποίων ἀπετέλουν ἀποικίαν. Τὰ πολλὰ ἀρχικὰ κρατίδια ἠνώθησαν καὶ ἀπετέλεσαν 48 Ἠνωμένους Πολιτείας, ἐκάστη τῶν ὁποίων εἶχε τὸ ἄστρον της εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν σημαίαν. Τὸ 1959 προσετέθησαν δύο ἄστρα ἀκόμη, ἡ Ἀλάσκα καὶ αἱ νῆσοι Χαβάι.

Οἱ κάτοικοι τῶν Η.Π.Α. ἀνήκουν εἰς διαφόρους ἐθνότητας. Συνεχωνεύθησαν ὅμως εἰς τὸν σύγχρονον Ἀμερικανὸν πολίτην, μὲ τὴν ἀνεπτυγμένην ἐθνικὴν συνείδησιν. Μὲ τὴν δραστηριότητα καὶ φιλοπονίαν των, μὲ τὸν πλοῦτον τοῦ ἐδάφους καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ ὑπεδάφους, ἐπέτυχον εἰς διάστημα ὀλιγώτερον τῶν δύο αἰῶνων νὰ δημιουργήσουν τὴν μεγαλυτέραν δύναμιν τοῦ κόσμου. Μὲ αὐτὴν ἔδωσαν τὴν νίκην εἰς δύο Παγκοσμίους Πολέμους.

Αἱ Η.Π.Α. εἶναι ἡ χώρα τῶν νεωτέρων ἐφευρέσεων (τηλεγράφου, φωνογράφου, κινηματογράφου, τηλεοράσεως, ραδιοφώνων, ραπτικῶν μηχανῶν, αὐτοκινήτου κ.λπ.).

5. ἌΛΛΑΙ ΧΩΡΑΙ ΤΩΝ Η.Π.Α. α) Ἡ Ἀλάσκα (ἐκτ. 1.480.000 τ.χλμ. κάτ. 226.000) μὲ τὰς Ἀλεουτίους νήσους, τὰς νήσους τοῦ Ἄγ. Λαυρεντίου, τοῦ Ἁγίου Ματθαίου κ.λπ. Εἰς τὸ ἔδαφός των καταλήγουν τὰ Βραχώδη ὄρη, ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπον τμήμα καλύπτεται ἀπὸ πάγους. Τὸ κλίμα εἶναι πολικόν καὶ ἡ οἰκονομία στηρίζεται

εις τὴν ἀλιείαν, τὸ κυνήγιον, τὸν δασικὸν καὶ ὄρυκτὸν πλοῦτον. Πρωτεύουσα ἡ Γιουνῶ (7.000).

β) Αἱ νῆσοι Χ α β α ἰ (ἔκτ. 16.638 τ.χλμ.— κάτ. 700.000). Εἶναι ἠφαιστειογενεῖς, μὲ κλίμα ὑποτροπικόν, εὐχάριστον. Αἱ βροχαὶ εἶναι ἄφθονοι καὶ εὐδοκιμοῦν δάση ἀπὸ μπαμπού, βανανέας, ἀρτόδενδρα, κοκκοφοίνικας κ.λπ.

Ἔχουν μεγάλον τουρισμόν. Πρωτεύουσά των εἶναι ἡ Χ ο ν ο - λ ο υ λ ο ῦ (360.000) καὶ πλησίον αὐτῆς ἡ ναυτικὴ βάσις τῶν Η.Π.Α. Π ἔ ρ λ Χ ἄ ρ μ π ο ρ, τὴν ὁποίαν ἐβομβάρδισαν οἱ Ἰάπωνες (1941).

6. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ἡ ὁμαδικὴ μετανάστευσις τῶν Ἑλλήνων πρὸς Η.Π.Α. ἤρχισε κατὰ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος. Ἀπὸ τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα ἔφευγον πολλοὶ λόγῳ τῶν διωγμῶν. Ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα ἔφευγον ἄλλοι δι' οἰκονομικὰ αἰτία. Ὁ ἀγὼν διὰ τὴν ζωὴν ἐκεῖ ἦτο τραχὺς κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη. Ἐν τούτοις ὡς πρῶτον των καθῆκον ἐθεώρουν τὴν ἀνέγερσιν ναοῦ καὶ ἴδρυσιν σχολείου εἰς τὴν γενέτειράν των. Οἱ Ἕλληνες οὗτοι ἐνίσχυσαν τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα, προσέφερον ἐθελοντὰς τὸ 1912 καὶ ἐβοήθησαν πάντοτε τὴν Ἑλλάδα. Τὸ 1923 ἴδρυσαν τὴν παναμερικανικὴν ὀργάνωσιν ΑΧΕΠΑ, ἡ ὁποία εἶχε τάσεις ἐξαμερικανισμοῦ. Ἀντέδρασεν ὁμως ἄλλη ὀργάνωσις, ἡ ΓΚΑΠΑ. Ἦδη οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς ἔχουν δημιουργήσει ὠραίας παροικίας, ἀνέπτυξαν τὰς τέχνας καὶ τὰ γράμματα καὶ ἔχουν ὡς ἀρχηγόν των τὸν Μητροπολίτην των. Διοργανώνουν ἐκδρομὰς καὶ ἐπισκέπτονται τὴν Ἑλλάδα, διότι ἡ νοσταλγία πάντοτε κατακαίει τὰ στήθη παντὸς Ἕλληνος, ὥστε νὰ ἐπιθυμῇ νὰ ἴδῃ ἔστω καὶ «καπνὸν ἀναθρώσκοντα» ἀπὸ τὴν ἀγαπημένην του πατρίδα.

3. ΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ ΑΛΛΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ Β. ΑΜΕΡΙΚΗΝ

1. Δανικαὶ κτήσεις. Ἡ νῆσος Γ ρ ο ἰ λ α ν δ ἰ ἰ α (ἔκτ. 2.175.000 τ.χλμ. κ. 37.000) ἀποτελεῖ Δανικὴν κτῆσιν. Εὐρίσκεται εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανόν. Αὕτη καλύπτεται ἀπὸ πάγους καὶ μόνον τὸ νότιον τμῆμα τῆς ἐλευθερώνεται ἀπὸ αὐτοὺς ἐπὶ τρεῖς μῆνας τὸ ἔτος. Ἐκεῖ φύονται βρῦα καὶ λειχῆνες.

Γέλιοι της έξερευνητικής αποστολής του Ροβέρτου Σκώτ

Το κλίμα είναι πολικόν. Ἡ οἰκονομία στηρίζεται εἰς τὴν ἀλιείαν, τὸ κυνήγιον καὶ τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον (χαλκόν, γραφίτην, μόλυβδον, οὐράνιον). Οἱ κάτοικοι εἶναι Ἐσκιμῶοι καὶ ὀλίγοι Δανοί. Πρωτεύουσα τὸ Γκοντχάαμ (7.000 κ.). Εἰς τὴν νῆσον ὑπάρχουν τὰ μεγαλύτερα ὀρυχεῖα κρυσθίου, ὃ ὁποῖος χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν κατεργασίαν τοῦ ἀλουμινίου.

2. **Γαλλικαὶ κτήσεις.** Αἱ νῆσοι Σαῖν Πιέρ καὶ Μικελὸν (ἔκτ. 240 τ.χλμ.—κάτ. 8.000), εὐρίσκονται πλησίον τῶν νοτίων ἄκτῶν τῆς Ν. Γῆς τοῦ Καναδά. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἀλιείαν. Πρωτεύουσαν ἔχουν τὸ Σαῖν - Πιέρ (3.000 κ.).

3. **Βρεταννικαὶ ἀποικίαι.** Εἶναι αἱ Βερμουῦδα νῆσοι (ἔκτ. 54 τ.χλμ.—κάτ. 45.000), εἶναι σύμπλεγμα 360 νήσων, 1.200 χλμ. νοτίως τῆς Ν. Ἰόρκης. Εἶναι κοραλλιογενεῖς μὲ ὑποτροπικὸν κλίμα. Οἱ κάτοικοι ζοῦν μὲ τὴν καλλιέργειαν ἀνθέων, φαρμακευτικῶν φυτῶν, κατασκευὴν ἀρωμάτων. Πρωτεύουσα ἡ Χάμιλτων (3.000 κ.).

Ἐρωτήσεις - Ἐργασίαι. Ποῖαι εἶναι αἱ «Πέντε Λίμναι»; Ποῦ σχηματίζεται ὁ καταρράκτης τοῦ Νιαγάρα; Διατί αἱ νῆσοι Χαβάι ὀνομάζονται «παράδεισος τοῦ

Ειρηνικού; » Πώς δημιουργούνται οι «τυφώνες» της 'Αμερικής; Τι είναι το άγαλμα της 'Ελευθερίας;

Διατί αί Η.Π.Α. δέν έχουν επίσημον θρησκείαν; Τι χρειάζεται εις τὰς Η.Π.Α. ή 'Αλάσκα; Πόσα άστρα έχει ή 'Αμερικανική σημαία;

Γνωρίζετε ότι τὸ άγαλμα τῆς 'Ελευθερίας είναι δῶρον τῆς Γαλλίας, ότι κατεσκευάσθη εις αὐτήν καί μετεφέρθη τμηματικῶς; Ὅτι διαθέτει άνελκυστήρα καί ὅτι οἱ ἐπισκέπται άνέρχονται μέχρι τοῦ πυρσοῦ, εις τὸν ὅποιον χωροῦν 12 άτομα; Ὅτι ή μεγαλύτερα γέφυρα τοῦ κόσμου εὔρσκεται εις τὸ Ὁκλαντ ('Αγ. Φραγκίσκον) καί ὅτι έχει μήκος 15 χλμ.;

Ζητήσατε πληροφορίας ἀπό γνωστούς σας, οἱ ὅποιοι ἔζησαν εις Η.Π.Α. Συγκεντρώσατε φωτογραφίας, γραμματόσημα.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

1. ΜΕΞΙΚΟΝ

Εὔρσκεται εις τὸν κόλπον τοῦ Μεξικου, μεταξύ Ειρηνικου ὠκεανου, Γουατεμάλας, Ὀνδούρας καί Η.Π.Α.

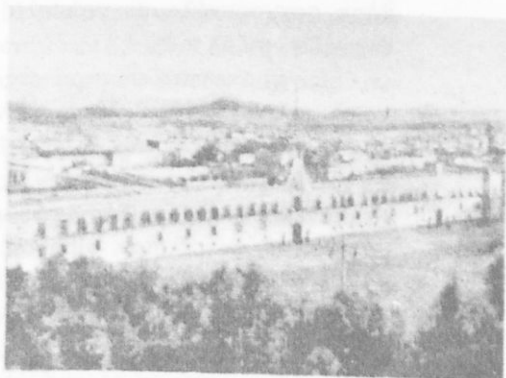
Ἡ ἔκτασις του είναι 1.972.000 τ.χλμ., οἱ κάτοικοι 38.416.000 καί ή πυκνότης 19 κάτ. κατὰ τετρ. χλμ.

Τὸ ἔδαφος τοῦ Μεξικου είναι ὄρεινόν. Κυρίαρχον ὄρος είναι ή Σιέρρα Μάδρε. Χωρίζεται εις Ἀνατολικήν ὄροσειράν (3.664 μ.) καί εις Δυτικήν (3.489 μ.). Αἱ δύο ὄροσειραὶ ἐνοῦνται πρὸς Ν. εις τοὺς ὄγκους τῶν ἠφαιστειῶν Ποποκατέπελτ (5.440 μ.) καί Ὀριζάμπα (5.653 μ.). Τὰ ὄρη αὐτὰ είναι γυμνὰ καί ἀδενδρα με μόνον στόλισμα τοὺς κάκτους. Ἐξ ἄλλου ή Σιέρρα Νεβάδα τῆς Δυτ. Ἀμερικῆς προχωρεῖ εις τήν χερσόνησον τῆς Καλιφορνίας (3.069 μ.).

Μεταξύ τῶν δύο ὄροσειρῶν τῆς Σιέρρα Μάδρε ('Ανατολικῆς καί Δυτικῆς) σχηματίζεται ἀπέραντον ὄροπέδιον (ὑψους 1.500 - 2.000 μ.).

Ἡ θάλασσα σχηματίζει τὸν κόλπον τοῦ Μεξικου πρὸς Α. με τήν χερσόνησον Γιουτακάν (ΝΑ.) καί τὸν κόλπον τῆς Καλιφορνίας με τήν ὁμώνυμον χερσόνησον (πρὸς Δ.).

Πόλις τοῦ Μεξικου. Εἰς τὸ βάθος τὸ ἠφαιστειον Ποποκατέπελτ

Καλύβαι Ἐσκιμῶων

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμόν, ὑγρὸν καὶ μὲ πολλὰ ἔλη εἰς τὰ χαμηλὰ μέρη. Εἰς τὰ ὄρεινά μετατρέπεται εἰς ἥπιον, εὐκρατον. Βροχαὶ πίπτουν ἄφθονοι εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Σιέρρα Μάδρε, οἱ πρόποδες τῆς ὁποίας σκεπάζονται ἀπὸ δάση. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν αἱ βροχαὶ εἶναι σπάνιαι. Δι' αὐτὸ τὸ ἔδαφος καλύπτεται ἀπὸ χλόην,

θάμνους καὶ κάκτους, φυτὰ δηλ. ἀνθεκτικὰ εἰς τὴν ξηρασίαν. Ἄλλου πάλιν τὸ ἔδαφος εἶναι ἔρημικὸν καὶ ἄγονον.

Μικρὸν τμῆμα τοῦ ἐδάφους τῆς χώρας χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν γεωργίαν. Προϊόντα : ἐσπεριδοειδῆ, ἀραβόσιτος, βράμβας, καφές, κακόν, σακχαροκάλαμον, γεώμηλα, ὄρυζα, καπνός, βανίλλη, μπανάναι, ἀνανάδες, σιζάλ κ.ἄ.

Εἰς τὰς στεππώδεις περιοχὰς ἐκτρέφονται αἰγοπρόβατα, βοοειδῆ, χοῖροι κ.λπ. Εἰς τὰς θαλάσσας ἀλιεύονται διάφοροι ἰχθύες.

Ἐκ τῶν δασῶν τῆς Σιέρρα Μάδρε λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία.

Τὸ Μεξικὸν εἶναι πλούσιον εἰς ὄρυκτά. Ἐξάγει ἄργυρον (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον), ψευδάργυρον καὶ μόλυβδον (5η χώρα), γύψον, μαγγάνιον, πετρέλαιον, σίδηρον, ἄνθρακα, χαλκόν, χρυσόν, πολυτίμους λίθους καὶ θεῖον (2α χώρα).

Βιομηχανικὰ προϊόντα τῆς εἶναι τὰ τσιμέντα, ἡ σάκχαρις, ὁ ἀκατέργαστος χάλυψ κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὰ κατωκημένα μέρη. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 190.000 χλμ., τὸ σιδηροδρομικὸν 26.000 χλμ., ἡ ἀεροπλοικὴ συγκοινωνία καὶ ἡ ἀεροπορικὴ ἐξυπηρετοῦν πλήρως τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας.

Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (61%), Ἰνδιάνοι (29%), λευκοὶ (9%) καὶ νέγροι 1%). Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Ρωμαιοκαθολικοὶ (94%). Ὅμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν καὶ ἔχουν μέτριον μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 65%).

Πολίτευμα ἔχουν τὴν Δημοκρατίαν καὶ πρωτεύουσαν τὴν Πόλιν τοῦ Μεξικοῦ (3.100.000 κ.) ἐπὶ ὑψηλοῦ ὄροπεδίου. Περιβάλλεται ἀπὸ ὑψηλὰ ὄρη καὶ ἔχει γραφικὰ προάστια. Πόλις : Γκουανατα-

λαχάρα (800.000 κ.), Μοντερρέυ (650.000 κ.), Πουέμπλα (330.000 κ.), Μεξικάλι, Τιχουάνα, Μερίντα, Βέρα Κρούζ, Ταμπίκο, 'Ακαπούλκο κ.ά.

Εἰς τὸ Μεξικὸν ἤκμασαν οἱ ἰθαγενεῖς 'Αζτέκοι. Πολλὰ μνημεῖα τοῦ πολιτισμοῦ των σώζονται μέχρι σήμερον. Τοὺς ὑπέταξαν οἱ 'Ισπανοί, οἱ ὅποιοι ἔκαμαν τὸ Μεξικὸν ἀποικίαν των. Τὸ 1823 ἀπέκτησε τὴν ἀνεξαρτησίαν του. Οἱ σημερινοὶ Μεξικανοὶ εἶναι μιγάδες ἰθαγενῶν καὶ 'Ισπανῶν καὶ διακρίνονται διὰ τὴν θερμόαιμον ἰδιοσυγκρασίαν των.

2. Γ Ο Υ Α Τ Ε Μ Α Λ Α

'Η Γουατεμάλα εὐρίσκεται ἐν τῇ ΝΑ. τοῦ Μεξικοῦ καὶ βρέχεται τόσο ἀπὸ τὸν 'Ατλαντικόν, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸν Εἰρηρικόν ὠκεανόν.

'Ἐχει ἑκτασίαν 108.889 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 4.095.000 κάτ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν. 'Αποτελεῖται ἀπὸ ὄροσειρὰς τῆς Σιέρρα Μάδρε, αἱ ὅποια σχηματίζονται ἀπὸ ἠφαιστεια. 'Ἐξ αὐτῶν τὸ Τραζουμουλκο (4.211 μ.) καὶ Σάντα Μαρία κατὰ καιροὺς κατέκαυσαν πόλεις καὶ ἠρήμωσαν περιοχάς. Συνετέλεσαν ὁμως καὶ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας, ἣ ὅποια ἀπέκτησεν ὑποδειγματικὰς λουτροπόλεις.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν εἰς τὰ χαμηλὰ μέρη, ἥπιον εἰς τὰ ὄρεινά. Κυριώτερα προϊόντα εἶναι ὁ καφές, ὁ ἀραβόσιτος, ὁ βάμβαξ, τὸ κακάον, αἱ μπανάναι, ἡ ξυλεία. 'Εξάγει ὁμως καὶ σιδηρομεταλλεύματα, ψευδάργυρον, μόλυβδον, ἄργυρον κ.λπ.

'Η συγκοινωνία εἶναι ποικίλη. 'Οδικὸν δίκτυον 13.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 950 χλμ., ἀεροπορικὴ καὶ ἄτμοπλοικὴ συγκοινωνία.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες καὶ Ἰνδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοὶ (92%), μὲ ἰκανοποιητικὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 30%) καὶ ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Π ο λ ί τ ε υ μ α τῆς χώρας εἶναι ἡ Δημοκρατία καὶ π ρ ω τ ε υ - ο υ σ α ἡ Γουατεμάλα (410.000 κ.) μὲ ἀντισεισμικὰς οἰκοδομὰς καὶ ἀνθισμένα πάρκα.

'Η Γουατεμάλα κατεκτήθη ὑπὸ τῶν 'Ισπανῶν, οἱ ὅποιοι κατέστρεψαν τὸν ἀρχαῖον πολιτισμὸν τῶν ἰθαγενῶν καὶ ἐξωλόθρευσαν πολλὰς φυλάς. Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι προέρχονται ἀπὸ ἐπιμειξίαν 'Ισπανῶν καὶ ἰθαγενῶν. 'Ηλευθερώθησαν τὸ 1821.

3. ΣΑΛΒΑΔΟΡ

Εύρσκεται μεταξύ Γουατεμάλας και Ονδούρας και βρέχεται από τον Ειρηνικόν ὠκεανόν. Ἔκτασις 21.393 τ.χλμ.—κάτ. 2.810.000.

Τὸ κεντρικόν τμήμα τῆς χώρας καταλαμβάνει ἠφαιστειῶδες ὑψίπεδον. Πεδινὰ περιοχὰ ὑπάρχουν πρὸς τὰ παράλια, ἀλλ' εἶναι θερμαὶ καὶ ἀνθυγιειναί. Εἰς τὰ ὀρεινὰ μέρη τὸ κλίμα εἶναι εὐκρατον.

Εἶναι χώρα γεωργικὴ (σακχαροκάλαμον - σάκχαρις, βάμβαξ, ὄρυζα, ὄσπρια, σιζάλ, βάλσαμον (1η χώρα), καφὲς κ.ἄ.). Διαθέτει κοιτάσματα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι σχετικῶς καλὴ (ὀδικόν δίκτυον 9.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 650 χλμ., ἀεροπορικὰ γραμμαὶ).

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες καὶ Ἰνδιάνοι, καθολικοί, μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 50%) καὶ ὀμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν. Πολίτευμα Προεδρευομένη Δημοκρατία. Πρωτεύουσα: Σάν Σαλβαδόρ (275.000 κ.). Πόλεις: Σάντα Ἄννα, Σάντα Τέκλα, Σάν Μιγκουέλ.

4. ΟΝΔΟΥΡΑ

Εύρσκεται μεταξύ Γουατεμάλας, Σαλβαδόρ, Νικαράγουας. Βρέχεται δὲ ὑπὸ τῶν δύο ὠκεανῶν. Ἔκτασις: 112.088 τ.χλμ.—κάτ. 2.000.000 κ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινὸν καὶ πρὸς τὰ παράλια γίνεται πεδινόν. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν. Προϊόντα: γεωργικὰ (σακχαροκάλαμον, μπανάνα, σόγια, κασσάβα), κτηνοτροφικά, δασικὰ (ξυλεία) καὶ ὄρυκτὰ (ἄργυρος, ψευδάργυρος, μόλυβδος, κάδμιον, χρυσός).

Συγκοινωνία ἱκανοποιητικὴ (ὀδικόν δίκτυον 4.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 1.300 χλμ., ἀτμοπλοικαὶ, ἀεροπορικὰ γραμμαὶ).

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (75%) καὶ Ἰνδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοί, μὲ μορφωτικὸν ἐπίπεδον μέτριον (ἀναλφάβητοι 55%) καὶ γλῶσσαν τὴν ἰσπανικὴν.

Πολίτευμα: Προεδρευομένη Δημοκρατία. Πρωτεύουσα: Τεγκουσιγάλπα (140.000 κ.).

5. ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΟΝΔΟΥΡΑ

Μεταξὺ Μεξικοῦ, Γουατεμάλας καὶ Μεξικανικοῦ κόλπου εὐρσκεται ἡ Βρεταννικὴ ἀποικία τῆς Ὀνδούρας (ἔκτ. 22.966 τ.χλμ.—κ. 103.000).

Τὸ ἔδαφος καλύπτεται ἀπὸ δάση (82%). Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν. Κύριον προϊόν ἡ πολύτιμος ξυλεία (ἔβενος, μαόνι). Ἔχει ὄδικόν δίκτυον 1900 χλμ. καὶ ἀτμοπλοϊκὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες, Ἰνδιάνοι καὶ λευκοί, Ρωμαιοκαθολικοὶ (60%), μὲ ὑψηλὸν σχετικῶς μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 13%). Εἶναι Ἀγγλικὴ αὐτοδιοίκητος ἀποικία μὲ π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τὴν Μπελίτσε (32.000 κ.).

6. ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Ὀνδούρας καὶ Κόστα-Ρίκας καὶ βρέχεται ἀπὸ τοὺς δύο ὠκεανούς. Ἔκτασις 140.000 τ.χλμ.—κάτ. 1.541.000.

Ἡ πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ζώνη εἶναι χῶρα χαμηλὴ καὶ ἐλώδης. Τὸ Β. καὶ ΒΔ. τμῆμα καταλαμβάνουν διάφορα ὄρη δασώδη. Τὸ κέντρον ἀποτελεῖ ὑψίπεδα. Κατὰ μῆκος τοῦ Εἰρηνικοῦ ἐκτείνεται μία στενὴ ζώνη ἠφαιστειῶν. Σημαντικὴ λίμνη εἶναι ἡ Νικαράγουα (9.583 τ.χλμ.)

Ἡ χῶρα παράγει καφέ, μπανάνας, καουτσούκ, ὄρυζαν, ξυλείαν, κτηνοτροφικὰ εἶδη καὶ διαθέτει ὀρυκτὸν πλοῦτον (χαλκόν, χρυσόν). Τὸ ὄδικόν δίκτυον ἔχει μῆκος 5.500 χλμ., σιδηροδρομικόν 350 χλμ. Ὑπάρχει μικρὸς στόλος καὶ ἀεροπορικὴ σύνδεσις.

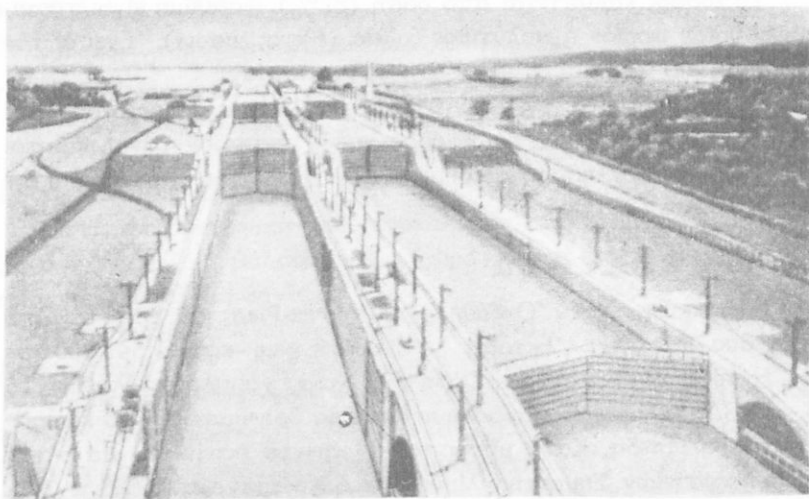
Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (77%) καὶ Ἰνδιάνοι, Καθολικοί, σχετικῶς ἀνεπτυγμένοι (ἀναλφάβητοι 50%) καὶ ὀμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν. Εἶναι ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τὸ 1821 μὲ π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τὴν Μανάγκουα (230.000 κ.).

7. ΚΟΣΤΑ-ΡΙΚΑ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Νικαράγουας καὶ Παναμᾶ, βρέχεται δὲ ἀπὸ τοὺς δύο ὠκεανούς. Ἔκτασις 50.000 τ.χλμ.—κάτ. 1.338.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινὸν σεισμοπαθὲς (ἠφαιστειὸν Ἰραζοῦ 3.452 μ.), ἀλλὰ δασῶδες. Παράγει ἐξαιρετικόν καφέν, μπανάνας καὶ κακάον. Εὐδοκιμεῖ ἡ κιχλὸν διὰ παραγωγὴν κινίνου. Ἀλιεύονται χελῶναι (διὰ τὰ ὄστρακά των) καὶ μαργαριτοφόρα ὄστρακα. Ἡ συγκοινωνία εἶναι καλὴ (ὄδικόν δίκτυον 20.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 750 χλμ., μικρὸς ἐμπορικὸς στόλος καὶ ἀρίστη ἀεροπορία).

Οἱ κάτοικοι εἶναι λευκοί (60%), μιγάδες καὶ Ἰνδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ ὀμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν. Ἔχει ἀριστον σχολικόν σύστημα, τὸ μικρότερον ποσοστὸν ἀναλφαβητῶν μεταξὺ τῶν κρᾶ-

Ἡ διώρυξ τοῦ Παναμᾶ

τῶν τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς καί τὸ κράτος δαπανᾷ πολλὰ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν.

Ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1821, μὲ πρωτεύουσαν τὸ Σάν Χοσέ (Ζοσέ) 165.000 κατ.

8. ΠΑΝΑΜΑΣ

Φυτεῖα κατνοῦ εἰς Ἀβάναν

Ἐχει ἕκτασιν 74.010 τετρ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 1.177.000 κ.

Ἡ χώρα εἶναι ὀρεινὴ (μὲ ὑψηλοτέραν κορυφὴν τὸ Πίκο Μπάγκο 3.374 μ.) καὶ καλύπτεται ἀπὸ δάση. Παράγει σακχαροκάλαμον, σιτηρὰ, γεώμηλα, βάμβακα, κακάον κ.λπ. Οἱ ἰθαγενεῖς, ἀπὸ φύλλα εἴδους λατανίας, πλέκουν ψαθίνους μαλακοὺς πῖλους διὰ τὸ θέρος (παναμάδες). Ἐχει ἀνεπτυγμένην κτηνοτροφίαν καὶ πτηνοτροφίαν. Ἐξά-

γει ξυλείαν και διαθέτει αρκετόν όρυκτόν πλοῦτον (χρυσόν, άργυρον, χαλκόν κ.ά.). Τό όδικόν δίκτυον έχει μήκος 7.000 χλμ., τό άεροπορικόν είναι καλόν και ή έμπορική ναυτιλία μεγάλη (έπειδή πολλά ξένα πλοία ύψώνουν τήν παναμαϊκήν σημαϊαν εύκολίας).

Οί κάτοικοι είναι λευκοί, μιγάδες, νέγροι και ινδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοί, μέ ίκανοποιητικόν μορφωτικόν επίπεδον (άναλφάβητοι 28%) και όμιλοῦν τήν ίσπανικήν γλώσσαν.

Άπό τό 1903 άποτελοῦν ανεξάρτητον Δημοκρατίαν μέ πρωτεύουσαν τόν Παναμάν (300.000 κ.).

Ή ζώνη τής διώρυγος. Ή διώρυξ τοῦ Παναμά είναι έν άπό τά μεγαλύτερα τεχνικά έργα τοῦ κόσμου. Δι' αὐτῆς τά πλοία άποφεύγουν τόν περίπλου τής Ν. Άμερικῆς. Διέρχονται τήν διώρυγα, εισερχόμενα εις άλληλοδιαδόχους δεξαμενάς - ύδατοφράκτας.

Δεξιά και άριστερά τής διώρυγος ύπάρχει μία ζώνη πλάτους 8 χλμ. (συνολικῆς έκτάσεως 1.432 τ.χλμ.), ή όποία άνήκει εις τας Η.Π.Α. Κατοικείται άπό 53.000 άτομα και έχει πρωτεύουσαν τήν Μπαλμπόα (20.000 κ.).

9. ΚΟΥΒΑ

Μέσα εις τήν Καραϊβικήν θάλασσαν ύπάρχουν πολλοί νῆσοι, όί όποιοί σχηματίζουν τά συμπλέγματα τῶν Μεγάλων και τῶν

Φυτεία μπαναέας εις Κεντρικήν Άμερικήν

Μικρῶν Ἀντιλλῶν. Μεγαλυτέρα ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ Κούβα (ἔκτ. 114.524 τ.χλμ.— κάτ. 7.203.000).

Ἡ νῆσος εἶναι ὄρεινή πρὸς τὰ ΝΑ. (ὑψηλότερα κορυφή Τουρκίνο 2.770 μ.) καὶ δασώδης. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικὸν καὶ αἱ βροχαὶ ἄφθονοι. Κατὰ τὸ θέρος ὁμως ὑποφέρει ἀπὸ τοὺς τρομεροὺς κυκλῶνας «ούραγκάν».

Προϊόντα : ἄφθονον σακχαροκάλαμον καὶ ἐξαιρετικὸς καπνὸς διὰ ποῦρα, ὄρυζα, σιζάλ, καφές, κακάον, μπανάναι. Ἐξάγει ξυλείαν καὶ διαθέτει ἀρκετὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον (νικέλιον, μαγγάνιον, χαλκόν, σίδηρον κ.λπ.).

Τὸ ὄδικόν δίκτυον ἔχει μῆκος 15.000 χλμ., τὸ σιδηροδρομικὸν 6.500 χλμ., ἔχει ἀτμοπλοϊκὴν συγκοινωνίαν καὶ μεγάλην ἀεροπορικὴν τοιαύτην.

Ἡ Κούβα εἶναι νῆσος, τὴν ὁποίαν ἀνεκάλυψεν ὁ Καλόμβος καὶ τὴν ἐξέλαβεν ὡς τὴν πλουσίαν χώραν τῶν Ἰνδιῶν (1492). Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι εἶναι λευκοὶ (75%), νέγροι καὶ μιγάδες, Ρωμαιοκαθολικοὶ (80%), μὲ ὑψηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 22%). Ὅμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Κούβα εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1899. Ἀπὸ τὸ 1959 δι' ἐπαναστάσεως κατέστη Λαϊκὴ Δημοκρατία. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Ἀβάνα (975.000 κ.) μὲ θαυμάσια τουριστικὰ ξενοδοχεῖα. Πόλεις : Καμαγκέυ (260.000 κ.), Σαντιάγο (225.000 κ.), Σάντα Κλάρα κ.ἄ.

10. Α·Ι·Τ·Η

Ἡ Δημοκρατία τῆς Αἰτῆς κατέχει τὸ δυτικὸν τμήμα τῆς ὁμωνύμου νήσου (ἔκτ. 27.750 τ.χλμ.—κάτ. 4.448.000). Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινὸν καὶ δασώδες, πλούσιον εἰς φυσικὰς καλλονὰς καὶ γόνιμον. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, ἥπιον, μὲ ἀφθόνους βροχάς. Παράγει καφέν, σακχαροκάλαμον, καπνόν, βάμβακα κ.ἄ. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται πολῦτιμος ξυλεία (μαόνι). Διαθέτει ὄδικόν δίκτυον 3.500 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 300 χλμ. Ἐπίσης ἀτμοπλοϊκὴν καὶ ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες καὶ νέγροι (90%) καὶ λευκοὶ. Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Ρωμαιοκαθολικοὶ, μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 85%). Ὅμιλοῦν τὴν γαλλικὴν.

Ἡ Ἀϊτή ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1904 καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Πόρτ - ὦ - Πρένς (250.000 κ.) μὲ ἐξάριτον λιμένα.

11. ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Καταλαμβάνει τὸ ἀνατολικὸν καὶ μεγαλύτερον τμήμα τῆς νήσου Ἀϊτῆς (ἔκτ. 48.442 τ.χλμ.—κάτ. 3.334.000). Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀλιγώτερον ὄρεινόν τοῦ κράτους τῆς Ἀϊτῆς καὶ τὸ κλίμα ὁμοιον. Ἐπίσης καὶ τὰ παραγόμενα προϊόντα εἶναι τὰ αὐτά. Ἐχει ὁδικὸν δίκτυον 10.000 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 270 χλμ., καλὴν ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν καὶ μικρὸν ἐμπορικὸν στόλον.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (70%), λευκοὶ καὶ νέγροι, Ρωμαιοκαθολικοὶ (96%), μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 65%). Ὅμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Δομινικανικὴ Δημοκρατία εἶναι ἐντελῶς ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὸ 1960. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Τρουχίλλο (* Ἀγ. Δομίνικος) μὲ 435.000 κ.

12. ΙΑΜΑ·Ι·ΚΗ (TZAMA·I·KA)

Εἶναι ἡ τρίτη μεγάλη νῆσος τῆς Καραϊβικῆς θαλάσσης. Ἐχει ἔκτασιν 11.424 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 1.687.000 κατοίκων.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν (ὑψηλότερα κορυφὴ 2.292 μ.) καὶ δασῶδες. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικόν μὲ πολλὰς βροχάς. Λέγεται «χώρα τῶν δασῶν καὶ τῶν ὑδάτων». Παράγει σάκχαριν, μπανάνας, κασσάβαν, κακάον, καφέ κ.ἄ. Ὅρυκτὰ ἔχει τὸν βωξίτην (1η χώρα τοῦ κόσμου). Ὁ τουρισμὸς ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 12.500 χλμ., τὸ σιδηροδρομικὸν 370 χλμ. καὶ διαθέτει ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι νέγροι (75%) καὶ μιγάδες, Διαμαρτυρόμενοι (74%), μὲ καλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 18%) καὶ ὀμιλοῦν τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Ἰαμαϊκὴ ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Κολόμβου (1494). Ἀπετέλει Ἀγγλικὴν ἀποικίαν μέχρι τοῦ 1962, ὅποτε ἀπετέλεσεν ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Κίνσγκτον (160.000 κ.).

13. ΝΗΣΟΙ ΤΡΙΝΙΝΤΑΝΤ ΚΑΙ ΤΟΜΠΑΓΚΟ

Εύρισκονται εις τὸ τέλος τῶν Μικρῶν Ἀντιλλῶν, πλησίον τῆς Ν. Ἀμερικῆς. Ἔχουν ἕκτασιν 5.128 τ.χλμ. καὶ 894.000 κατ. Τὸ ἔδαφός των εἶναι ὄρεινόν καὶ καλύπτεται ἀπὸ δάση. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικόν, ἥπιον. Εἶναι χώρα πλουσία. Ἡ οἰκονομία της στηρίζεται εις τὴν γεωργίαν (σακχαροκάλαμον, κακάον, ὄπῳραι), τὴν διύλισιν πετρελαίου καὶ ἐξαγωγὴν φυσικῆς ἀσφάλτου, ἀλλὰ καὶ εις τὸν τουρισμόν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι λευκοὶ, μιγάδες καὶ νέγροι, Καθολικοὶ ἢ Διαμαρτυρόμενοι, ἄρκετὰ μορφωμένοι (ἀναλφαβητισμὸς 25 %) καὶ ὀμιλοῦν τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Μέχρι τὸ 1962 ἀπετέλουν ἀγγλικὴν ἀποικίαν καὶ ἔκτοτε ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Πόρτ-ὸφ - Σπαίν (100.000 κ.).

14. ΑΓΓΛΙΚΑΙ ΑΠΟΙΚΙΑΙ

Ἀποτελοῦνται

1) Ἀπὸ τὰς νήσους Μπαχάμας (ἕκτ. 11.406 τ.χ.—κάτ. 136.000). Εἶναι σύμπλεγμα χιλιάδων νήσων, μικρῶν καὶ μεγάλων, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εις τὸ ἀρχιπέλαγος τῆς Καραϊβικῆς. Αἱ νῆσοι αὗται εἶναι κοραλλιογενεῖς, δασώδεις, μὲ κλίμα ὑποτροπικόν καὶ ἀφθό-

νους βροχάς. Ὑποφέρουν ἀπὸ τὸν κυκλῶνα «οὐραγκάν». Προϊόντα : καφές, βάμβαξ, κακάον, σακχαροκάλαμον, μπανάναι. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ξυλεία καὶ εις τὴν θάλασσαν ἀλιεύονται σπόγγοι.

Οἱ πρῶτοι ἰθαγενεῖς, οἱ Καραΐβαι, (ἐκ τῶν ὁποίων ὠνομάσθη καὶ ἡ θάλασσα Καραϊβική), ἐξωλοθρεύθησαν ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν κατακτητῶν. Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι εἶναι Ἀφρικανοὶ νέγροι (90%), Ρωμαιοκαθολικοὶ ἢ Διαμαρτυρόμενοι, μὲ καλὸν μορφωτικὸν ἐπί-

Φυτεία μπανανῶν εις Ἰαμαϊκὴν

πεδον (αναλφάβητοι 20%). Εις μίαν ἐξ αὐτῶν ἀπεβιβάσθη ὁ Κολόμβος. Ὁμιλοῦν τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν καὶ αἱ νῆσοι τῶν ἀποτελοῦν θαυμασία θέρετρα. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Νασσάου (50.000 κ.).

β) Αἱ Παρθένοι Νῆσοι, ἦτοι πολλοὶ νῆσοι τῶν Μικρῶν Ἀντιλλῶν.

15. ΑΠΟΙΚΙΑΙ ΤΩΝ Η.Π.Α.

Εἶναι ἡ νῆσος Πόρτο - Ρίκο (ἔκτ. 8.866 τ.χλμ.—κάτ. 2.626.000) μεῖ ἐδαφὸς ὄρεινόν καὶ δασῶδες, κλίμα τροπικόν με πολλὰς βροχὰς καὶ προϊόντα γεωργικά, με ἀξιόλογον τουρισμόν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι νέγροι καὶ μιγάδες καὶ ἀποτελοῦν ἡμιαυτόνομον κτῆσιν τῶν Η.Π.Α. με πρωτεύουσαν τὸ Σὰν Χουὰν (225.000).

16. ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

Εἶναι αἱ νῆσοι Γουαδελούπη καὶ Μαρτινίκα (ἔκτ. 5.128 τ.χ. καὶ πληθ. 720.000 κάτ.). Τὸ ἐδαφὸς τῶν εἶναι ὄρεινόν, δασῶδες καὶ ἡφαιστειῶδες. Τὸ κλίμα τροπικόν. Προϊόντα : κακάον, καφές, βάμβαξ, σακχαροκάλαμον, βανίλλη κ.ἄ. Ἔχουν μεγάλην τουριστικὴν ἀνάπτυξιν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι λευκοί, μιγάδες καὶ νέγροι, Καθολικοί, μορφωτικῶς ἀνεπτυγμένοι (ἀναλφάβητισμὸς 25%) καὶ ὁμιλοῦν τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν. Πρωτεύουσα τῆς Μαρτινίκας εἶναι τὸ Φόρντ ντε Φράνς (θαυμασίος λιμὴν) καὶ τῆς Γουαδελούπης ἡ Μπὰς Τέρ.

Ἐρωτήσεις - Ἔργασιαί. Ποῖα εἶναι τὰ μεγαλύτερα ἡφαίστεια τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς; Ποῖον μεγάλον ἀθλητικόν γεγονός ἐλαβε χώραν εἰς τὴν Πόλιν τοῦ Μεξικου ἐσχάτως;

Ποῖα χώρα τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς κατασκευάζουσι ποῦρα;

Περιγράψατε τὴν πορείαν ἐνὸς πλοίου ἀπὸ τὴν εἰσοδὸν τοῦ εἰς τὴν διώρυγα τοῦ Παναμᾶ, μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ εἰς τὸν ἀντίθετον ὠκεανόν.

Γνωρίζετε ὅτι: τὴν διάνοξιν τῆς διώρυγος τοῦ Παναμᾶ ἀνέλαβε Γαλλικὴ εἰταιρεία με ἐπὶ κεφαλῆς τὸν μηχανικὸν Λεσσὲφ τὸ 1881; Ὅτι ἡ εἰταιρεία ἐγκατέλειπε τὸ ἔργον τὸ 1887 λόγω πτωχεύσεως (τεράστια δαπάναι, θάνατοι ἐργατῶν ἐκ νοσηρότητος τῆς περιοχῆς) καὶ ὁ Λεσσὲφ κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν; Ὅτι τὸ ἔργον τὸ ἀνέλαβον κατόπιν αἱ Η.Π.Α. καὶ τὸ 1914 ἐπέρασε τὸ πρῶτον πλοῖον ἀπὸ τὴν διώρυγα;

Ποῖα μέρη τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς θὰ ἠθέλατε νὰ ἐπισκεφθῆτε ὡς τουρίσται καὶ πῶς θὰ ἠμπορούσατε νὰ μεταβῆτε εἰς αὐτά;

1. ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ

Καταλαμβάνει τὸ βόρειον τμήμα τῆς Ν. Ἀμερικῆς, μεταξύ Γουϊάνης, Βραζιλίας καὶ Κολομβίας. Πρὸς Β. βρέχεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν τῶν Ἀντιλλῶν. Ἔχει ἑκτάσιν 912.050 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 8.144.000 κατ.

Τὸ βόρειον τμήμα καλύπτεται ἀπὸ προεκτάσεις τῶν Ἄνδεων (Κορδιλλιέρα ντὲ Μερίντα 5.493 μ.). Πρὸς Ν. καὶ ΝΑ. δημιουργοῦνται ὑψίπεδα. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ πρὸς Α. τὸ ἔδαφος εἶναι πεδινὸν μὲ ἐκτάσεις, αἱ ὁποῖα καλύπτονται ἀπὸ χλόην καὶ λέγονται «λιάνος» Τὴν χώραν διαρρέει ὁ ποταμὸς Ὀρινόκος μὲ μέγα βάθος, πολλὰς πλημμύρας καὶ τεράστιον δέλτα. Πρὸς Β. σχηματίζεται ἡ λιμνοθάλασσα Μαρακαίμπο.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρὸν. Τὰ χαμηλὰ μέρη ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν καταθλιπτικὴν, ἀνθυγιεινὴν καὶ διαρκῆ θερμότητα. Τὰ παρθένα δάση καλύπτουν τὸ 50% τῆς χώρας.

Εἶναι πλουσία χώρα. Προϊόντα κακάον, καφῆς ἀραβόσιτος, κασσάβα, βάμβαξ, σῆσαμος, ὄσπρια. Κτηνοτροφικὰ (ζῶα, κρέατα, ἔρις), δασικὰ (ξυλεία), ἀλιευτικὰ, ὄρυκτὰ (χάλυψ, πετρέλαιον-3η χώρα-σιδηρομεταλλεύματα, ἀδάμαντες, χρυσός, γαϊάνθρακες).

Τὰ δάση, ἐκτὸς τῆς ξυλείας, προσφέρουν σημαντικὴν ποσότητα καουτσούκ, βανίλλης, κινίνης καὶ ἄλλων φαρμακευτικῶν προϊόντων.

Μεγάλῃ πλουτοπαραγωγικῇ πηγῇ τῆς χώρας ὁμως εἶναι τὸ πετρέλαιον, τοῦ ὁποῖου ἤδη γίνε-ται ἐντατικὴ ἐκμετάλλευσις, παρὰ τὸν τροπικὸν καύσωνα.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνή. Ὁδικὸν δίκτυον 55.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 400 χλμ., καλὴ ἀτμοπλοία καὶ καλυτέρα ἀεροπορικὴ συγκοινωνία.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (65%),

Πετρέλαια εἰς Μαρακαίμπο

λευκοί, νέγροι και ινδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοί (93%), με αρκετά ανεπτυγμένον τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 34%). Ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν.

Εἶναι ἀνεξάρτητον ὁμόσπονδον δημοκρατικὸν κράτος ἀπὸ τὸ 1830 μὲ π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τὸ Καράκας (1.350.000 κ.), πόλις ὠραία, μὲ μεγάλας πλατείας καὶ πολλὰ πάρκα. Εὐρίσκεται εἰς ὕψος 1.000 μ. καὶ ἔχει γλυκεῖαν θερμοκρασίαν καὶ διαρκῆ ἄνοιξιν.

Πόλεις : Μαρακαίμπο (470.000 κ.) μὲ διυλιστήρια πετρελαίου καὶ πολλὰς ὠραίας οἰκοδομάς. Μαρκισιμέντο (210.000 κ.), Βαλένθια, Σὰν Κριστομπάλ κ.ἄ.

2. ΚΟΛΟΜΒΙΑ

Εὐρίσκεται μεταξύ Παναμᾶ, Βενεζουέλας, Ἴσημερινοῦ καὶ Περού.
Ἐκτασις : 1.138.338 τ.χλμ.—κάτ. 15.098.000.

Ἡ δυτικὴ περιοχὴ εἶναι κατ' ἐξοχὴν ὄρεινὴ, διότι καλύπτεται ἀπὸ τὸ βόρειον τμήμα τῶν Ἄνδεων, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουν ἐκεῖ τρεῖς κορδιλλιέρας (σειράς). Ἡ κεντρικὴ ἐξ αὐτῶν ἔχει ὕψηλὰ καὶ αἰωνίως χιονοσκεπῆ ἠψίαστεια, ὅπως τὸ Τολίμα (5.620 μ.). Ὑψηλότερα κορυφὴ εἶναι ἡ Σιέρρα Μάρτα (5.775) πρὸς Β. παρὰ τὴν θάλασσαν. Τὸ Α. μέρος εἶναι πεδινὸν μὲ παρθένα δάση καὶ ἀνοικτὰς τροπικὰς πεδιάδας, τὰς «λιάνος». Κυριώτερος ποταμὸς τῆς χώρας εἶναι ὁ Ρίο Μαγκνταλένα. Ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς πηγάζουν οἱ Ὀρινόκος καὶ καὶ πολλοὶ παραπόταμοι τοῦ Ἀμαζονίου.

Κλίμα : ὑποτροπικόν, ἥπιον.

Ἡ Κολομβία εἶναι χώρα γεωργικὴ (καφές, σακχαροκάλαμον, ὄρυζα, βάμβαξ, καπνός, κακάον, μπανάναι καὶ σιτηρά), κτηνοτροφικὴ καὶ διαθέτει ἀρκετὰ ὀρυκτὰ (χρυσόν, πετρέλαιον, γαιάνθρακας, σιδηρομεταλλεύματα, ἄργυρον). Εἶναι 1η χώρα εἰς σμαράγδους.

Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 40.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικόν 3.800 χλμ. Ἐχει ἀκόμη ἀτμοπλοϊκὸν δίκτυον καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (68%), λευκοί, νέγροι καὶ ινδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοὶ (97%), μὲ χαμηλὸν μᾶλλον μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 65%). Ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν.

Ἡ Κολομβία ἀπὸ τὸ 1819 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τὴν Μπογκοτὰ (1.500.000 κ.) εἰς ὕψος 2.653

μ. Πόλεις : Μεττελίν (735.000), Κάλι (720.000), Μπαρραγκίλια (500.000), Περέιρα κ.ἄ.

3. Ι Σ Η Μ Ε Ρ Ι Ν Ο Σ

Εύρσκεται μεταξύ Κολομβίας, Περού καὶ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ. Ἐχει ἕκτασιν 270.670 τ.χλμ. καὶ πληθ. 4.726.000 κατ.

Τὸ κέντρον τῆς χώρας καταλαμβάνουν αἱ Ἄνδεις μετὰ τὰ γνωστὰ ἠφαίστεια Κ ο τ ο π ἄ ξ ι (5.940 μ.) μετὰ τὴν κωνικὴν μορφήν, τὰς χιόνας καὶ τὰς πολλὰς ἐκρήξεις καὶ τὸ Χ ι μ π ο ρ ὄ ζ ο (6.310 μ.), ἐπιβλητικὸν μετὰ τὸν πελώριον ὄγκον του. Πεδιᾶδες σχηματίζονται πρὸς Α. καὶ Δ. τῶν ὄρέων. Τὸ 74% τῆς χώρας καλύπτεται ἀπὸ δάση.

Τὸ κ λ ῖ μ α ποικίλλει, ἀναλόγως τοῦ ὕψους, ἀπὸ τοῦ τροπικοῦ μέχρι τοῦ εὐκράτου καὶ τοῦ ψυχροῦ. Βροχαὶ πίπτουν ἄφθονοι.

Εἰς τὰς θερμὰς δασώδεις γαίας καλλιεργοῦνται τὸ κακαόδενδρον, ἡ μπανανέα, ἡ ὄρυζα, τὸ σακχαροκάλαμον, ὁ ἀνανᾶς κ.ἄ. Ἄλλου εὐδοκιμοῦν ὁ καφές, ὁ βάμβαξ, ὁ καπνός, ἡ βανίλλα κ.ἄ. Ἀπὸ τὰ δάση συλλέγονται ἡ κίνα, τὸ καουτσούκ, ἡ κανέλλα, τὰ βαφικὰ ξύλα κ.ἄ. Ἡ ἀλιεῖα εἶναι ὑποβοηθητική. Ὅρυχεῖα ὑπάρχουν χρυσοῦ, λευκοχρύσου, ἀργύρου, θείου. Ἐξάγεται ἐπίσης καὶ πετρέλαιον. Ὅδικὸν δίκτυον διαθέτει 9.000 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 1.200 χλμ. Ἐχει ἐπίσης ἀτμοπλοικὸν καὶ ἀεροπορικὸν δίκτυον.

Οἱ κατοικοὶ εἶναι μιγάδες (40%), Ἰνδιάνοι (40%), νέγροι καὶ λευκοί. Θρήσκευμα Ρωμαιοκαθολικὸν (94%), γλώσσα ἡ ἰσπανικὴ, μορφωτικὸν ἐπίπεδον ἱκανοποιητικὸν (ἀναλφάβητοι 33%).

Ὁ Ἰσημερινὸς ἡ Ἐκουαντόρ ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1822. Π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν ἔχει τὸ Κουίτο (355.000 κ.) εἰς ὕψος 2.850μ. Πόλεις : Γκουαγκιλ (510.000 κ.), Κουένκα, Ἀμπάτο κ.ἄ.

4. Π Ε Ρ Ο Υ

Εύρσκεται μεταξύ Ἰσημερινοῦ, Κολομβίας, Βραζιλίας, Βολιβίας καὶ Χιλῆς, βρέχεται δὲ πρὸς Δ. ἀπὸ τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν.

Ἐκτασις 1.285.215 τ.χλμ.— πληθυσμὸς 10.429.000 κατ.

Τὸ κέντρον καταλαμβάνουν αἱ Περουβιαναὶ Ἄνδεις μετὰ ὑψίστην κορυφήν τὸ Οὐαλκάν (6.721 μ.). Τὸ ΒΑ. τμήμα εἶναι πεδινόν. Τὸ παράκτιον τμήμα περιλαμβάνει πεδινὴν καὶ λοφώδη λωρίδα. Εἰς τὰ σύνορα μετὰ τὴν Βολιβίαν εὐρσκεται ἡ λίμνη Τιτικάκα (8.300 τ.χλμ.), ἡ

ύψηλοτέρα λίμνη τῆς γῆς (3.812 μ.ὑ.).

Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικόν, ἥπιον.

Τὸ Περού εἶναι χώρα γεωργική (σακχαροκάλαμον, βάμβαξ ὄρυζα, καφές, γεώμηλα, σιτηρά). Εἰς τοὺς λειμῶνας του ἐκτρέφονται τὰ χαρακτηριστικὰ ζῶα τῆς χώρας, λάμα καὶ ἀλπκακὰ (προβατοκάμηλοι). Τὰ ὄρυκτὰ ἀφθονοῦν (χρυσός, χαλκός, ψευδάργυρος, μόλυβδος, σίδηρος κ.ἄ.). Εἰς τὸν ἄργυρον ἔρχεται 2α χώρα εἰς τὸν κόσμον. Ἐπίσης πετρέλαιον ὑπάρχει ἀρκετόν.

Τὸ ὁδικόν δίκτυον ἔχει μῆκος 50.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικόν 3.000 χλμ. Ἐχει ἀτμοπλοϊκόν δίκτυον καὶ καλὸν ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Ἰνδιάνοι (49%), μιγάδες (38%), νέγροι καὶ λευκοί. Ἀκολουθοῦν τὸ Ρωμαιοκαθολικόν θρησκεύμα (95%), ὀμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν καὶ ἔχουν ἱκανοποιητικόν μορφωτικόν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 35%).

Τὸ Περού εἶναι ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τὸ 1824. Πρωτεύουσα εἶναι τὴν Λίμα (1.280.000 κ.). Πόλεις Καλλάο (160.000 κ.), Ἀρεκίπα, Τρουχίλλο, Κοῦζκο κ.ἄ.

5. Β Ο Λ Ι Β Ι Α

Εὐρίσκεται μεταξύ Περού, Βραζιλίας, Παραγουάης, Ἀργεντινῆς καὶ Χιλῆς. Ἐκτασίς: 1.098.581 τ.χλμ.—Κάτ. 3.596.000.

Ἡ Βολιβία ἀποτελεῖται ἀπὸ ὄρεινὴν περιοχὴν πρὸς Δ. καὶ πεδινὴν «πάμπας» πρὸς Α. Ἡ ὄρεινὴ περιοχὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ πανυψηλοῦς κορυφὰς τῶν Ἄνδεων (Ίλαμποῦ 6.550, Ίλλιμάνι 6.457, Σαζάμα 6.520, Ὡκανκουίλκα 6.872 κ.ἄ.). Ἐκεῖ εὐρίσκεται καὶ ἡ λίμνη Τιτικάκα (κοινὴ μετὰ τοῦ Περού), εἰς μίαν νησίδα τῆς ὁποίας σώζονται ἐρεῖπια ἀπὸ τὸν πολιτισμὸν τῶν Ἰνκας.

Τὸ κλίμα εἰς τὴν ἀνατολικὴν πεδιάδα εἶναι τροπικόν μὲ μεγάλης ξηρασίαν. Εἰς τὰς Ἄνδεις αἱ χιόνες εἶναι αἰώνιοι.

Μικροὶ Ἰνδιάνοι εἰς Περού

Χιλιανός χορός

Ἡ Βολιβία, παρ' ὄλον τὸν πλοῦτον της, εἶναι μία πτωχὴ χώρα. Δι' αὐτὸ τὴν ὀνομάζουν «ζητιάνον, ὃ ὁποῖος κάθεται εἰς χρυσὸν θρόνον». Προϊόντα της εἶναι τὰ γεωργικὰ (κακάον, σακχαροκάλαμον, βάμβαξ, καφές), κτηνοτροφικὰ (ἐκτρέφει αἰγοπρόβατα, λάμας, ἀλπτακά, χοίρους), δασικὰ (ἄφθονον καουτσούκ ἀπὸ τὰ δάση, κιγχόνην, μπαμπού), ὀρυκτὰ κασσίτερος καὶ ἀντιμόνιον (3ῆ χώρα), βολφράμιον, ἄργυρος, χρυσός, μόλυβδος, ψευδάργυρος, χαλκός, πετρέλαιον.

Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 27.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικὸν 3.000 χλμ. Ἔχει καὶ ἀεροπορικὰς γραμμὰς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες καὶ ἰνδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοὶ (94%), μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 63%). Ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Βολιβία ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1825. Πρωτεύουσα ἔχει τὴν Λά Πάζ (335.000 κ.) καὶ τὴν Σουῦκρε (50.000 κ.). Ἡ πρώτη εἶναι ἡ πραγματικὴ πρωτεύουσα, ἡ ἄλλη ἡ συνταγματικὴ. Πόλεις : Κοχαπάμπα, Οὔρούρου, Σάντα Κρουζ κ.ἄ.

6. ΧΙΛΗ

Εὐρίσκεται μεταξύ Βολιβίας, Περού καὶ Ἀργεντινῆς, βρέχεται δὲ ἀπὸ τὸν Εἰρηρικὸν ὠκεανὸν (πρὸς Δ.).

Ἔχει ἕκτασιν 741.767 τ.χλμ. καὶ 8.222.000 κατ.

Εἶναι μία ὀφιοειδῆς λαρὶς ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Εἰρηρικοῦ, ἡ ὁποία ἐκτείνεται ἀπὸ τὸ Περού μέχρι τοῦ νοτιωτάτου ἄκρου τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Τὸ βόρειον τμῆμα ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐρήμους πεδιάδας καὶ ἄγονα ὄρη. Τὸ κέντρον καταλαμβάνουν αἱ Ἄνδεις μὲ ὑψηλοτέραν κορυφὴν τὴν Ἀκουγκάουα (7.035 μ.). Τὸ νότιον τμῆμα παρουσιάζει πλοῦσιον διαμελισμὸν μὲ σύμπλεγμα νήσων, φιόρδς καὶ

ἀποτόμους βραχώδεις κρημούς. Τὰ ἠφαίστεια ἐπὶ τῶν ὀρέων εἶναι ἄφθονα καὶ αἱ θερμομεταλλικαὶ πηγαὶ πολυάριθμοι.

Τὸ κ λ ῖ μ α, λόγω τοῦ μήκους τῆς χώρας, εἶναι ποικίλον. Εἰς τὸ βόρειον τμῆμα ἐπικρατεῖ κλίμα ἐρήμου με ἀνομβρίαν. Εἰς τὸ κέντρον εἶναι ὑποτροπικὴ ζώνη με ἀρκετὰς βροχάς. Πρὸς Ν. τὸ κλίμα εἶναι ψυχρὸν με πολλὰς βροχάς.

Ἡ γεωργία εἶναι ἀνεπτυγμένη εἰς τὴν κεντρικὴν παραλιακὴν πεδιάδα, ὅπου ὑπάρχουν καὶ τὰ κατάλληλα ἀρδευτικὰ ἔργα. Παράγονται σιτηρά, ὄρυζα, γεώμηλα κ.λπ. Εἰς τὸ αὐτὸ μέρος καὶ εἰς τὸ νότιον τμῆμα εἶναι ἀνεπτυγμένη καὶ ἡ κτηνοτροφία. Ἡ ἀλιεῖα ἔρχεται ὡς ἐπικουρική. Ὁ ὀρυκτὸς πλοῦτος εἶναι σημαντικός. Ἡ χώρα ἐξάγει «νίτρον τῆς Χιλῆς» (κατάλληλον διὰ λιπάσματα καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν πρὸς παρασκευὴν νιτρικοῦ ὀξέος), εἰς τὸ ὅποιον κατέχει τὴν 1ην θέσιν. Ἐπίσης ἐξάγει χαλκὸν (4η χώρα), σίδηρον, ἄργυρον, μαγγάνιον, μυλυβδένιον κ.ἄ.

Τὸ ὀδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 70.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικὸν 9.000 χλμ. Ὑπάρχει ἀτμοπλοϊκὴ καὶ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία.

Σαντιάγο

Οί κάτοικοι είναι μιγάδες (60%), λευκοί (35%) και Ινδιάνοι. Είναι Ρωμαιοκαθολικοί (88%), με καλόν μορφωτικόν επίπεδον. (άναλφάβητοι 16%) και όμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Χιλὴ εἶναι ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τὸ 1818. Πρωτεύουσα ἔχει τὸ Σαντιάγο (2.270.000 κ.), μέγα βιομηχανικὸν καὶ ἔμπορικὸν κέντρον. Πόλεις : Βαλπαραΐζο (275.000 κ.), ἐπίνειον τῆς πρωτευούσης καὶ κύριος λιμὴν τῆς χώρας, Κονσεψιόν, Ἀτοφαγκάστα κ.ἄ.

7. ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ

Εὐρίσκεται μεταξύ Ἀργεντινῆς, Βολιβίας καὶ Βραζιλίας. Ἐχει ἑκτασιν 406.752 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 1.903.000 κατοίκων.

Ὁ ποταμὸς Παραγουάης διαιρεῖ τὴν χώραν εἰς ἀνατολικὴν καὶ δυτικὴν. Τὸ ἀνατολικὸν τμήμα εἶναι λοφῶδες, δέχεται πολλὰς βροχὰς καὶ ἔχει γονίμους πεδιάδας. Τὸ δυτικὸν τμήμα εἶναι μία χλοερά καὶ ἄδενδρος πεδιάς, ἣ ὅποια ὀνομάζεται «μέγα Χάκο». Ἀρκετὸν τμήμα τῆς καλύπτεται ἀπὸ δάση καὶ ἔλη.

Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ὁποίαν βοηθεῖ τὸ κλίμα (ὑποτροπικὸν καὶ ἥπιον) καὶ ἡ γονιμότης τοῦ ἐδάφους. Παράγονται ἀραβόσιτος, μανιόκα, καπνός, ὄρυζα, βάμβαξ, σακχαροκάλαμον κ.ἄ. Κύριον προϊόν εἶναι τὸ τέιον Ματέ. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνονται ἐκλεκτὴ ξυλεῖα καὶ διάφοροι ὕλαι (βαφικαί, κλωστικαί, φαρμακευτικαί). Ἡ κτηνοτροφία εἶναι ἀνεπτυγμένη καὶ αἱ ἀγέλαι τῶν βοῶν ζοῦν ἐλευθέραι εἰς τὰς «πάμπας». Ὁ ὄρυκτὸς πλοῦτος εἶναι σημαντικὸς (σίδηρος, μαγνήσιον, χαλκός), ἀλλὰ μένει ἀνεκμετάλλευτος ἐλλεῖπει ἐργατικῶν χειρῶν καὶ μέσων.

Συγκοινωνία : ὁδική (14.000 χλμ.), σιδηροδρομική (550 χλμ.), ποταμοπλοῖα, ἀεροπορικὴ.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Ἰνδιάνοι καὶ μιγάδες, Ρωμαιοκαθολικοὶ (92%) μὲ σχετικῶς καλὸν μορφωτικὸν επίπεδον (άναλφάβητοι 32%) καὶ όμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Παραγουάη εἶναι ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τὸ 1811. Πρωτεύουσα ἔχει τὴν Ἀσουνσιόν (300.000 κ.), κτισμένην μέσα εἰς πορτοκαλεῶνας καὶ ἀνθοκήπους. Πόλεις : Κονσεψιόν κ.ἄ.

8. ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΝ

Εύρσκεται μεταξὺ Βραζιλίας, Ἀργεντινῆς καὶ βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν. Ἔχει ἔκτασιν 186.926 τ.χλμ. καὶ 2.914.000 κατ. Εἶναι μία μονότονος καὶ ἄδενδρος στέππα, μὲ λοφώδεις διακυμάνσεις (μέχρι ὕψους 600 μ.). Κυριώτερος ποταμὸς εἶναι ὁ Οὐρουγουάης. Τὸ κλίμα εἶναι εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν.

Τὸ καλλιεργήσιμον ἔδαφος ἀρδεύεται καλῶς, τὸ κλίμα εἶναι εὐνοϊκόν καὶ ἡ γεωργία ἀναπτύσσεται. Καλλιεργοῦνται τὰ σιτηρά, ἡ ὄρυζα, ἡ ἄμπελος, ἡ ἐλαία, τὰ ὄπωροφόρα. Ἡ κτηνοτροφία ἀποτελεῖ κυρίαν πηγὴν πλούτου (βοοειδῆ, ἵπποι, πρόβατα). Ἡ ἀλιεία καὶ τὰ δάση ἀποδίδουν ἀρκετά. Τὸ ἔδαφος περικλείει κοιτάσματα χρυσοῦ, ἀργύρου, μολύβδου κ.λπ.

Συγκοινωνία: ὀδική (40.000 χλμ.), σιδηροδρομική (3.200 χλμ.), ἀτμοπλοϊκή καὶ ἀεροπορική.

Οἱ κάτοικοι εἶναι λευκοὶ (85%) ἰσπανικῆς καὶ ἰταλικῆς καταγωγῆς, καὶ μιγάδες. Εἶναι Ρωμαιοκαθολικοὶ (83%), μὲ πολὺ ἀνεπτυγμένον μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 7%) καὶ ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Οὐρουγουάη ἀπὸ τὸ 1825 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατικὸν κράτος. Πρωτεύουσα ἔχει τὸ Μοντεβιδεο (1.000.000 κ.), λιμένα μὲ μεγαλοπρεπεῖς λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις, λαμπρὰ κτίρια κ.λπ. Πόλεις: Σάλτο, Μερσεντές, Ριβέρα κ.ἄ.

9. ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Ἀργεντινὴ καταλαμβάνει τὸ ΝΑ. μέρος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς Συνορεύει πρὸς Β. μὲ τὴν Βολιβίαν καὶ Παραγουάην, πρὸς Δ. μὲ τὴν Χιλὴν καὶ πρὸς Α. μὲ τὴν Βραζιλίαν καὶ Οὐρουγουάην. Πρὸς Α. βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικόν.

Ἔκτασις: 2.778.412 τ.χλμ.— Πληθ. 21.762.000 κάτ.

Τὸ δυτικὸν τμήμα τῆς χώρας καλύπτεται ἀπὸ τὰς Ἄνδεις, αἱ ὁποῖαι, ὡς τεῖχος, φράσσουν τὴν χώραν ἀπὸ τὴν Χιλὴν. Ὑψηλότερα κορυφὴ εἶναι ἡ Ἀκονγκάουα (7.035 μ.). Εἰς μίαν κορυφὴν τῶν ὄρεων αὐτῶν ἔχει στηθῆ ἄγαλμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εὐλογεῖ τὴν εἰρήνην μεταξὺ Ἀργεντινῆς - Χιλῆς.

Ἐκτείνεται ἀπὸ τῶν Ἄνδεων μέχρι τῆς παραλίας τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἑκτείνεται τεραστία πεδιάς. Τὸ βόρειον τμήμα αὐτῆς, τὸ Γκράν Τσάκο, (δηλ. «μεγάλη ἐρημία»), καλύπτεται ἀπὸ παρθένα δάση, μίαν πραγματικὴν ζούγκλαν. Ἡ πεδιάς αὐτή, μὲ τοὺς ποταμούς (οἱ ὅποιοι πλημμυρίζουν κατὰ τὴν περίοδον τῶν βροχῶν), μὲ τὰς ἄλμυράς λίμνας, τὰς στέππας καὶ τὰς σαβάνας, εἶναι ἀπέραντος. Μέσα εἰς τὰ δάση κρύπτονται ἰαγουάροι καὶ θηρεύονται ἄφθονα κυνήγια.

Ὅσον προχωροῦμεν πρὸς Νότον, τὰ δένδρα ἀραιώνουν. Φθάνομεν εἰς μίαν ὁμοίομορφον καὶ μονότονον ἑκτασιν, τὴν Πάμπα. Εἶναι δευτέρον Τσάκο, εἰς πραγματικὸς «ὠκεανὸς πεδιάδων», ξηρῶν καὶ ἀδένδρων. Αὗται ὅμως εἶναι δροσερώτερα. Ἔχουν ποταμούς, οἱ ὅποιοι δὲν φθάνουν ποτέ εἰς τὸν ὠκεανόν, διότι τοὺς καταπίνει ἡ Πάμπα.

Τὸ νότιον τμήμα εἶναι ἡ Παταγονία, ἡ πλέον τραχεῖα ἐρημος μὲ τοὺς παγωμένους ἀνέμους. Ὀρμητικοὶ ποταμοὶ διασχιζοῦν τὴν παγωμένην γῆν καὶ ὠραῖαι λίμναι προβάλλουν μέσα ἀπὸ γρανιτωσωρούς, τοὺς ὁποίους μαστιγώνει ὁ ἄνεμος.

Οἱ ποταμοὶ τῆς Ἀργεντινῆς εἶναι σχετικῶς μικροί. Μόνον εἰς τὸ βόρειον ἄκρον τῆς χώρας σχηματίζεται ὁ μέγας βραχίων τοῦ Ρίο ντέ Λὰ Πλάτα (Ἀργυροῦ ποταμοῦ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Ἀργεντινῆ, ἀργυρᾶ χώρα). Οὗτος σχηματίζεται μὲ τὴν συνένωσιν τῶν ποταμῶν Παρανᾶ καὶ Παραγουάη. Μαζὶ δὲ μὲ τὸν Οὐρουγουάην ἀποτελοῦν παρὰ τὰς ἐκβολὰς θάλασσαν πλάτους 175 χλμ. καὶ μέγαν ποταμόκολπον.

Τὰ παράλια τῆς Ἀργεντινῆς ἔχουν σχετικῶς πλούσιον διαμελισμόν. Ἀπὸ τὸν ποταμόκολπον τοῦ Λὰ Πλάτα προχωροῦν καὶ καταλήγουν εἰς τὸ ἀκρωτήριο Χόρν, τὸ ὅποιον ἀντικρύζει τὸν Νότιον Πόλον. Τοῦτο εὐρίσκεται εἰς τὴν νῆσον Γῆν τοῦ Πυρός, ἡ ὅποια χωρίζεται ἀπὸ τὴν ἠπειρον μὲ τὸν πορθμὸν τοῦ Μαγγελάνου.

Τὸ κ λ ῖ μ α εἶναι ποικίλον, λόγῳ τῆς μεγάλης ἐκτάσεως τῆς χώρας. Πρὸς Β. καὶ ΒΑ. εἶναι τροπικόν. Εἰς τὸ κέντρον εἶναι εὐκρατον, ὅπως καὶ εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πλησίον τῶν μεγάλων ποταμῶν. Εἶναι ψυχρὸν πρὸς Ν. καὶ ψυχρότατον εἰς τὸ ἄκρον, τὸ ὅποιον πλησιάζει πρὸς τὴν Ἀνταρκτικὴν.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Μέγας πλοῦτος διὰ τὴν χώραν εἶναι ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία.

Παράγει τέιον «χέρμπα Ματè» (1η χώρα), κριθήν και άραχίδας (4η χώρα), σίτον, άραβόσιτον και έσπεριδοειδή (7η χώρα), βρώμη, σικάλιν και βάμβακα, καπνόν, σακχαροκάλαμον, σταφυλάς (διά παραγωγήν οίνων μεγάλων ποσοτήτων, άλλ' όχι καλής ποιότητος).

Είς τήν Πάμπαν ύπάρχει εύημερία και δημιουργείται ό πλούτος τής Άργεντινής. Είται ό τόπος τών δημητριακών και τής κτηνοτροφίας. Ή Πάμπα μεταβάλλεται είς άπεράντους σιτοφυτείας. Κατά έκαστομμύρια δè έκτρέφονται εκεί τά βοοειδή, οί ίπποι, τά πρόβατα, αί αίγες, οί χοίροι.

Ό δασικός πλούτος τής χώρας δέν είται άξιόλογος. Δάση δημιουργούνται δι' άναδασώσεων.

Τό ύπέδαφος τής Άργεντινής περικλείει ούράνιον (7η χώρα), πετρέλαιον, άργυρον, μόλυβδον.

Βιομηχανία κατ' έξοχήν έθνική τής Άργεντινής είται ή κονσερβοποίησης του κρέατος. Άνεπτυγμένα βιομηχανία είται αί τής σακχαροποιίας, οινοποιίας, άλευροποιίας κ.λπ. αί όποια συνδέονται με τας έγχωρίους πρώτας ύλας.

Ή συγκοινωνία είται πυκνή. Ή χώρα διαθέτει όδικόν δίκτυον 160.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 4.300 χλμ., άεροπορικόν, άτμοπλοΐαν και ποταμοπλοΐαν.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οί κάτοικοι τής Άργεντινής είται λευκοί (90%), μεταξύ τών όποίων και πολλοί Έλληνες και μιγάδες. Είται Ρωμαιοκαθολικοί (89%), όμιλούν τήν ίσπανικήν γλώσσαν και εύρίσκονται είς ύψηλόν πολιτιστικόν και μορφωτικόν επίπεδον (άναλφάβητοι 8%).

Ή Άργεντινή είται ανεξάρτητος όμόσπονδος Δημοκρατία άπό τόν 1816. Π ρ ω τ ε ύ ο σ α ν έχει τόν Μπουένος Άυρες (3.750.000 κ.), έν έκ τών κυριωτέρων έμπορικών κέντρων του κόσμου, με σπουδαϊότατον λιμένα. Είται κτισμένον επί του Λά Πλάτα με θαυμάσιον πολεοδομικόν σχέδιον, μεγάλας όδούς, ώραιότητας δενδροφύτους πλατείας, θαυμάσια πάρκα κ.λπ.

Κυριώτεροι πόλεις είται : τόν Ροζάριο (765.000 κ.), ή Κόρντοβα (600.000 κ.), ή Λά Πλάτα (360.000 κ.) κ.ά.

Ή Άργεντινή ύπήρξεν ίσπανική άποικία. Τόν 1810 - 1818 οί

Ἀργεντινοὶ ἠγωνίσθησαν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἀπέκτησαν. Κατὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιον πόλεμον παρέμειναν οὐδέτεροι καὶ ἐπώλουν τρόφιμα εἰς τοὺς ἐμπολέμους. Τοῦτο δὲ συνετέλεσεν εἰς τὴν εὐημερίαν των.

Ἕλληνες ἤρχισαν νὰ μεταναστεύουν εἰς τὴν Ἀργεντινὴν ἀπὸ τὸ 1816 καὶ ἠγωνίσθησαν κατὰ τῶν Ἰσπανῶν. Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν διεκρίθησαν ἰδίως οἱ ναυτικοί. Ἐξ αὐτῶν ὁ Σταυρὸς Γεωργίου τιμᾶται ὡς ἔθνικὸς ἦρωσ τῶν Ἀργεντινῶν. Σήμερον οἱ Ἕλληνες ἔχουν μεγάλην κοινότητα εἰς τὸ Μπουένος Ἄουρες.

10. ΒΡΑΖΙΛΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Βραζιλία κατέχει τὸ Κεντρικὸν καὶ Ἀνατολικὸν τμῆμα τῆς Ν. Ἀμερικῆς. Ἡ ἔκτασις τῆς ἀνέρχεται εἰς 8.513.844 τ.χλμ. καὶ ὁ πληθυσμὸς τῆς εἰς 77.500.000 κατ.

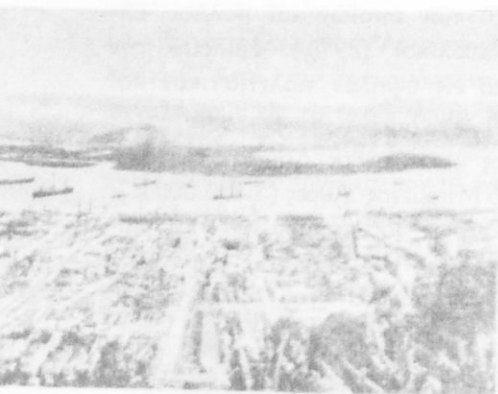
Ἡ πρὸς Β. τοῦ Ἀμαζονίου περιοχὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὑψίπεδον, τὸ ὁποῖον συνεχίζεται πρὸς τὴν Γουϊάναν. Τοῦτο ἀλλοῦ καλύπτεται ἀπὸ δάση καὶ ἀλλοῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ λιθοσπάρτους ἐρήμους.

Ἡ πρὸς Ν. τοῦ Ἀμαζονίου περιοχὴ καλύπτεται ἀπὸ πυκνότατα δάση, τὰς «σέλβας». Τὰ παρθένα δὲ αὐτὰ δάση τῆς Βραζιλίας εἶναι ὑπέροχα. Ἀμέτρητοι παπαγάλοι ζοῦν ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα

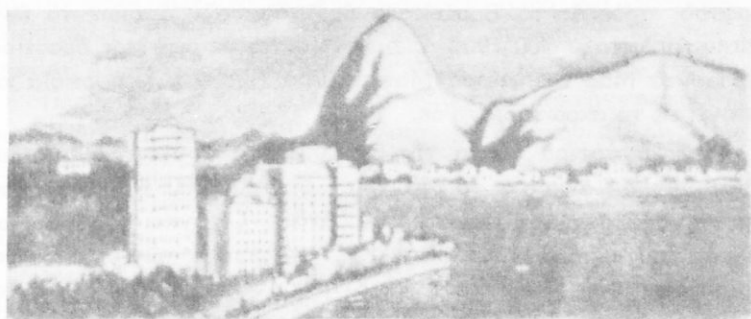
καὶ ἀναρίθμητοι πεταλοῦδαι — συνήθως πολύχρωμοι — πτερυγίζουσι εἰς τὸν ἀέρα. Ὑρισμένα τοιαῦτα δάση (περιοχὴ Μάτο Γκρόσσο) εἶναι ἀκόμη ἀνεξερεύνητα.

Κατὰ μῆκος τῆς ΝΑ. παραλίας ἐκτείνεται εὐφορωτάτη πεδινὴ ἔκτασις, εἰς τὴν ὁποίαν ζῆ καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας.

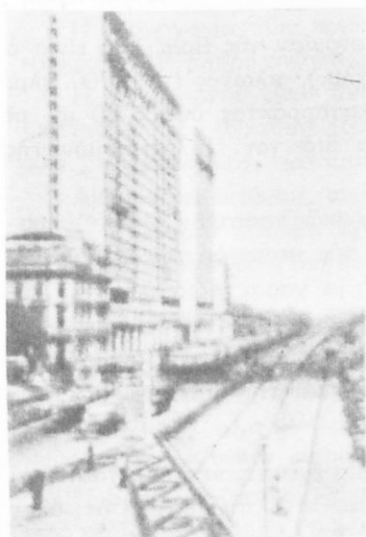
Γενικῶς τὸ ἔδαφος τῆς Βραζιλίας ἀποτελεῖται ἀπὸ ὑψίπεδα καὶ ὄροπέδια. Εἰς τὸ κέντρον σχηματίζεται τὸ ὄροπέδιον τοῦ Μάτο

Σάντος: πόλις ἐξαγωγῆς καφέ

Ρίον Ίανέϊρον

Μοντεβιδέο

Ό Χριστός εύλογών

Σάν Πάολο

Γκρόσσο, πρὸς Α. τὰ Βραζιλιανὰ ὑψίπεδα, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος κυμαίνεται μεταξύ 300 - 900 μ. Διασχίζονται δὲ ἀπὸ τὰς ὄροσειρὰς Σιέρρα ντὰ Μάρ καὶ Σιέρρα Μαντικουέρα (2.884 μ.), ἡ ὁποία καταλήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ρόκ.

Τὰ περισσότερα ὕδατα τῆς Βραζιλίας τὰ συγκεντρώνει ὁ ποταμὸς Ἄμαζόνιος (6.240 χλμ.) μὲ τοὺς 200 παραποτάμους του. Πηγάζει ἀπὸ τὰς Περουβιανὰς Ἄνδεις. Οἱ ὄγκοι τῶν ὑδάτων, τοὺς ὁποίους μεταφέρει, ὑπερβαίνουν τὸ ἄθροισμα τῶν ὑδάτων τοῦ Μισσισιπιῆ, τοῦ Νείλου, καὶ τοῦ Κιτρίνου ποταμοῦ. Τὸ δέλτα του καταλαμβάνει τεραστίαν ἔκτασιν. Εἶναι πλωτὸς εἰς βάθος 4.300 χλμ. εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ μετὰ τῶν παραποτάμων του σχηματίζει πλωτὸν δίκτυον 12.000 χλμ.

Σπουδαιότερος ὅμως διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Βραζιλίας εἶναι ὁ ποταμὸς Ἅγιος Φραγκίσκος (2.900 χλμ.), πλωτὸς ἐπὶ 1.700 χλμ. Παρὰ τὰς ἐκβολὰς του σχηματίζει καταρράκτας ὕψους 80 μ., οἱ ὁποῖοι ἔχουν μεγάλην σπουδαιότητα διὰ τὸν ἐξηλεκτρισμὸν τῆς χώρας.

Τὸ κλίμα τῆς Βραζιλίας εἶναι γενικῶς τροπικόν, διότι εὐρίσκεται εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην. Εἰς τὰς περιοχὰς τοῦ Ἄμαζονίου ἡ θερμοκρασία εἶναι ἰδιαιτέρως ὑψηλὴ μὲ χαρακτηριστικὸν τὴν μονοτονίαν (ἐπειδὴ λείπει ἡ ἐναλλαγὴ τῶν ἐποχῶν καὶ ἐπικρατεῖ φοβερὰ ὑγρασία). Οἱ ἐτήσιοι ἄνεμοι μεταφέρουν ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν τεραστίας μάζας ὑδρατμῶν, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας πίπτουν ὡς καταρρακτώδεις βροχαί.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ. Ἡ Βραζιλία ἔχει τεραστίαν ἔκτασιν καὶ μάλιστα χωρὶς ἐρήμους καὶ ὄρη μεγάλα. Θὰ ἤλπιζε κανεὶς, ὅτι ὅλον αὐτὸ τὸ ἔδαφος εἶναι καλλιεργήσιμον. Δὲν εἶναι ὅμως. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἡ χώρα κατοικεῖται ἀραιῶς. Ἐλλείπει μέτρων ἐξυγιάνσεως, οἱ ἐλώδεις πυρετοὶ καὶ ἄλλαι νόσοι παρουσιάζονται ἐκεῖ. Δι' αὐτὸ μολὶς τὸ 1/5 τοῦ Βραζιλιανοῦ ἐδάφους καλλιεργεῖται.

Μὲ αὐτὸ ἡ Βραζιλία εἶναι ἡ 1η. χώρα τοῦ κόσμου εἰς τὴν παραγωγὴν καφέ, ἡ 2α εἰς τὰ ἐσπεριδοειδῆ, ἡ 4η εἰς τὸ κακάον, ἡ 8η εἰς τὴν ὄρυζαν. Παράγει ἀκόμη βάμβακα, καπνόν, γεώμηλα, ἀραβόσιτον, σακχαροκάλαμον κ.ἄ.

Ἡ πλουσία βλάστησις καὶ οἱ ἐκτεταμένοι λειμῶνες συνετέλεσαν

εις τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μεγάλων ζώων καὶ ἰδίως τῶν βοοειδῶν. Ἀφ' ὅτου μάλιστα εὐρέθη ἡ μέθοδος τῆς διατηρήσεως τῶν κρεάτων (κονσέρβαι, ψυγεῖα) ἡ κτηνοτροφία ἀναπτύσσεται συνεχῶς.

Πλουσία εἶναι ἡ Βραζιλία καὶ εἰς δασικὰ προϊόντα (καουτσούκ, πολυτίμα καὶ βαφικὰ ξύλα). Ἀπὸ τὸ βαφικὸν ξύλον «Βραζιλ» ἔλαβε τὸ ὄνομά της ἡ χώρα.

Ἡ ἀλιεῖα ἀποδίδει ἀφθόνους ἰχθῦς, καίτοι διεξάγεται μὲ πρωτόγονα μέσα.

Ὁ πλοῦτος τοῦ ὑπεδάφους δὲν εἶναι ἀρκετὸς καὶ ἡ χώρα δὲν εἶναι αὐτάρκης εἰς καύσιμα. Παρέχει ὅμως μαγγάνιον (4η χώρα), σιδηρομεταλλεύματα, ἀκατεργάστους ἀδάμαντας, κασσίτερον, χρυσόν, βωξίτην κ.ἄ.

Ἡ βιομηχανία τῶν κρεάτων, τῶν ὑαλικῶν καὶ τῶν τροφίμων εὐρίσκεται εἰς πλήρη ἀνάπτυξιν.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὰ κατωκημένα μέρη. Ἡ χώρα διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον (600.000 χλμ.), σιδηροδρομικὸν (40.000 χλμ.), ἀτμοπλοϊκόν, ποταμοπλοϊκόν καὶ ἀεροπορικόν.

Αἱ μεγάλαι ἐκτάσεις, αἱ στέππαι, τὰ δάση, αἱ ἀνατολικαὶ ὄροσειραι παρέχουν σοβαρὰ ἐμπόδια. Δι' αὐτὸ ἀναπτύσσεται περισσότερο ἡ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς Βραζιλίας εἶναι λευκοὶ (62%), μεταξὺ αὐτῶν δὲ καὶ πολλοὶ Ἕλληνες, μιγάδες (22%), νέγροι (14%), ἰνδιάνοι (2%). Εἶναι Ῥωμαιοκαθολικοὶ (93%), ὁμιλοῦν τὴν πορτογαλικὴν γλῶσσαν καὶ ἔχουν μορφωτικὸν ἐπίπεδον μέτριον (50% ἀναλφάβητοι).

Ἡ Βραζιλία ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον ὁμοσπονδιακὴν Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1822. Πρωτεύουσα τῆς χώρας εἶναι ἡ Μπραζιλία (150.000 κατ.). Εἶναι ἡ νεωτέρα πόλις τοῦ κόσμου. Ἐσχεδιάσθη μὲ βάσιν τὰς συγχρόνους πολεοδομικὰς ἀντιλήψεις καὶ ἀποτελεῖ πραγματικὸν ἐπίγειον παράδεισον ἀπὸ ἀπόψεως κλίματος καὶ τοπίου.

Πόλεις εἶναι: τὸ Ρίον Ἰανέιρον (3.310.000 κ.), τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὡς ἡ ὠραιότερα πόλις τοῦ κόσμου. Ἐκτείνεται εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ἐνῶ ὑψηλὰ ὄρη, σκεπασμένα μὲ τροπικὴν φυτεῖαν, διαγράφονται εἰς τὸν ὀρίζοντα. Ὑψηλὸς βράχος (420 μ.) φαίνεται ὡς νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὴν κορυ-

φήν του ύψουται πελώριον ἄγαλμα τοῦ Χριστοῦ εὐλογοῦντος. Τὸ Ρίον ἔχει ἓνα ἐκ τῶν μεγαλυτέρων λιμένων τοῦ κόσμου, λαμπρὰς οἰκοδομάς, ὥραιας πλατείας, πάρκα κ.λπ.

Τὸ Σὰν Πάολο (3.825.000 κ.), ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς Ν. Ἀμερικῆς. Ὁ «γίγας τοῦ Νότου» ἔχει τὸ μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον Ἴνστιτούτον ὀφιοειδῶν καὶ εἰς τὴν περιοχὴν του παράγεται τὸ ἥμισυ ἐκ τοῦ καταναλισκομένου καφῆ καθ' ὅλον τὸν κόσμον.

Τὸ Σάντος (260.000), ἡ Ρεσίφ (800.000), τὸ Μπέλλο Ὁριζόντε (700.000), τὸ Πόρτο Ἀλέγκρε (650.000), ἡ Μπάχια (650.000) κ.ἄ.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Βραζιλίας ἔχουν ἀνεγνωρισμένην ἐπισήμως κοινότητα εἰς τὸ Σὰν Πάολο.

11. ΑΙ ΞΕΝΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ ΕΙΣ Ν. ΑΜΕΡΙΚΗΝ

1. ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ. α) Ἡ Βρεταννικὴ Γουϊάνα (ἔκτ. 214.969 τ.χλμ. κάτ. 560.000) πρὸς Β. τῆς Βραζιλίας. Ἐξάγει βωξίτην, ἀδάμαντας, χρυσὸν κ.λπ. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Τζώρτζ - Τάουν (120.000).

β) Αἱ νῆσοι Φάκκλαντ ἢ Μαλδίβαι (ἔκτ. 11.930 τ.χλμ. — κάτ. 2.000) εἰς τὸν Νότιον Ἀτλαντικόν.

2. ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ. Γαλλικὴ Γουϊάνα (ἔκτ. 91.000 τ.χλμ.—κάτ. 33.000) πρὸς Β. τῆς Βραζιλίας, μὲ πλούσια χρυσορυχεῖα. Πρωτεύουσα ἡ Καϋένη.

3. ΟΛΛΑΝΔΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ. α) Ὁλλανδικὴ Γουϊάνα ἢ Σουρινάμ (ἔκτ. 142.822 τ.χλμ.—κάτ. 324.000). Ἐξάγει ἐκλεκτὸν βωξίτην, χρυσόν, πολύτιμον ξυλείαν. Πρωτ. τὸ Παραμαρίμπο (107.000 κατ.).

β) Ὁλλανδικαὶ Ἀντίλλαι: Νῆσοι Κιουρασώ, Ἀρούμπα, Μπонаῖρ κ.ἄ. μικρότεροι, συνολικῆς ἐκτάσεως 901 τ.χλμ. καὶ πληθυσμοῦ 195.000. Εὐρίσκονται πλησίον τῆς Βενεζουέλας καὶ εἰς τὴν Ἀρούμπαν εὐρίσκεται τὸ μεγαλύτερον διυλιστήριον πετρελαίων.

4. ΚΤΗΣΕΙΣ Η.Π.Α. Εἶναι αἱ νῆσοι Γκαλαπάγγος (ἔκτ. 8.088 τ.χλμ.—κάτ. 2.000). Εὐρίσκονται εἰς τὸν Εἰρηρικόν, πρὸς Δ. τοῦ Ἰσημερινοῦ. Εἶναι συγκρότημα 13 νήσων μὲ μεγαλυτέρας τὴν Ἴσα-

βέλλαν καὶ τὸ Σὰν Κριστομπάλ. Εἶναι χώρα τῶν ἐντόμων, τῶν πτηνῶν καὶ τῶν ὑπερφυσικῶν χελωνῶν (250 - 300 κιλῶν).

Ἑρωτήσεις - Ἔργασιαί. Διατί αἱ χῶραι τῆς Ν. Ἀμερικῆς εἶναι ἀγνωστοί εἰς τὴν Ἑλλάδα; Ἀπὸ αὐτὰς μόνον τὰ ὀνόματα Ἀργεντινῆ, Χιλῆ, Βραζιλία, ἴσως καὶ Βενεζουέλα ἀκούονται.

Γνωρίζετε ὅτι ὁ πλατύτερος καταρράκτης τοῦ κόσμου εἶναι ὁ Ἴγνασὸς (εἰς τὸν Παραναῖν - Βραζιλίας), διότι ἔχει διπλάσιον πλάτος ἀπὸ ἐκεῖνο τοῦ Νιαγάρα; Ὅτι ἡ ὑψηλότερα σιδηροδρομικὴ γραμμὴ εὐρίσκεται εἰς τὴν Βολιβίαν (ὕψος 4.880 μ.); Ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς τοῦ Πυρός εἶναι οἱ ἀσχημότεροι ἀνθρώποι τοῦ κόσμου καὶ ὅτι πεθαίνουν ὅλοι νέοι ἐξ αἰτίας τοῦ κλίματος;

Γνωρίζετε ὅτι οἱ Ἰσπανοὶ ἐφθασαν εἰς τὸ Ἰανέϊρον τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1502. Εἶδον τὸν πλατύν ὄρμον καὶ τὸν ἐξέλαβον ὡς ἐκβολὴν ποταμοῦ. Τὸν ὠνόμασαν λοιπὸν «ποταμὸν τοῦ Ἰανουαρίου» (Ρίο ντὲ Ἰανέϊρο) καὶ τὸ λάθος ἐμεινιμοποιήθη.

Διατί αἱ κυριώτεραι πόλεις τῆς Βραζιλίας ἐκτίσθησαν εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀτλαντικοῦ; Τί προϊόντα εἰσάγομεν ἀπὸ τὴν Βραζιλίαν; Συγκρίνατε τὴν Βραζιλίαν μὲ τὰς Η.Π.Α.

Τί δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν εἰς τὴν Ἀργεντινὴν καὶ νὰ εἰσαγάγωμεν ἀπὸ ἐκεῖ;

Κάμετε ἐν φανταστικὸν ταξίδιον μέσα εἰς τὸν Ἀμαζόνιον καὶ τὴν μυστηριώδη ζούγκλαν του. Ζητήσατε πληροφορίας διὰ τὸν περίπλου τοῦ Μαγγελάνου καὶ τὴν Γῆν τοῦ Πυρός.

V. ΩΚΕΑΝΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ὡ κ ε α ν ί α ὀνομάζεται ἡ γεωγραφικὴ περιοχὴ, ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὸ πλεῖστον τῶν νησιωτικῶν χωρῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ. Ἐξ αὐτῶν μεγαλύτεραι νῆσοι εἶναι ἡ Αὐστραλία, ἡ Νέα Γουίνεα, ἡ Νέα Ζηλανδία, ἡ Τασμανία. Αἱ ἄλλαι σχηματίζουν τὰ μεγάλα νησιωτικὰ συμπλέγματα τῆς Μελανησίας, τῆς Πολυνησίας καὶ τῆς Μικρονησίας.

Ἡ Ὠκεανία εὐρίσκεται εἰς τὸ Ν. ἡμισφαίριον τῆς γῆς, ἔχει ἕκτασιν 8.960.241 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 18.177.000 κατοίκων.

Ἡ Αὐστραλία ἀποτελεῖ ὄροπέδιον μὲ κυματοειδῆ ἐπιφάνειαν. Ὅρη ὑψώνονται πρὸς Α. (Αὐστραλιαναὶ Ἄλπεις, 2.240 μ.). Αἱ μεγάλαι πεδιάδες τῆς, ἄλλοῦ εἶναι ἔρημοι καὶ ἄλλοῦ εὐφορώταται.

Ἡ Ν. Γουινέα ἔχει εἰς τὸ κέντρον τῆς μεγάλην ὄροσειράν, ὕψους μέχρι 5.000 μ. Ἡ Ν. Ζηλανδία εἶναι ὄρεινὴ μὲ εὐφορωτά-

τας κοιλάδας μεταξύ τῶν ὀρέων. Αἱ μικρότεροι νῆσοι εἶναι ἡφαιστειογενεῖς ἢ κοραλλιογενεῖς (ἀτόλαι).

Μεγάλοι ποταμοὶ σχηματίζονται μόνον εἰς τὴν Αὐστραλίαν, ὅπως καὶ λίμναι.

Τὸ κλίμα τῆς Ὑκεανίας ποικίλει, λόγῳ τῆς μεγάλης ἐκτάσεώς της. Ἀνήκει ὁμως κυρίως εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην καὶ γενικῶς ἔχει κλίμα τροπικόν, θερμόν, ὑγρὸν καὶ νοσῶδες. Ἡ Ν. Αὐστραλία καὶ ἡ Ν. Ζηλανδία ἀνήκουν εἰς τὴν εὐκρατον ζώνην καὶ ἔχουν ἐκεῖ κλίμα εὐκρατον.

Εἰς τὴν Ὑκεανίαν ζοῦν παράξενα ζῶα, τὰ ὅποια δὲν συναντῶνται εἰς τὰς ἄλλας ἡπείρους (ἄγριος κύων «Ντίγκο», καγκουρῶ ὀρνιθόρρυγχος, ἐμοῦ κ.ἄ.).

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ πρῶτοι ἄποικοι τῆς Ὑκεανίας δὲν εὔρον εἶδός τι φυτικῆς καλλιιεργείας, οὔτε ἐκτρεφόμενα ζῶα. Μετέ-

Χάρτης Αὐστραλίας

0 500 1000

φερον τοιαῦτα ἐκ τῶν πατρίδων των. Σήμερον ἡ ὤκεανία στηρίζεται οἰκονομικῶς εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν, ἀλιείαν, τὸν δασικὸν πλοῦτον καὶ τὸν ὀρυκτὸν τοιοῦτον.

3. ΚΑΤΟΙΚΟΙ. Οἱ περισσότεροι εἶναι λευκοί. Οὗτοι ἔμειναν ἐκεῖ, ὅταν πρῶτος ὁ Ὀλλανδὸς θαλασσοπόρος Τορρές ἀνεκάλυψε τὴν Αὐστραλίαν (1606) καὶ ὁ Τάσμαν τὴν Τασμανίαν (1642).

Οἱ ἰθαγενεῖς κάτοικοι τῆς Μικρονησίας ἀνήκουν εἰς τὴν κιτρίνην φυλὴν, μὲ ἐκλεπτυσμένα τὰ μογγολικὰ χαρακτηριστικά της. Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Ν. Ζηλανδίας λέγονται «Μαορί».

4. ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ὨΚΕΑΝΙΑΣ. Ἡ ὤκεανία διαιρεῖται εἰς τὰ ἀνεξάρτητα κράτη μὲ τὰς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένας νήσους (Αὐστραλίαν καὶ Ν. Ζηλανδίαν) καὶ εἰς τρία νησιωτικὰ συμπλέγματα (Μελανησίαν, Πολυνησίαν καὶ Μικρονησίαν), τῶν ὁποίων αἱ νῆσοι ἀποτελοῦν κτήσεις διαφόρων κρατῶν.

1. ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

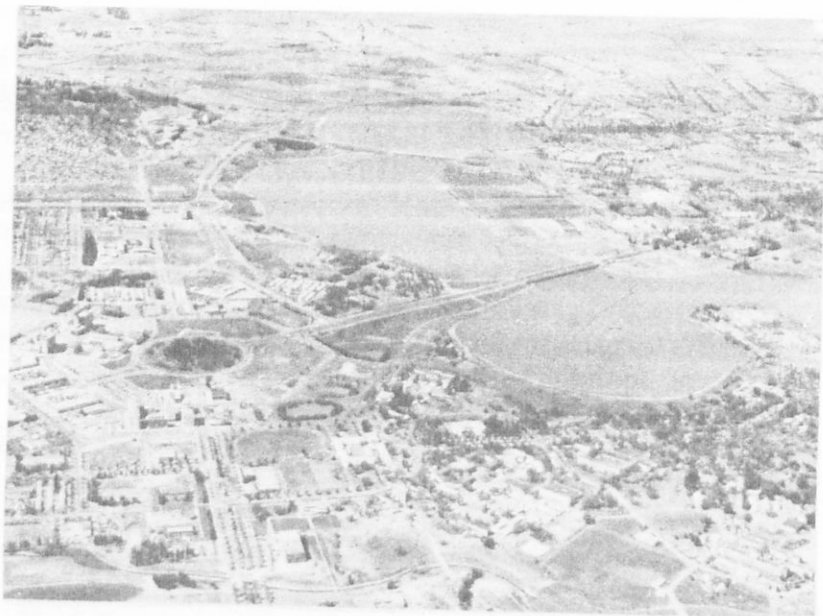
1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Περιλαμβάνει τὴν μεγαλόνησον Αὐστραλίαν, τὴν Τασμανίαν, τμήματα τῆς νήσου Γουίνεας καὶ ἄλλα μικρὰς νήσους.

Ἡ ἑκτασις καὶ ὁ πληθυσμὸς τοῦ συγκροτήματος ἔχουν ὡς ἑξῆς :

— Αὐστραλία ἑκτ.	7.407.751	πληθ.	10.555.000
— Τασμανία	67.889		361.000
— Κτήσεις	475.389		2.020.000
Σύνολον :	7.951.029		12.936.000

Πιστεύεται, ὅτι ἡ Αὐστραλία εἶναι ἡ ἀρχαιότερα μεγαλόνησος τῆς Γῆς. Αἱ ἄλλαι, αἱ ὁποῖαι ἐσχηματίσθησαν μετ' αὐτῆς, κατεποντίσθησαν ἢ ἔχουν μετασχηματισθῆ. Μόνον αὐτὴ παρέμεινεν ἀνέπαφος. Δι' αὐτὸ τὰ ἠφαιστεία της εἶναι νεκρά, τὰ δὲ ζῶα καὶ ἡ βλάστησίς της ἀρχαιοτάτου τύπου.

Ἡ Αὐστραλία ἔχει σχῆμα ἑλλειψοειδὲς μὲ δύο ἐκτεταμένους κόλπους, τὸν ἕνα πρὸς Β. (τῆς Καρπενταρίας) καὶ τὸν ἄλλον πρὸς Ν. (τὸν Αὐστραλιανόν).

Καμπέρα

Τὸ ἔδαφος τῆς Αὐστραλίας διακρίνεται εἰς τρεῖς περιοχάς :

α) Τὸ ὄρεινόν πρὸς Α., κατὰ μῆκος τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς, με ἀποτόμους ἀκτὰς πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ὁμαλὴν κλίσιν πρὸς τὴν ξηράν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς Αὐστραλιανὰς Ἄλπεις (διότι ὁμοιάζουν με τὰς Εὐρωπαϊκὰς) με μεγαλύτερον ὕψος τὰ 2.240 μ.

β) Τὸ μέγα δυτικόν ὑψίπεδον, τὸ ὁποῖον ἔχει μέσον ὕψος 400 - 500 μ. καὶ καλύπτεται σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ ἀμμώδεις ἐρήμους, ἀνύδρους καὶ ἐστερημένας οἰασδήποτε βλαστήσεως. Εἰς τὸ ΝΔ. τμήμα αὐτοῦ σχηματίζονται εὐρεῖαι τελματώδεις ἐκτάσεις.

γ) Ἡ μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν περιοχῶν πεδινὴ ἐκτασις, ἡ ὁποία περικλείεται ἐντὸς ὄροπεδίου, ἀρδεύεται ἀπὸ τὸν Μώρραϊη καὶ εἶναι γονιμωτάτη.

Κυριώτερος ποταμὸς εἶναι ὁ Μώρραϊη, ὅστις σχηματίζεται ἀπὸ τὸν Ντάρλιγκ καὶ ἄλλους παραποτάμους. Εἶναι πλωτὸς κατὰ τὸ μεγαλύτερον τμήμα του, ἀλλὰ τὰ ὕδατά του ἐλαττοῦνται κατὰ τὸ ἐκεῖ θέρος (Δεκέμβριον - Φεβρουάριον). Ἄλλοι ποταμοὶ εἶναι ὁ Φλίντερς (ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τῆς Καρπενταρίας), οἱ Θῶμψον καὶ Ντιαμαντίνας (οἱ ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς τὴν λίμνην Ἐυρ) κ.ἄ.

Λίμνες σχηματίζονται πολλές (*Ευρ, Τόρρενς, Γκαϊρντενερ κ.ά.).

Τὸ κλίμα εἶναι γενικῶς τροπικόν. Οἱ ἀνατολικοὶ ἄνεμοι μεταφέρουν τοὺς ὑδρατμούς εἰς τὰς ἀνατολικὰς πλευρὰς τῶν ὀρέων καὶ πίπτουν ραγδαίαι βροχαί. Ὁρμητικοὶ χεῖμαρροι τότε μεταφέρουν ἀμέσως τὰ ὕδατα πρὸς τὴν θάλασσαν. Εἰς τὸ ἐσωτερικόν καὶ τὰ δυτικὰ μέρη δὲν φθάνουν ὑδρατμοὶ καὶ αἱ βροχαὶ σπανίζουσιν. Τὰ ὀλίγα ὕδατα συγκεντρώνονται εἰς καθιζήσεις τοῦ ἐδάφους καὶ σχηματίζουν λίμνας ἢ τέλματα. Ἡ Αὐστραλία δηλ. διψᾷ.

Τὸ θερμόν, ἀλλὰ ξηρὸν κλίμα τῆς Δυτικῆς ἰδίως Αὐστραλίας, θεωρεῖται ὡς ἐν τῶν ὑγιεινότερων τοῦ κόσμου.

Χαρακτηριστικόν δένδρον τοῦ Αὐστραλιανοῦ τοπίου εἶναι ὁ εὐκάλυπτος.

Ἡ Αὐστραλία δὲν ἔχει μεγάλα σαρκοβόρα ζῶα, οὔτε μεγάλα θηλαστικά, ἀλλ' οὔτε καὶ πιθήκους ἀκόμη. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ζῶα τῆς εἰσήχθησαν ἐξ Εὐρώπης. Ἀπὸ τοὺς σκύλους μάλιστα πολλοὶ ἔμειναν ἀδέσποτοι καὶ ἐξελίχθησαν εἰς τοὺς ἀγρίους καὶ ἐπικινδύνους «ντίγκο». Χαρακτηριστικὸν ζῶον τῆς Αὐστραλίας εἶναι ἡ καγκουρώ. Περίεργον ζῶον αὐτῆς εἶναι ὁ ὀρνιθόρυγχος, χαριτωμένον ἢ κοάλα (μικρὰ μαρσупοφόρος ἄρκτος) καὶ ὠραιότατον πτηνὸν ἡ λύρα.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Τὸ 70% τοῦ Αὐστραλιανοῦ ἐδάφους εἶναι ἄγονον καὶ παραμένει ἀκαλλιέργητον. Αἱ γόνιμοι περιοχαὶ εὐρίσκονται κυρίως πρὸς τὰ Ν. καὶ ΝΑ. Ἐκεῖ καλλιεργοῦνται ὁ σίτος (6η χώρα εἰς τὸν κόσμον), ἡ κριθή (7η χώρα), ἡ ὄρυζα, ὁ βάμβαξ, τὸ σακχαροκάλαμον, αἱ ἄμπελοι, τὰ ὄπωροφόρα.

Ἀκαδημία Ἐπιστημῶν εἰς Καμπέραν

Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οἱ καλλιεργημένοι ἄγροὶ παραχωροῦν τὴν θέσιν των εἰς τοὺς λειμῶνας. Ἐκεῖ τὸ χόρτον βλαστάνει, μόνον ὅταν βρέχη. Βόσκουν ὅμως ἀμέτρητα ποίμνια προβάτων καὶ ἡ Αὐστραλία εἶναι ἡ 1η χώρα εἰς ἔρια, νήματα ἐρίων, λίπη. Γνωστότατα εἶναι τὰ πρόβατα «μερινός». Ἀνεπτυγμένοι εἶναι ἡ πτηνοτροφία καὶ μελισσοκομία.

Ἀπὸ τὰ δάση τῶν ἀνατολικῶν ὁρέων ἐξάγεται ἀρκετὴ ξυλεία ἐξαιρετικῆς ποιότητος καὶ κατάλληλος διὰ παντὸς εἶδους ξυλουργικὰς ἐργασίας. Ἀπὸ ὠρισμένα φυτὰ παράγονται αἰθέρια ἔλαια.

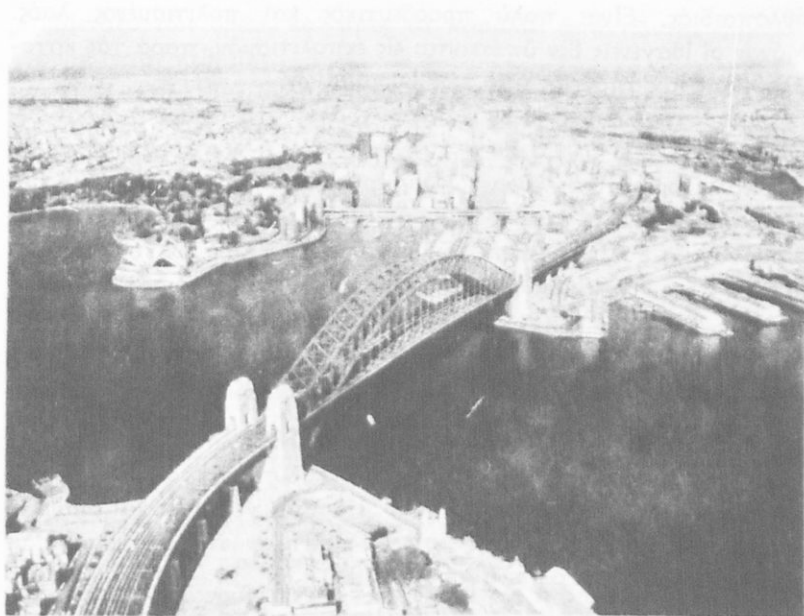
Τὸ ὑπέδαφος τῆς Αὐστραλίας εἶναι πλούσιον εἰς ὀρυκτά. Ἐξάγονται μόλυβδος (1η χώρα), ψευδάργυρος (4η χώρα), χρυσὸς (5η χώρα), ἄργυρος (6η χώρα), σιδηρομεταλλεύματα, ἀνθραξ, λιγνίτης κ.λπ.

Κύρια βιομηχανία τῆς χώρας εἶναι ὅσαι ἐπεξεργάζονται τὰ ἐγχώρια προϊόντα καὶ εἶναι συγκεντρωμένοι εἰς τὰς μεγάλας πόλεις ἢ πλησίον αὐτῶν. Αὗται ἐπεξεργάζονται τὰ γαλακτοκομικὰ προϊόντα, τὰ κρέατα, τὰ δέρματα, τὴν ξυλείαν κ.λπ.

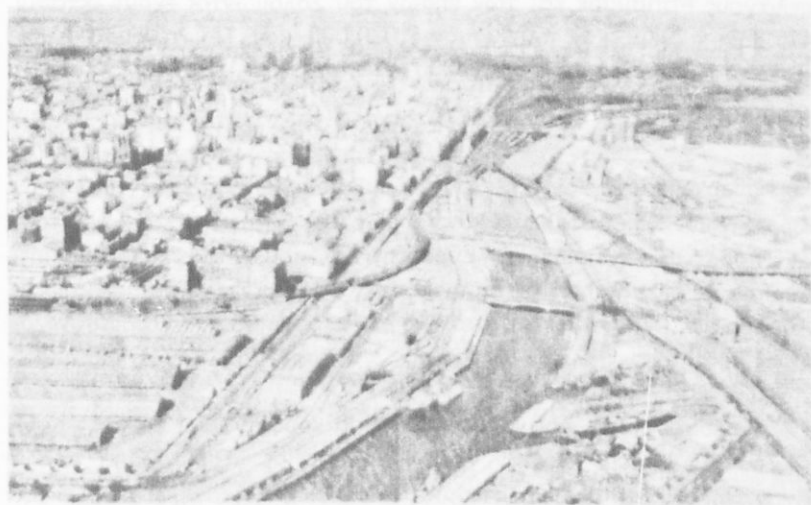
Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνοτάτη μόνον εἰς τὰς πολὺ κατωκίμενας περιοχάς. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 950.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 50.000 χλμ., ἀτμοπλοικὸν καὶ κυρίως ἀεροπορικόν.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Μόνον τὸ 1770 ὁ κόσμος ἔμαθεν ἀπὸ τὸν θαλασσομάχον Κούκ, ὅτι ἡ Αὐστραλία εἶναι μία ὠραία χώρα. Οὗτος εἶδε τὴν ἀνατολικὴν καταπράσινην παραλίαν καὶ ὠνόμασε τὴν χώραν Αὐστραλίαν (δηλ. «Χώραν τοῦ Νότου»). Οἱ Ἄγγλοι ἐσκέφθησαν νὰ ἀποστέλλουν ἐκεῖ τοὺς καταδίκους καὶ μὲ τὸν καιρὸν ἤρχισαν νὰ καταφθάουν ἔμποροι καὶ ἄλλοι μετανάσται. Ὅταν μάλιστα ἀνεκαλύφθη χρυσὸς (1851), ἤρχισαν νὰ συρρέουν οἱ χρυσοθῆραι, οἱ ὅποιοι τελικῶς παρέμειναν ἐκεῖ καὶ μετεβλήθησαν εἰς κτηματίας. Ἔτσι μὲ τὸν καιρὸν ἀνεπτύχθη ἔθνικὸν πνεῦμα καὶ ἐδημιουργήθη ἓν νέον κράτος.

Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι εἶναι λευκοὶ (98%), μεταξύ δὲ αὐτῶν πλέον τῶν 125.000 Ἕλληνες. Κατὰ τὸ θρήσκευμα οἱ Αὐστραλοὶ εἶναι Διαμαρτυρόμενοι (60%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (15%) κ.ἄ. Τὸ μορφωτικὸν των ἐπίπεδον εἶναι ἄριστον (ἀναλφάβητοι 1%). Οἱ Αὐστραλοὶ ἀγαποῦν τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας, τὸν ἀθλητισμὸν καὶ τὰς

Σίδνεϋ

Μελβούρνη

άθλοπαιδιάς. Είναι πολύ προοδευτικός και πολιτισμένος λαός. Μόνον οί ίθαγενείς δέν υπόκεινται εΐς έκπολιτισμόν, παρά τας καταβληθείσας προσπάθειας υπό τών Εύρωπαιών.

Ή Αύστραλία άπό τό 1901 άποτελεΐ άνεξάρτητον όμόσπονδον δημοκρατίαν. Πρωτεύουσα τής χώρας είναι ή Καμπέρα (70.000 κ.), πόλις ώραιοτάτη, έδρα τών κυβερνητικών και δημοσίων έν γένει ύπηρεσιών. Πόλεις: Σίδνεϋ (2.250.000 κ.), έμπορική και βιομηχανική πόλις με ένα έκ τών μεγαλυτέρων λιμένων του κόσμου. Μελβούρνη (2.000.000 κ.), έμπορικός λιμήν με πολλά έργοστάσια. Μπρισμπάϊην (650.000 κ.), κέντρον φυτειών σακχαροκαλάμου. Άδελαΐς: (600.000 κ.), λιμήν έξαγωγής σίτου. Πέρθ (450.000 κ.), λιμήν τής δυτικής περιοχής κ.ά.

4. ΚΤΗΣΕΙΣ. 1) Τασμανία (έκτ. 67.889 τ.χλμ. κάτ. 361.000). Είναι νήσος όρεινή και τό έδαφός της καλύπτεται άπό δάση. Τό κλίμα της είναι ύποτροπικόν, ήπιον. Παράγει γεώμηλα και όπώρας, έκτρέφει δέ διάφορα ζώα. Άποτελεΐ πολιτείαν τής Αύστραλίας με πρωτεύουσαν τό Χόμπαρτ (125.000 κ.).

2) Ν. Γουϊνέα. Ή Αύστραλία κατέχει τό ΒΑ. τμήμα αύτής και τό ΝΑ. (Παπούαν). Τά τμήματα αύτά μετά τών νήσων του άρχιπελάγους Μπίσμαρκ και τών νήσων του Σολομώντος έχουν έκτασιν 475.389 τ. χλμ. και πληθυσμόν 2.020.000 κατ. Πρωτεύουσα όλων είναι τό Πόρτ - Μόρεσμπυ (35.000 κ.) εΐς τήν ΝΑ. Γουϊνέα.

2. ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ή Νέα Ζηλανδία άποτελεΐ μίαν τών ώραιοτέρων και γραφικώτερων χωρών τής Γής. Καταλαμβάνει τούς αντίποδας τών χωρών τής Εύρώπης και ειδικώτερον τής Γαλλίας. Εύρίσκεται εΐς τόν Νότιον Εϊρηνικόν, 2.000 χλμ. περίπου μακράν τής Αύστραλίας. Άποτελεΐται άπό δύο μεγάλας νήσους, σχεδόν συνεχόμενας, και άπό πολλάς μικροτέρας. Έκτασις 268.676 τ.χλμ. Κάτ. 2.640.000.

Τό έδαφος είναι όρεινόν. Ύψηλοτέρα κορυφή είναι τό όρος Κούκ (3.764 μ.) εΐς τήν Νότιον νήσον. Ή Βόρειος περιλαμβάνει πολλά ενεργά ήφαιστεια με ύψηλότερον τό Ρουαπέχου (2.960 μ.).

Μεταξύ τῶν ὁρέων καί πρὸς τὰ παράλια ἀπαντῶνται ἐπιμήκεις εὐφορώταται πεδιάδες.

Ἡ Ν. Ζηλανδία δέχεται πολλὰς βροχάς. Οἱ ποταμοὶ τῆς ὁμως εἶναι μικροί, διότι φθάνουν ἀμέσως εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐξ ἄλλου πολλὰ ὕδατα συγκεντρῶνονται εἰς βαθουλώματα καὶ σχηματίζονται πολλὰ μικρὰ λίμνα ἐξαιρετικῆς ὠραιότητος.

Τὸ κλίμα τῆς Ν. Ζηλανδίας εἶναι γενικῶς ὠκεάνειον. Αἱ βροχαὶ εἶναι ἄφθονοι καὶ τὰ δάση πολλὰ.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται κυρίως εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν γεωργίαν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ὁμως τοῦ Παγκοσμίου πολέμου ἤρχισεν νὰ ἀναπτύσσεται καὶ ἡ βιομηχανία. Γεωργικὰ προϊόντα τῆς εἶναι ὁ σίτος, ἡ βρώμη, ἡ κριθή, ὁ ἀραβόσιτος, τὰ ὄσπρια κ.ἄ. Καλλιεργῶνται ἐπίσης κτηνοτροφικὰ φυτὰ (τριφύλλι), ὁ βάμβαξ, τὰ ὄπωροφόρα. Ὑπάρχουν στέππαι καὶ κατάλληλοι ἐκτάσεις διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας. Τὰ πρόβατα ἐκτρέφονται κατὰ ἑκατομμύρια, ἀλλὰ καὶ τὰ βοοειδῆ ἀφθονοῦν. Ἡ Ν. Ζηλανδία εἶναι ἡ 3η χώρα τοῦ κόσμου ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν ἐρίου. Τὰ δάση προσφέρουν ξυλείαν καὶ αἱ θάλασσαι ἀρκετοὺς ἰχθῦς. Ἀνεπτυγμένη εἶναι κυρίως ἡ ἀλιεία τῆς φαλαίνης.

Τὸ ὑπέδαφος περικλείει σίδηρον, χαλκόν, χρυσόν, ἄνθρακα κ.λ.π.

Αἱ ὕδατοπτώσεις καὶ ὁ γαιάνθραξ εὐνοοῦν τὴν ἀνάπτυξιν βιομηχανιῶν διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων (γαλακτοκομικῶν, κρέατος, δερμάτων κ.λ.π.).

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνή. Ἡ χώρα διαθέτει ὀδικὸν δίκτυον 100.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 7.000 χλμ., ἀτμοπλοϊκὸν δίκτυον καὶ ἄριστον ἀεροπορικόν.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι προέρχονται ἐκ τῶν Βρεττανικῶν νήσων καὶ ἀπὸ ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας, (ὑπάρχουν καὶ Ἕλληνες). Εἶναι λοιπὸν λευκοὶ (96%). Οἱ ἰθαγενεῖς Μασορὶ ὑπολογίζονται εἰς 115.000. Οὗτοι κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἐξερευνήσεων παρουσιάσθησαν ὡς ἀγριώτατοι καὶ πολεμικώτατοι. Σήμερον ὁμως ἔχουν ἐκπολιτισθῆ, ὥστε νὰ μὴ διαφέρουν ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους. Ὡς πολεμισταὶ πάντως διατηροῦν ὄλον τὸ μένος

τῶν προγόνων των. Τὸ μορφωτικὸν καὶ πολιτιστικὸν ἐπίπεδον τῶν Νεοζηλανδῶν εἶναι ἄριστον (ἀναλφαβητισμὸς 1%).

Ἐκ τῆς 1931 ἡ χώρα ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον δημοκρατίαν. Πρωτεύουσάν ἔχει τὴν *Οὐέλλιγκτων* (155.000 κ.), με λαμπρὰν ρυμοτομίαν καὶ ὠραία κτίρια, εἰς τὴν Βόρειον νῆσον. **Πόλεις:** *Ὡκλαντ* (475.000) ἀπὸ τοὺς ὠραιότερους λιμένας τῆς Γῆς. Κράιστσερτς (230.000), Ντουεντίν (110.000), Χάττ, Χάμιλτονκ.ἄ.

3. ΜΕΛΑΝΗΣΙΑ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν *Νέα ν Γουίνέα ν*, τὴν δευτέραν εἰς ἕκτασιν νῆσον τῆς Γῆς. Τὸ πλεῖστον τῆς νήσου εἶναι ἀνεξερεύνητον, διότι καλύπτεται ἀπὸ τελατωδεις ἑκτάσεις ἢ ζούγκλας, μέσα εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχουν ἀνθρωποφάγοι. Τὸ δυτικὸν τμήμα ἀνήκει εἰς τὴν Ἰνδουνησίαν, τὸ δὲ ἀνατολικὸν διοικεῖται ὑπὸ τῆς Αὐστραλίας.

Εἰς τὴν Μελανησίαν ἀνήκουν αἱ νῆσοι τοῦ ἀρχιπελάγους τοῦ Μπίσμαρκ καὶ τοῦ Σολομῶντος, διοικούμεναι ἐπίσης ὑπὸ τῆς Αὐστραλίας.

Ἐπίσης αἱ Νεαὶ Ἑβρίδες (Γαλλικαὶ καὶ Ἀγγλικαὶ) καὶ ἡ Νέα Καληδονία (Γαλλικὴ).

4. ΜΙΚΡΟΝΗΣΙΑ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ πλῆθος νήσων, διεσπαρμένων εἰς τὸν ἀχανῆ Εἰρηρικὸν ὠκεανόν. Σπουδαιότεραι εἶναι αἱ Καρολίνας, αἱ Μαριάναι, αἱ νῆσοι Μάρσαλ καὶ ἡ Γκουάμ, ὅλαι κτήσεις ἢ κυβερνώμεναι ὑπὸ τῶν Η.Π.Α.

5. ΠΟΛΥΝΗΣΙΑ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ πλῆθος νησιωτικῶν συμπλεγμάτων. Ἐξ αὐτῶν αἱ νῆσοι *Τόγκα* κατέστησαν ἀνεξάρτητοι (1967) ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν. Αἱ νῆσοι *Δυτ. Σαμόα* ἀπετέλεσαν ἀνεξάρτητον κράτος (1962), με πρωτεύουσάν τὴν Ἀπίαν (20.000 κ.). Ἡ *Ταϊτή* γραφικὴ νῆσος, ὑπάγεται εἰς τὴν Γαλλίαν. Εὐρίσκειται εἰς τὸ συγκρότημα τῶν νήσων τῆς Ἑταιρείας.

Ἐρωτήσεις - Ἔργασια. Ποῖα εἶναι τὰ χαρακτηριστικά ζῶα καὶ φυτὰ τῆς Αὐστραλίας; Διατί δὲν ὑπάρχουν ἐκεῖ ἐλέφαντες, λέοντες καὶ ἄλλα μεγάλα θηρία; Ποῖα προϊόντα τῆς φθάνουν μέχρις Ἑλλάδος;

Διατί πολλοὶ Ἕλληνες μεταναστεύουν εἰς Αὐστραλίαν; Ποιοὶ τοὺς ἀναμένουν ἐκεῖ; Περιγράψατε ἐν ταξιδίῳ μέχρι τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Ν. Ζηλανδίας.

VI. ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗ

Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Νοτίου Πόλου ἀπλώνεται μία νέα ἥπειρος, ἡ Ἀ ν τ α ρ κ τ ι κ ῆ , ἡ ὁποία καλύπτεται ἀπὸ πάγους, εἰς τρόπον ὥστε τὸ μέσον ὕψος αὐτῆς νὰ ὑπολογίζεται εἰς 2.000 μ.

Ἡ ἑκτασίς τῆς ὑπολογίζεται εἰς 13-14 ἑκ. τετρ. χλμ. καὶ βρέχεται πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ νοτίου τμήματος τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ. Τὰ τμήματα αὐτὰ ἦσαν γνωστὰ μέχρι σήμερον ὡς Νότιος Παγωμένος ὠκεανός.

Χαρακτηριστικά τῆς Ἀνταρκτικῆς εἶναι τὰ δύο ἠφαίστεια αὐτῆς : ὁ Ἐ ρ ε β ο ς (3999 μ.), τὸ ὁποῖον εἶναι ἐνεργόν, καὶ ὁ Τ ρ ὀ μ ο ς, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐσβεσμένον.

Ἡ ζωὴ εἰς τὴν Ἀνταρκτικὴν εἶναι δύσκολος λόγῳ τοῦ πολικοῦ ψύχους καὶ τῆς ἐλλείψεως τροφῶν. Ὑποτυπώδης βλάστησις ἀπὸ βρύα καὶ λειχήνας παρουσιάζεται εἰς ὠρισμένας μόνον περιοχάς, ὅταν ὑποχωροῦν ἐπὶ τι διάστημα οἱ πάγοι. Ἐπὶ τῆς ἠπείρου ζοῦν οἱ πιγκουίνοι, ἐντὸς τῆς θαλάσσης δὲ αἱ φάλαινα καὶ αἱ φῶκαι.

Πρῶτος ὁ θαλασσοπόρος Κούκ, μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ν. Ζηλανδίας, ἀπεφάνθη ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχη ἡ ἥπειρος αὐτή. Ἐξερευνήσεις ἔκαμαν ὁ ἀμερικανὸς Πάλμερ (1832), τὸν ὁποῖον ἠκολούθησαν καὶ ἄλλοι διαφόρων κρατῶν. Ἡ κατάκτησις τοῦ Νοτίου Πόλου ὁμῶς ἐπραγματοποιήθη ἀπὸ τὸν Ἀμοῦνδσεν (1911). Ἀργότερον ὁ Σκῶττ ἐπεχείρησε πλοῦν μέχρις ἐκεῖ καὶ ἀπωλέσθη κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν (1912).

Τὸ 1958 εἶχεν ὀρισθῆ ὡς «Διεθνὲς Γεωφυσικὸν ἔτος» καὶ κατέφθασαν εἰς τὴν Ἀνταρκτικὴν πολλοί. Ὁ Νεοζηλανδὸς Χίλλαρυ καὶ ὁ Ἄγγλος Φούκς, μετὰ 11 συντρόφων τῶν ἴδρυσαν ἐκεῖ μόνιμον βάσιν. Ἄλλα κράτη εἶχον πράξει τοῦτο προηγουμένως. Τὸ 1965 αἱ ναυτικά δυνάμεις διαφόρων κρατῶν τοῦ «Διεθνoῦς Γεωφυσικοῦ ἔτους» ἐπανε-

λαβον τήν συνεργασίαν των διὰ τήν Ἀνταρκτικὴν ἥπειρον. Ἔλαβον μέρος 150 ἐπιστήμονες διαφόρων εἰδικότητων.

Σήμερον ἡ Ἀνταρκτικὴ ἔχει διαιρεθῆ εἰς διαφόρους τομεῖς, οἱ ὅποιοι ἔχουν λάβει τὰ ὀνόματα ἐξερευνητῶν ἢ τῶν βασιλέων τῶν κρατῶν των. Λειτουργοῦν ἐκεῖ 200 «σταθμοὶ παρατηρήσεως», οἱ ὅποιον ἀπασχολοῦν κατὰ τὸ θέρος περὶ τὰ 6.000 ἄτομα.

ΠΙΝΑΞ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΛΟΙΠΗΣ ΑΣΙΑΣ

ΚΡΑΤΗ	ΕΚΤΑΣΙΣ (εἰς τ. χλμ.)	ΠΛΗΘΥΣ.	ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ πρωτεύουσ.
ΝΟΤΙΟΣ ΑΣΙΑ				
Ἰνδία	3.288.000	450.000.000	Νέον Δελχί	2.500.000
Πακιστάν	994.824	98.612.000	Ἰσλαμπαντάν	50.000
Κεϋλάνη	65.610	10.625.000	Κολόμπο	510.000
Νεπάλ	140.753	9.407.000	Κατμαντού	200.000
Μπουτάν	50.000	700.000	Πουνάκα	20.000
Βιρμανία	678.000	23.664.000	Ραγκούν	740.000
Ταϊλάνδη	513.521	28.835.000	Μπανγκόκ	1.670.000
Καμπότζη	175.000	5.749.000	Πνόμ-Πέγχ	403.000
Λάος	236.800	1.882.000	Βεντιάν	60.000
Βιετνάμ Βόρ.	164.100	16.000.000	Χανοΐ	850.000
Βιετνάμ Νότ.	171.700	15.317.000	Σαϊγκόν	1.340.000
Μαλαισία	131.287	7.605.000	Κουάλα Λαμπούρ	500.000
Σιγκαπούρη	581	1.775.000	Σιγκαπούρη	1.250.000
Ἰνδουησία	1.904.345	100.000.000	Τζιακάρτα	3.000.000
Φιλιππῖναι	297.370	30.330.000	Κεσέν	400.000
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ				
Κίνα	9.560.000	687.000.000	Πεκίνον	6.000.000
Ταϊβάν (Φορμόζα)	35.961	11.700.000	Ταϊπέχ	1.000.000
Μογγολία Ἐξωτ.	1.531.000	1.020.000	Ούλάν Μπατόρ	195.000
Κορέα Βόρ.	127.205	11.800.000	Πιόν-Γιάγκ	533.000
Κορέα Νότ.	93.530	27.280.000	Σεούλ	1.750.000
Ἰαπωνία	369.813	96.000.000	Τόκιο	10.500.000
ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΣΙΑ				
Ρωσία Ἀσιατ.	16.831.000	59.000.000	Μόσχα (Ἐπί τῆς Εὐρώπης)	6.433.000

ΠΙΝΑΞ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΑΦΡΙΚΗΣ

ΚΡΑΤΗ	ΕΚΤΑΣΙΣ (εἰς τ. χλμ.)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ	ΠΛΗΘΥΣ. ΠΡΩΤΕΥΟΥΣ.
ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ				
Ἡνωμ. Ἀραβ. Δημ.	990.667	27.303.000	Κάιρον	3.500.000
Λιβύη	1.759.500	1.270.000	Τρίπολις	195.000
Τυνησία	155.830	4.494.000	Τύνις	700.000
Ἀλγερία	2.275.000	10.453.000	Ἀλγέριον	885.000
Μαρόκον	451.507	12.360.000	Ραμπάτ	230.000
ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ				
Μαυριτανία	1.085.805	780.000	Νουακχότ	13.000
Σενεγάλη	197.161	3.360.000	Ντακάρ	320.000
Γκαμπία	10.368	316.000	Μπάθορστ	8.000
Μάλι	1.204.000	4.394.000	Μπαμάκο	150.000
Νίγηρ	1.189.000	3.117.000	Νιαμέυ	42.000
Γουινέα	245.857	3.357.000	Κονακρύ	115.900
Σιέρρα Λεόνε	72.326	2.450.000	Φρητάουν	125.000
Λιβερία	111.370	1.290.000	Μονροβία	80.000
Ἀκτή Ἐλεφαντόδοντος	322.463	3.665.000	Ἀμπιτζάν	212.000
Γκάνα	239.640	7.340.000	Ἀκκρα	400.000
Τόγκο	56.000	1.563.000	Λομέ	75.000
Δαχομή	115.763	2.200.000	Πόρτο-Νόβο	30.000
Ἄνω Βόλτα	274.142	4.500.000	Ούανγκαντούκου	72.000
Νιγηρία	914.382	55.655.000	Λάγος	375.000
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ				
Καμερούν	474.000	4.560.000	Γιαουντέ	93.000
Τσάδ	1.284.000	2.720.000	Φόρτ-Λαμύ	95.000
Κεντροαφρικανική Δημ.	617.000	1.250.000	Μπάνγκι	112.000
Δημοκρ. Πολ. Κουγκό	2.344.116	15.000.000	Λεοπολντβίλλ	1.000.000
Δημοκρ. Κουγκό	342.000	900.000	Μπράζβιλλ	140.000
Γκαμπόν	267.000	458.000	Λιμπερβίλλ	30.000
Μπουρούντι	27.834	2.600.000	Ούζουμπούρα	50.000
Ρουάντα-Ούρούντι	26.338	2.665.000	Κιγκάλι	7.000
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ				
Σουδάν	2.505.000	12.831.000	Χαρτούμ	125.000
Αἰθιοπία	1.237.000	16.770.000	Ἀδδῖς Ἀμπέμπα	450.000

Σομαλία	461.541	2.250.000	Μογκαντίτσιο	100.000
Κένυα	582.646	8.847.000	Ναϊρόμπι	290.000
Ουγκάντα	243.410	7.016.000	Καμπάλα	50.000
Τανζανία	942.000	10.120.000	Ντάρ-έσ-Σαλάμ	130.000
Μαδαγασκάρη	592.000	5.940.000	Ταναναρίβη	250.000

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

Μαλάβι	127.368	3.753.000	Ζόμπια	14.000
Ζαμβία	746.000	3.710.000	Λουσάκα	90.000
Ροδεσίας Ένωσις	389.362	4.600.000	Σώλσμπερυ	315.000
Μπετσουιναλάνδη	712.000	322.000	Γκαμπερόνες	2.000
Μπασσουτολάνδη	30.344	727.000	Μαζέφρου	10.000
Νκουάνα	17.363	275.000	Μπαμπάνε	14.000
Νοτιοαφρικανική Ένωσις	1.223.618	17.075.000	Πραιτωρία	425.000

ΠΙΝΑΞ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΚΡΑΤΗ	ΕΚΤΑΣΙΣ (εἰς τ.χλμ.)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ	ΠΛΗΘΥΣ. πρωτεύουσ.
-------	-------------------------	-----------	------------	-----------------------

ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Καναδάς	9.959.401	18.928.000	Όττάβα	270.000
Ήν. Πολ. Αμερικής	9.346.757	200.000.000	Ουάσιγκτον	800.000

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Μεξικόν	1.972.000	38.416.000	Πόλις Μεξικου	3.100.000
Γουατεμάλα	108.889	4.095.000	Γουατεμάλα	410.000
Σαλβαδὸρ	21.393	2.810.000	Σάν Σαλβαδὸρ	275.000
Όνδούρα	112.088	2.000.000	Ντεγκουσιγάλπα	140.000
Νικαράγουα	140.000	1.541.000	Μανάγκουα	230.000
Κόστα - Ρίκα	50.000	1.338.000	Σάν Χοσέ	165.000
Παναμάς	74.010	1.177.000	Παναμάς	300.000
Κούβα	114.524	7.203.000	Άβάνα	975.000
Αϊτή	27.750	4.448.000	Πόρτ - ὦ - Πρένς	250.000
Δομινικανή Δημ.	48.442	3.334.000	Τρουχιλλο	435.000
Ίαμαϊκή	11.424	1.687.000	Κίνγκστον	160.000
Τρινιτάντ-Τομπάγκο	5.128	894.000	Πόρτ - ὦφ - Σπάιν	100.000

ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Βενεζουέλα	912.050	8.144.000	Καράκας	1.350.000
Κολομβία	1.138.338	15.098.000	Μπογκοτά	1.500.000

Ίσημερινός	270.670	4.726.000	Κουίτο	355.000
Περού	1.285.215	10.429.000	Λίμα	1.280.000
Βολιβία	1.098.581	3.596.000	Λά Πάζ	335.000
Χιλή	741.767	8.222.000	Σαντιάγο	2.270.000
Παραγουάη	406.752	1.903.000	Άσουσισιόν	300.000
Ούρουγουάη	186.926	2.914.000	Μοντεβιδέο	1.000.000
Άργεντινή	2.778.412	21.762.000	Μπουένος Άιρες	3.750.000
Βραζιλία	8.513.844	77.500.000	Μπραζίλια	150.000

ΠΙΝΑΞ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

ΚΡΑΤΗ	ΕΚΤΑΣΙΣ (είς τ.χλμ.)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ Πρωτευούσης
Αυστραλία	7.951.029	12.936.000	Καμπέρα	70.000
Νέα Ζηλανδία	268.676	2.640.000	Ούέλιγκτων	155.000

ΠΙΝΑΞ 1ος. ΜΕΓΑΛΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Τόκιο (Ίαπωνία)	10.500.000	Καλκούτα (Ίνδισ)	3.000.000
Σαγκάη (Κίνα)	7.100.000	Τζιακάρτα (Ίνδουησία)	3.000.000
Πεκίνο (Κίνα)	6.000.000	Σέν Γιάνγκ (Κίνα)	2.600.000
Βομβάη (Ίνδισ)	4.150.000	Νέον Δελχί (Ίνδισ)	2.500.000
Τιέν Τσιν (Κίνα)	3.500.000	Τεχεράνη (Ίράν)	2.320.000
Όζάκα (Ίαπωνία)	3.200.000	Βουχάν (Κίνα)	2.300.000
		Καράτσι (Πακιστάν)	2.000.000

ΠΙΝΑΞ 2ος. ΤΑ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΟΡΗ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Ίμαλάια - Έβερεστ	8.882 μ.	Ούράνια (Θιβέτ)	7.310 μ.
Καρακορούμ (Ίνδισ)	8.620 μ.	Καύκασος (Άσ. Ρωσία)	5.647 μ.
Κουέν Λούν (Κίνα)	7.860 μ.	Άραράτ (Άρμενία)	5.198 μ.
Ίνδοκοῦχον (Άφγανιστάν)	7.760 μ.	Άλτάια (Μογγολία)	4.550 μ.

ΠΙΝΑΞ 3ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Κυανούς (Κίνα)	5.150 χμ.	Ίνδός (Ίνδισ)	3.200 χμ.
Όβις (Άσ. Ρωσία)	5.150 χμ.	Ευφράτης (Ίράκ)	2.775 χμ.
Ίενεσέις (Άσ. Ρωσία)	4.506 χμ.	Βραχμαπούτρας (Ίνδισ)	2.704 χμ.
Λένας (Άσ. Ρωσία)	4.500 χμ.	Τίγρης (Ίράκ)	2.500 χμ.
Κίτρινος (Κίνα)	4.800 χμ.	Γάγγης (Ίνδισ)	2.478 χμ.
Άμοῦρ (Άσ. Ρωσία-Κίνα)	4.600 χμ.		
Μεκόγκ (Ίνδοκίνα)	4.023 χμ.		

ΠΙΝΑΞ 4ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Κασπία θάλασσα	438.000 τ.χλμ.	Βάλκας ('Ασ. Ρωσία)	18.400 τ.χλμ.
'Αράλη ('Ασ. Ρωσία)	57.800 τ.χλμ.	Βάν ('Αρμενία)	6.300 τ.χλμ.
Βαϊκάλη ('Ασ. Ρωσία)	35.000 τ.χλμ.	Ούρμια ('Ιράν)	2.855 τ.χλμ.

ΠΙΝΑΞ 1ος. ΜΕΓΑΛΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Κάιρον (Αίγυπτος)	3.500.000	Καίηπ - Τάουν (Ν.'Αφρική)	800.000
'Αλεξάνδρεια (Αίγυπτος)	1.600.000	Τύνις (Τυνησία)	700.000
Γιοχάνεσμπουργ (Ν.'Αφρ.)	1.100.000	Ντούρμπαν (Ν.'Αφρική)	660.000
Καζαμπλάνκα (Μαρόκον)	1.000.000	'Ιμπαντάν (Νιγηρία)	500.000

ΠΙΝΑΞ 2ος. ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΟΡΗ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Κιλιμάντζαρον (Ταγκανίκα)	6.012 μ.	'Ατλας (Μαρόκον)	4.250 μ.
Κένυα	5.240 μ.	Καμερούν	4.070 μ.
Αίθιοπικά όρη	4.620 μ.		

ΠΙΝΑΞ 3ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Νείλος (Αίγυπτος-Σουδάν)	6.500 χμ.	'Οράγγης (Ν.'Αφρ.)	2.400 χμ.
Κόγκος (Κογκό)	4.600 χμ.	Σενεγάλης (Β.Δ. 'Αφρ.)	1.700 χμ.
Νίγηρ (Νιγηρία)	4.200 χμ.	Λιμπτότο (Ν.'Αφρ.)	1.600 χμ.
Ζαμβέζης (Ν.Α. 'Αφρ.):	2.700 χμ.		

ΠΙΝΑΞ 4ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Βικτώρια (Κένυα-Ούγκ.)	68.500 τ.χλμ.	Λεσπόλδου (Κογκό)	8.000 τ.χλμ.
Ταγκανίκα	35.100 τ.χλμ.	'Αλβέρτου (Ούγκάντα)	5.335 τ.χλμ.
Νιάσσα (Ροδεσία)	31.000 τ.χλμ.	Τάνα (Αίθιοπία)	3.630 τ.χλμ.
Τσάδ	18.000 τ.χλμ.	'Εδουάρδου (Ούγκάντα)	2.150 τ.χλμ.
Ροδόλφου (Κένυα)	10.250 τ.χλμ.		

ΠΙΝΑΞ 1ος ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Νέα Υόρκη (Η.Π.Α.)	14.000.000	Σαντιάγο (Χιλή)	2.270.000
Σικάγον (Η.Π.Α.)	6.800.000	Φιλαδέλφεια (Η.Π.Α.)	2.000.000
Λός Άντζελες (»)	6.000.000	Ντητρόιτ (Η.Π.Α.)	1.700.000
Σάν Πάολο (Βραζιλ.)	3.825.000	Μπογκοτά (Κολομβία)	1.500.000
Μπουένος Άιρες ('Αργ.)	3.750.000	Καρακάς (Βενεζ.)	1.350.000
Ρίον Ιανέιρον (Βραζιλ.)	3.310.000	Λίμα (Περού)	1.280.000
Πόλις Μεξικου	3.100.000	Μοντρεάλ (Καναδά)	1.200.000
Πίτσβουργ (Η.Π.Α.)	2.405.000	Μοντεβίδεο (Ούρουγ.)	1.000.000

ΠΙΝΑΞ 2ος. ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΟΡΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Άγκουγκάουα (Χιλή)	7.035 μ.	Λόγκαν (Καναδάς)	5.955 μ.
Χιμπορόζο (Ίσημερ.)	6.310 μ.	Ποποκατέπελτ (Μεξ.)	5.440 μ.
Ούαλκάν (Περού)	6.271 μ.	Βράγκελ (Άλάσκα)	4.876 μ.
Μακ Κίνλεϋ (Άλάσκα)	6.188 μ.	Ούιτνεϋ (Η.Π.Α.)	4.541 μ.

ΠΙΝΑΞ 3ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Μισισσιπιής (Η.Π.Α.)	7.250 χμ.	Κολοράδο (Η.Π.Α.)	2.900 χμ.
Άμαζόνιος (Βραζ.)	6.240 χμ.	Άγ. Φραγκίσκος (Βραζ.)	2.900 χμ.
Μακένζι (Καναδ.)	4.600 χμ.	Ρίο Γκράντε (Η.Π.Α.)	2.800 χμ.
Λά Πλάτα (Νοτ. Άμερ.)	4.000 χμ.	Νέλσων (Καναδάς)	2.500 χμ.
Γιούκων (Άλάσκα)	3.700 χμ.	Όρενόκος (Βενεζ.)	2.400 χμ.
Άγ. Λαυρέντιος (Καναδ.)	3.500 χμ.		

ΠΙΝΑΞ 4ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Σουπέριορ (Η.Π.Α.)	82.400 τ.χλμ.	Ούίνιπεγκ (Καναδ.)	25.000 τ.χλμ.
Χιούρον (Η.Π.Α.)	60.000 τ.χλμ.	Όντάριο (Η.Π.Α.-Καν.)	19.000 τ.χλμ.
Μίτσιγκαν (Η.Π.Α.)	58.100 τ.χλμ.	Μαρακαίμπο (Βενεζ.)	13.000 τ.χλμ.
Άρκτων (Καναδ.)	29.000 τ.χλμ.	Τιτικάκα (Βολιβία)	8.300 τ.χλμ.
Σκλάβων (Καναδ.)	26.000 τ.χλμ.	Νικαράγουα (Νικ.)	7.700 τ.χλμ.
Ήρι (Η.Π.Α.-Καναδ.)	25.800 τ.χλμ.		

ΠΙΝΑΞ 1ος. ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

Σίδνεϋ (Αύστραλία)	2.250.000	Άδελαΐς (Αύστραλία)	600.000
Μελβούρνη (Αύστραλία)	2.000.000	Ώκλαντ (Ν. Ζηλανδία)	475.000
Μπρισμπάιην (Αύστραλία)	650.000	Πέρθ (Αύστραλία)	450.000

ΠΙΝΑΞ 2ος. ΤΑ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΟΡΗ ΤΗΣ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

Κόρσνες (Ν. Γουινέα)	5.000 μ.	Ρουαπέχου (Ν. Ζηλανδία)	2.960 μ.
Κούκ (Ν. Ζηλανδία)	3.764 μ.	Τόουσεν (Αύστραλία)	2.240 μ.

ΠΙΝΑΞ 3ος. ΟΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ ΤΗΣ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

Μώρραη (Αύστραλία)	2.450 χμ.	Κλούθα (Ν. Ζηλανδία)	248 χμ.
--------------------	-----------	----------------------	---------

ΠΙΝΑΞ 4ος. ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

Εϋρ (Αύστραλία)	13.000 τ.χλμ.	Γκαϊρντερ (Αύστραλία)	4.100 τ.χλμ.
Τόρρεν (Αύστραλία)	6.150 τ.χλμ.		

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α'

ΓΕΝΙΚΗ - ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

1. ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑ ΤΗΣ ΓΗΣ	Σελ.	7
2. Η ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ	»	9
3. ΗΠΕΙΡΟΙ ΚΑΙ ΩΚΕΑΝΟΙ	»	10
4. ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΥΔΑΤΟΣ	»	12
5. ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ	»	14
6. ΟΙ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΟΙ ΚΥΚΛΟΙ	»	17
7. Η ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ	»	21
8. ΟΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΧΑΡΤΑΙ	»	28

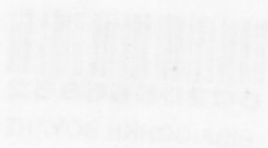
ΜΕΡΟΣ Β'

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

I. Η ΕΛΛΑΣ (Γενική επίσκεψη)	»	30
II. Η ΑΣΙΑ	»	38
α) ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΑΣΙΑ	»	43
1. Κύπρος	»	43
2. 'Ασιατική Τουρκία	»	46
3. Συρία	»	51
4. Λίβανος	»	52
5. 'Ισραήλ	»	55
6. 'Ιορδανία	»	58
7. 'Ιράκ	»	59
8. 'Αραβικά κράτη	»	61
9. 'Ιράν	»	64
β) ΝΟΤΙΟΣ ΑΣΙΑ	»	67
1. 'Αφγανιστάν	»	67
2. Πακιστάν	»	68
3. 'Ινδία	»	69
4. Τα παρά την 'Ινδιαν κράτη	»	73
5. Κράτη 'Ινδοκίνας	»	74
6. Κράτη 'Ινδουσίας	»	79
γ) ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ	»	84
1. Κίνα	»	84
2. Κτήσεις περί την Κίνα	»	87
3. Μογγολία	»	87
4. Κορέα	»	88

5. Ίαπωνία	Σελ.	88
δ) ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΡΩΣΙΑ	»	93
III. Η ΑΦΡΙΚΗ	»	98
α) ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ	»	104
1. Ήνωμένη Άραβική Δημοκρατία	»	104
2. Λιβύη	»	109
3. Τυνησία	»	110
4. Άλγερία	»	111
5. Μαρόκου	»	112
6. Βόρειος Ίσπανική Άφρική	»	113
7. Βόρειος Πορτογαλική Άφρική	»	114
β) ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ	»	114
1-2 Ίσπαν. Σαχάρα, Μαυριτανία	»	114
3. Σενεγάλη	»	115
4-5 Γαμβία, Μάλι	»	116
6-7 Νίγηρ, Πορτογαλική Δυτική Άφρική	»	117
8. Βρεταννική Δυτική Άφρική	»	118
9. Γουινέα	»	118
10. Σιέρρα Λεόνε	»	119
11. Λιβερία	»	119
12. Άκτή Ήλεφαντοστού	»	120
13. Γκάνα	»	120
14. Τογκό	»	121
15. Δαχομέη	»	121
16-17* Άνω Βόλτα - Νιγηρία	»	122
γ) ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ	»	123
1. Καμερούν	»	123
2-3 Τσάδ, Κεντροαφρικανική Δημ.	»	124
4. Δημοκρ. Πολιτ. Κονγκό	»	125
5. Δημοκρατία Κονγκό	»	126
6. Γκαμπόν	»	126
7. Ίσπανική Γουινέα	»	127
8. Μπουρούντι	»	127
9. Ρουάντα - Ουρούντι	»	128
10. Πορτογαλική Κεντρική Άφρική	»	128
δ) ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ	»	130
1-2 Σουδάν-Αίθιοπία	»	130
3. Σομαλία	»	132
4-5 Γαλλική Σομαλία - Κένυα	»	132
6. Ουγκάντα	»	133

7-8 Τανζανία, Μοζαμβίκη	» 134
9-10 Μαδαγασκάρη, Γαλλική 'Αφρική	» 136
11. Γαλλική, Βρεταννική 'Αφρική	» 137
ε) ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ	» 137
1. Μαλάβι	» 137
2-3 Ζαμβία, Ροδεσία	» 138
4-5 Μπετσιουναλάνδη - Λεσότο	» 139
6. Νγκουάνα	» 140
7. Νοτιοαφρικανική Ένωση	» 140
ΙΥ. ΑΜΕΡΙΚΗ	» 144
α) ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ	» 150
1. Καναδάς	» 150
2. Ήνωμ. Πολιτ. 'Αμερικής	» 155
3. Κτήσεις διαφόρων κρατών	» 163
β) ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ	» 165
1. Μεξικόν	» 165
2. Γουατεμάλα	» 167
3-5 Σαλβαδόρ, 'Ονδούρα, Βρεταννική 'Ονδούρα	» 168
6-7 Νικαράγουα - Κόστα Ρίκα	» 169
8. Παναμάς	» 170
9-10 Κούβα -'Αϊτή	» 172
11-12 Δομινικανή Δημοκρατία -'Ιαμαϊκή	» 173
13. Τρινιτάδντ	» 174
14-16 Κτήσεις	» 174
γ) ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ	» 176
1. Βενεζουέλα	» 176
2. Κολομβία	» 177
3. 'Ισημερινός	» 178
4. Περού	» 178
5. Βολιβία	» 179
6. Χιλή	» 180
7. Παραγουάη	» 182
8-9 Ούρουγουάη -'Αργεντινή	» 183
10. Βραζιλία	» 186
11. Ξένοι κτήσεις	» 190
Υ. ΩΚΕΑΝΙΑ	» 191
ΥΙ. ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗ	» 201
Πίνακες	» 203
Περιεχόμενα	» 209

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ - (ΥΠ) ΜΕΤΑ - ΕΚΔΟΣΗ
Ε.Λ. - ΕΚΔΟΣΗ ΠΑΡΟΥΣΑ - Ε.Λ. - ΕΚΔΟΣΗ ΠΑΡΟΥΣΑ - Ε.Λ. - ΕΚΔΟΣΗ ΠΑΡΟΥΣΑ
Ε.Λ. - ΕΚΔΟΣΗ ΠΑΡΟΥΣΑ - Ε.Λ. - ΕΚΔΟΣΗ ΠΑΡΟΥΣΑ - Ε.Λ. - ΕΚΔΟΣΗ ΠΑΡΟΥΣΑ

ΕΛΛΑΣ

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ Δ', 1972 (VI) - ΑΝΤΙΤΥΠΑ 205.000 - ΣΥΜΒΑΣΙΣ : 2194/25-2-72

Εκτύπωσης: Ι. ΔΙΚΑΙΟΣ - Βιβλιοδεσία: Ο.Ε. « Β.Χ. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ - Α.Β. ΠΑΛΟΥΜΠΗ & ΣΙΑ ».

